UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
Facultatea de Drept
Departamentul Drept Internațional și European

Violeta COJOCARU, Valeriu BABĂRĂ, Igor ȘEREMET

DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT

Note de curs (în scheme)

Aprobat de
Consiliul Calităţii al USM

CHIȘINĂU, 2020
CEP USM

CZU 341.9(075.8)
C 61

Lucrarea a fost aprobată şi recomandată pentru publicare de Departamentul Drept Internaţional şi European în şedinţa din 29 mai 2020, de Comisia pentru asigurarea calităţii a Facultăţii de Drept în şedinţa din 26 iunie 2020, de Consiliul Facultăţii de Drept în şedinţa din 29 iunie 2020

Autori:

***Violeta COJOCARU**, doctor habilitat în drept, profesor universitar*

***Valeriu BABĂRĂ**, doctor în drept, conferenţiar universitar*

***Igor ŞEREMET**, doctor în drept, lector universitar*

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAŢIONALE A CĂRŢII

Cojocaru, Violeta.

Drept internaţional privat: Note de curs (în scheme) / Violeta Cojocaru, Valeriu Babără, Igor Şeremet; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Drept, Departamentul Drept Internațional și European. – Chişinău: CEP USM, 2020. – 155 p.: scheme color.

Referinţe bibliogr.: p. 141-154. – 50 ex.

ISBN 978-9975-152-33-4.

341.9(075.8)

C 61

ISBN 978-9975-152-33-4

© Violeta Cojocaru, Valeriu Babără, Igor Şeremet, 2020
© USM, 2020

CUPRINS

ABREVIERI 4
PRELIMINARII 5
Tema 1. CONSIDERAŢII INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL INTERNAŢIONAL PRIVAT 7
Tema 2. ASPECTE DE NATURĂ CONCEPTUALĂ PRIVIND DREPTUL INTERNAŢIONAL PRIVAT 13
Tema 3. CATEGORIILE CONFLICTELOR DE LEGI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT 23
Tema 4. ISTORICUL APARIȚIEI ŞI DEZVOLTĂRII DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT 30
Tema 5. CALIFICAREA, CONFLICTUL DE CALIFICĂRI ŞI RETRIMITEREA 35
Tema 6. CAZURILE DE ÎNLĂTURARE DE LA APLICARE A LEGII STRĂINE. ORDINEA PUBLICĂ ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT. FRAUDA LEGII ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT 43
Tema 7. APLICAREA DREPTULUI STRĂIN ÎN CALITATE DE *LEX CAUSAE* 50
Tema 8. PROBLEME DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT PRIVIND PERSOANA FIZICĂ. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA STATUTULUI PERSONAL. REGIMUL JURIDIC AL STRĂINULUI PERSOANĂ FIZICĂ 55
Tema 9. PROBLEME DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT PRIVIND PERSOANA JURIDICĂ. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA STATUTULUI ORGANIC. REGIMUL JURIDIC AL STRĂINULUI PERSOANĂ JURIDICĂ 63
Tema 10. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA STATUTULUI REAL 69
Tema 11. CONFLICTELE DE LEGI CU PRIVIRE LA ACTELE JURIDICE ŞI FIDUCIA 78
Tema 12. CONFLICTELE DE LEGI PRIVIND OBLIGAȚIILE CONTRACTUALE 82
Tema 13. CONFLICTELE DE LEGI PRIVIND OBLIGAȚIILE NECONTRACTUALE 91
Tema 14. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA SUCCESIUNII 103
Tema 15. CONFLICTELE DE LEGI ÎN DOMENIUL RAPORTURILOR DE FAMILIE 111
Tema 16. COMPETENȚA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT. PROCEDURA DE JUDECATĂ ÎN PROCESELE DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT 122
Tema 17. EFECTELE HOTĂRÂRILOR JUDECĂTOREŞTI STRĂINE ÎN REPUBLICA MOLDOVA 130
Tema 18. ARBITRAJUL INTERNAȚIONAL. EFECTELE HOTĂRÂRILOR ARBITRALE STRĂINE 134
BIBLIOGRAFIE 141

ABREVIERI

alin. – alineat

art. – articol

Cap. – Capitol

Convenţia CSI – Convenţia cu privire la asistenţa juridică şi raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală între Statele membre ale Comunităţii Statelor Independente din 22.01.1993

CC al RM – Codul civil al Republicii Moldova

CPC al RM – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova

CF al RM – Codul familiei al Republicii Moldova

Conferinţa de la Haga de Drept Internaţional Privat – Republica Moldova a acceptat *Statutul adoptat la 31 octombrie 1951* prin Legea nr.229/2015, publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova, nr.13-19, art.31 din 22.01.2016

lit. – literă

M.O. – Monitorul Oficial al Republicii Moldova

nr. – număr

pct. – punct

Regulamentul Roma I – Regulamentul (CE) nr.593/2008 privind legea aplicabilă obligaţiilor contractuale

Regulamentul Roma II – Regulamentul (CE) nr.864/2007 privind legea aplicabilă obligaţiilor necontractuale

Regulamentul Roma III – Regulamentul (UE) nr.1259/2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare în domeniul legii aplicabile divorţului şi separării de corp

Tratate internaţionale privind raporturile de drept privat – Tratatele internaţionale privind asistenţa juridică în materia raporturilor de familie, civile şi penale, încheiate cu Federaţia Rusă, Ucraina, Letonia, Lituania, Azerbaidjan, România, Republica Turcia, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Populară Ungaria, Bosnia şi Herţegovina

vol. – volum

PRELIMINARII

„Dreptul internaţional privat” constituie o disciplină de sinteză, având ca obiect de studiu raporturile de drept privat cu element de extraneitate.

La etapa actuală, datorită amplificării fără precedent a relaţiilor internaţionale la care este implicată Republica Moldova ca stat, precum şi persoanele fizice şi juridice din Republica Moldova, studierea materiei dreptului internaţional privat a devenit o problemă de necesitate practică, având în vedere că încheierea raporturilor juridice de drept internaţional privat impune cunoaşterea dreptului aplicabil în domeniu.

Cu toate că procesul de uniformizare şi cel de armonizare a legislaţiei în diferite state a luat o amploare fără precedent, astfel încât riscul ca un anumit raport juridic cu element de extraneitate să fie reglementat în mod diferit în legislaţia statelor care au vocaţia să i se aplice, este tot mai redus şi mai puţin prezent. Dreptul internaţional privat prin instituţiile sale specifice îşi menţine utilitatea şi actualitatea, constituindu-se într-un instrument deosebit de preţios în vederea asigurării şi promovării circuitului mondial de valori materiale şi spirituale.

Interesul sporit, deschiderea şi preocupările pentru soluţii flexibile în dreptul internaţional privat, determinate de intensificarea şi diversificarea relaţiilor internaţionale, sunt evidente.

Aceste considerente au impus necesitatea studierii disciplinei care să permită aprofundarea studenţilor în materia dreptului internaţional privat şi să reflecte competenţele specifice.

Notele de curs în scheme, elaborate pentru cursul universitar „Drept internaţional privat”, reprezintă o lucrare metodico-didactică cu caracter complementar, având la bază Curriculumul disciplinei, care are menirea de a facilita procesul de studiere a Dreptului internaţional privat la Ciclul I, fiind un suport suplimentar şi la manualele existente în domeniu.

În lucrare sunt redate, în formă comodă schematică, principalele instituţii ale dreptului internaţional privat prin prisma reglementării raporturilor juridice de drept civil, în sens larg, cu elemente de extraneitate, făcându-se, în acelaşi timp, şi dese referiri la legislaţie, jurisprudenţă şi doctrină.

Notele de curs servesc la însuşirea şi sistematizarea cunoştinţelor căpătate în procesul de studiere a disciplinei, precum şi pentru repetarea materiei în cel mai scurt termen în cadrul pregătirii pentru susţinerea examenului şi, respectiv, contribuie la formularea unui plan aproximativ al răspunsului la evaluarea finală.

Astfel, obiectul de studiu este structurat în două părţi.

Partea generală a disciplinei cuprinde aspecte de natură conceptuală în materie, natura juridică, domeniul, conţinutul, metodele de reglementare a raporturilor de drept internaţional privat, istoricul şi izvoarele dreptului internaţional privat. Totodată, partea generală este consacrată şi problemelor privind conflictele în raporturile juridice de drept internaţional privat, constând în cercetarea

raţionamentului juridic care permite determinarea sistemului de drept aplicabil unui raport juridic cu element de extraneitate prin parcurgerea succesivă a următoarelor etape: a) determinarea, prin intermediul calificării, a normei conflictuale aplicabile; b) soluţionarea conflictului de norme conflictuale şi identificarea, atunci când este cazul, a retrimiterii; c) aplicarea legii străine în calitate de *lex causae*; d) înlăturarea de la aplicare a legii străine, în cazul când aceasta încalcă ordinea publică de drept internaţional privat sau când fraudează legea aplicabilă.

Partea specială a disciplinei cercetează conflictele de legi, adică normele conflictuale aplicabile diferitelor categorii de raporturi juridice de drept privat cu element de extraneitate, şi anume: regimul conflictual privind persoana fizică, persoana juridică, statutul real, actele juridice, obligaţiile contractuale şi necontractuale, succesiunea, raporturile de familie. Totodată, partea specială este consacrată şi soluţionării conflictelor de jurisdicţii (procesul civil internaţional), care include: a) competenţa în dreptul internaţional privat; b) procedura în procesele cu element de extraneitate; c) efectele hotărârilor judecătoreşti şi arbitrale străine.

Scopul principal urmărit la elaborarea *Notelor de curs în scheme* este concretizat prin formarea şi dezvoltarea de disciplina „Drept internaţional privat" a următoarelor competenţe profesionale: cunoaşterea conceptelor, teoriilor, paradigmelor şi metodologiei din domeniul juridic; utilizarea cunoştinţelor în culegerea datelor şi a informaţiilor referitoare la probleme concrete de drept; aplicarea legislaţiei Republicii Moldova, a altor instrumente juridice europene şi internaţionale; aplicarea tehnicilor şi instrumentelor specifice din domeniul juridic în soluţionarea problemelor de ordin practic; exprimarea viziunilor proprii faţă de reglementări sau coliziuni de drept; utilizarea de tehnici, metode şi procedee în vederea formulării soluţiilor interpretative ale normelor juridice; formularea propunerilor în vederea perfecţionării cadrului legal existent; îndeplinirea la termen, riguroasă şi responsabilă, în condiţii de eficienţă şi eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii juridice; utilizarea eficientă a resurselor de comunicare, a surselor de formare profesională asistată, atât în limba română, cât şi într-o limbă de circulaţie internaţională.

Insistând asupra caracterului complementar al *Notelor de curs în scheme* la disciplina „Drept internaţional privat", atenţionăm că lucrul cu prezenta culegere de scheme nu poate substitui cercetarea surselor normative şi a literaturii ştiinţifice. Respectiv, studenţii vor apela, în primul rând, la începutul studierii temei propuse, în al doilea rând, după cercetarea surselor normative şi a literaturii – pentru a verifica cunoştinţele obţinute. Suplimentar, aceasta va contribui la o abordare vizuală şi logică a materialului prezentat de către titularii de curs.

Notele de curs în scheme reprezintă rezultatul unor observări şi experienţe constante realizate pe parcursul anilor în cadrul activităţii didactice la Facultatea de Drept. Preconizată pentru stimularea reflecţiei independente, a capacităţii de analiză şi înţelegere a realităţilor raporturilor juridice cu elemente străine, lucrarea îi va ajuta pe studenţi în cadrul cursurilor şi al orelor practice realizate atât în studiile de licenţă, cât şi în cele de masterat. Este destinată pentru a fi utilizată în instituţiile de învăţământ superior cu profil juridic, precum şi de către practicieni: avocaţi, notari, judecători ș.a.

Notă: *Pentru realizarea studiului, a fost aplicată legislaţia în vigoare la 01 ianuarie 2020.*

Tema 1. CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

Unităţi de conţinut:

1. Natura juridică şi importanţa dreptului internaţional privat

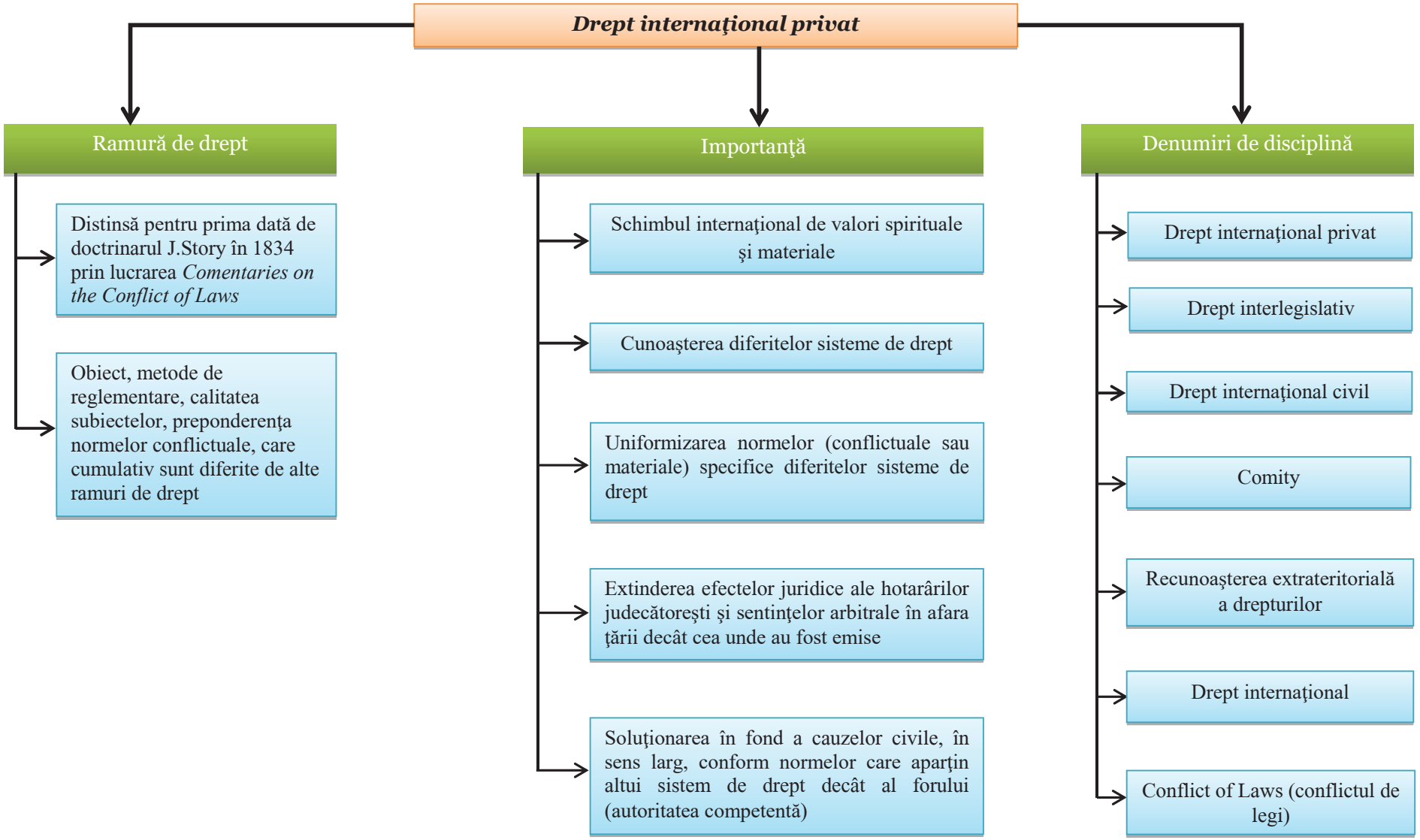
2. Domeniul dreptului internaţional privat: conflictele de legi, conflictele de jurisdicţii şi regimul juridic al străinilor

3. Izvoarele interne şi internaţionale

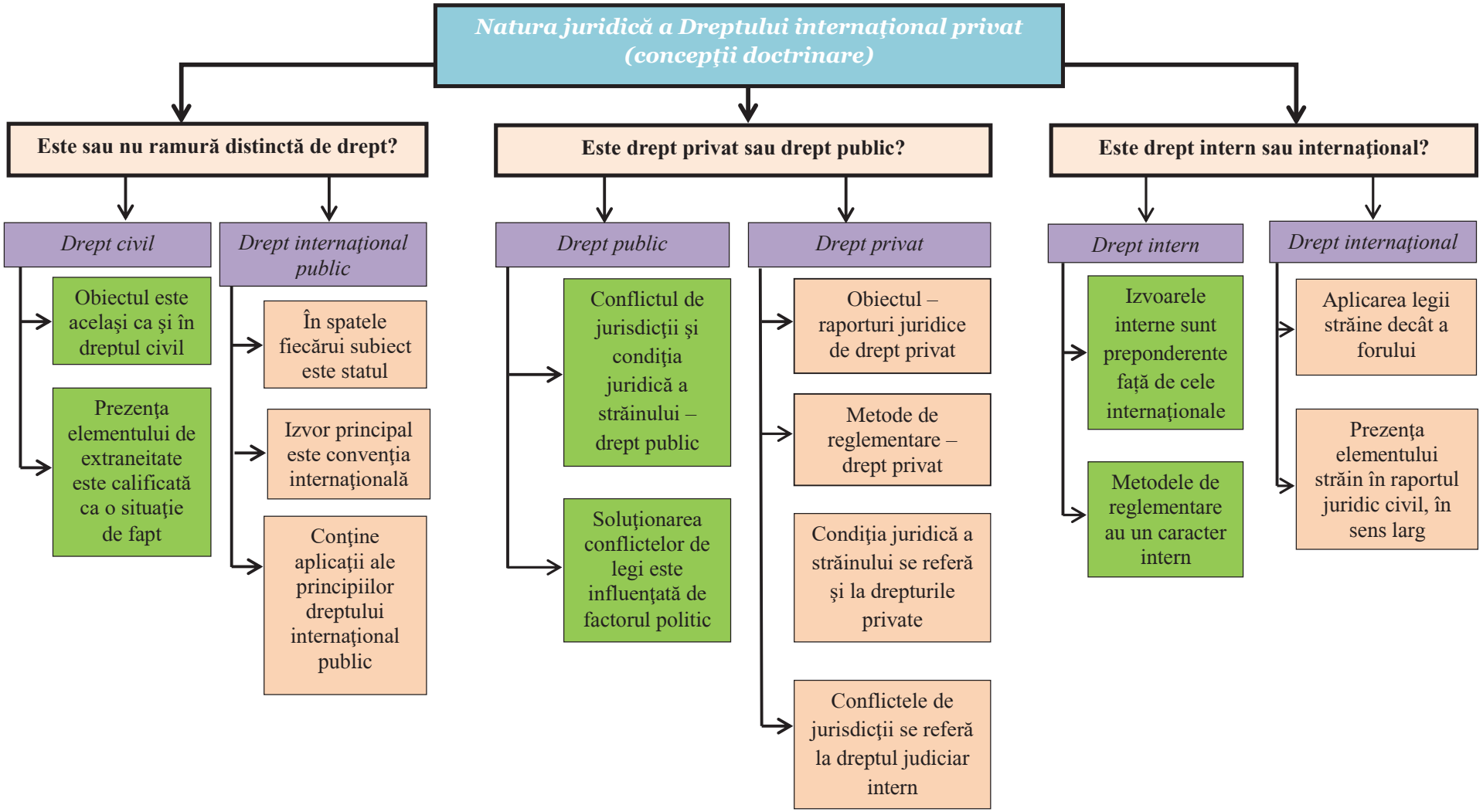
Obiective de referinţă:

- *Determinaţi natura juridică a dreptului internaţional privat.*
- *Determinaţi importanţa dreptului internaţional privat.*
- *Stabiliţi materiile domeniului dreptului internaţional privat.*
- *Identificaţi izvoarele interne şi internaţionale de drept internaţional privat.*
- *Argumentaţi corelaţia dreptului internaţional privat cu alte ramuri de drept.*

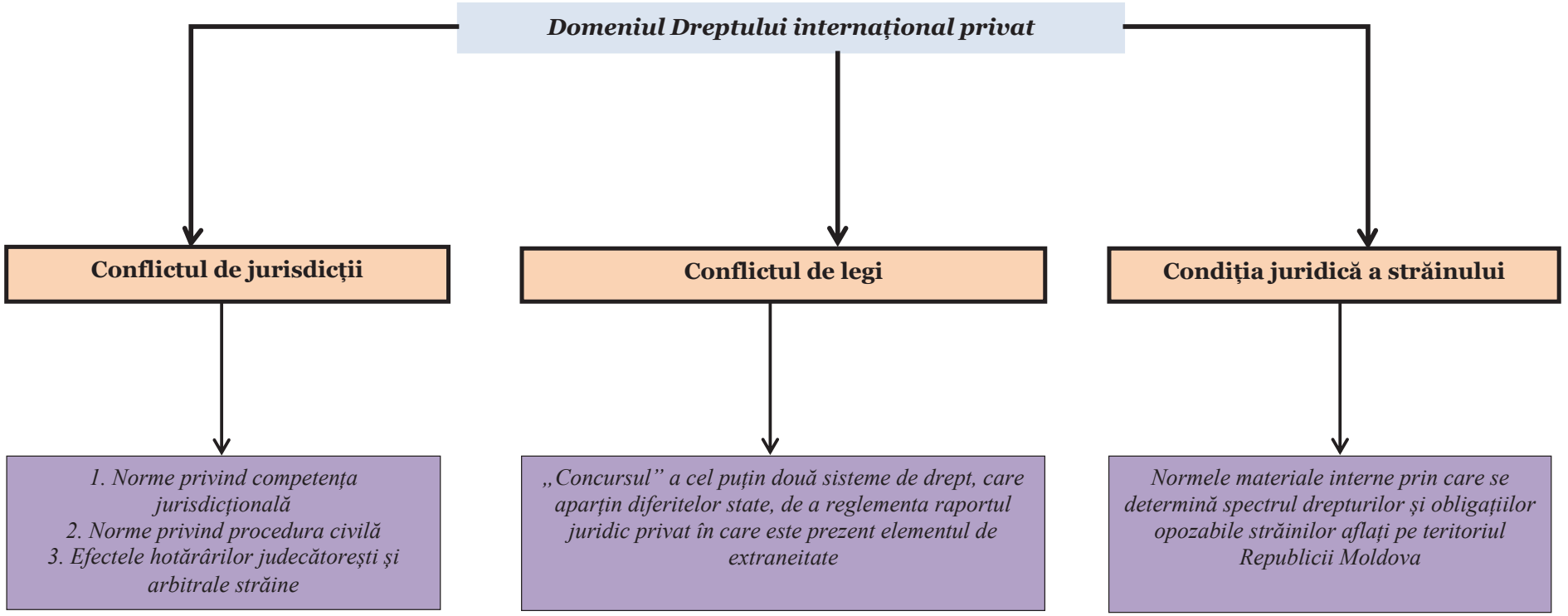
1. Denumirea disciplinei şi importanţa Dreptului internaţional privat

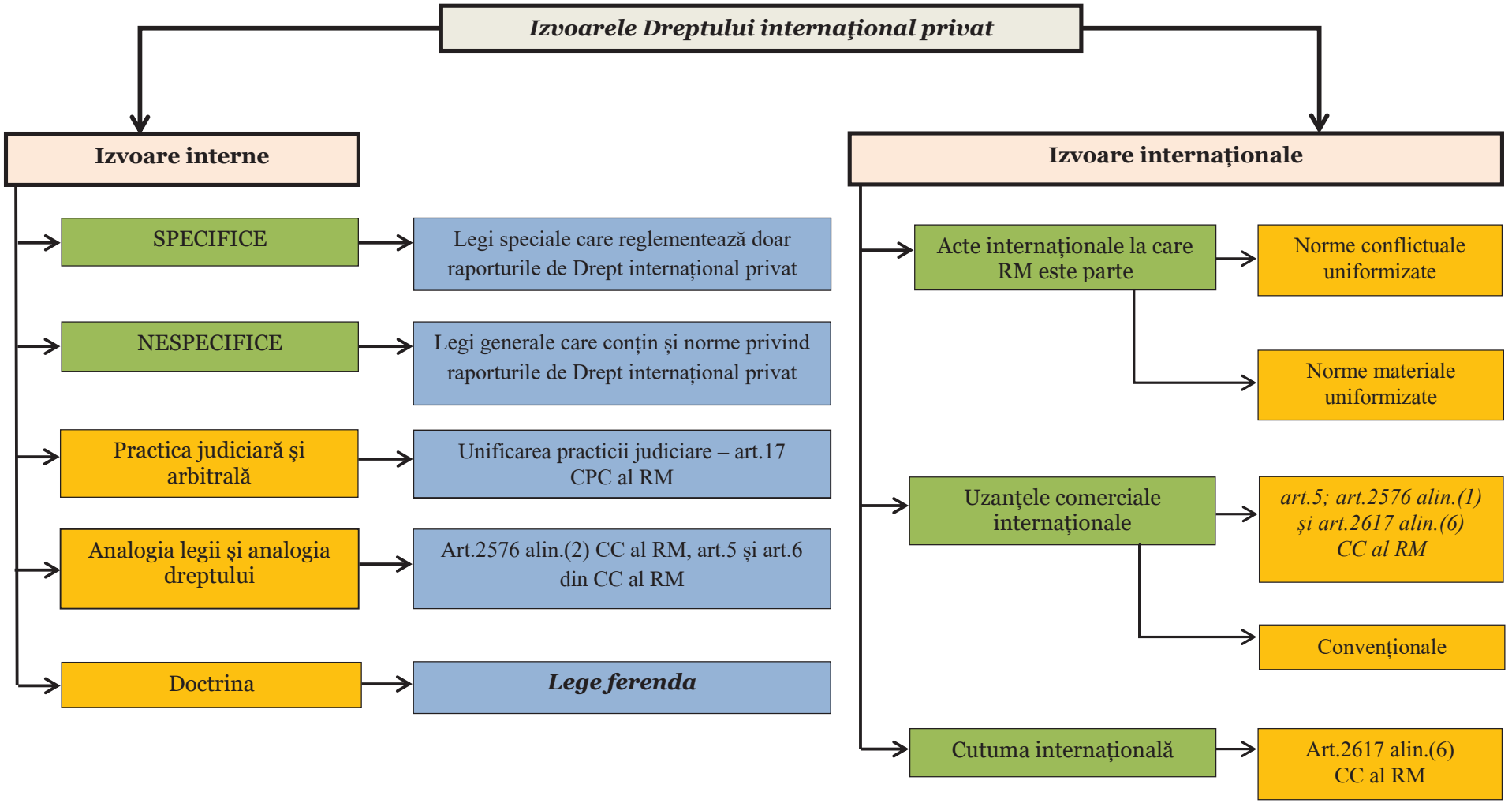
2. Natura juridică a Dreptului internaţional privat

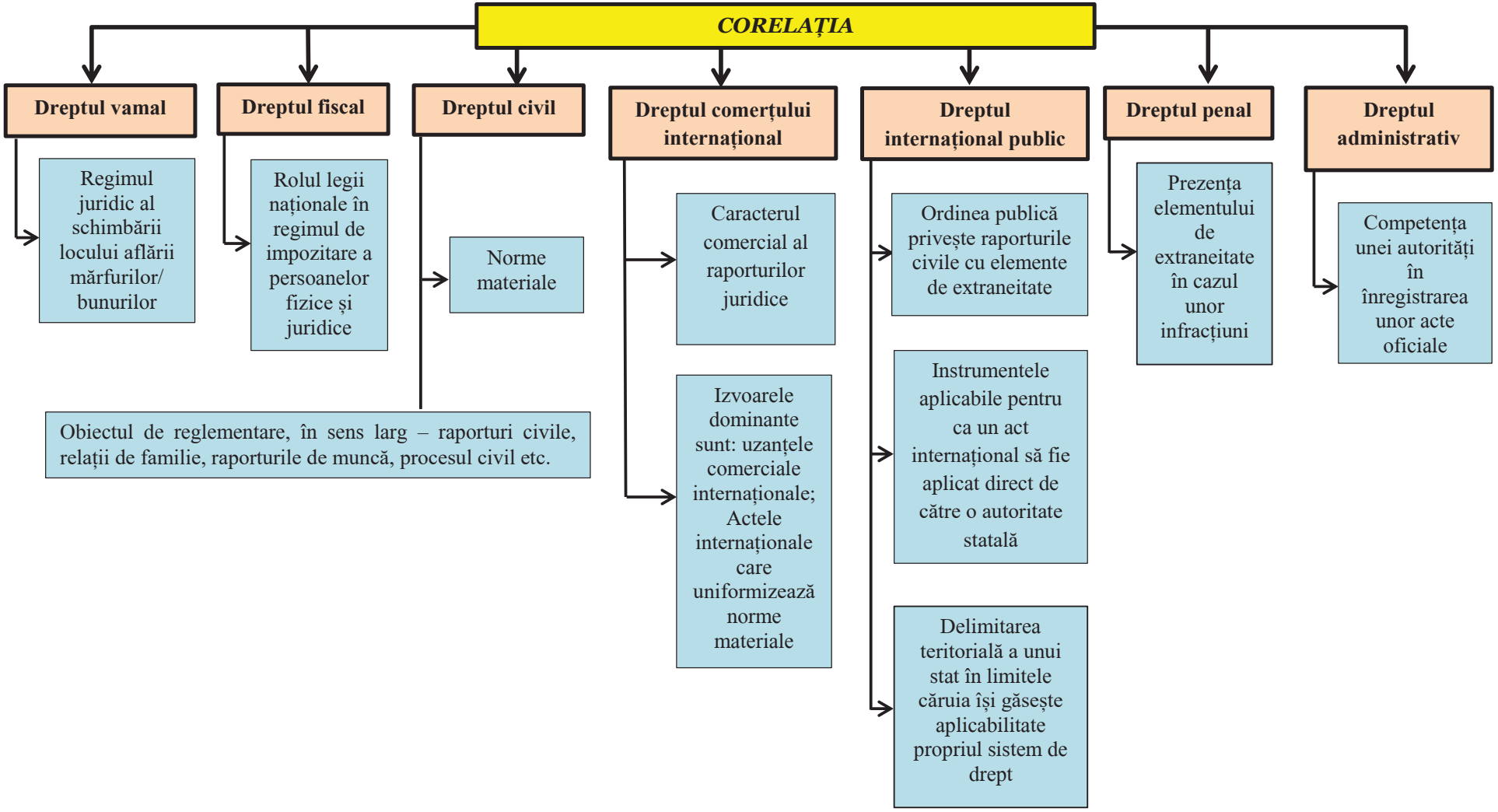
3. Domeniul Dreptului internaţional privat

4. Izvoarele Dreptului internaţional privat

5. *Corelația Dreptului internațional privat cu alte ramuri de drept*

Tema 2. ASPECTE DE NATURĂ CONCEPTUALĂ PRIVIND DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

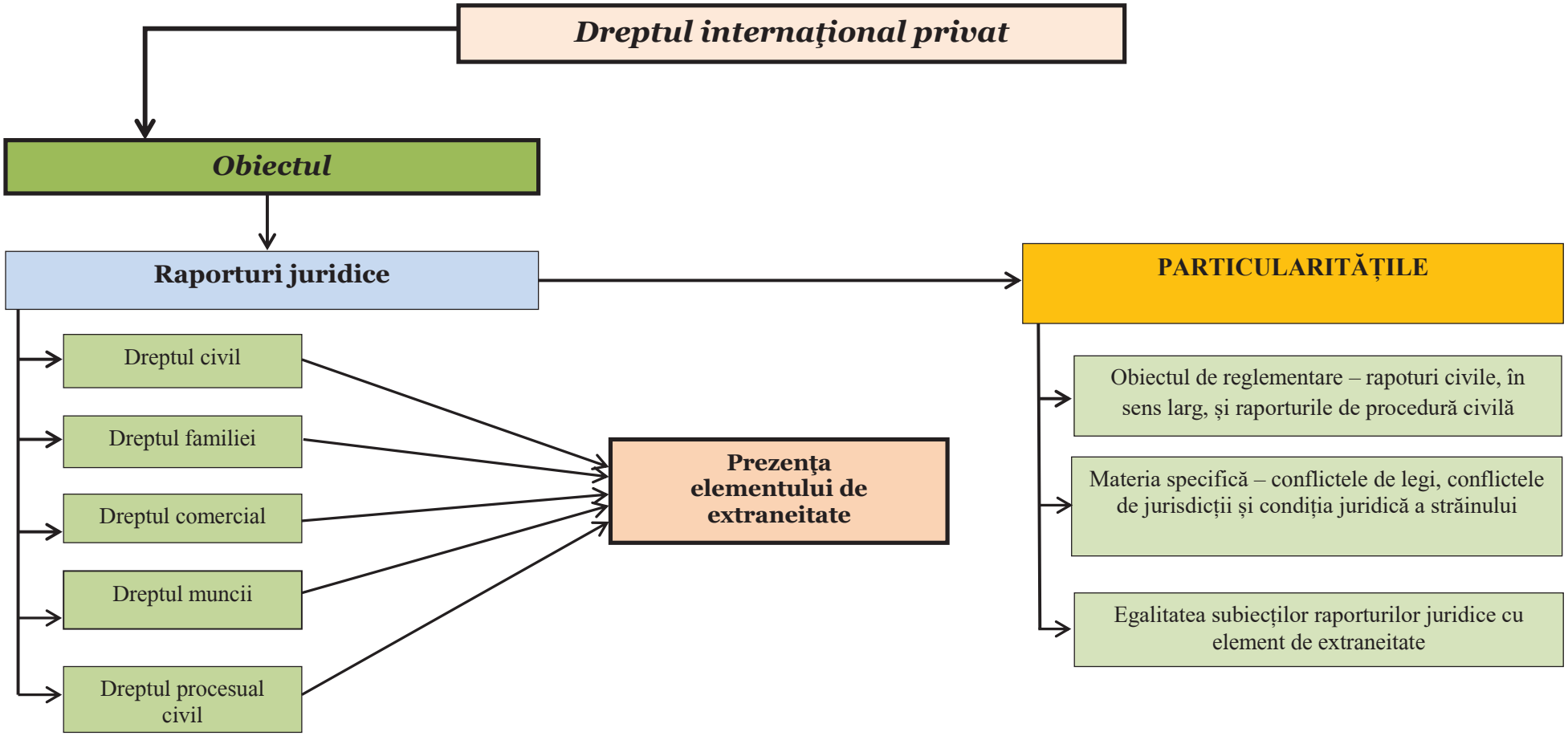
Unităţi de conţinut:

1. *Particularităţile raportului juridic de drept internaţional privat. Obiectul Dreptului internaţional privat*
2. *Structura raportului juridic cu element de extraneitate*
3. *Conţinutul dreptului internaţional privat*
4. *Normele conflictuale. Noţiunea, izvoarele şi structura normei conflictuale*
5. *Punctele de legătură în raporturile de drept internaţional privat*
6. *Normele materiale şi normele de aplicare imediată*
7. *Metodele de reglementare a raporturilor de drept internaţional privat*

Obiective de referinţă:

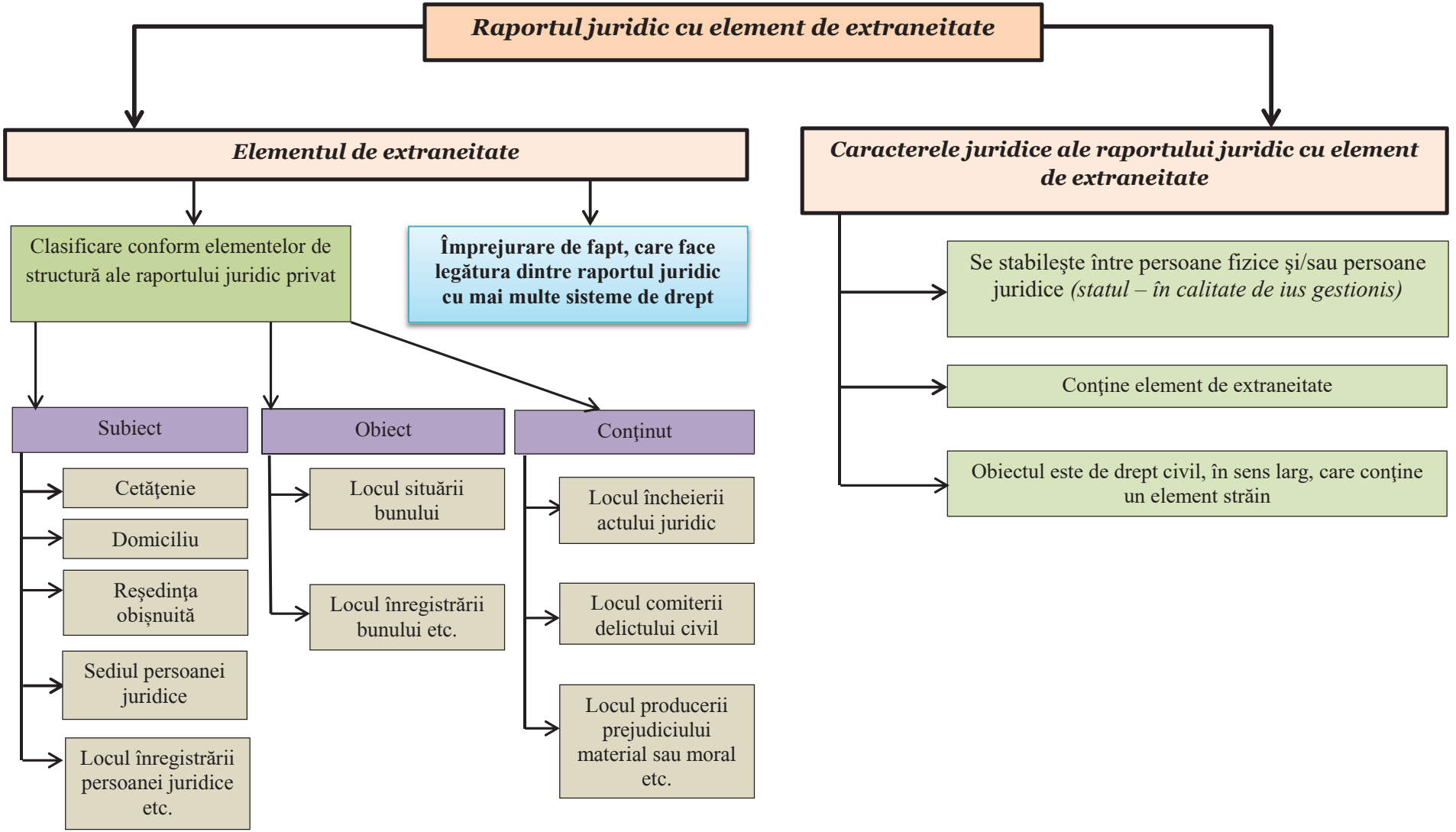
- *Stabiliţi particularităţile raportului juridic de drept internaţional privat.*
- *Distingeţi raporturile de drept internaţional privat de alte raporturi juridice.*
- *Determinaţi raporturile juridice care formează obiectul dreptului internaţional privat.*
- *Stabiliţi conţinutul dreptului internaţional privat.*
- *Determinaţi punctele de legătură în raporturile de drept internaţional privat.*
- *Identificaţi elementul de extraneitate din structura raportului juridic.*
- *Caracterizaţi noţiunea de „normă conflictuală”.*
- *Distingeţi normele conflictuale de normele materiale.*
- *Stabiliţi structura normei conflictuale.*
- *Caracterizaţi normele de aplicare imediată.*
- *Distingeţi metodele de reglementare a raporturilor de drept internaţional privat.*

1. *Obiectul şi particularităţile Dreptului internaţional privat*

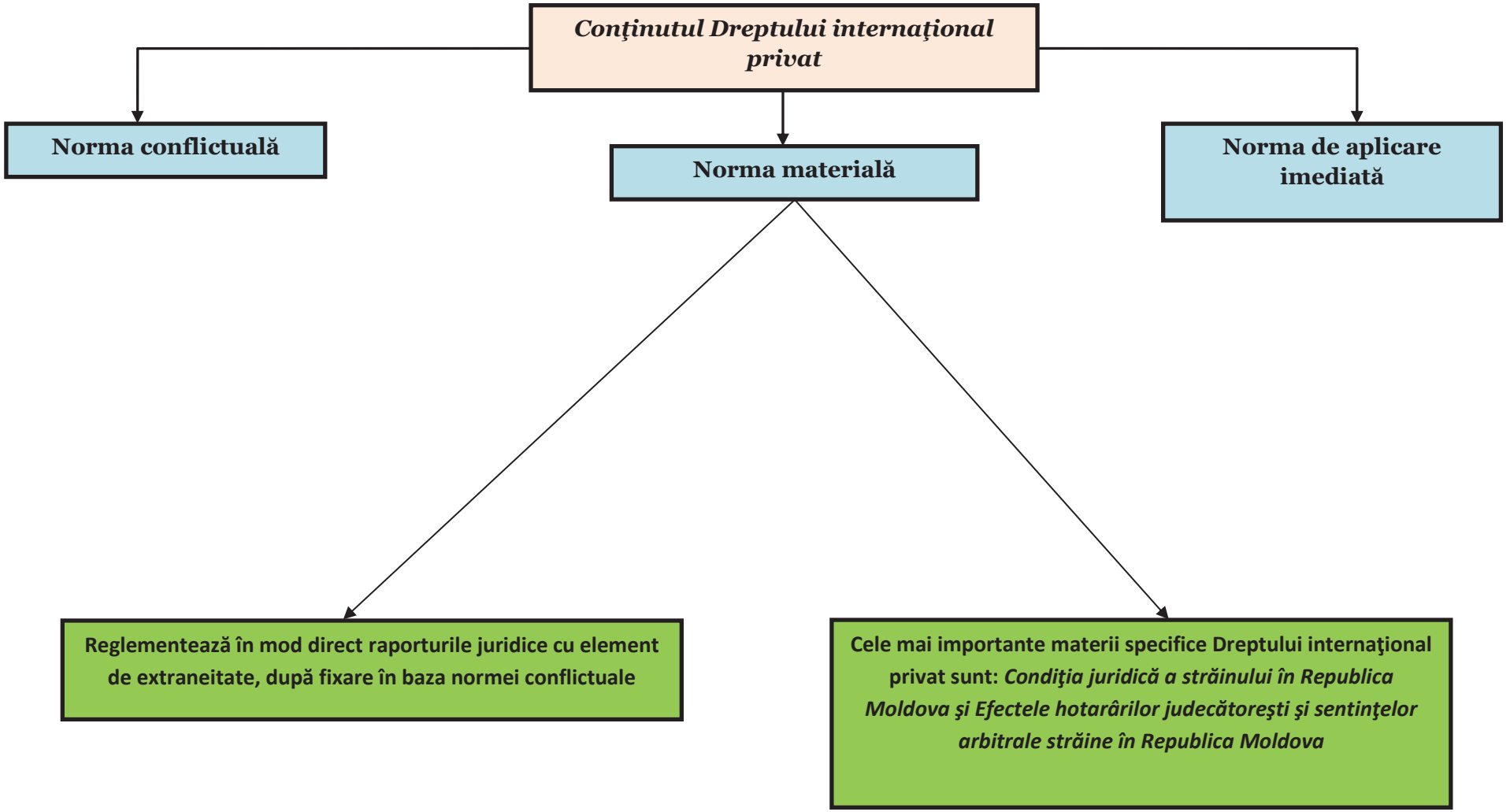

NOŢIUNE: Dreptul internaţional privat – ramură de drept, care are obiectul de reglementare, raporturile juridice civile, în sens larg, şi de procedură civilă cu elemente de extraneitate, al cărei domeniu este format din normele juridice (conflictuale şi materiale) care reglementează conflictele de legi şi jurisdicţii, precum şi condiţia juridică a străinului în materia drepturilor şi obligaţiilor private.

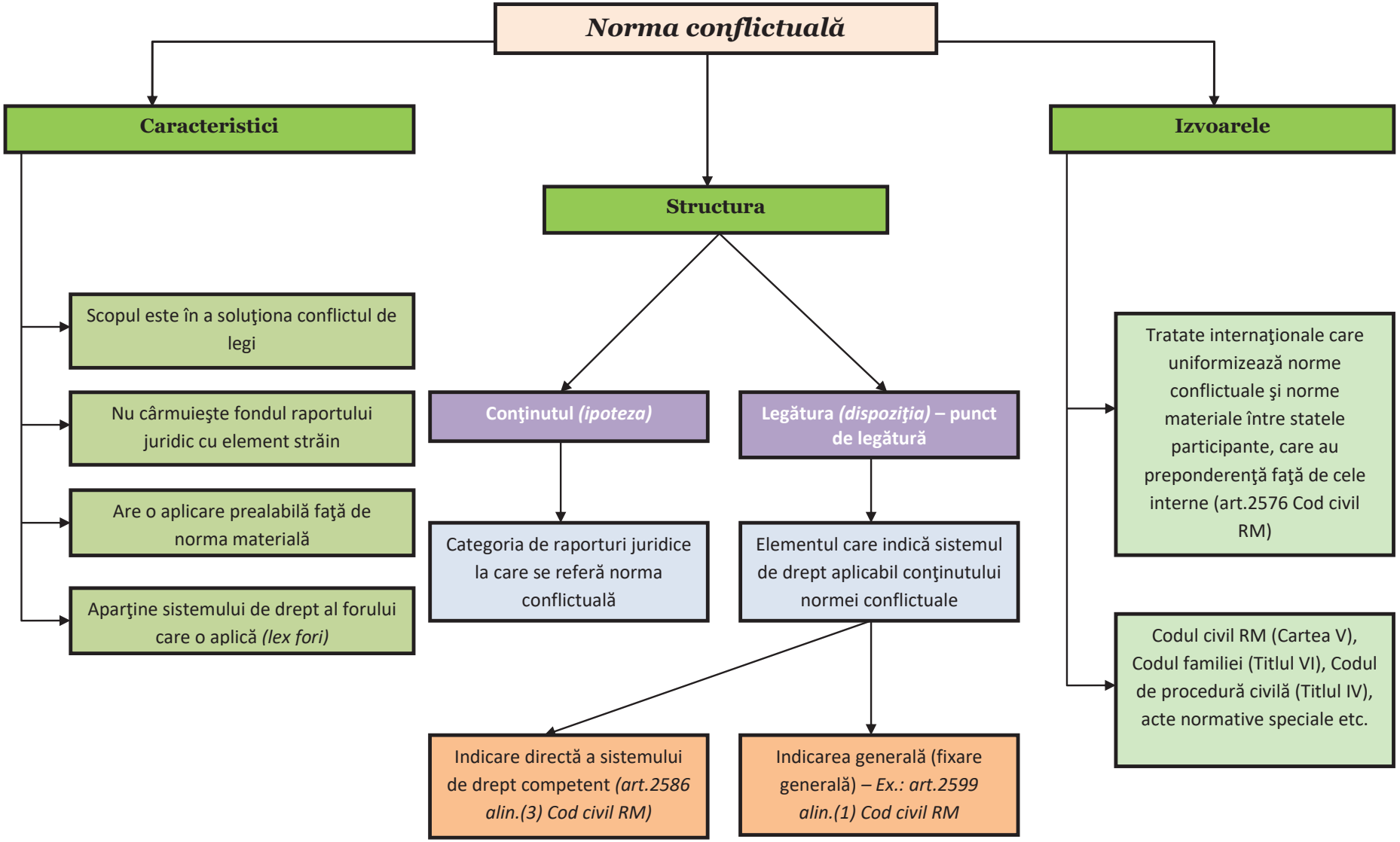
1.1. Raportul juridic cu element de extraneitate

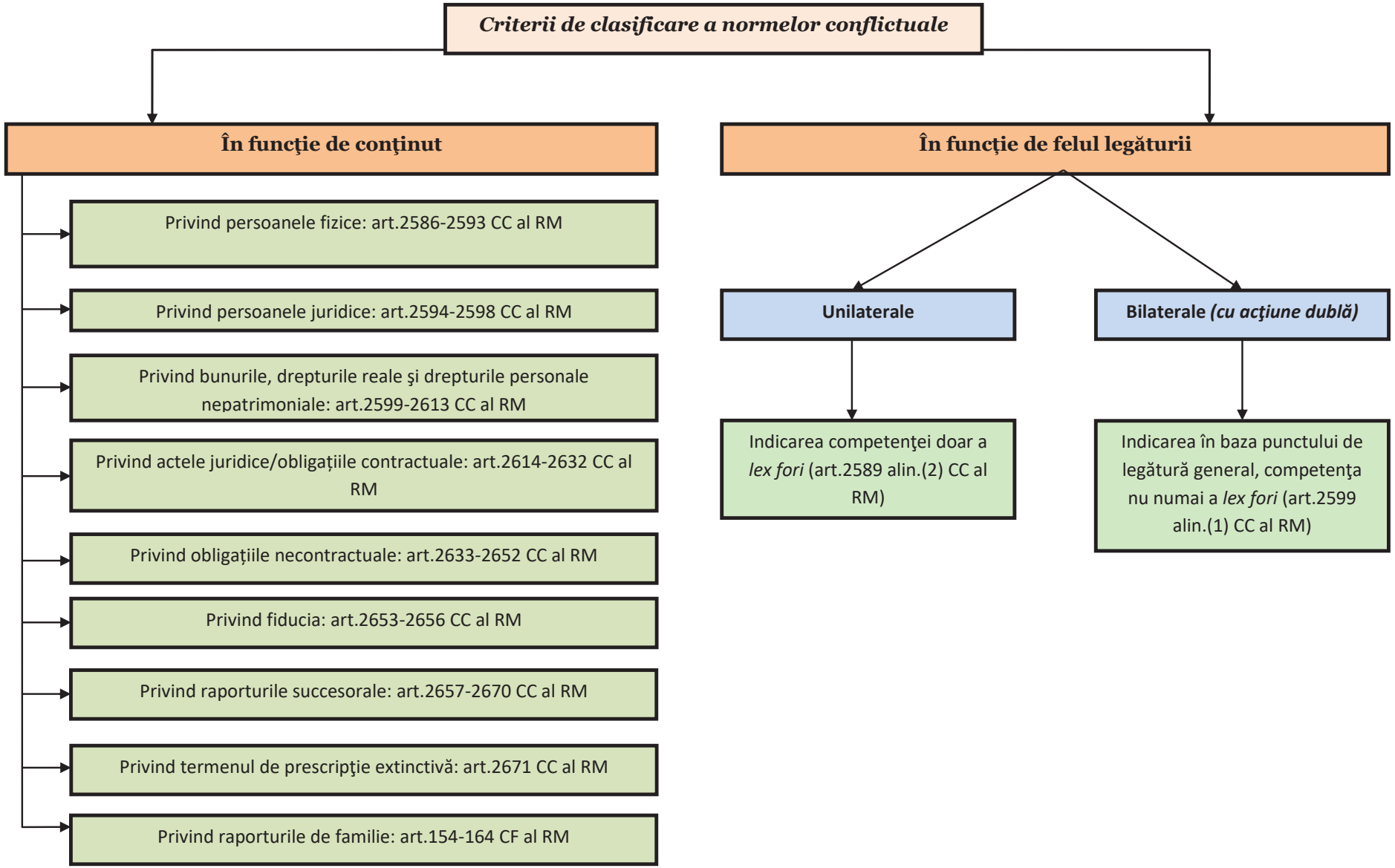
2. *Conţinutul Dreptului internaţional privat*

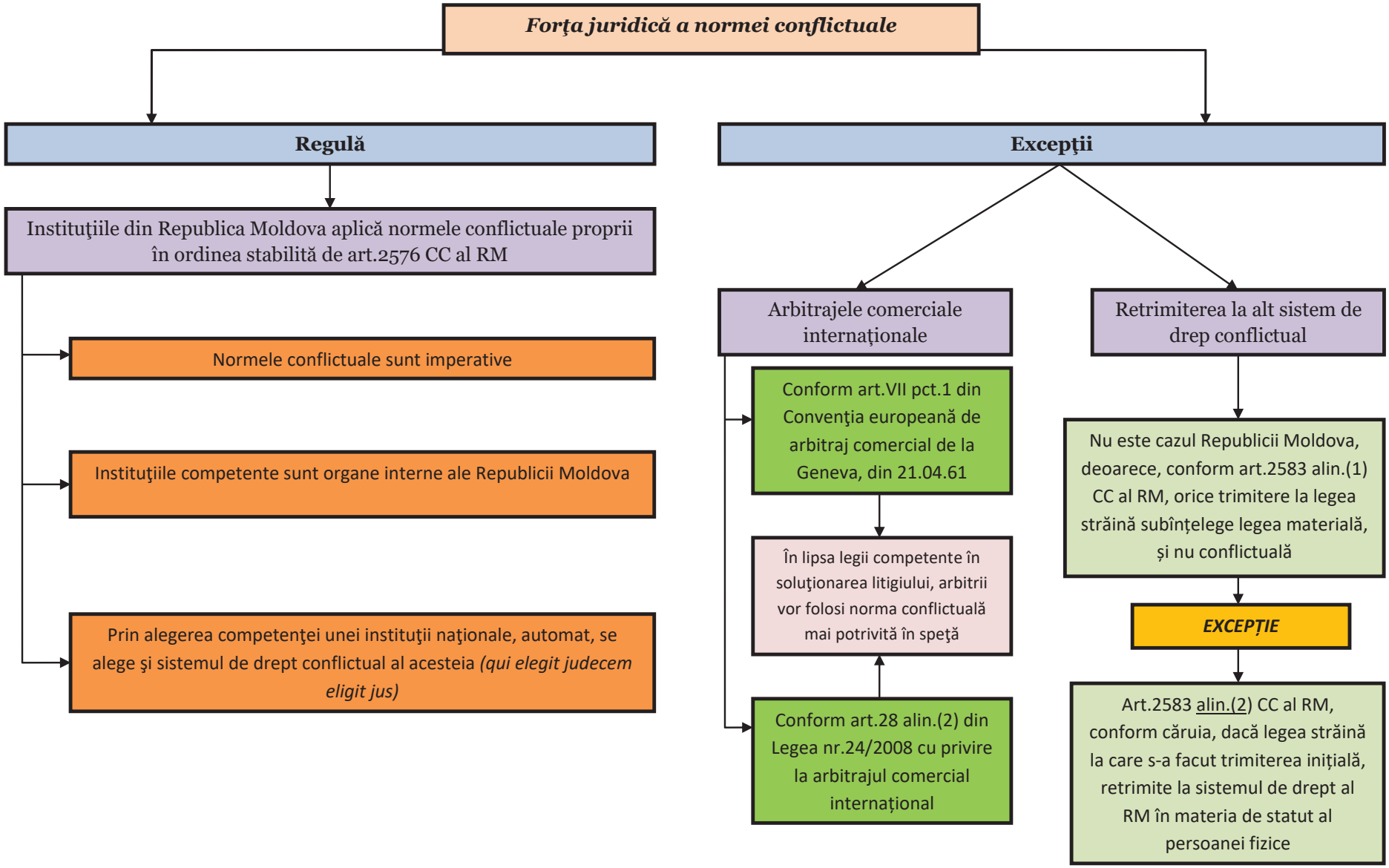
3. Norma conflictuală – normă specifică Dreptului internaţional privat

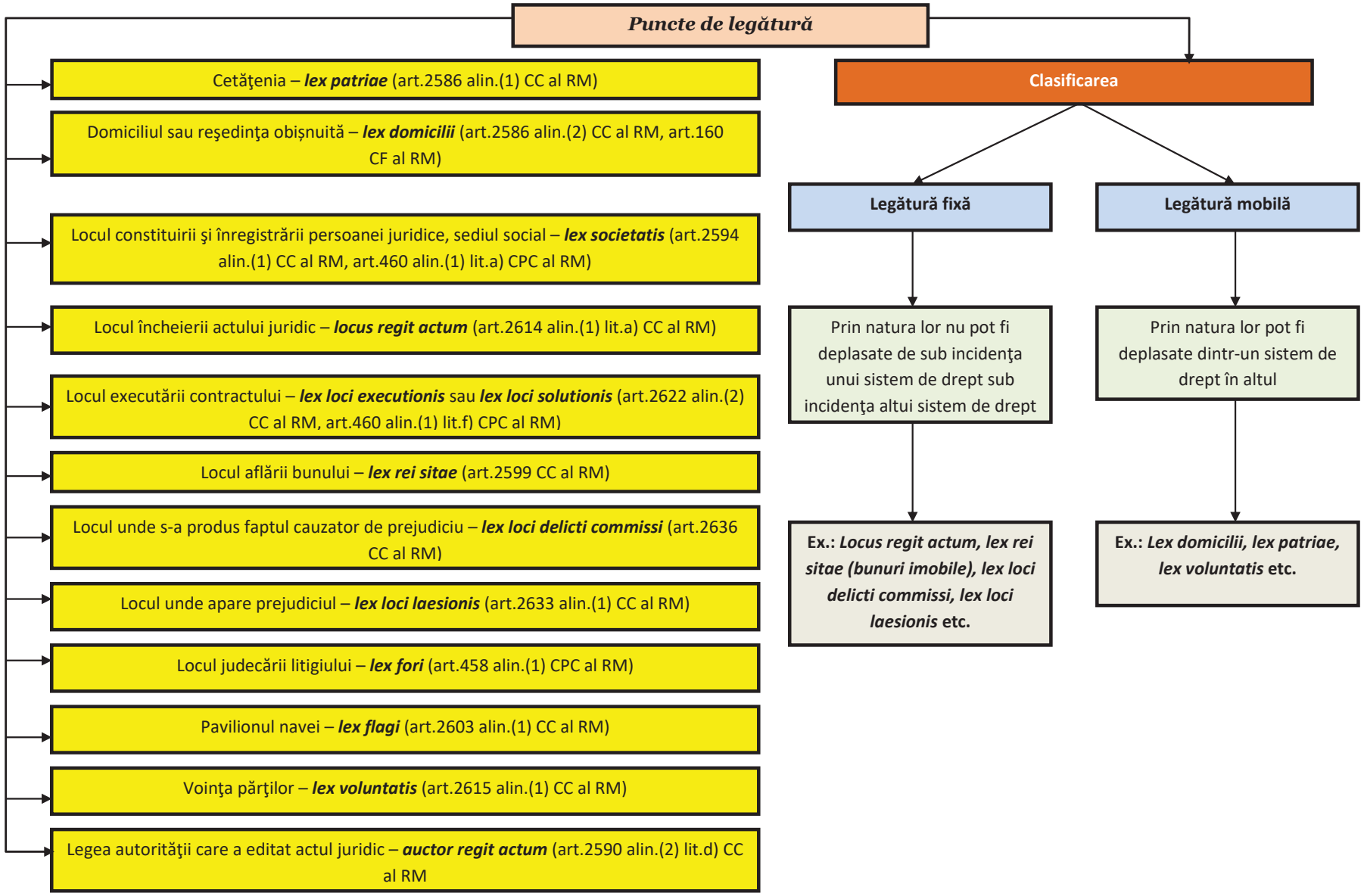
4. Clasificarea normelor conflictuale

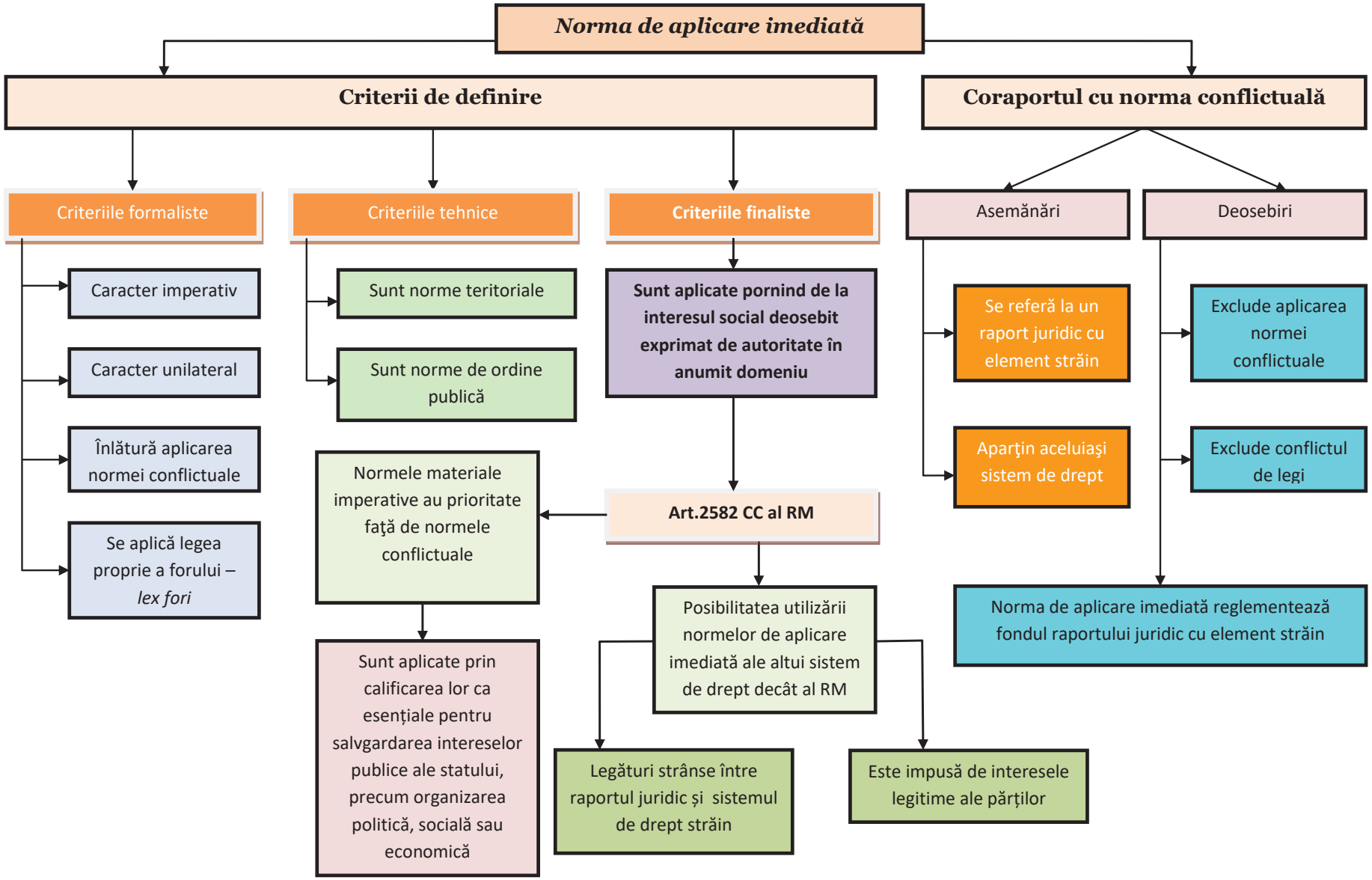
5. *Forţa juridică a normei conflictuale*

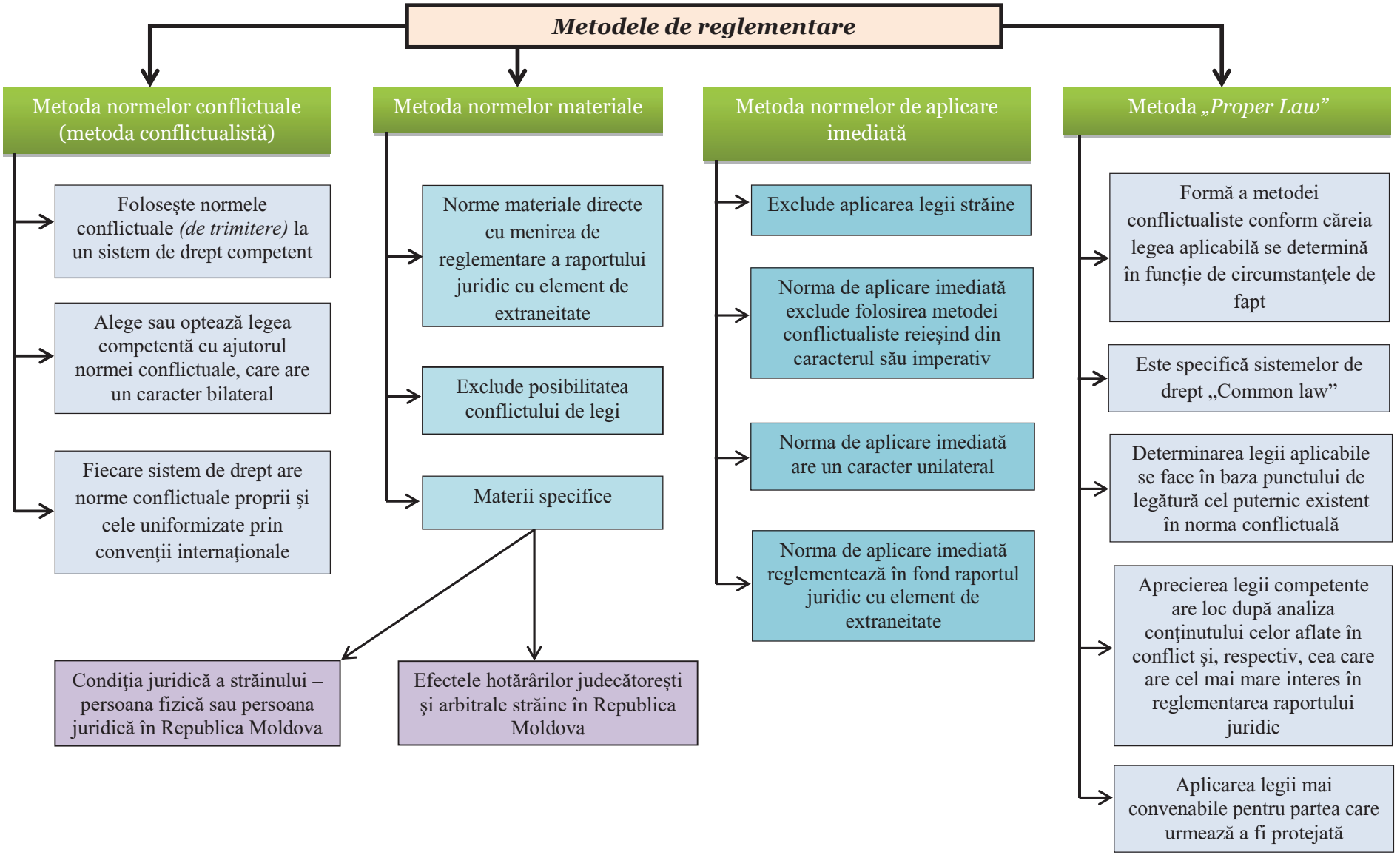
6. Punctele de legătură – element structural al normei conflictuale

7. *Norma de aplicare imediată*

8. Metodele de reglementare a raportului juridic de Drept internaţional privat

Tema 3. CATEGORIILE CONFLICTELOR DE LEGI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

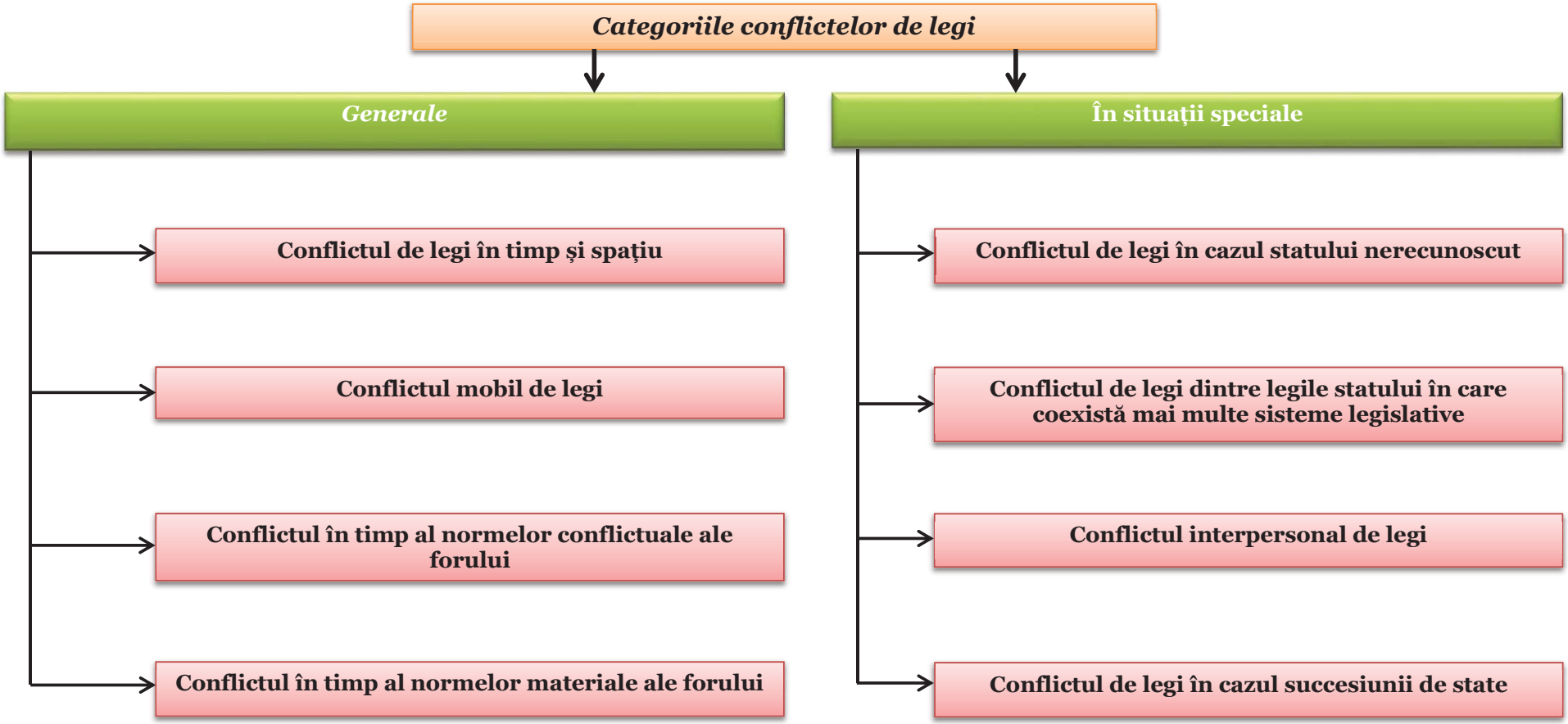
Unităţi de conţinut:

1. *Categoriile conflictelor de legi*
2. *Conflicte de legi în situaţii speciale: conflictul de legi în cazul statului nerecunoscut; conflictul dintre legile statelor în care coexistă mai multe sisteme legislative; conflictul interpersonal; conflictul de legi în cazul succesiunii de state*
3. *Conflictul de legi în timp şi spaţiu*
4. *Conflictul mobil de legi*
5. *Conflictul în timp al normelor conflictuale ale forului*

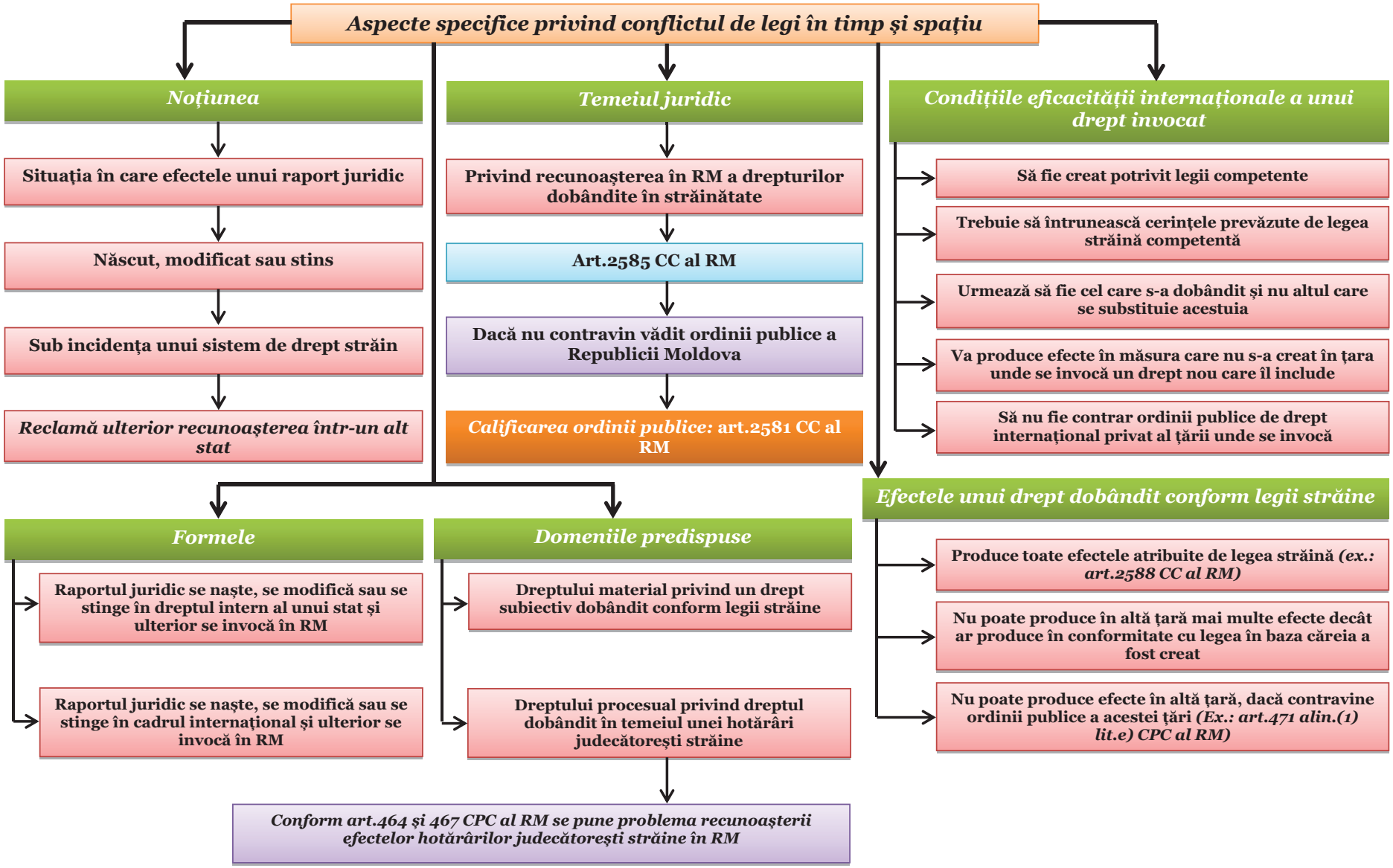
Obiective de referinţă:

- *Identificaţi categoriile conflictelor de legi.*
- *Argumentaţi aplicarea legii statului nerecunoscut.*
- *Stabiliţi aplicarea dreptului statului cu o pluralitate de sisteme de drept.*
- *Definiţi conflictul interpersonal.*
- *Soluţionaţi conflictele de legi în timp şi spaţiu.*
- *Determinaţi condiţiile eficacităţii internaţionale a unui drept.*
- *Caracterizaţi conflictul mobil de legi.*
- *Stabiliţi domeniile predispuse conflictului mobil de legi.*
- *Soluţionaţi conflictul în timp al normelor conflictuale ale forului.*

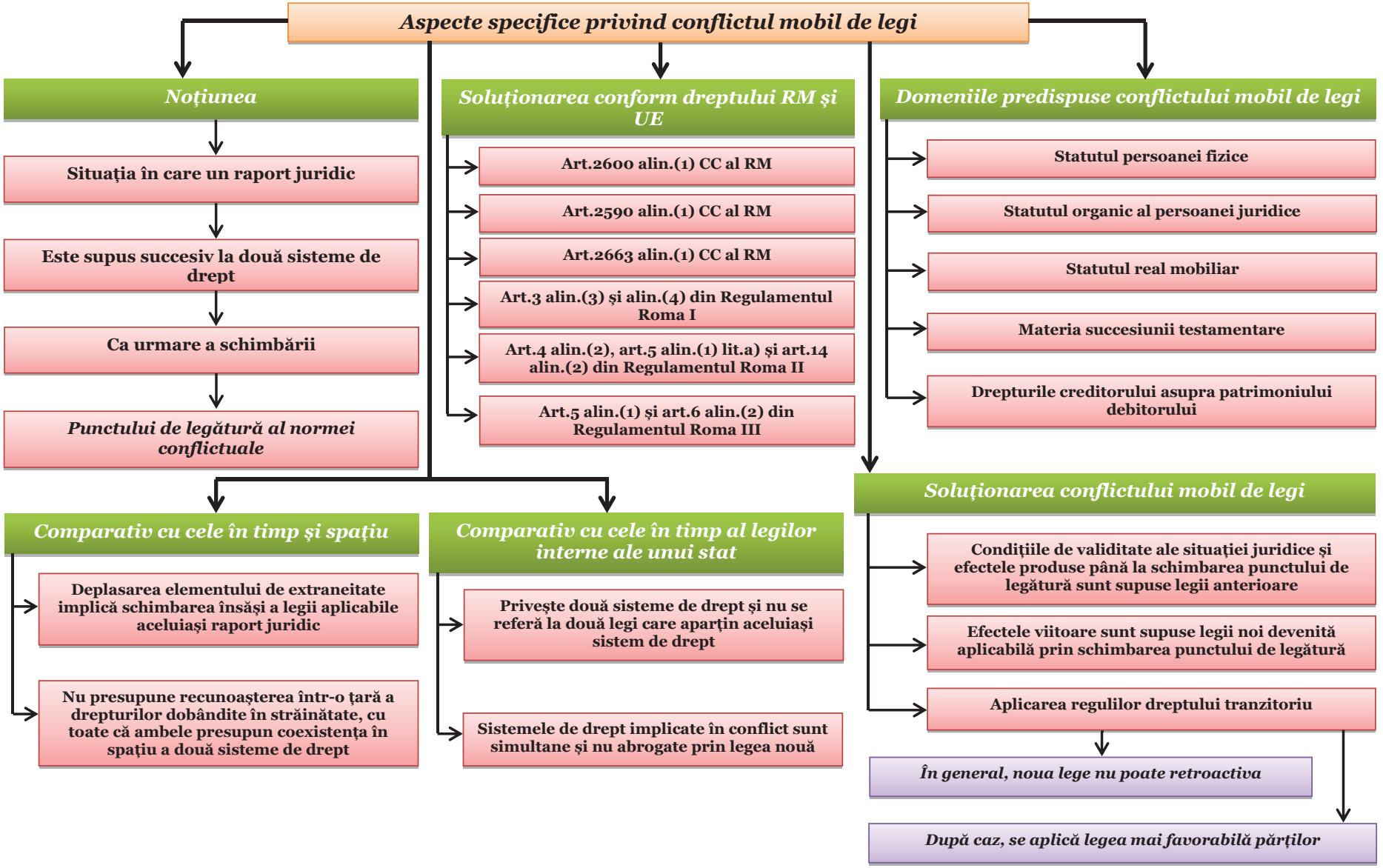
1. Aspecte generale privind categoriile conflictelor de legi

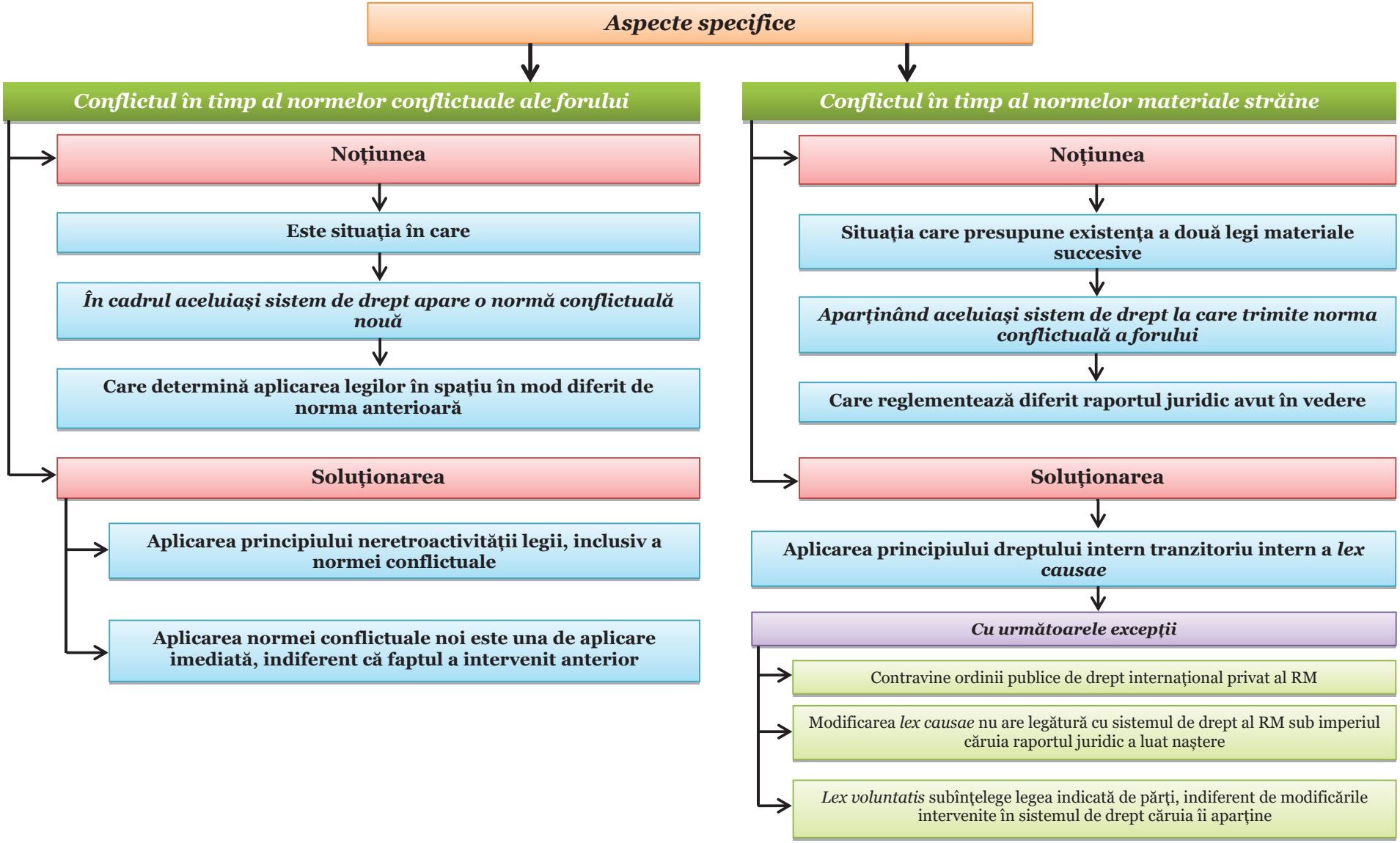
2. Conflictul de legi în timp şi spaţiu

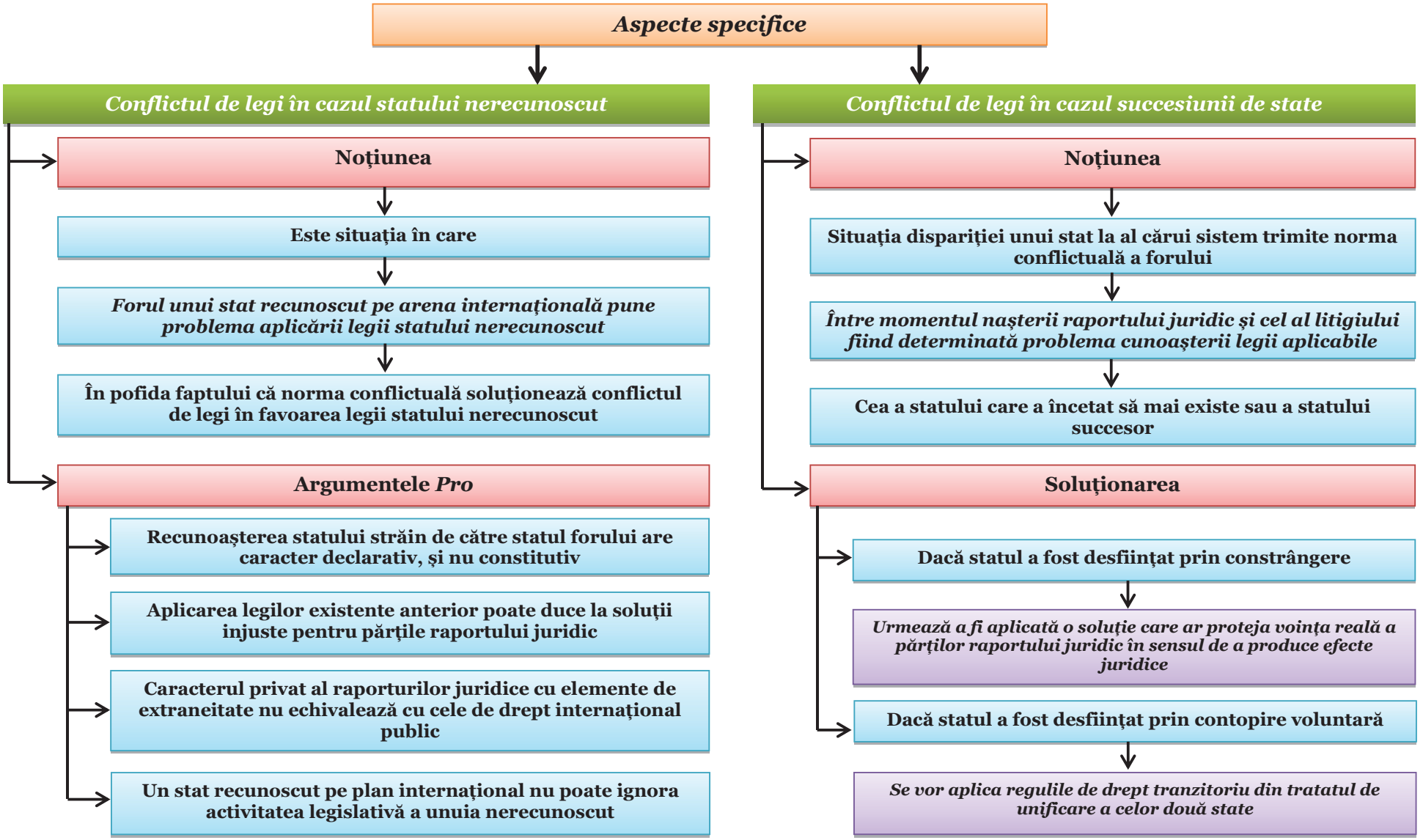
3. Conflictul mobil de legi

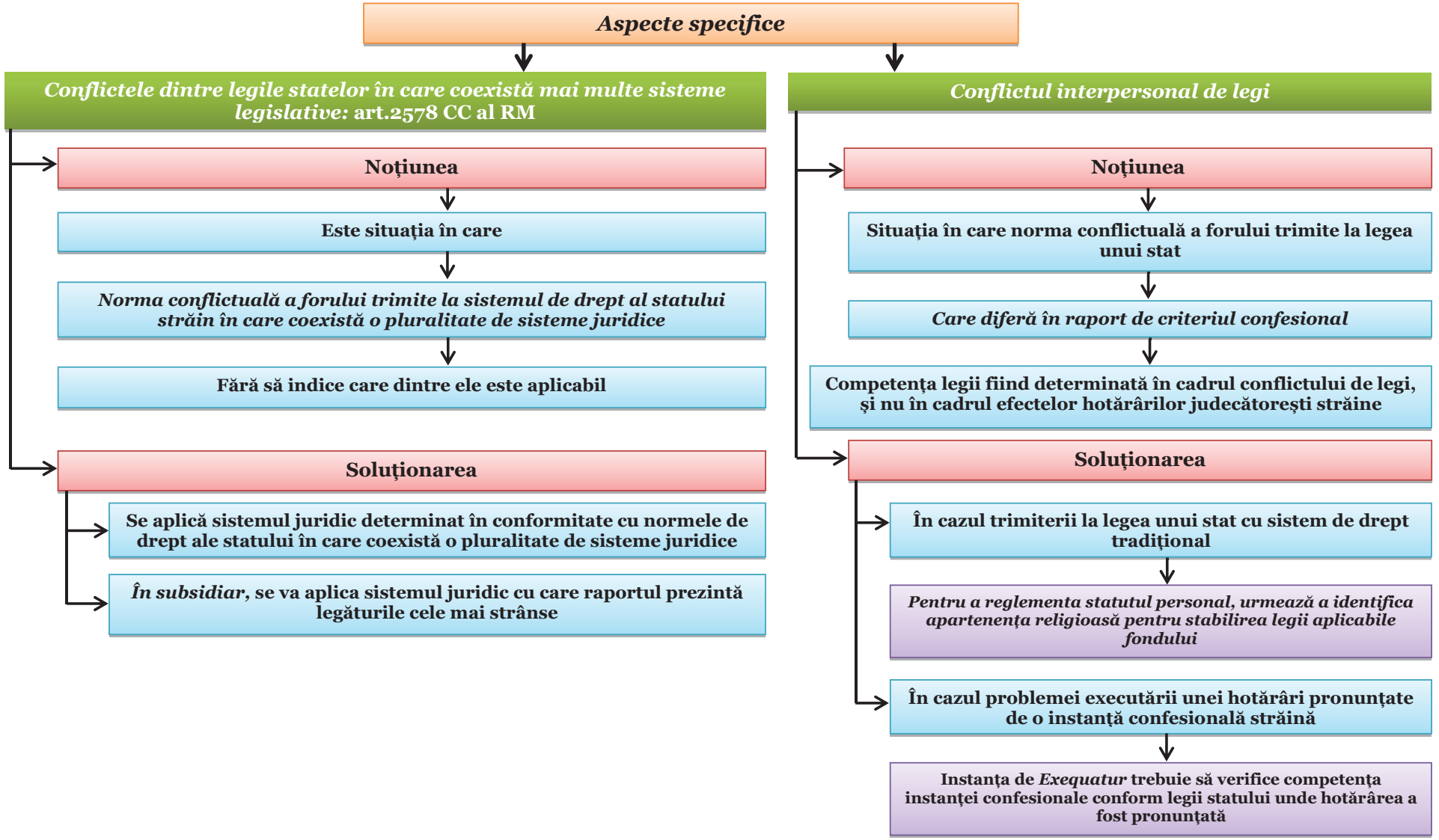
4. Conflictul în timp al normelor conflictuale şi materiale ale forului

5. Conflictele de legi în cazul statului nerecunoscut şi succesiunii de state

6. *Conflictele dintre legile statelor în care coexistă mai multe sisteme legislative şi conflictul interpersonal de legi*

Tema 4. ISTORICUL APARIȚIEI ȘI DEZVOLTĂRII DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT

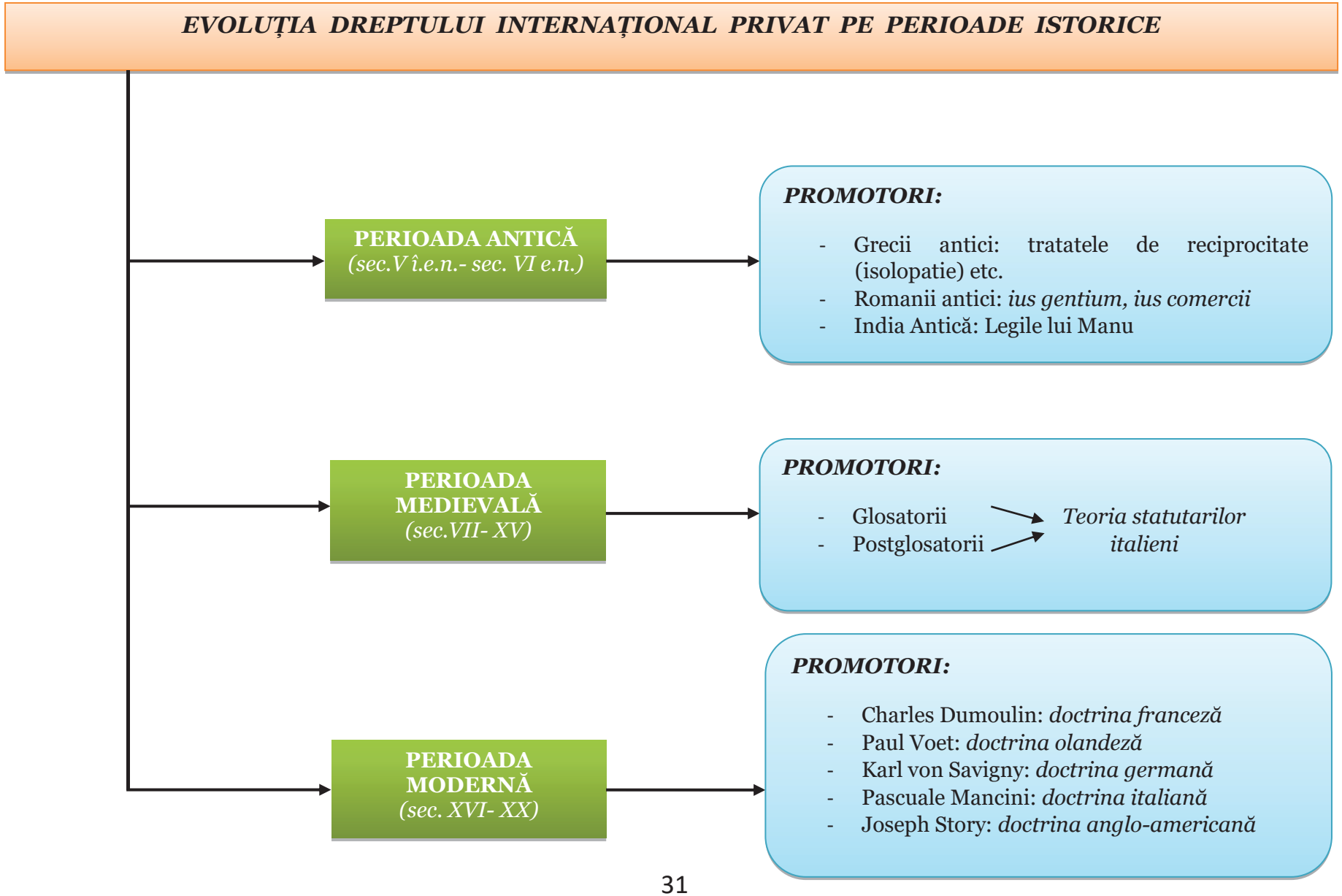
Unităţi de conţinut:

1. *Condițiile apariției problemelor de drept internațional privat*
2. *Teoria statutarilor italieni (sec.XIII-XV): glosatorii și postglosatorii*
3. *Doctrinele: franceză, olandeză, germană, anglo-americană privind soluționarea conflictelor de legi și doctrina italiană a personalității legilor*

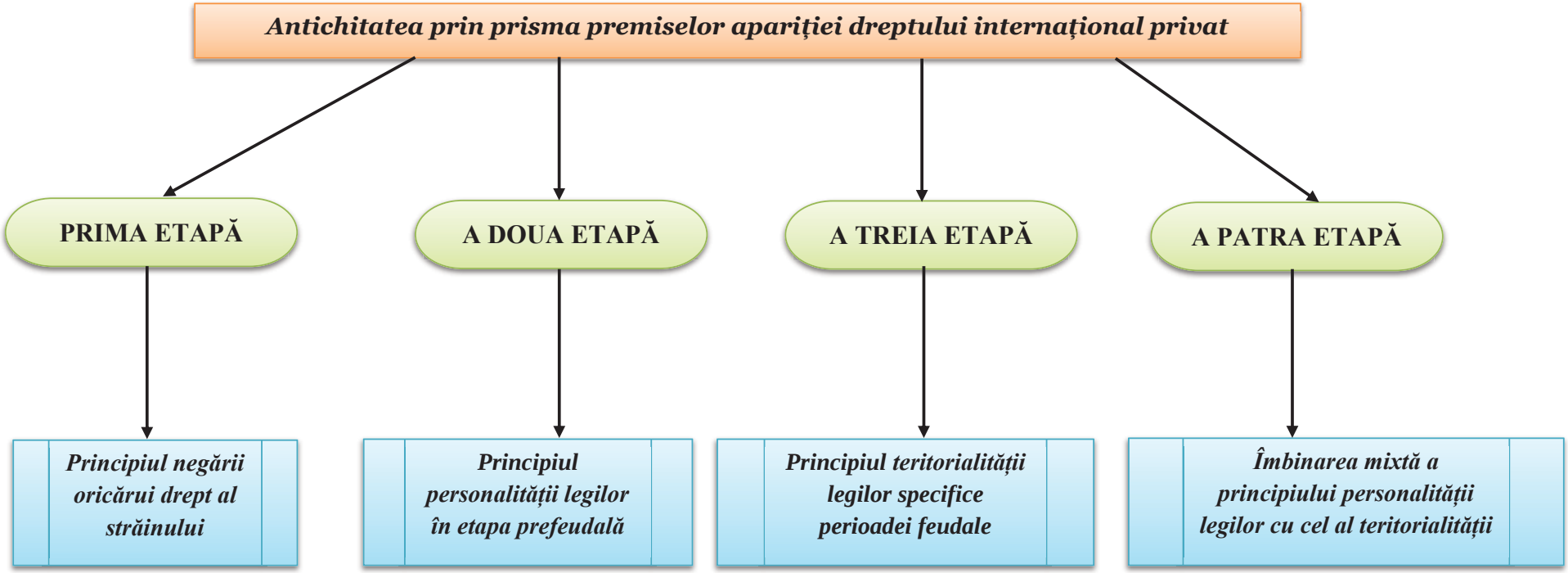
Obiective de referinţă:

- *Identificați condițiile apariției problemelor de drept internațional privat.*
- *Evidențiați ideile principale ale statutarilor italieni.*
- *Caracterizați particularitățile soluționării conflictelor de legi în diferite doctrine.*

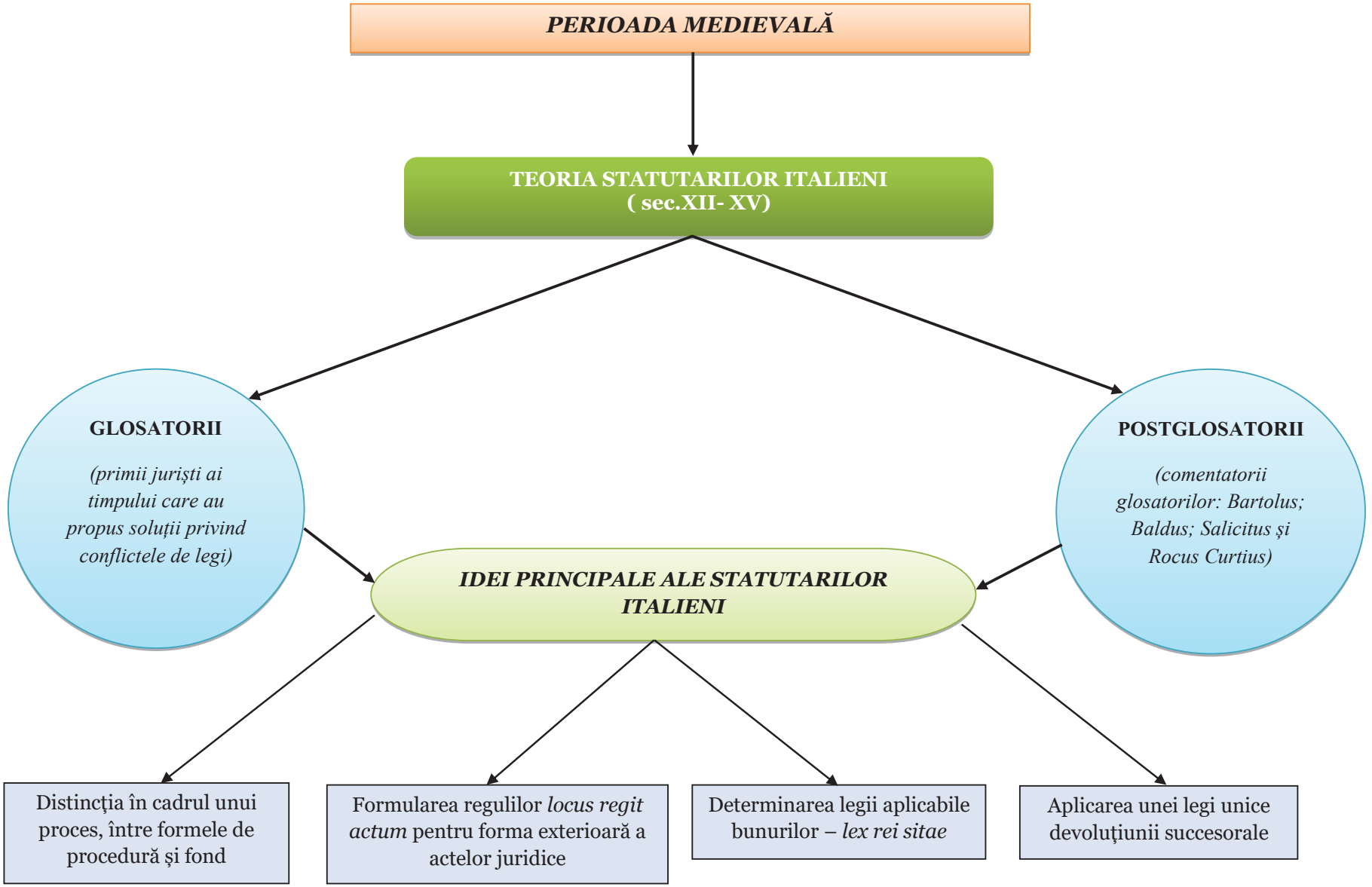
1. Evoluţia dreptului internaţional privat

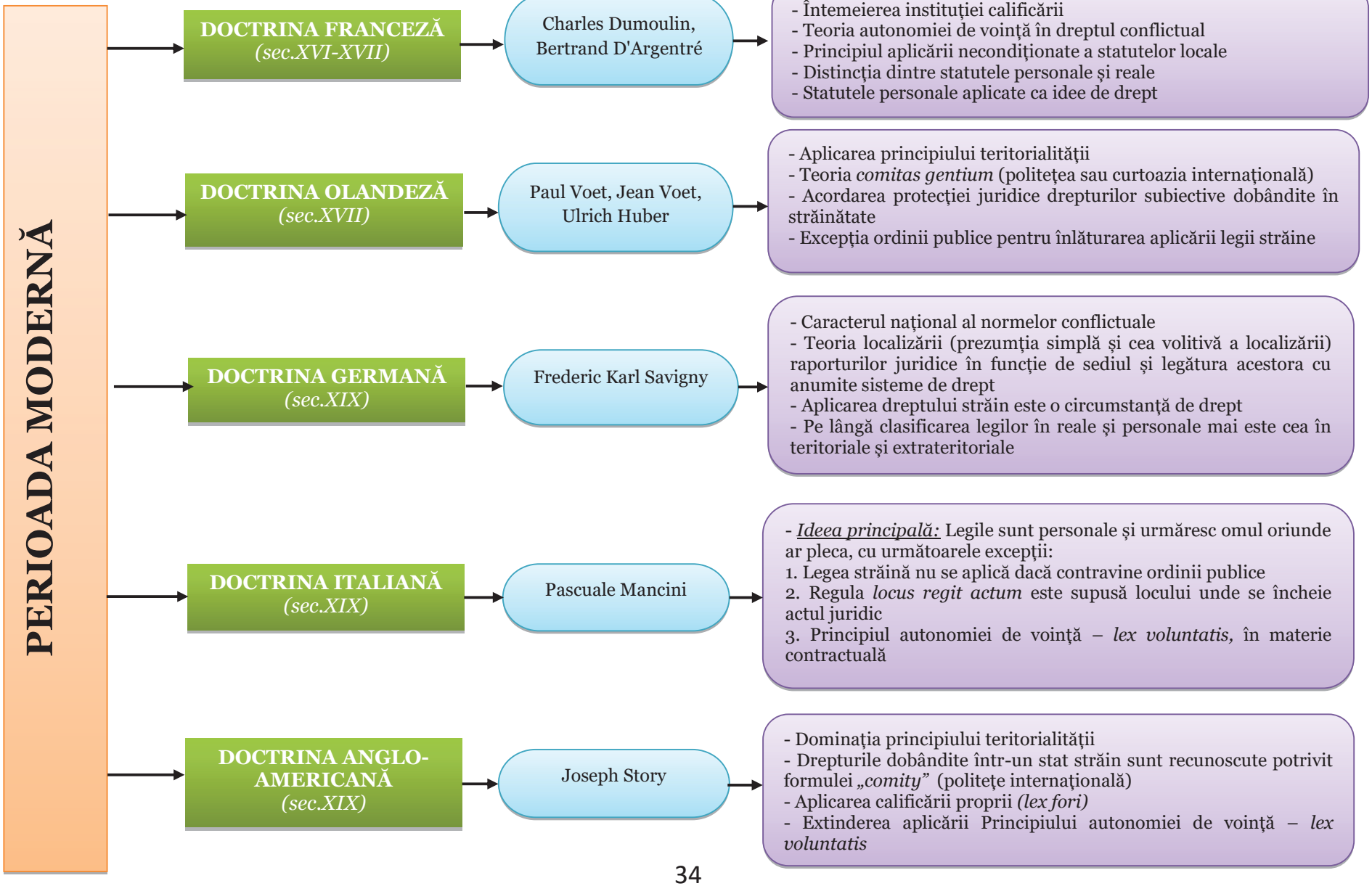
2. Perioada Antichităţii prin prisma premiselor apariţiei dreptului internaţional privat

3. Perioada Evului Mediu

4. Perioada Modernă

Tema 5. CALIFICAREA, CONFLICTUL DE CALIFICĂRI ŞI RETRIMITEREA

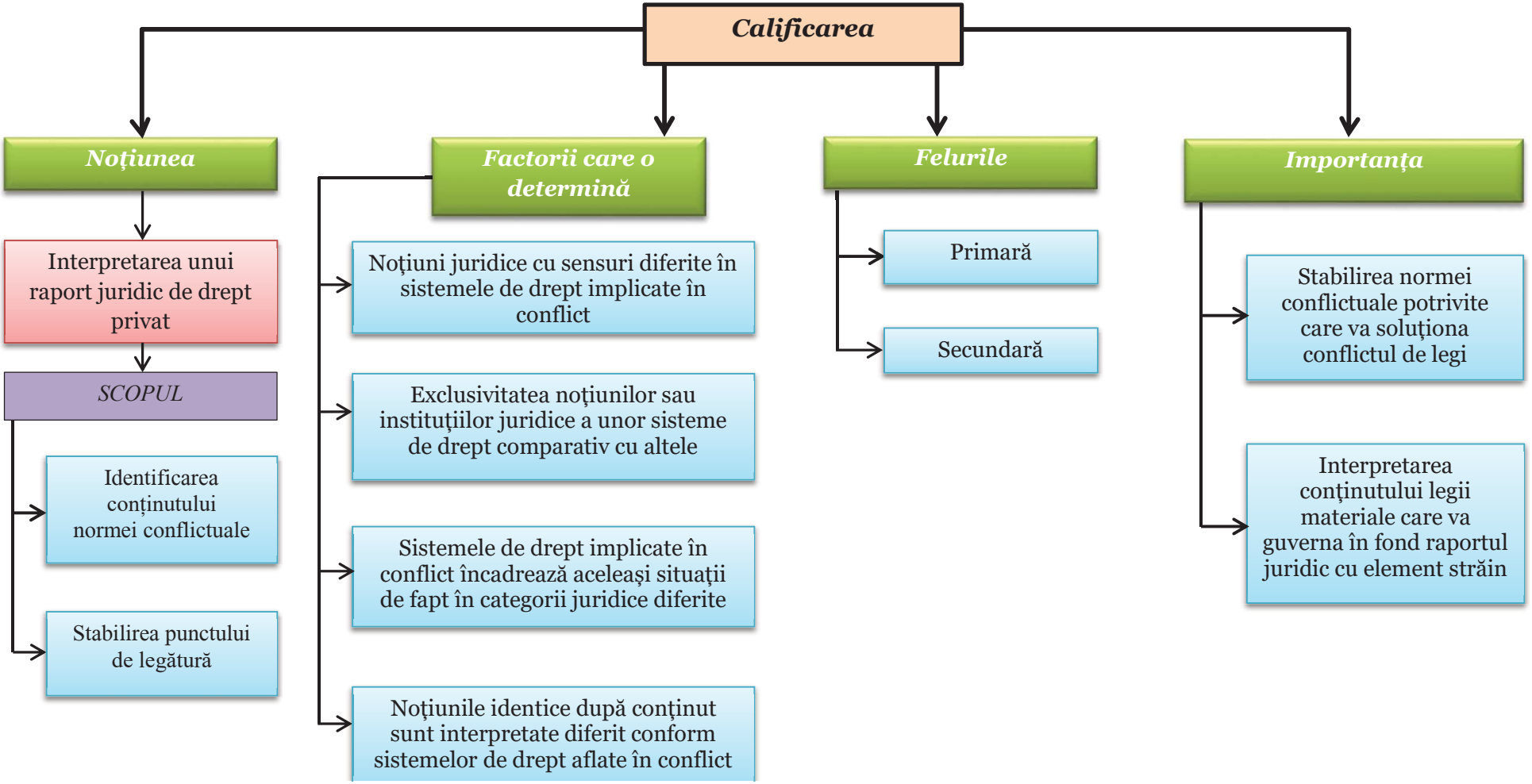
Unităţi de conţinut:

1. *Noţiunea şi importanţa calificării în dreptul internaţional privat*
2. *Conflictul de calificări*
3. *Factorii care determină calificarea*
4. *Legea potrivit căreia se efectuează calificarea*
5. *Excepţii de la calificarea potrivit legii forului*
6. *Procedeul retrimiterii. Condiţiile şi formele retrimiterii. Retrimiterea în dreptul internaţional privat al Republicii Moldova*

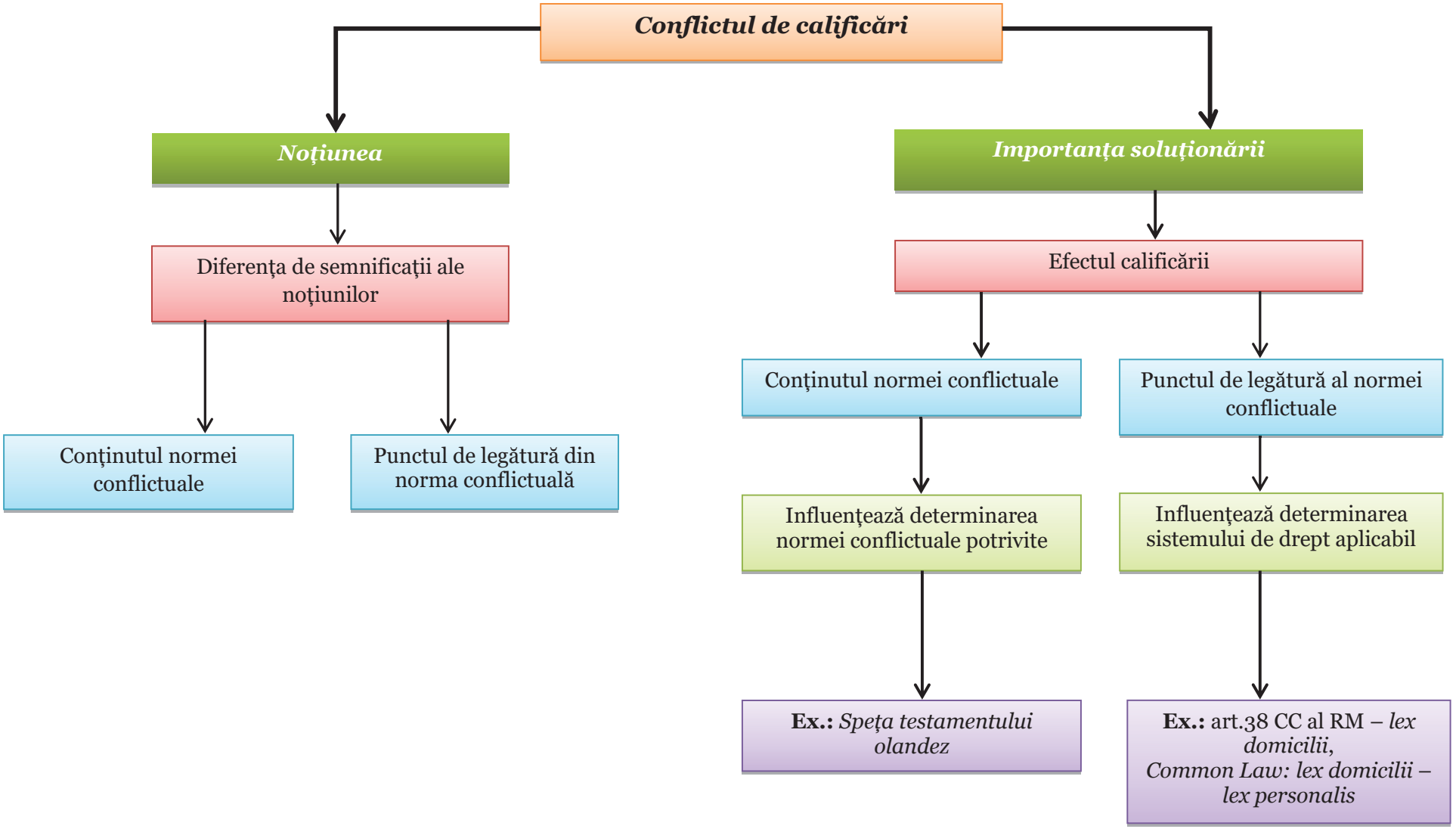
Obiective de referinţă:

- *Definiţi calificarea şi conflictul de calificări.*
- *Soluţionaţi conflictul de calificări.*
- *Stabiliţi factorii care determină calificarea.*
- *Determinaţi legea potrivit căreia se efectuează calificarea.*
- *Stabiliţi excepţiile de la calificarea potrivit lex fori.*
- *Definiţi procedeul retrimiterii în dreptul internaţional privat.*
- *Stabiliţi condiţiile şi formele retrimiterii.*
- *Invocaţi argumente în favoarea şi împotriva retrimiterii.*

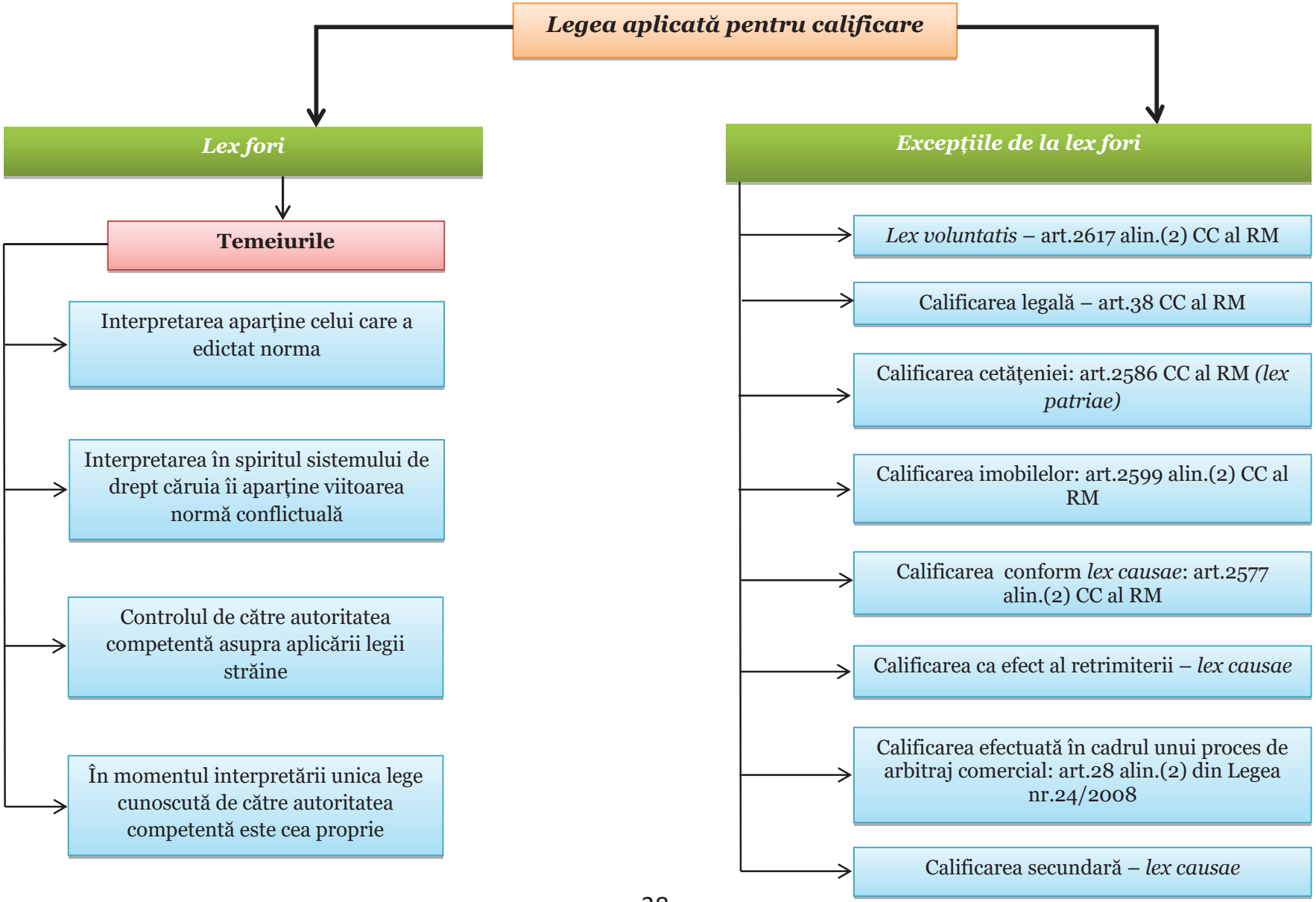
1.1. Calificarea

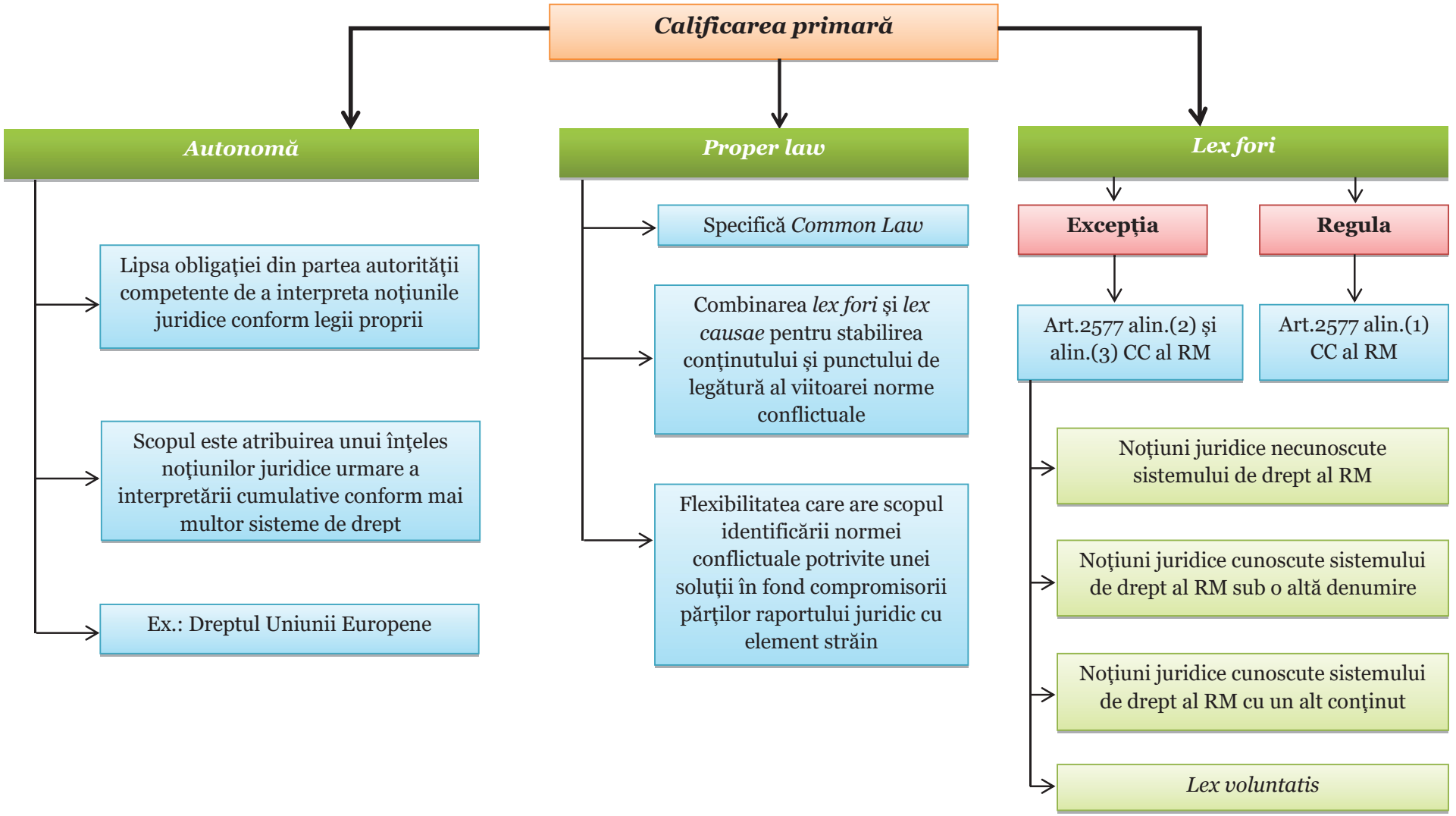
1.2. *Conflictul de calificări*

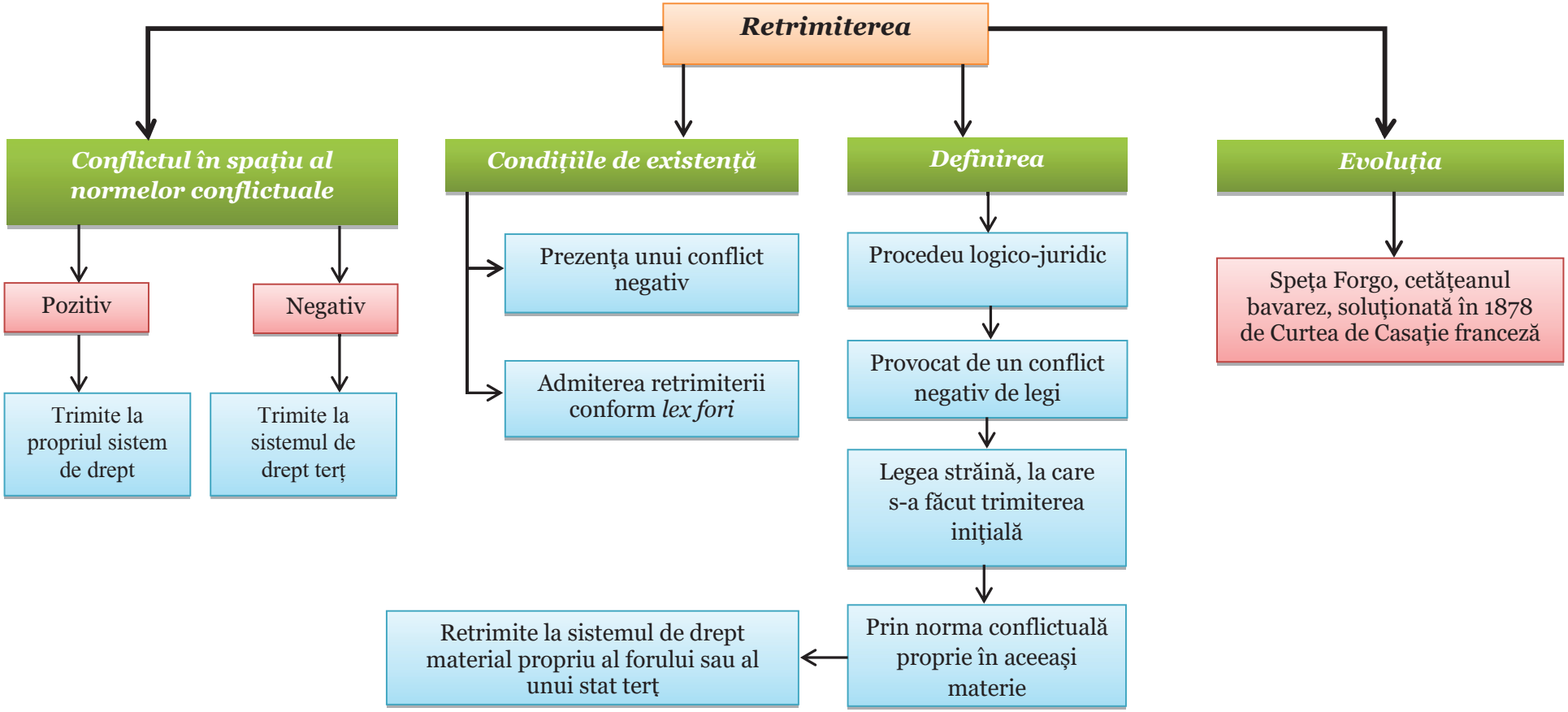
1.3. Legea conform căreia se efectuează calificarea

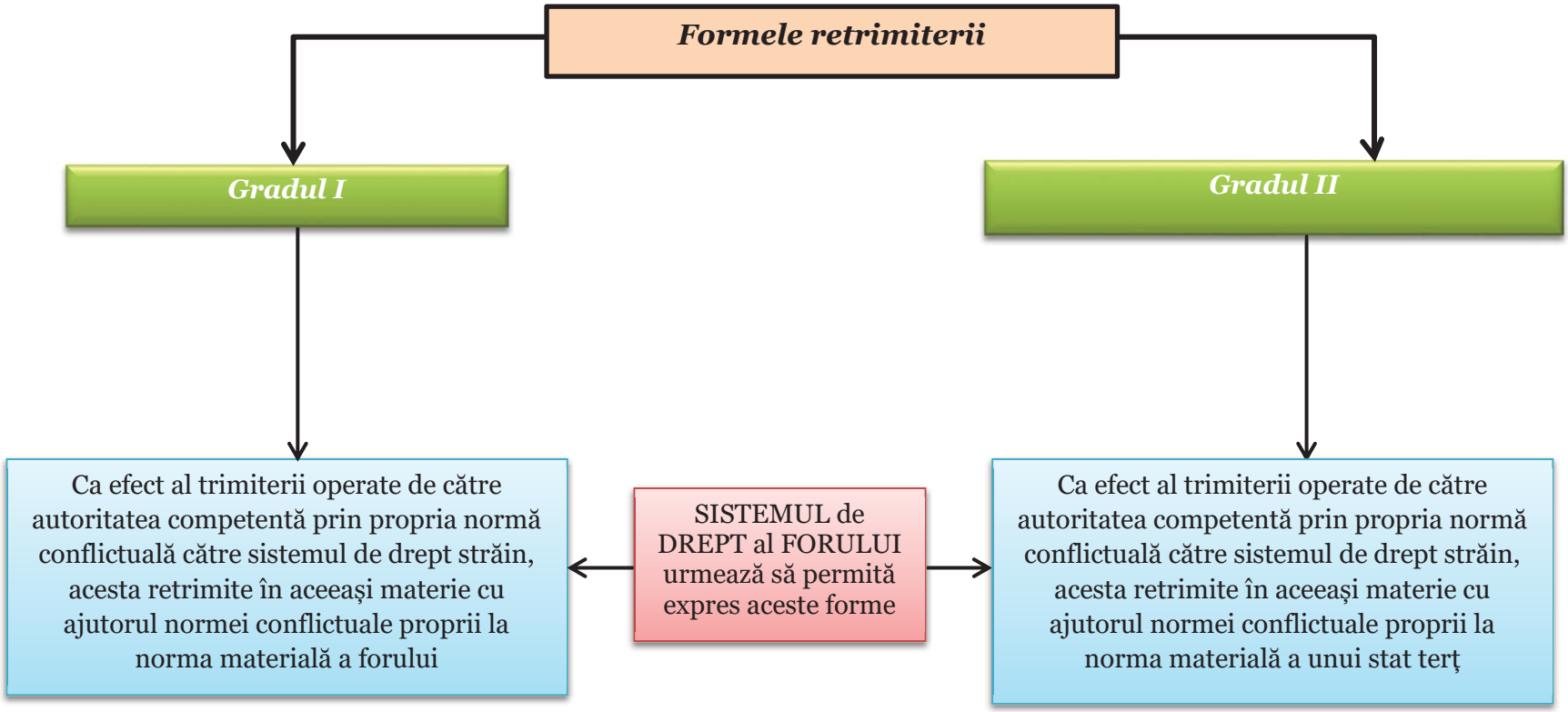
1.4. Mecanisme specifice de calificare primară

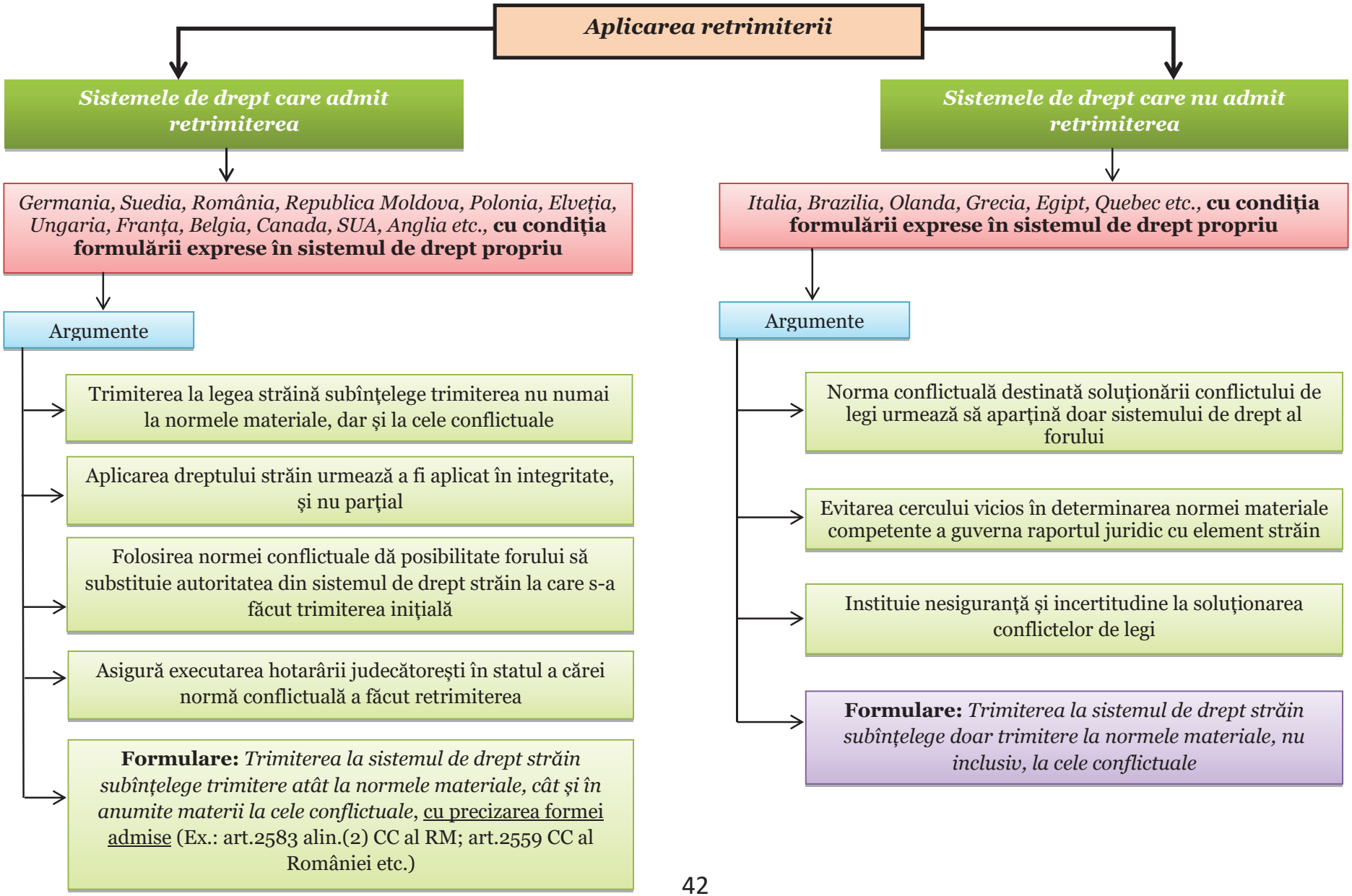
2.1. Precizări prealabile

2.2. Formele retrimiterii

2.3. Mecanismul aplicării retrimiterii

Tema 6. CAZURILE DE ÎNLĂTURARE DE LA APLICARE A LEGII STRĂINE. ORDINEA PUBLICĂ ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT. FRAUDA LEGII ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

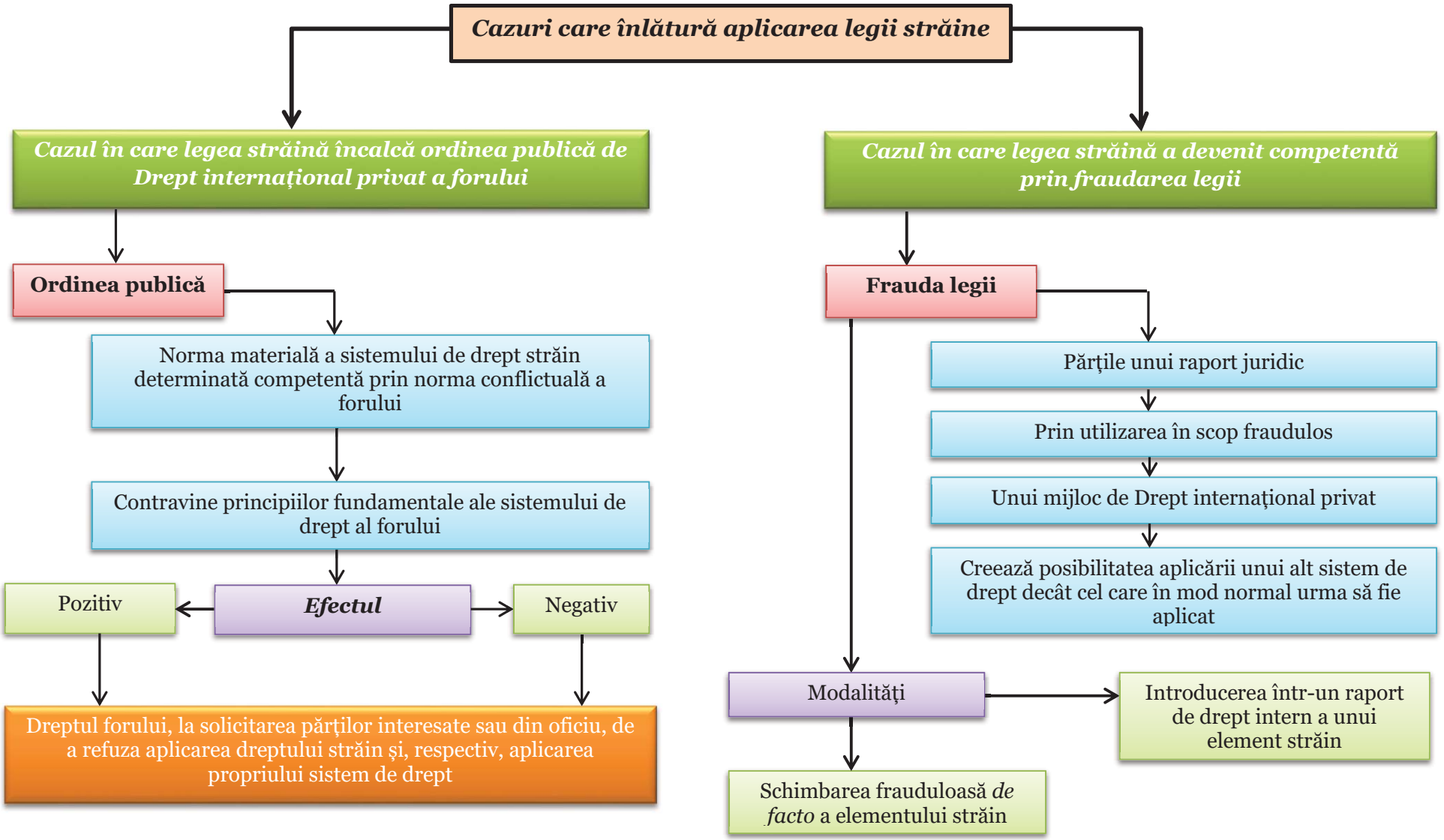
Unităţi de conţinut:

1. *Noţiunea şi evoluţia ordinii publice de drept internaţional privat*
2. *Elementele specifice şi caracterele ordinii publice de drept internaţional privat*
3. *Efectele invocării ordinii publice de drept internaţional privat*
4. *Domeniul invocării şi sferele ordinii publice de drept internaţional privat*
5. *Noţiunea de fraudare a legii aplicabile*
6. *Modalităţile şi condiţiile fraudei la lege*
7. *Sancţionarea fraudei la lege*
8. *Domeniile în care este posibilă frauda la lege*
9. *Comparaţii între frauda la lege în dreptul internaţional privat şi în alte instituţii juridice*

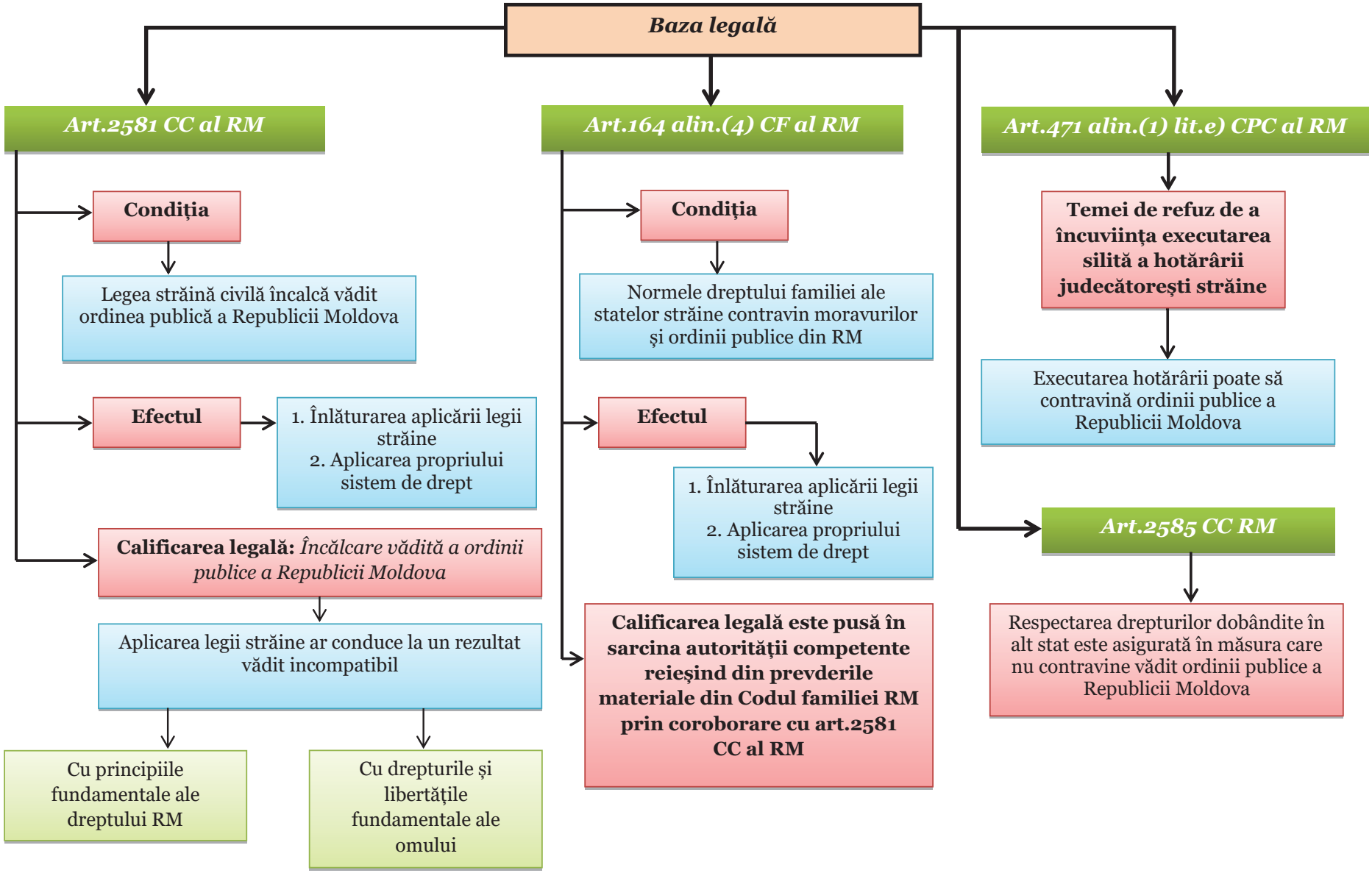
Obiective de referinţă:

- *Definiţi ordinea publică de drept internaţional privat.*
- *Stabiliţi caracterele, sferele şi efectele ordinii publice de drept internaţional privat.*
- *Analizaţi reglementările privind ordinea publică în dreptul internaţional privat al Republicii Moldova.*
- *Caracterizaţi noţiunea de fraudare a legii aplicabile.*
- *Stabiliţi modalităţile şi condiţiile fraudei la lege în dreptul internaţional privat.*
- *Argumentaţi problema sancţionării fraudei la lege.*
- *Determinaţi domeniile în care este posibilă frauda legii în dreptul internaţional privat.*
- *Distingeţi deosebirea dintre frauda la lege şi ordinea publică de drept internaţional privat.*

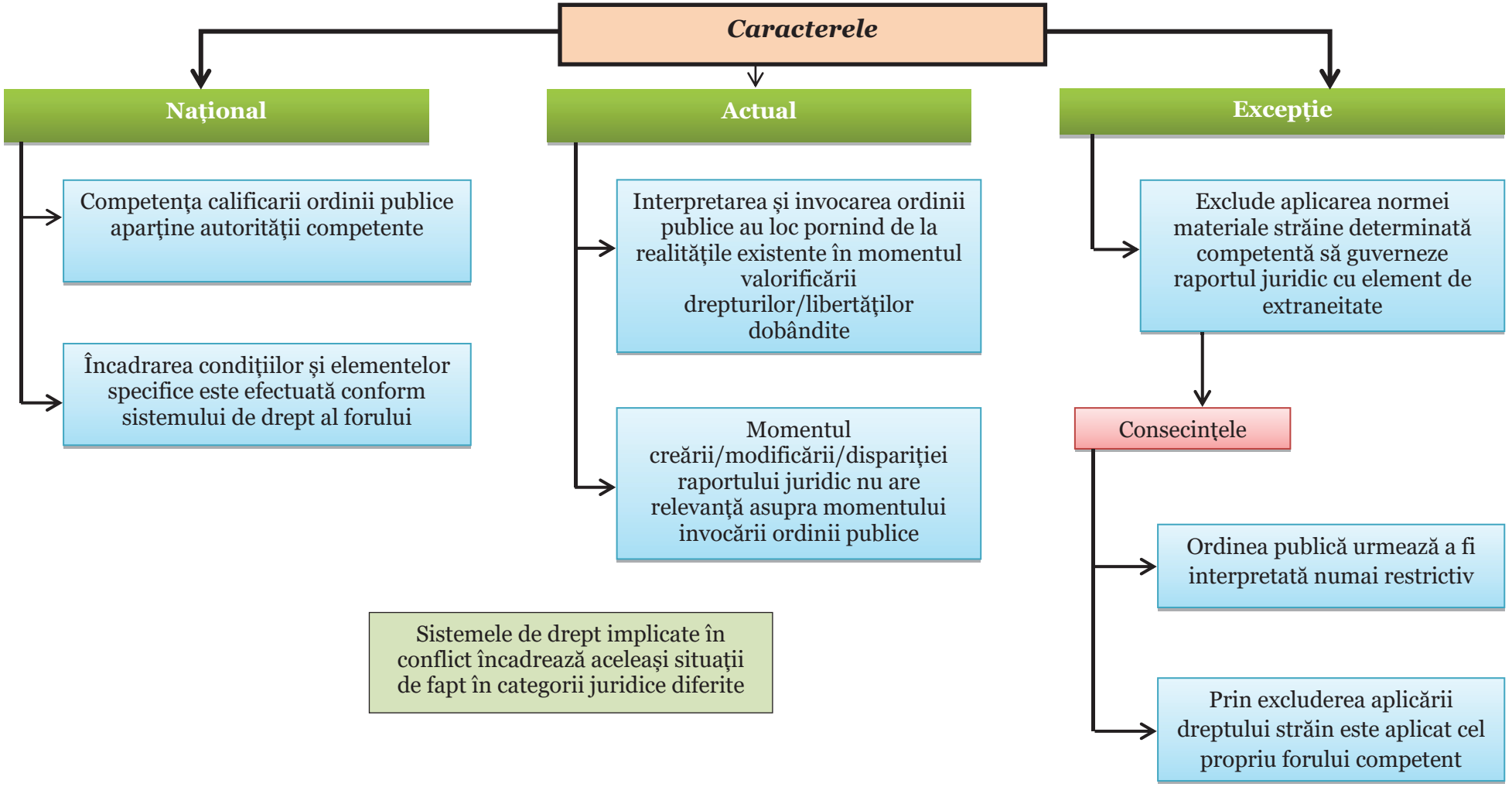
1. *Ordinea publică în Dreptul internaţional privat*

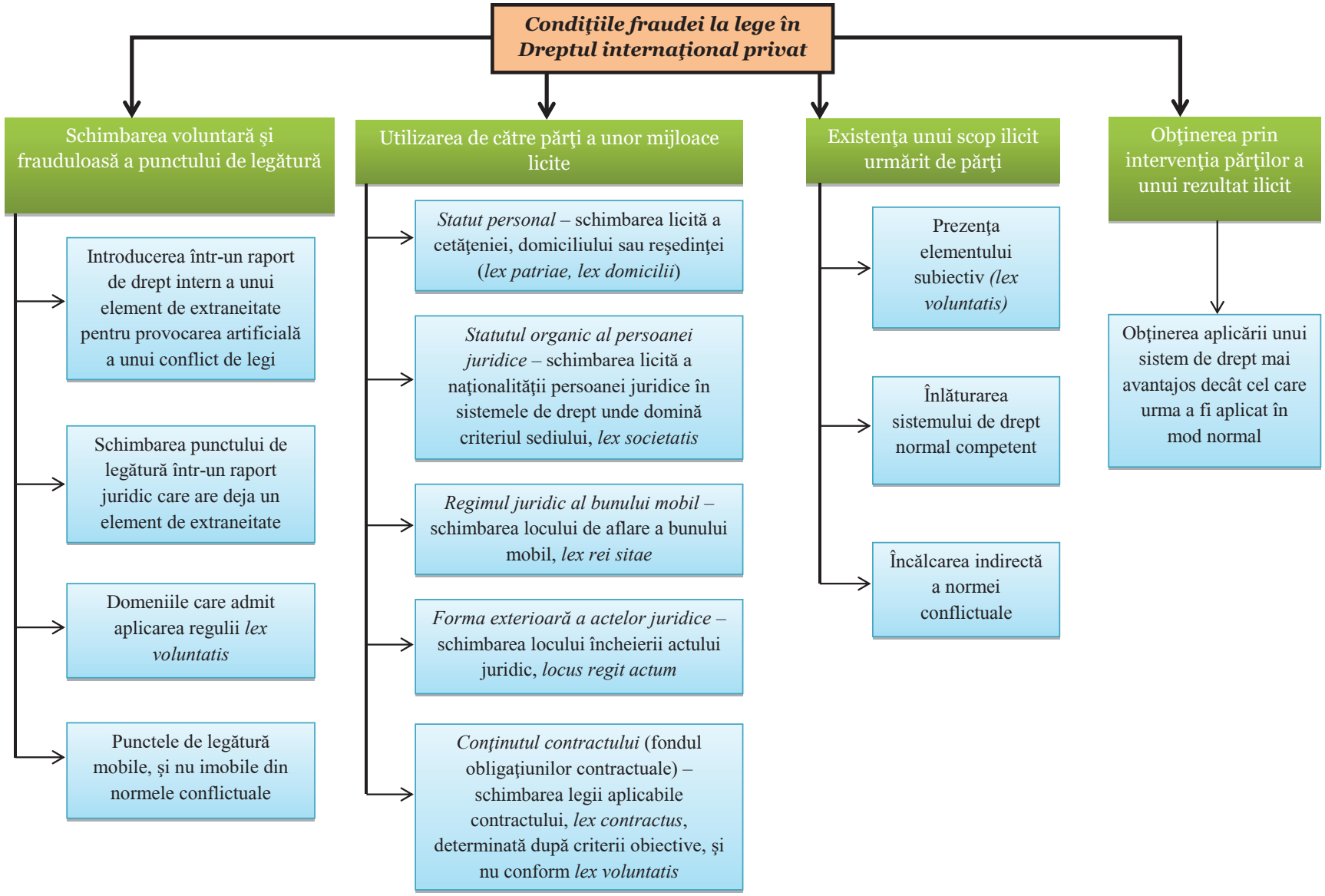
2. Ordinea publică în sistemul de drept conflictual al Republicii Moldova

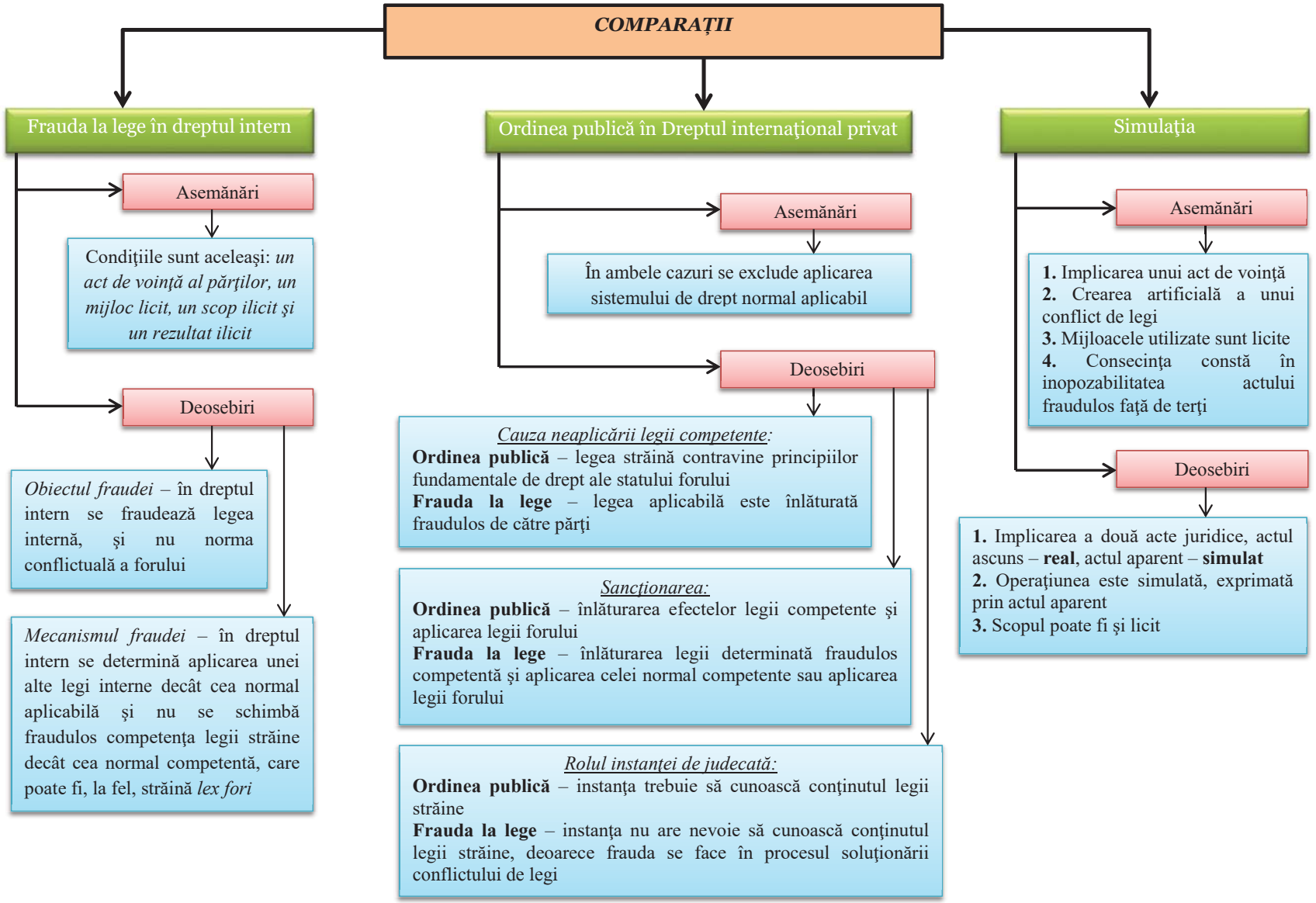
3. *Caracterele esenţiale ale ordinii publice în Dreptul internaţional privat*

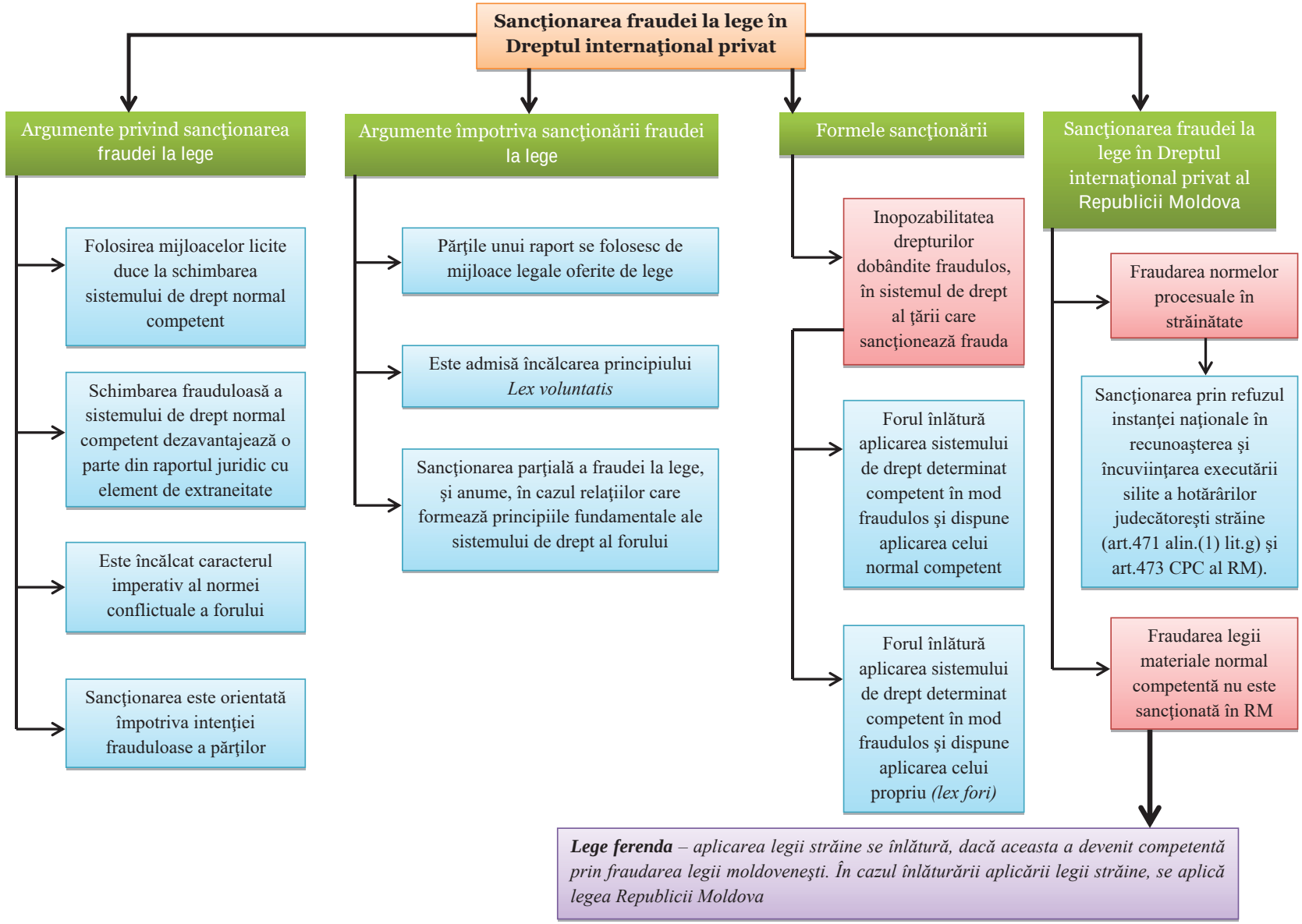
4. Condiţiile fraudei la lege în Dreptul internaţional privat

5. Comparaţii între frauda la lege în Dreptul internaţional privat şi în alte instituţii

6. Sancţionarea fraudei la lege în Dreptul internaţional privat

Tema 7. APLICAREA DREPTULUI STRĂIN ÎN CALITATE DE *LEX CAUSAE*

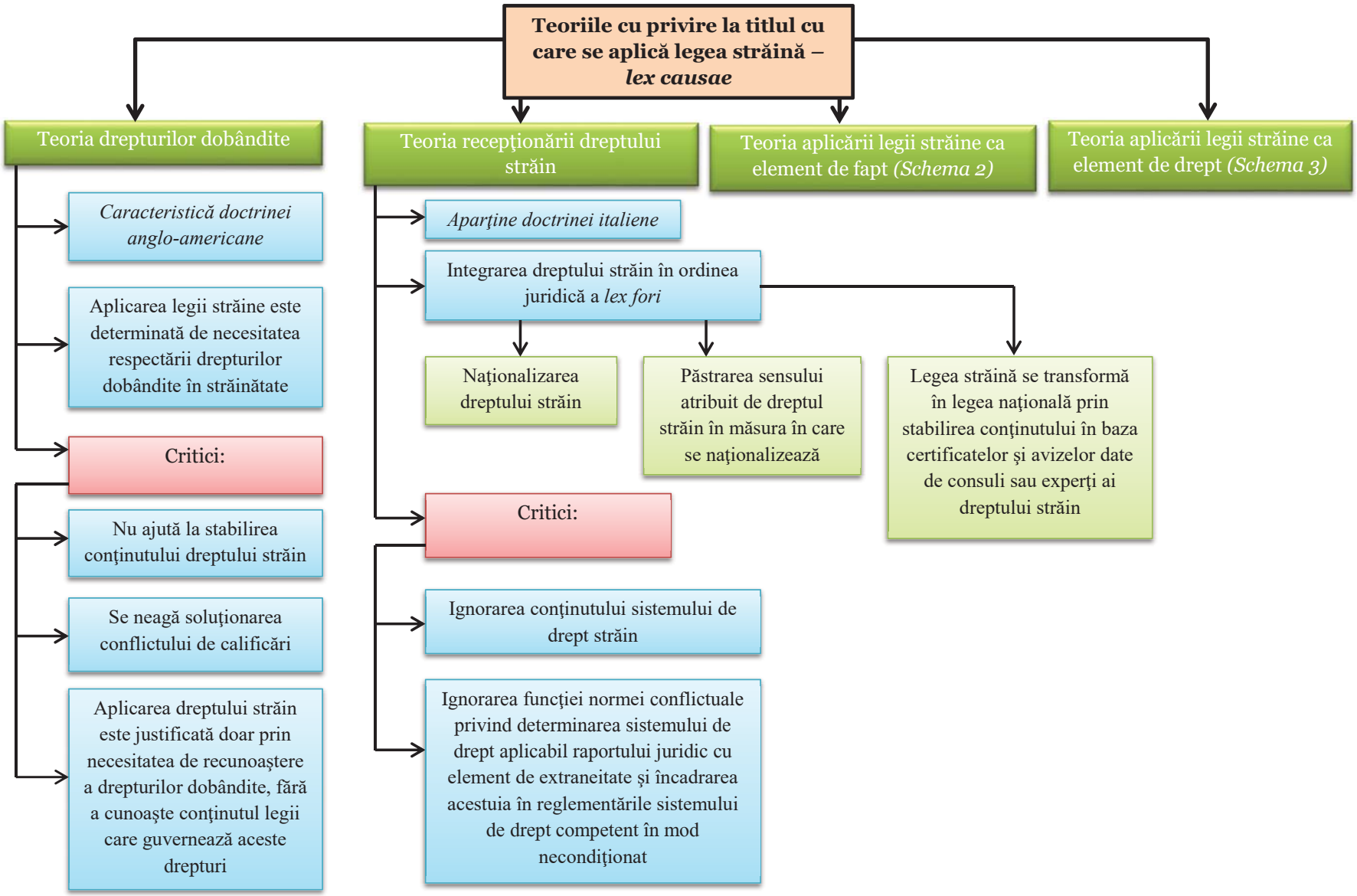
Unităţi de conţinut:

1. *Noţiunea şi temeiul aplicării legii străine*
2. *Titlul cu care se aplică legea străină*
3. *Stabilirea, interpretarea şi probarea conţinutului legii străine în Republica Moldova*
4. *Imposibilitatea stabilirii conţinutului legii străine*
5. *Controlul aplicării legii străine*

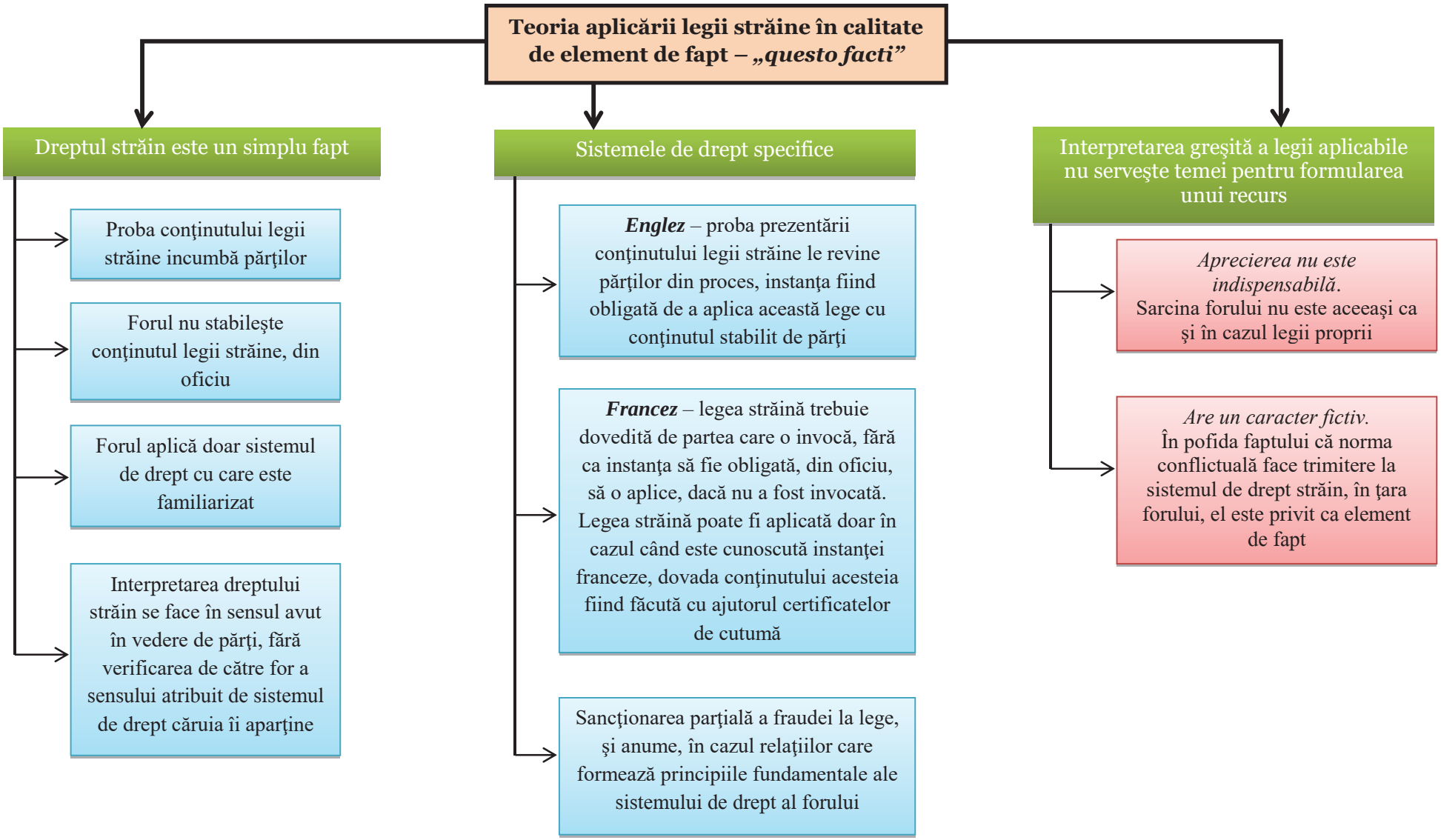
Obiective de referinţă:

- *Stabiliţi temeiul aplicării legii străine.*
- *Stabiliţi titlul cu care se aplică legea străină în Republica Moldova.*
- *Analizaţi modalităţile de stabilire a conţinutului legii străine.*
- *Argumentaţi soluţia aplicării legii forului în cazul imposibilităţii stabilirii conţinutului legii străine.*
- *Justificaţi controlul aplicării legii străine prin exercitarea căilor de atac.*

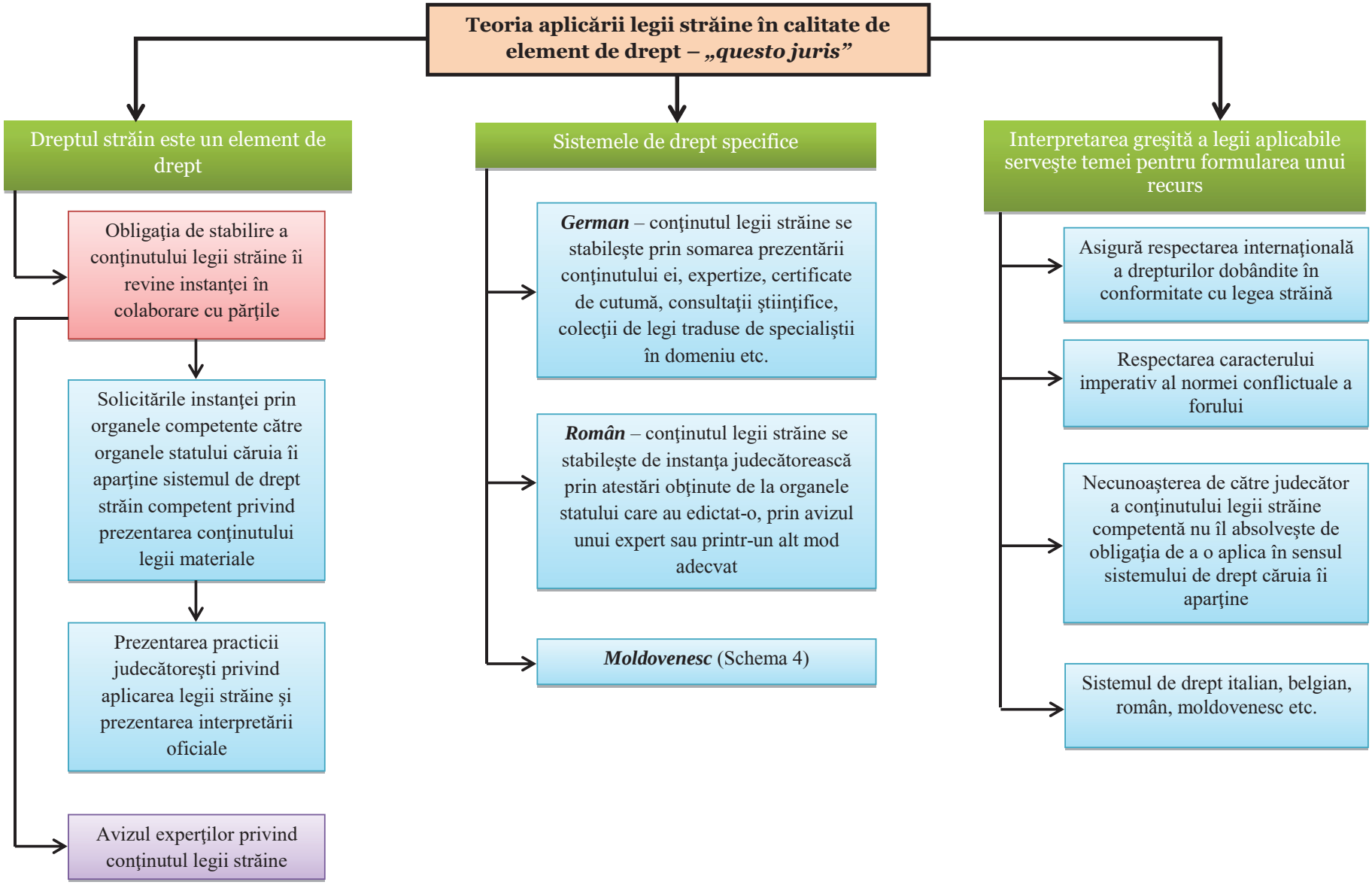
1. Teoriile cu privire la titlul cu care se aplică legea străină

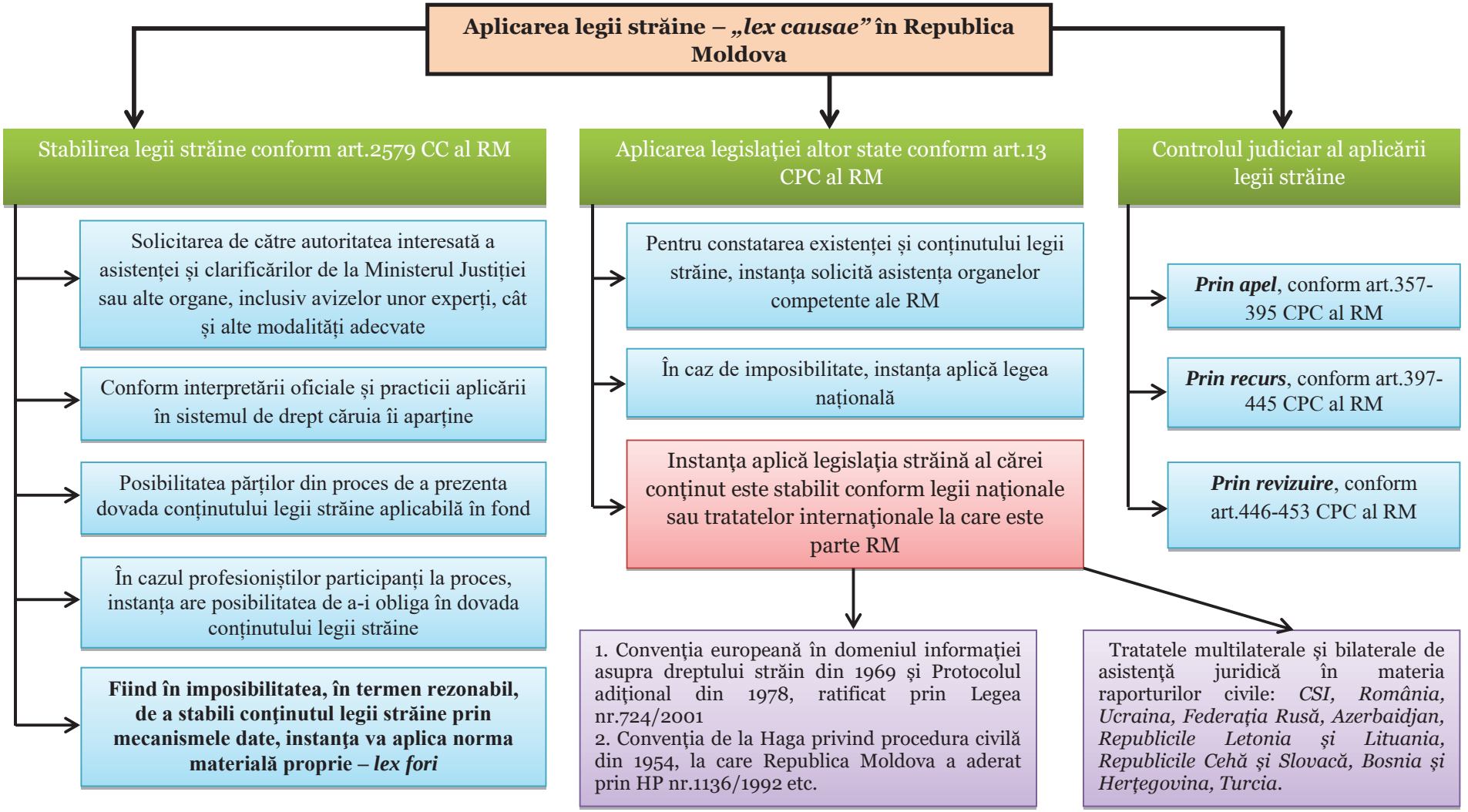
2. Teoria aplicării legii străine în calitate de element de fapt – „questo facti”

3. Teoria aplicării legii străine în calitate de element de drept– „questo juris”

4. Aplicarea legii străine – „lex causae" în Republica Moldova

Tema 8. PROBLEME DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT PRIVIND PERSOANA FIZICĂ. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA STATUTULUI PERSONAL. REGIMUL JURIDIC AL STRĂINULUI PERSOANĂ FIZICĂ

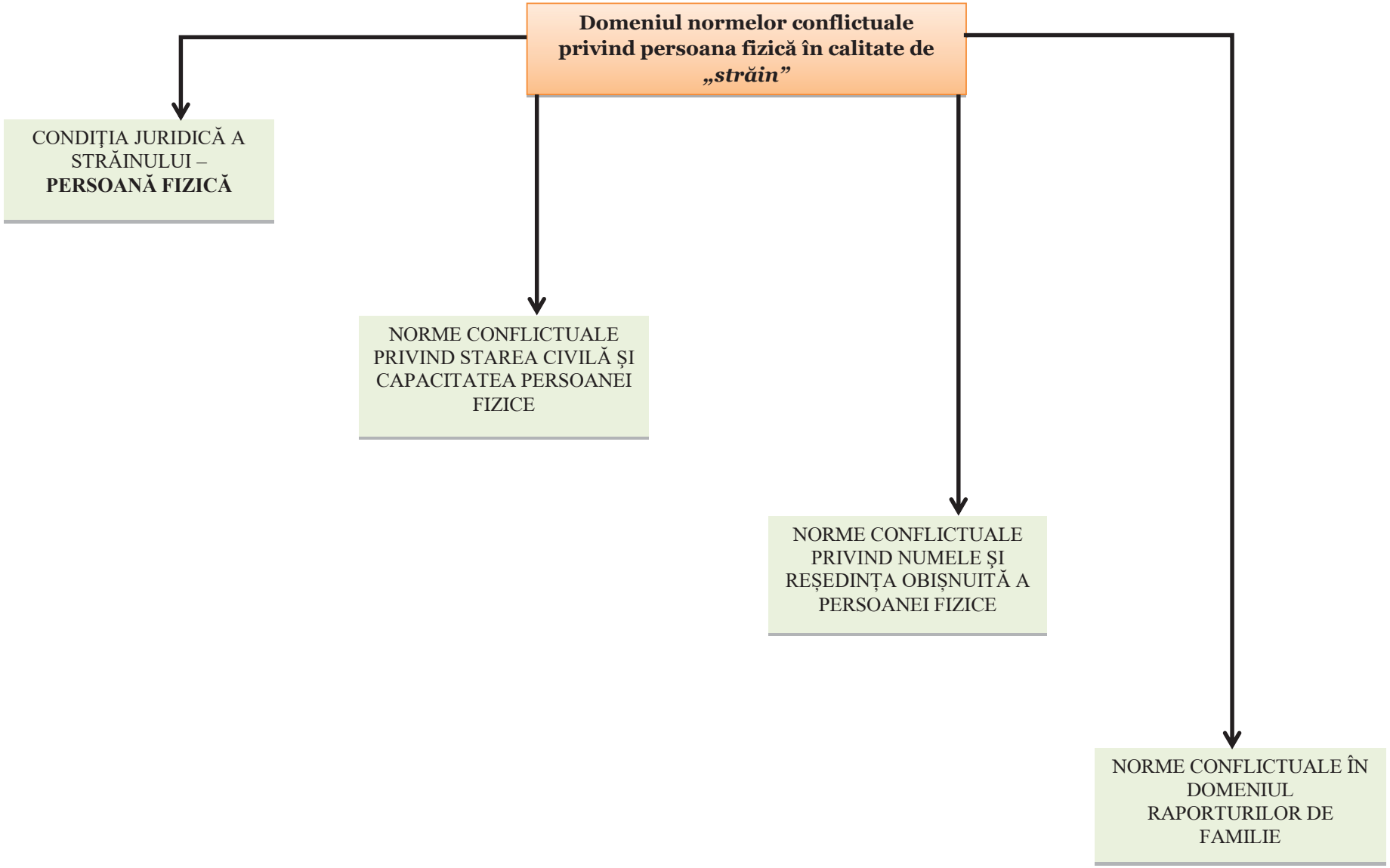
Unităţi de conţinut:

1. *Noţiunea de „statut personal” în dreptul internaţional privat*
2. *Concepţia aplicării legii personale*
3. *Legea aplicabilă statutului personal în dreptul Republicii Moldova*
4. *Excepţii de la aplicarea legii naţionale – situaţii speciale de ocrotire a terţilor*
5. *Legea aplicabilă numelui*
6. *Regimul juridic al străinului persoană fizică*
7. *Formele regimului juridic al străinului*
8. *Relaţia dintre regimul juridic al străinului şi conflictul de legi*

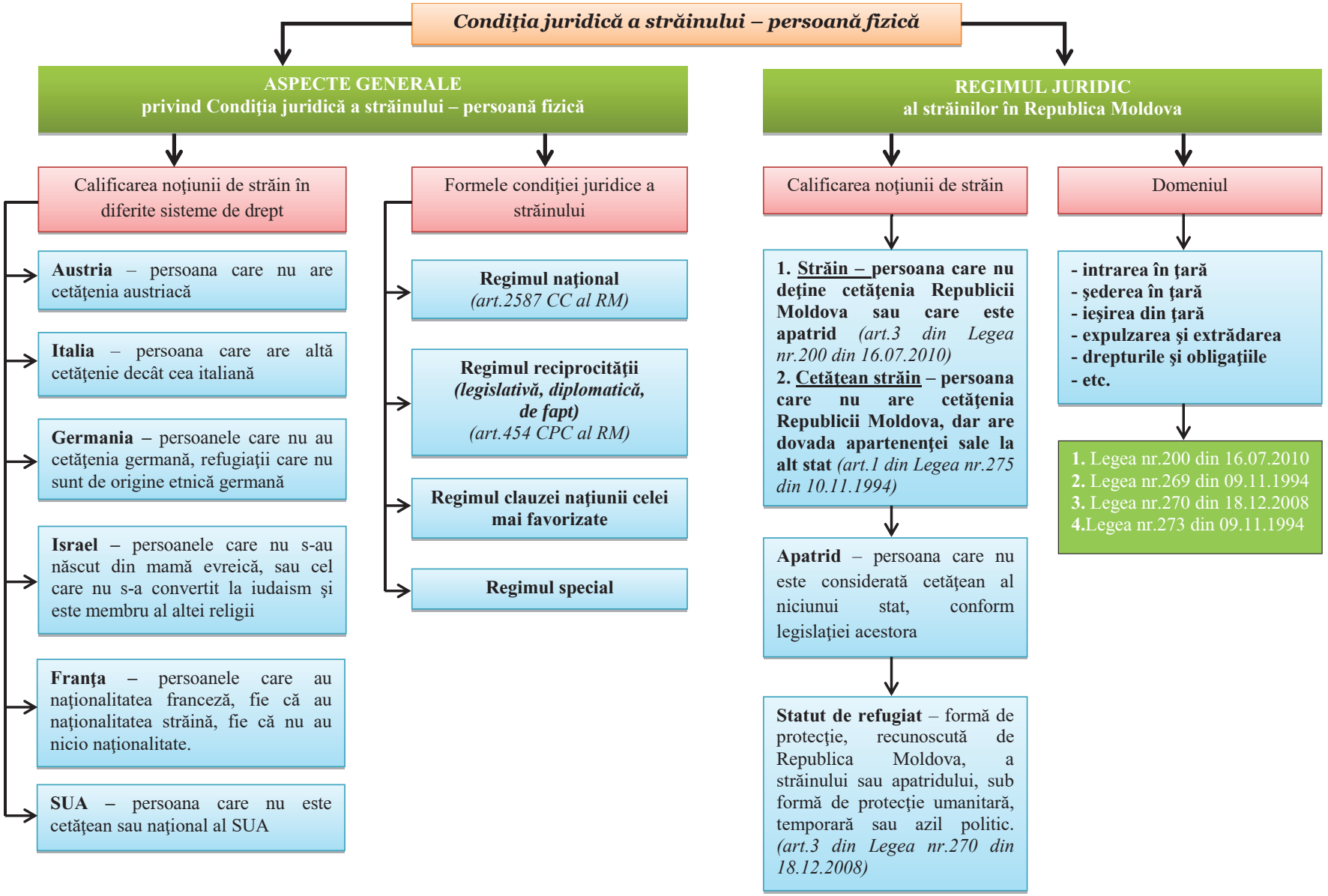
Obiective de referinţă:

- *Definiţi noţiunea de „statut personal”.*
- *Caraterizaţi concepţia aplicării legii personale.*
- *Determinaţi legea aplicabilă statutului pesonal în dreptul Republicii Moldova.*
- *Analizaţi excepţiile de la aplicarea legii naţionale.*
- *Determinaţi legea aplicabilă numelui.*
- *Definiţi regimul juridic al străinului.*
- *Stabiliţi formele regimului juridic al străinului.*
- *Stabiliţi consecinţele legăturii dintre regimul juridic al străinului şi conflictul de legi.*

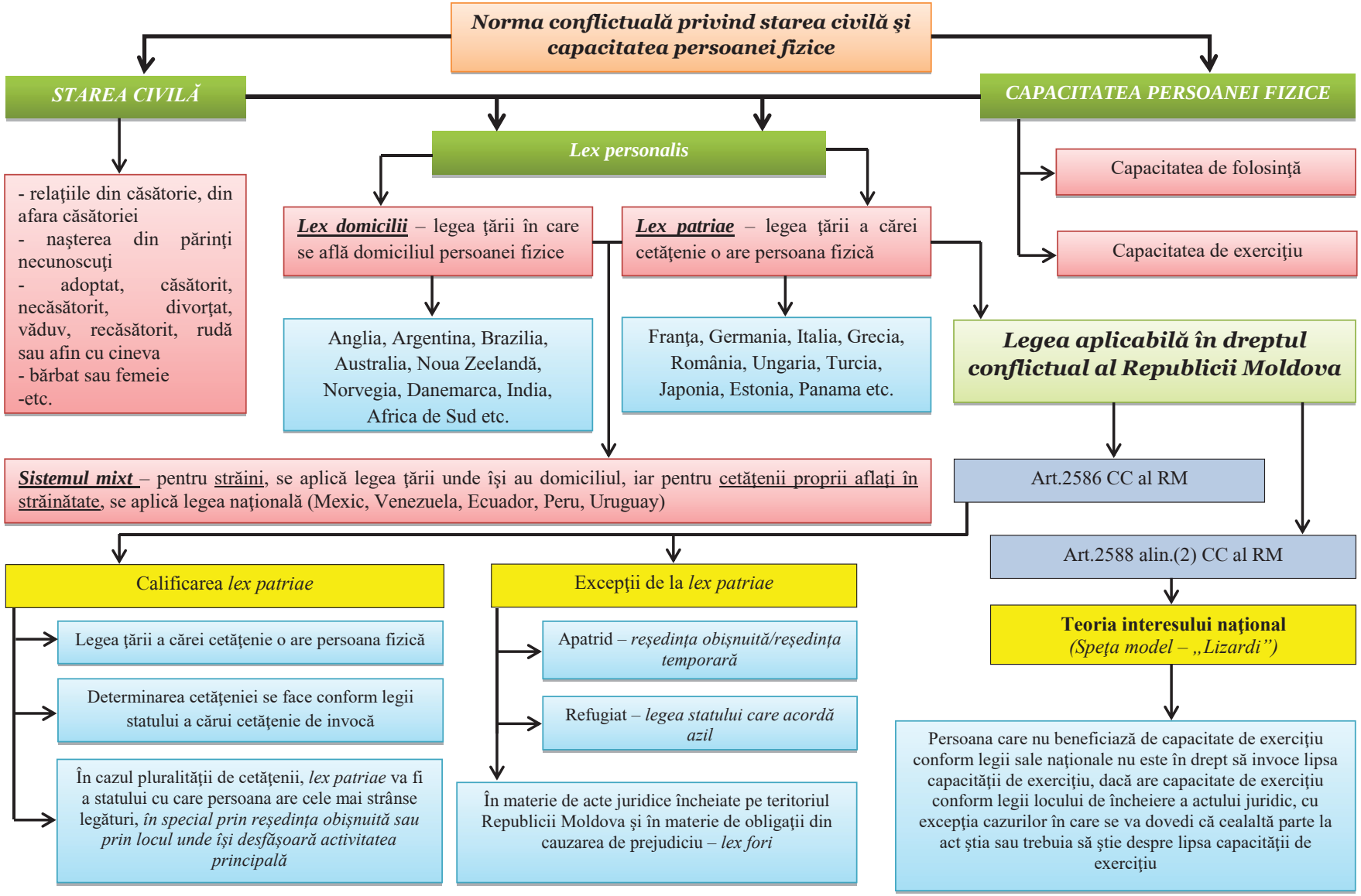
1. Domeniul normelor conflictuale privind persoana fizică în calitate de „străin”

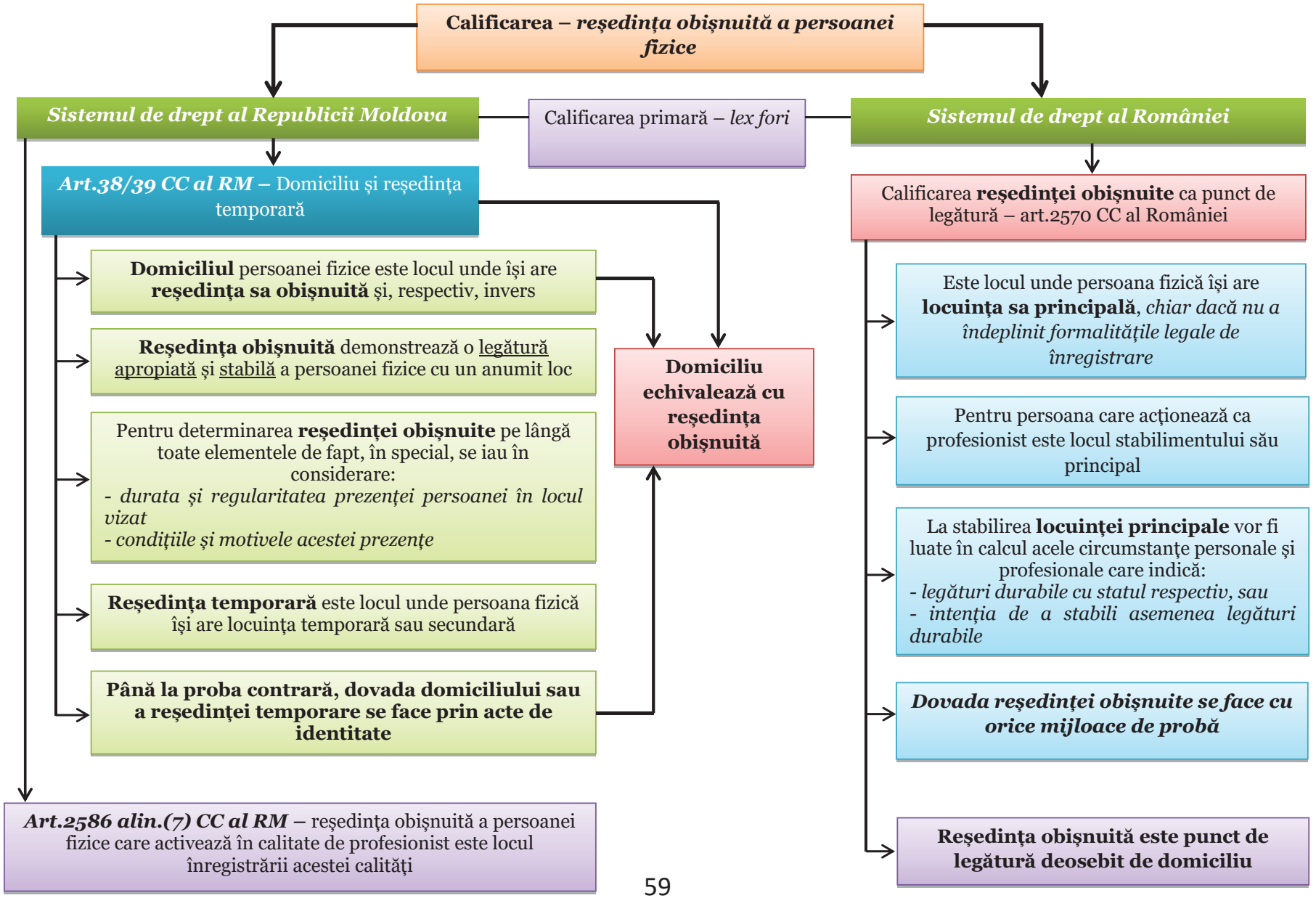
2. Condiţia juridică a străinului – persoană fizică

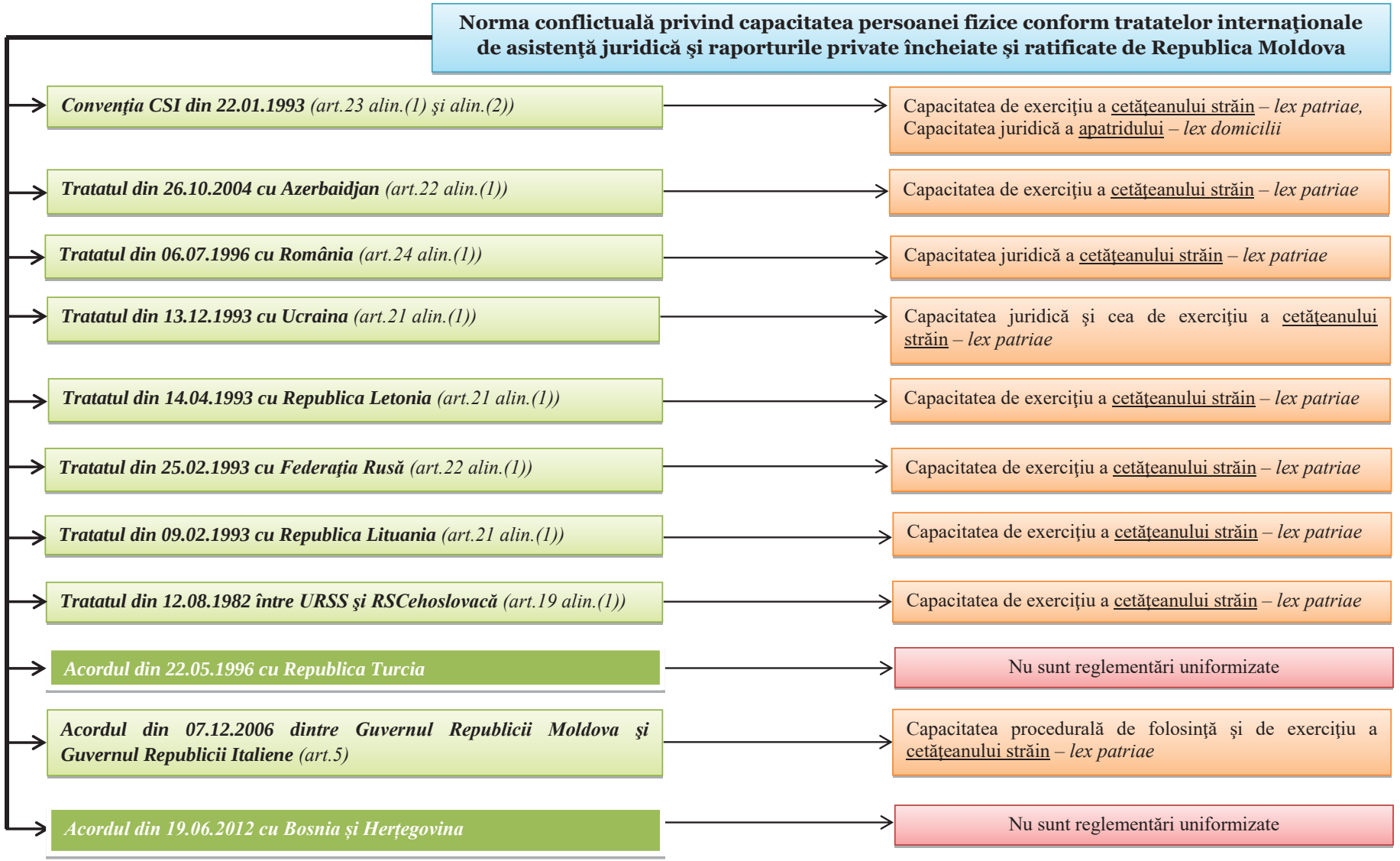
3. Norma conflictuală privind starea civilă şi capacitatea persoanei fizice

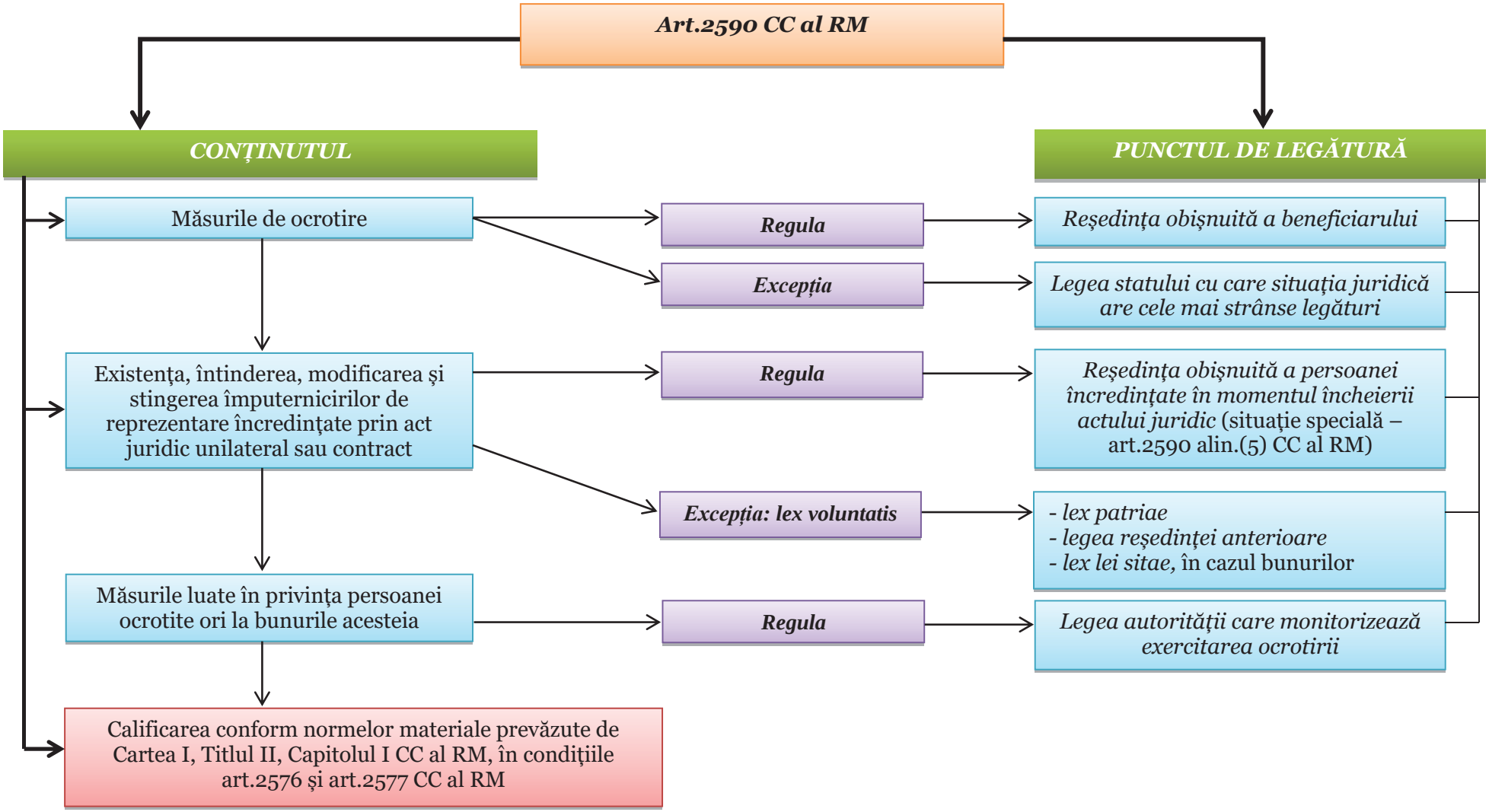
4. Calificarea noțiunii de reședință obișnuită a persoanei fizice

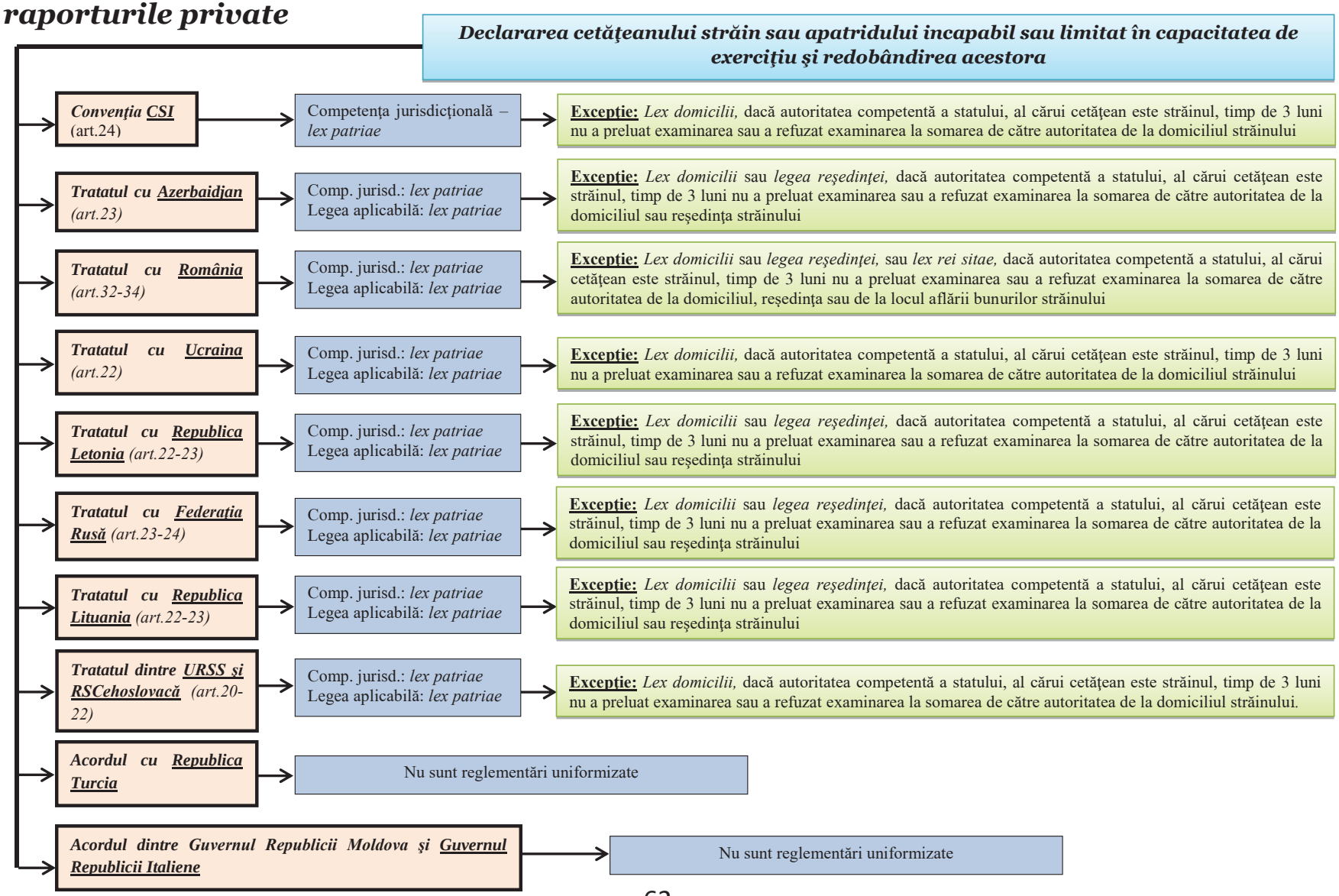
5. Norma conflictuală privind capacitatea persoanei fizice conform tratatelor internaţionale de asistenţă juridică şi raporturile private

6. Norma conflictuală privind ocrotirea persoanei fizice adulte

7. Declararea cetăţeanului străin sau apatridului incapabil sau limitat în capacitatea de exerciţiu şi redobândirea acestora conform tratatelor internaţionale cu privire la asistenţa juridică şi raporturile private

Tema 9. PROBLEME DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT PRIVIND PERSOANA JURIDICĂ. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA STATUTULUI ORGANIC. REGIMUL JURIDIC AL STRĂINULUI PERSOANĂ JURIDICĂ

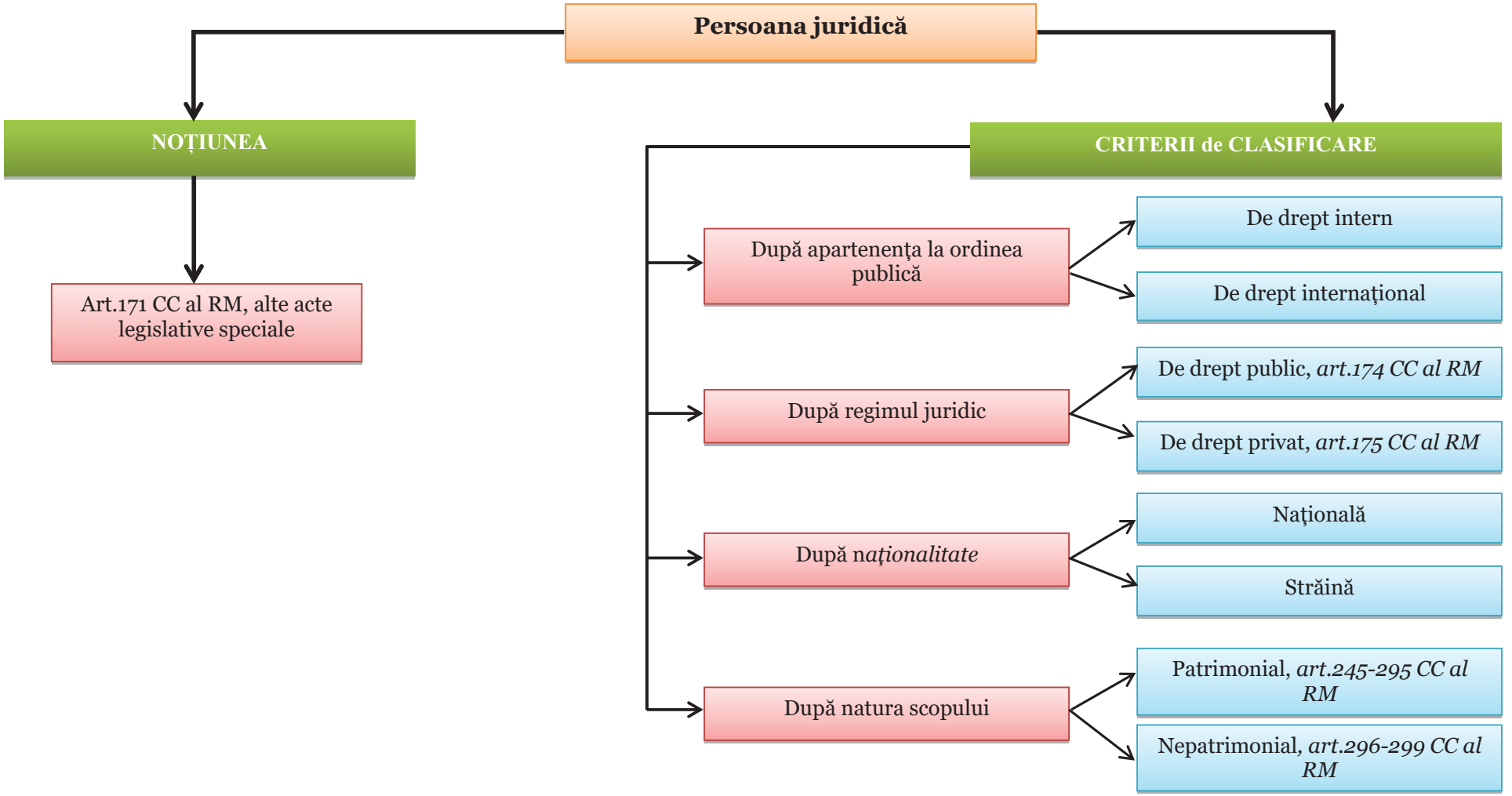
Unităţi de conţinut:

1. *Clasificarea persoanelor juridice*
2. *Naţionalitatea persoanei juridice. Criteriile de determinare a naţionalităţii*
3. *Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice*
4. *Domeniul de aplicare a legii aplicabile statutului organic al persoanei juridice*
5. *Limitele aplicării legii naţionale a persoanei juridice*
6. *Regimul juridic al străinului persoană juridică*

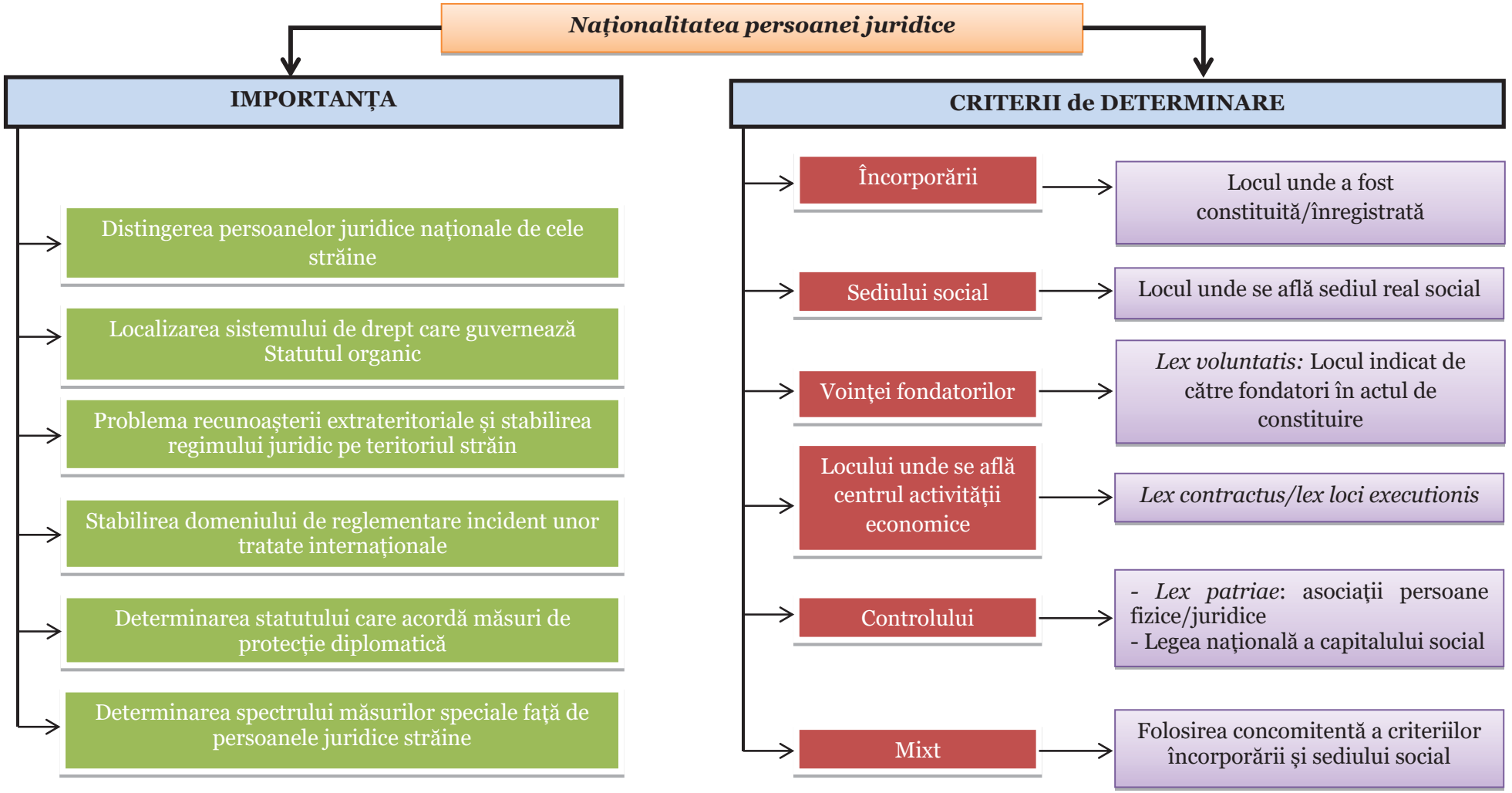
Obiective de referinţă:

- *Stabiliţi criteriile de clasificare a persoanelor juridice.*
- *Definiţi noţiunea de „naţionalitate a persoanei juridice”.*
- *Stabiliţi criteriile de determinare a naţionalităţii persoanei juridice.*
- *Determinaţi domeniul de aplicare a legii aplicabile statutului organic.*
- *Analizaţi limitele aplicării legii naţionale a persoanei juridice.*
- *Analizaţi aspectele prin care se realizează determinarea regimului juridic al străinului persoană juridică.*

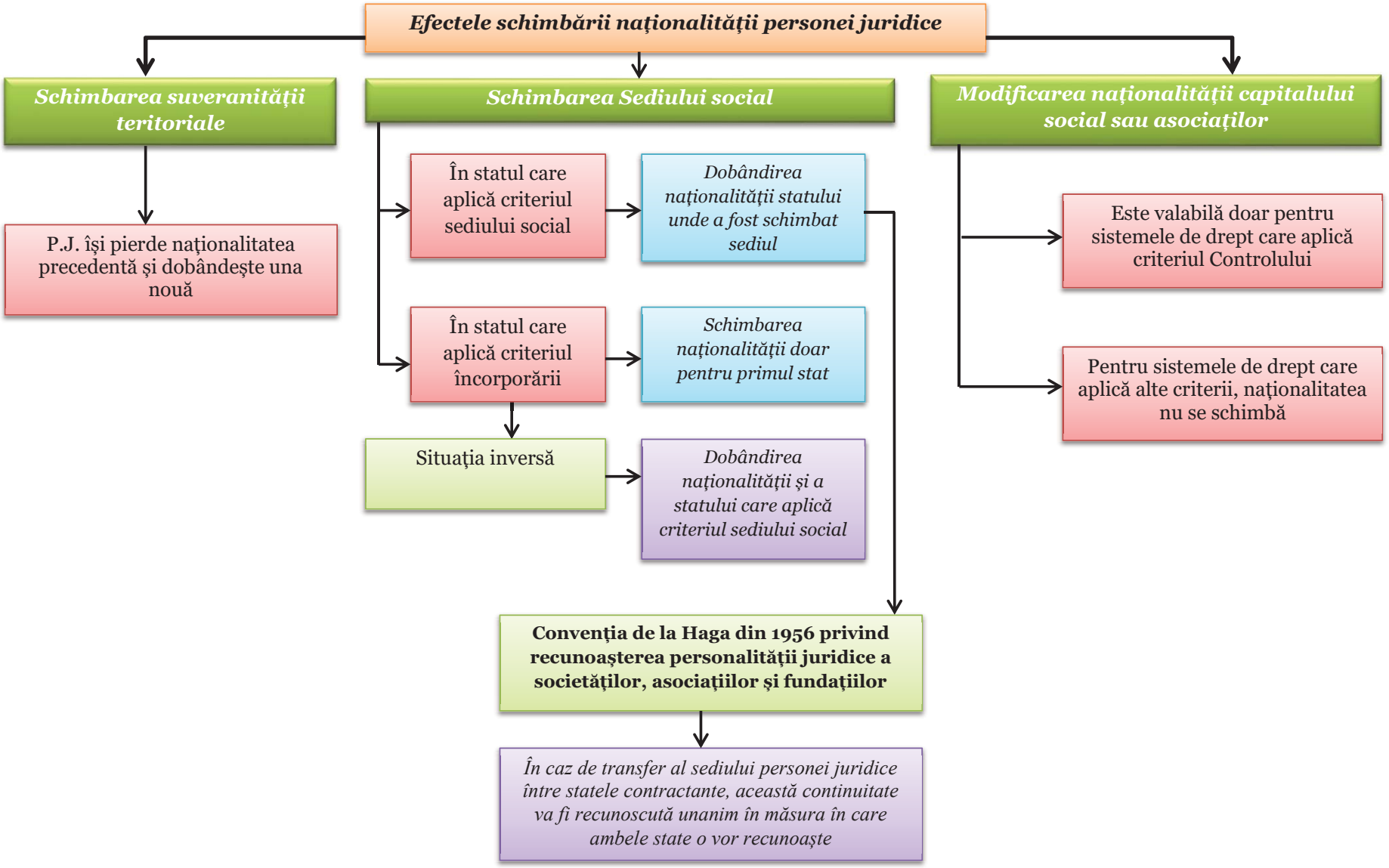
1. Consideraţii generale şi clasificarea persoanelor juridice

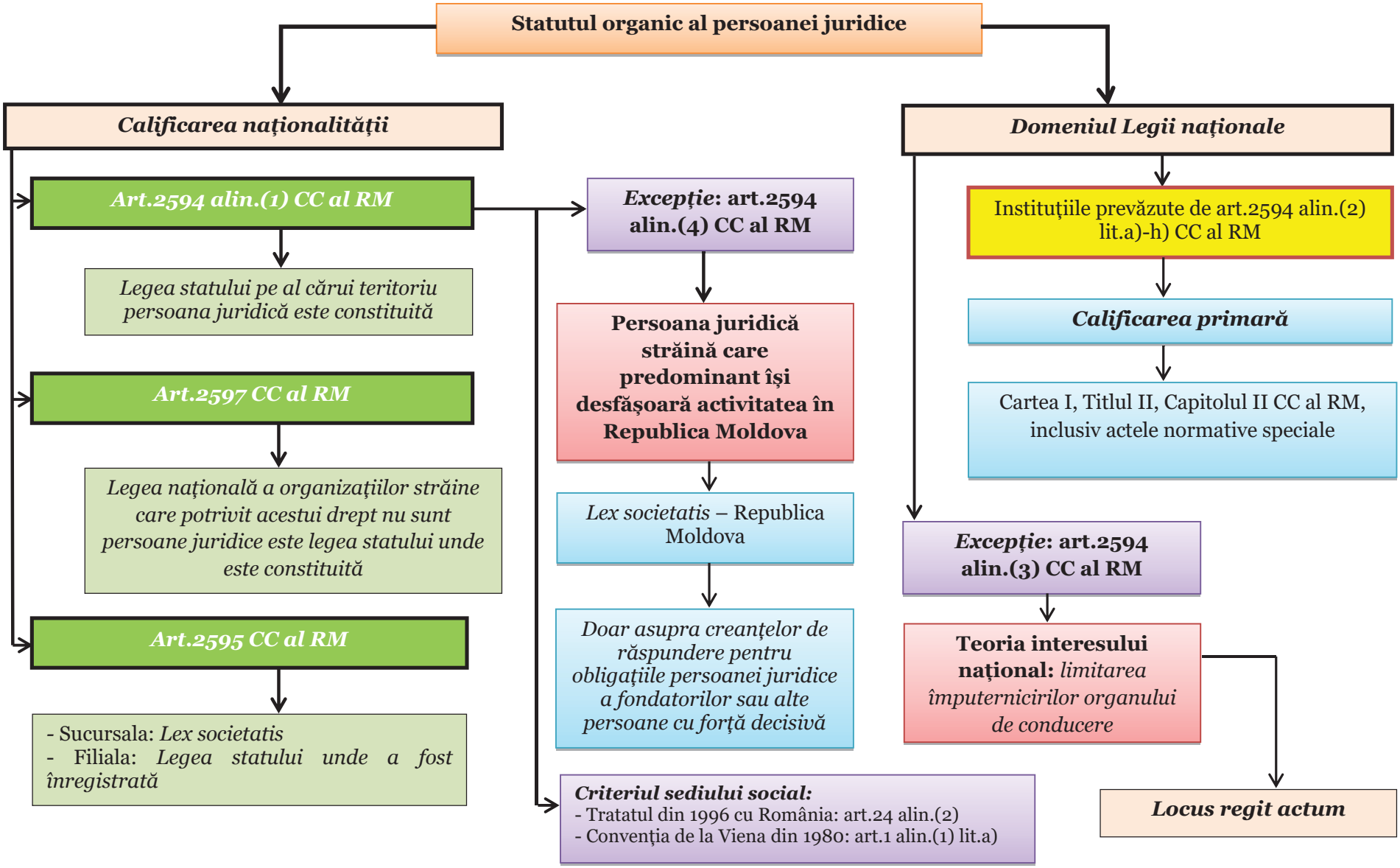
2. Naţionalitatea persoanei juridice

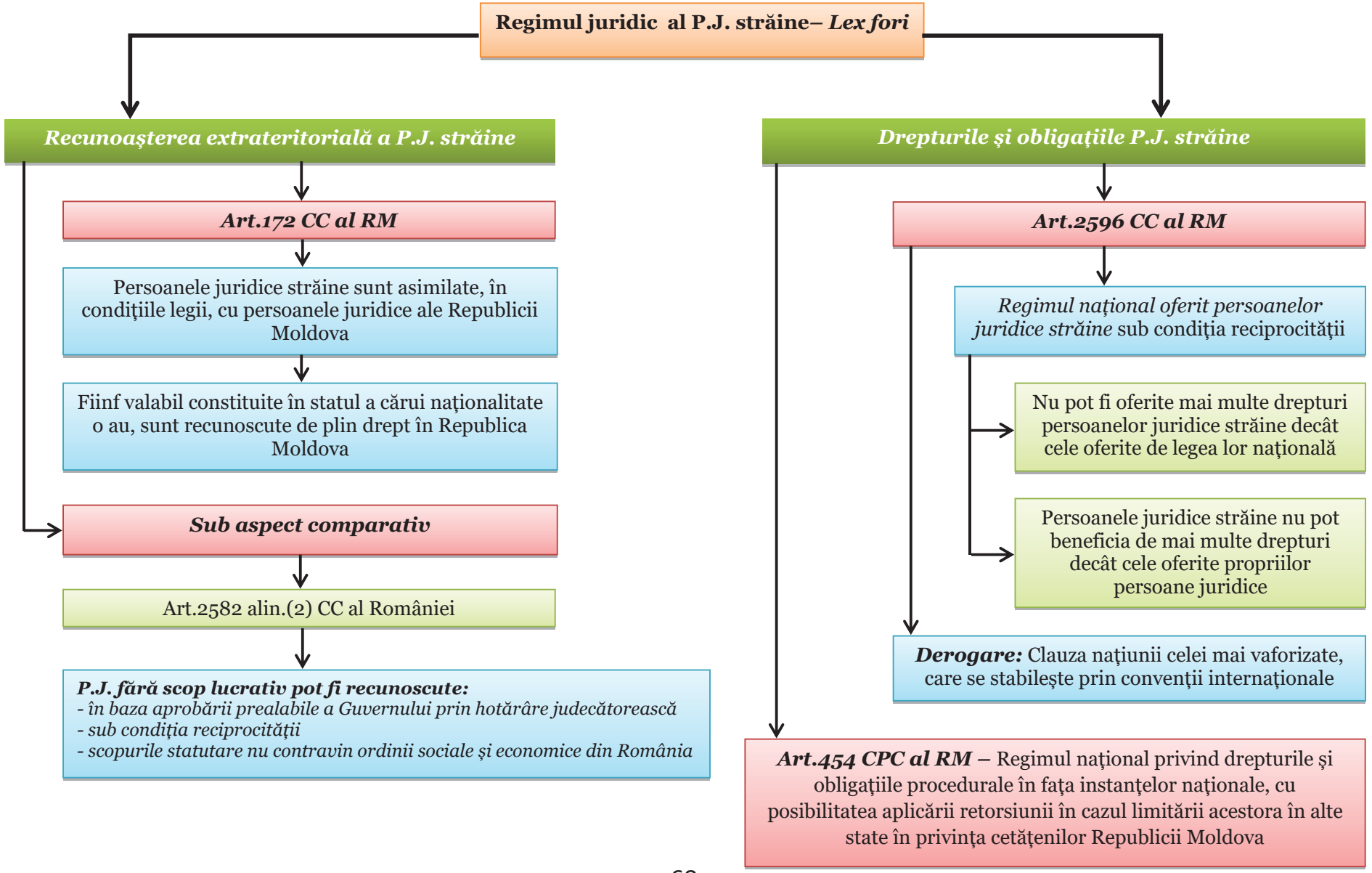
3. Schimbarea naţionalităţii persoanei juridice

4. Normele conflictuale privind statutul organic al persoanei juridice

5. Regimul juridic al străinului persoană juridică

Tema 10. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA STATUTULUI REAL

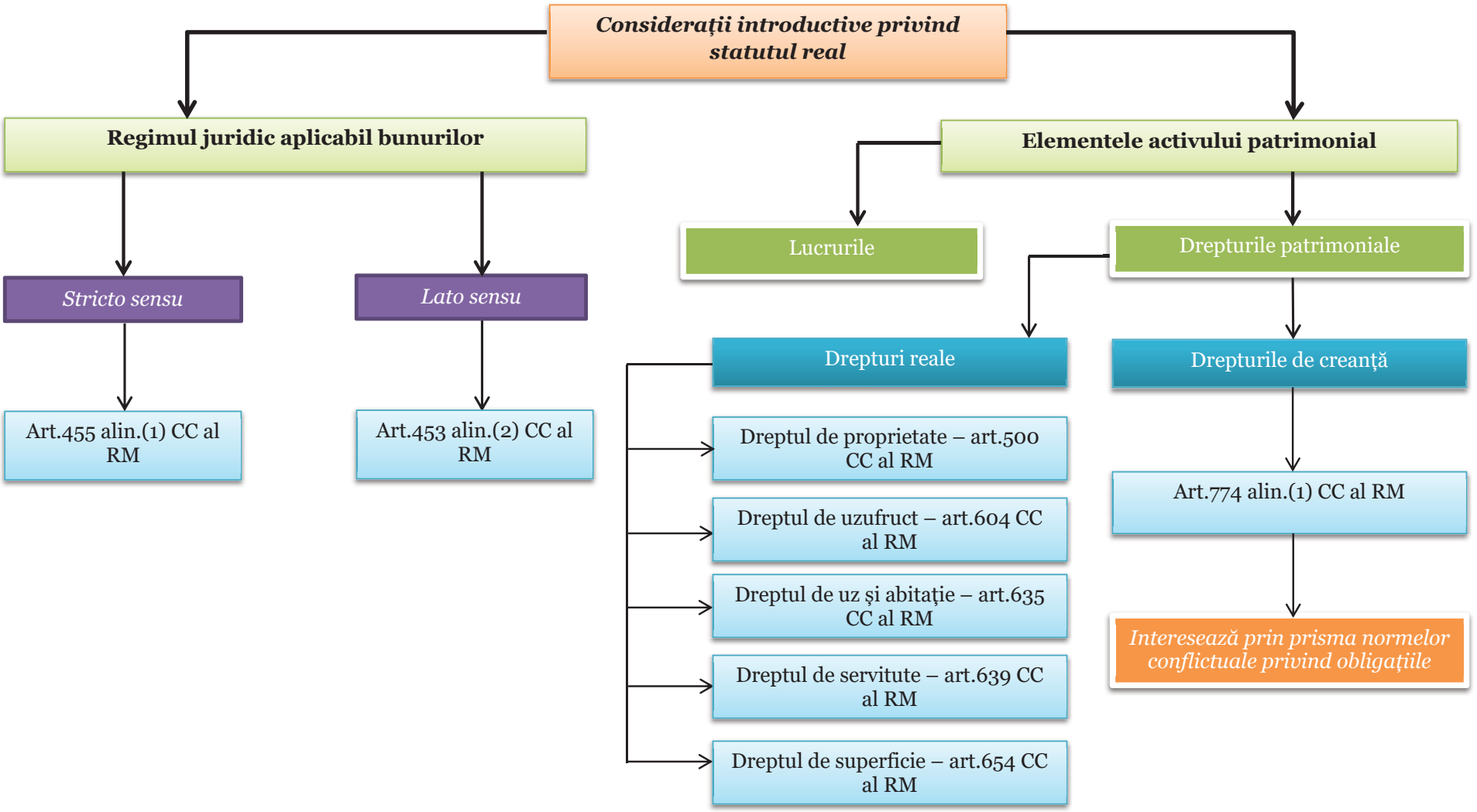
Unităţi de conţinut:

1. *Noţiunea de „statut real" – ansamblul elementelor care configurează regimul juridic aplicabil bunurilor*
2. *Legea aplicabilă statutului real. Regula aplicării legii locului situării bunului – lex rei sitae – în general*
3. *Domeniul legii aplicabile statutului real*
4. *Particularităţile aplicării regulii generale în cazul unor categorii de bunuri: legea aplicabilă revendicării bunurilor mobile, legea aplicabilă uzucapiunii mobiliare*
5. *Reglementări speciale, derogatorii de la regula generală privind legea aplicabilă anumitor categorii de bunuri: legea aplicabilă drepturilor reale asupra mijloacelor de transport; legea aplicabilă bunurilor mobile aflate în tranzit; legea aplicabilă valorilor mobiliare; legea aplicabilă titlului reprezentativ al mărfurilor, legea aplicabilă dreptului de proprietate intelectuală; legea aplicabilă formelor de publicitate privind bunurile*

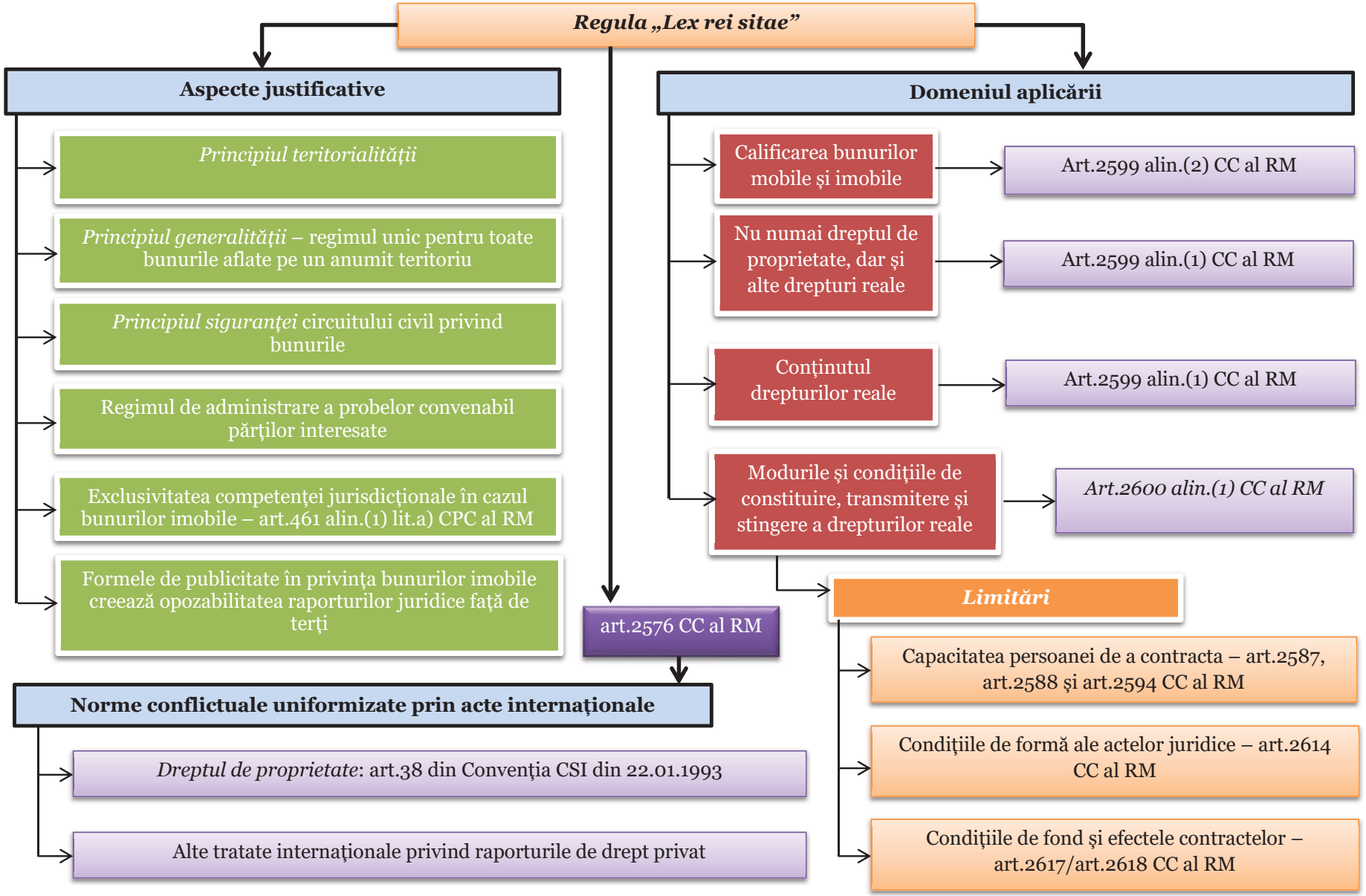
Obiective de referinţă:

- *Caraterizaţi şi să justificaţi aplicarea principiului lex rei sitae.*
- *Determinaţi legea aplicabilă statutului real.*
- *Stabiliţi domeniul legii aplicabile statutului real.*
- *Determinaţi legea aplicabilă revendicării bunurilor mobile.*
- *Determinaţi legea aplicabilă uzucapiunii mobiliare.*
- *Determinaţi legea aplicabilă drepturilor reale asupra mijloacelor de transport.*
- *Determinaţi legea aplicabilă bunurilor mobile aflate în tranzit.*
- *Determinaţi legea aplicabilă valorilor mobiliare.*
- *Determinaţi legea aplicabilă titlului reprezentativ al mărfurilor.*
- *Determinaţi legea aplicabilă drepturilor de proprietate intelectuală.*
- *Determinaţi legea aplicabilă formelor de publicitate privind bunurile.*

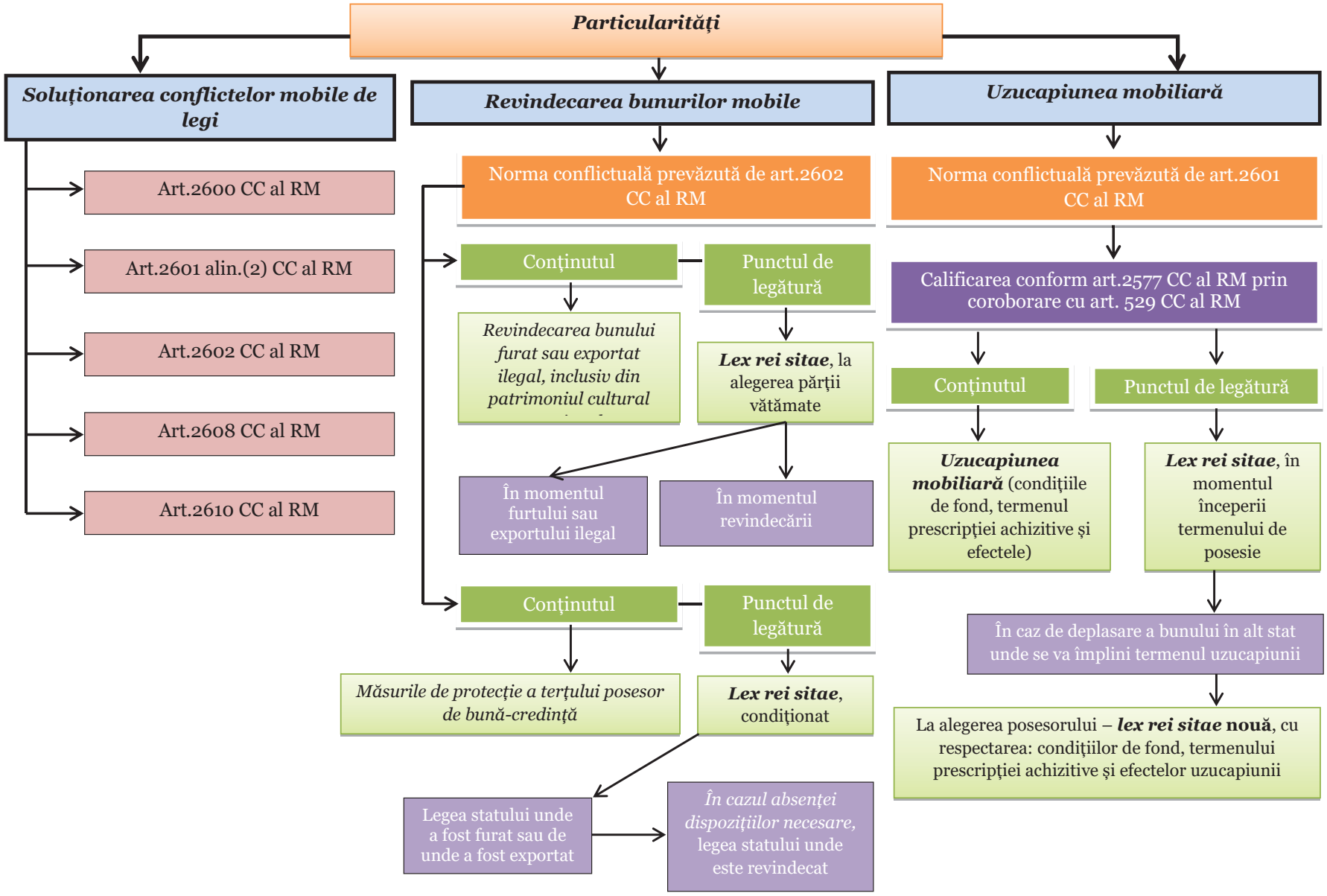
1. Noţiunea de „statut real” – ansamblul elementelor care configurează regimul juridic aplicabil bunurilor

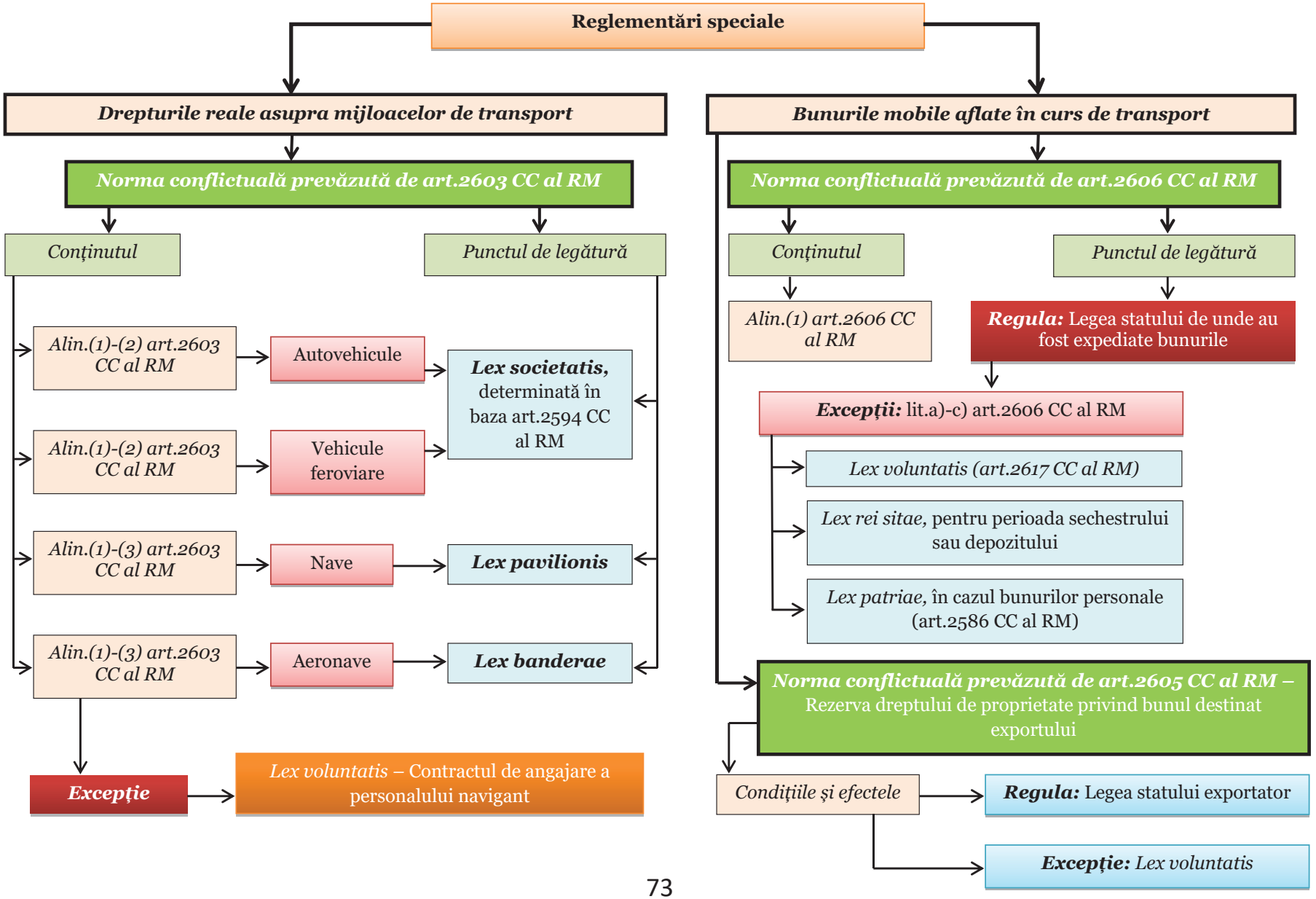
2. Legea aplicabilă statutului real

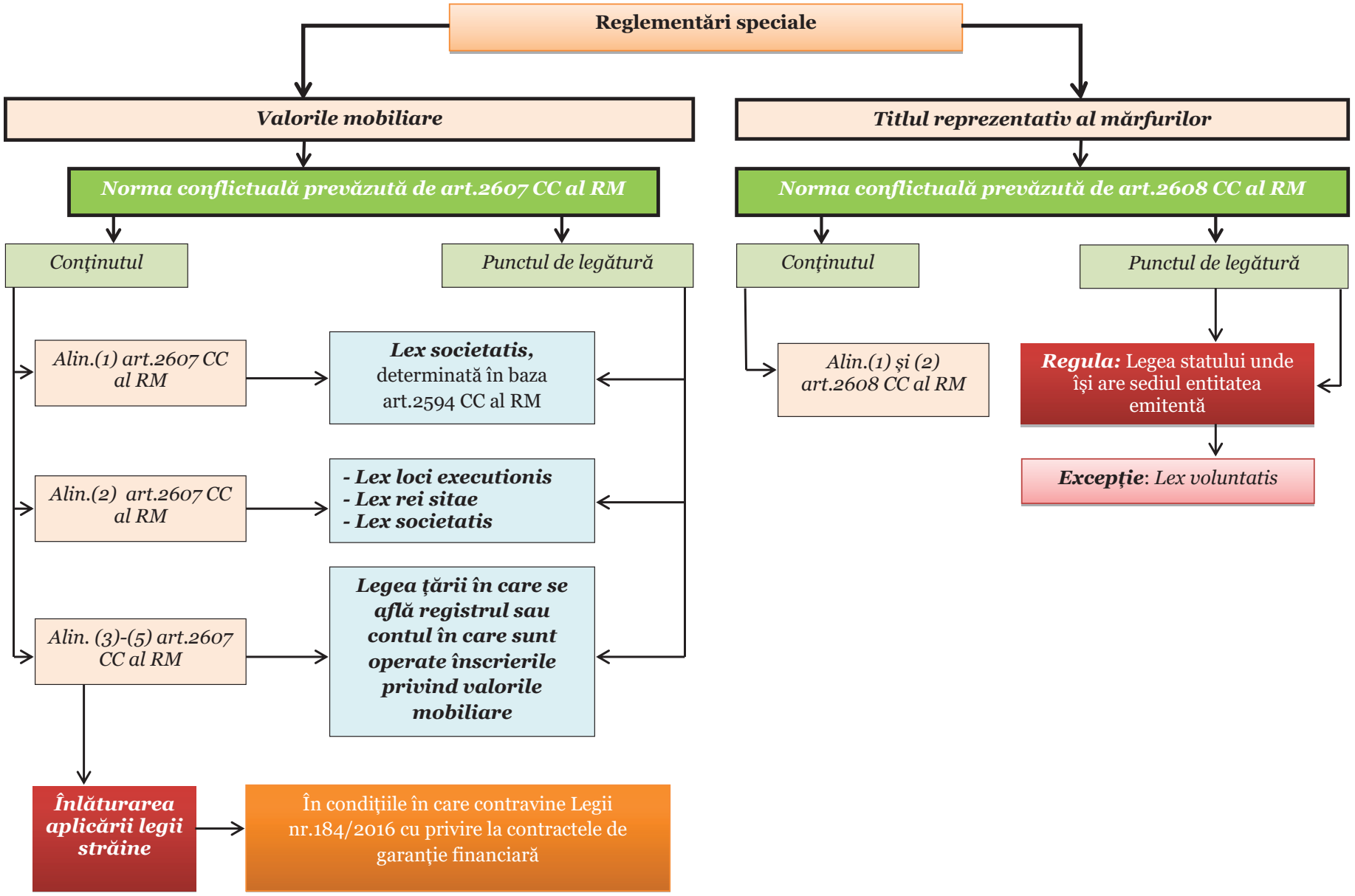
3. Particularitățile aplicării regulii „Lex rei sitae”

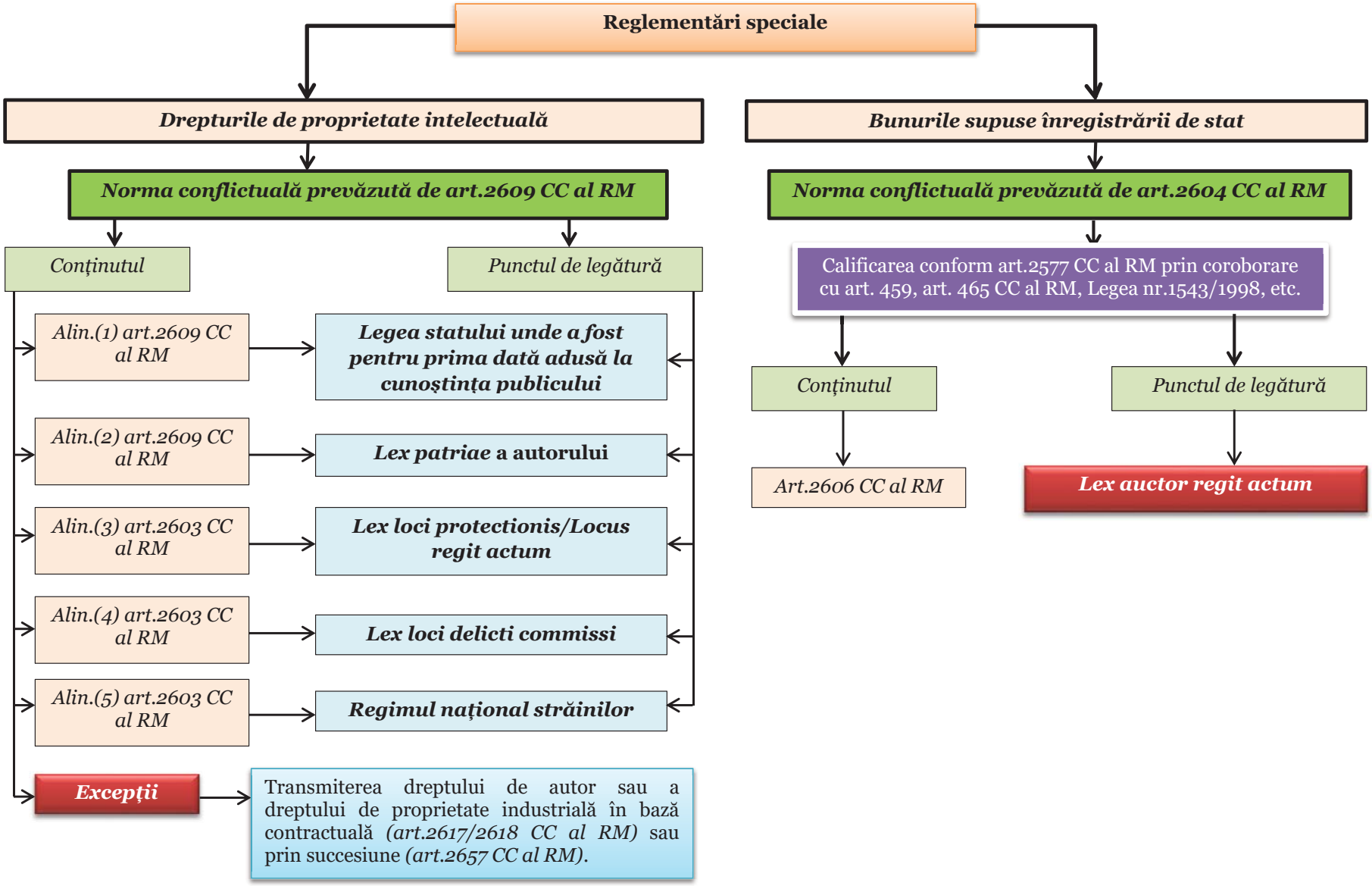
4. Excepţiile de la regula – Lex rei sitae

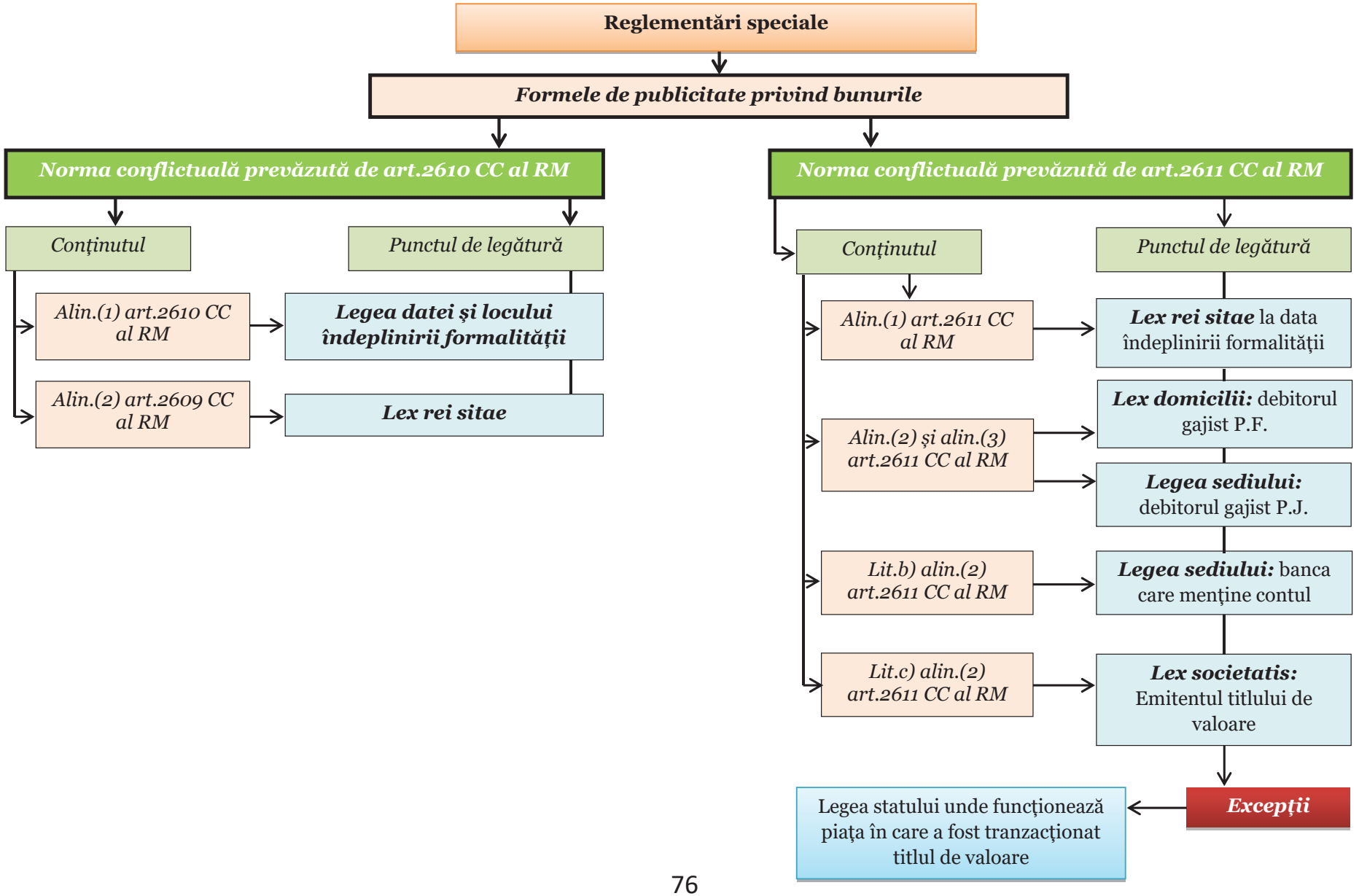
4.1. Excepțiile de la regula – Lex rei sitae

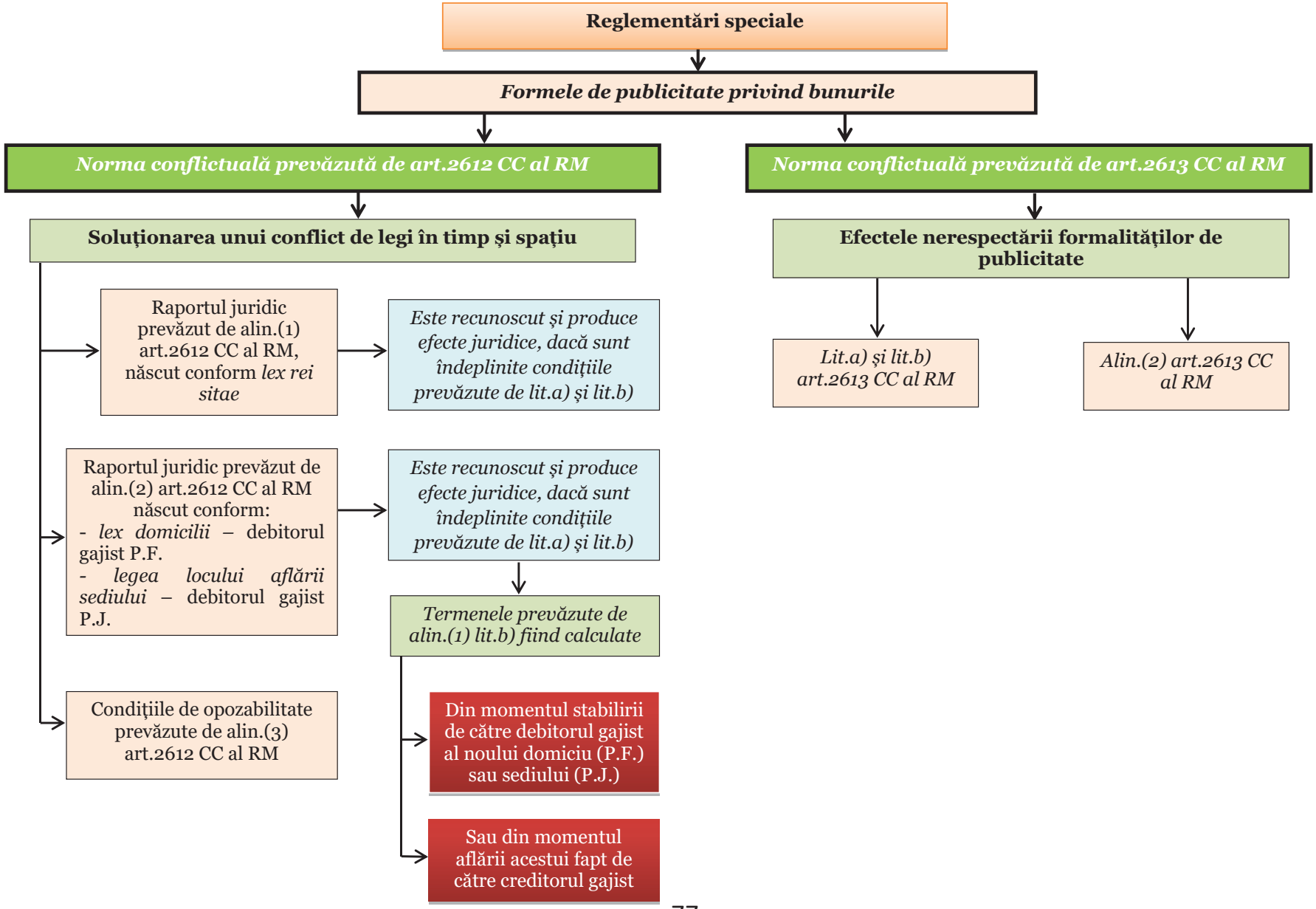
4.2. Excepţiile de la regula – Lex rei sitae

4.3. Excepţiile de la regula – Lex rei sitae

4.4. Excepţiile de la regula – Lex rei sitae

Tema 11. CONFLICTELE DE LEGI CU PRIVIRE LA ACTELE JURIDICE ŞI FIDUCIA

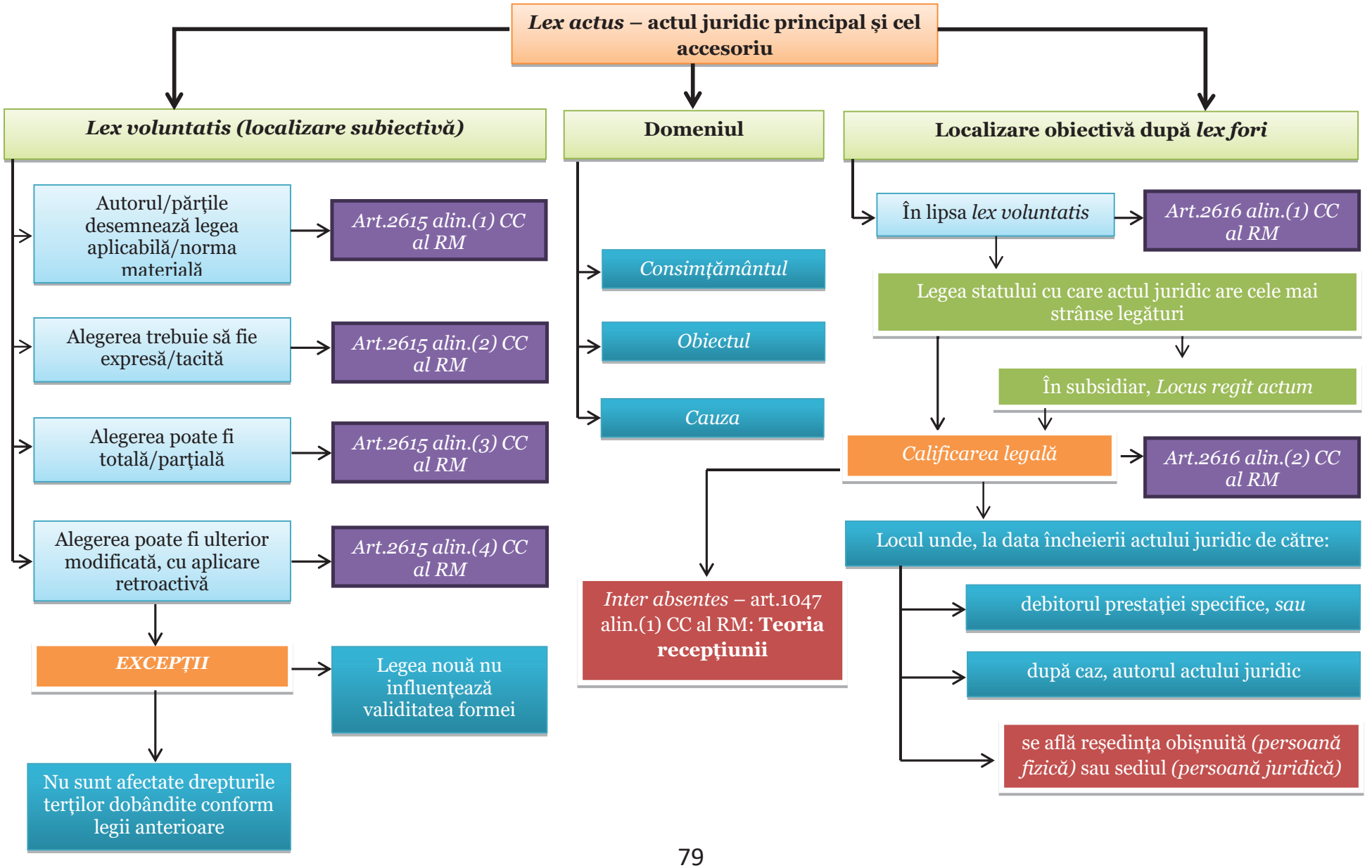
Unităţi de conţinut:

1. *Legea aplicabilă condiţiilor de fond ale actului juridic prin localizarea subiectivă (lex voluntatis)*
2. *Legea aplicabilă condiţiilor de fond ale actelor juridice prin localizarea obiectivă*
3. *Legea aplicabilă condiţiilor de formă ale actului juridic*
4. *Domeniul de aplicare a legilor privind forma actelor juridice*
5. *Legea aplicabilă fiduciei*

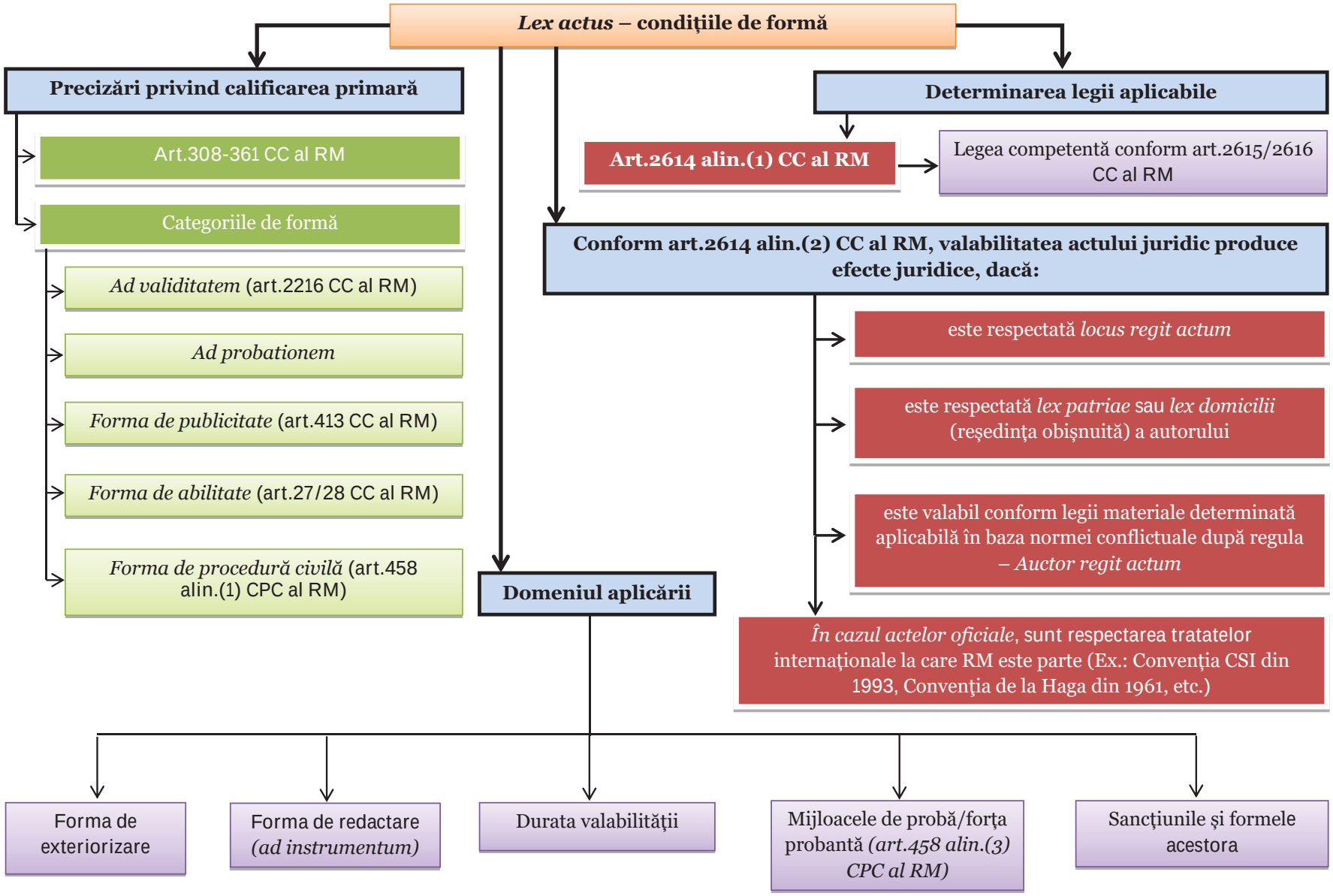
Obiective de referinţă:

- *Determinaţi legea aplicabilă condiţiilor de fond potrivit principiului lex voluntatis.*
- *Determinaţi legea aplicabilă condiţiilor de fond în cazul localizării obiective.*
- *Determinaţi legea aplicabilă condiţiilor de formă ale actului juridic.*
- *Analizaţi materiile care intră în domeniul de aplicare a legilor privind forma actelor juridice.*
- *Determinaţi legea aplicabilă fiduciei.*

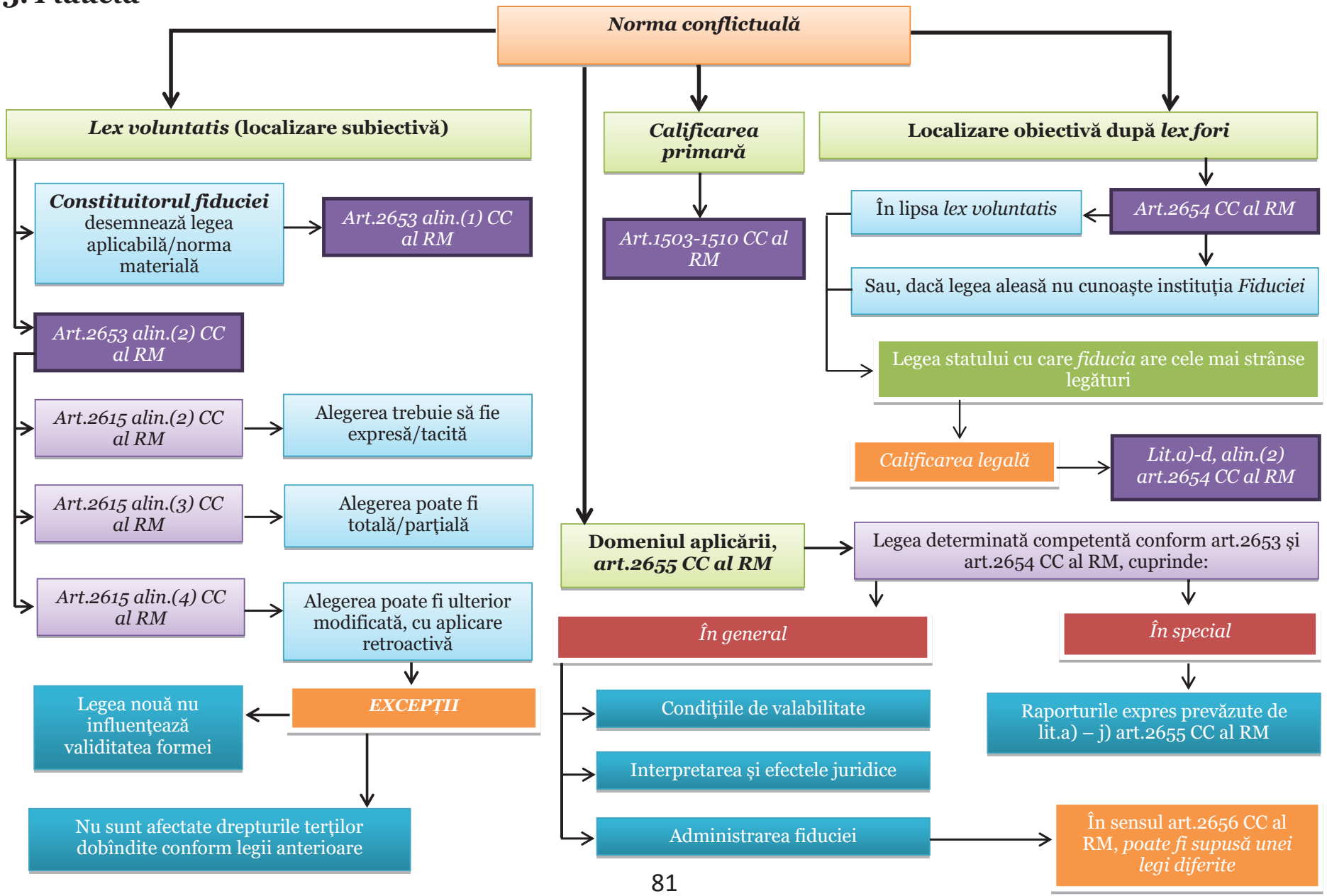
1. Legea aplicabilă condiţiilor de fond ale actelor juridice

2. Legea aplicabilă condiţiilor de formă ale actului juridic

3. Fiducia

Norma conflictuală
Lex voluntatis (localizare subiectivă)
Constituitorul fiduciei desemnează legea aplicabilă/norma materială
Art.2653 alin.(1) CC al RM
Art.2653 alin.(2) CC al RM
Art.2615 alin.(2) CC al RM
Alegerea trebuie să fie expresă/tacită
Art.2615 alin.(3) CC al RM
Alegerea poate fi totală/parţială
Art.2615 alin.(4) CC al RM
Alegerea poate fi ulterior modificată, cu aplicare retroactivă
EXCEPŢII
Legea nouă nu influenţează validitatea formei
Nu sunt afectate drepturile terţilor dobîndite conform legii anterioare
Calificarea primară
Art.1503-1510 CC al RM
Localizare obiectivă după lex fori
Art.2654 CC al RM
În lipsa lex voluntatis
Sau, dacă legea aleasă nu cunoaşte instituţia Fiduciei
Legea statului cu care fiducia are cele mai strânse legături
Calificarea legală
Lit.a)-d, alin.(2) art.2654 CC al RM
Domeniul aplicării, art.2655 CC al RM
Legea determinată competentă conform art.2653 şi art.2654 CC al RM, cuprinde:
În general
În special
Condiţiile de valabilitate
Interpretarea şi efectele juridice
Administrarea fiduciei
Raporturile expres prevăzute de lit.a) – j) art.2655 CC al RM
În sensul art.2656 CC al RM, poate fi supusă unei legi diferite

Tema 12. CONFLICTELE DE LEGI PRIVIND OBLIGAȚIILE CONTRACTUALE

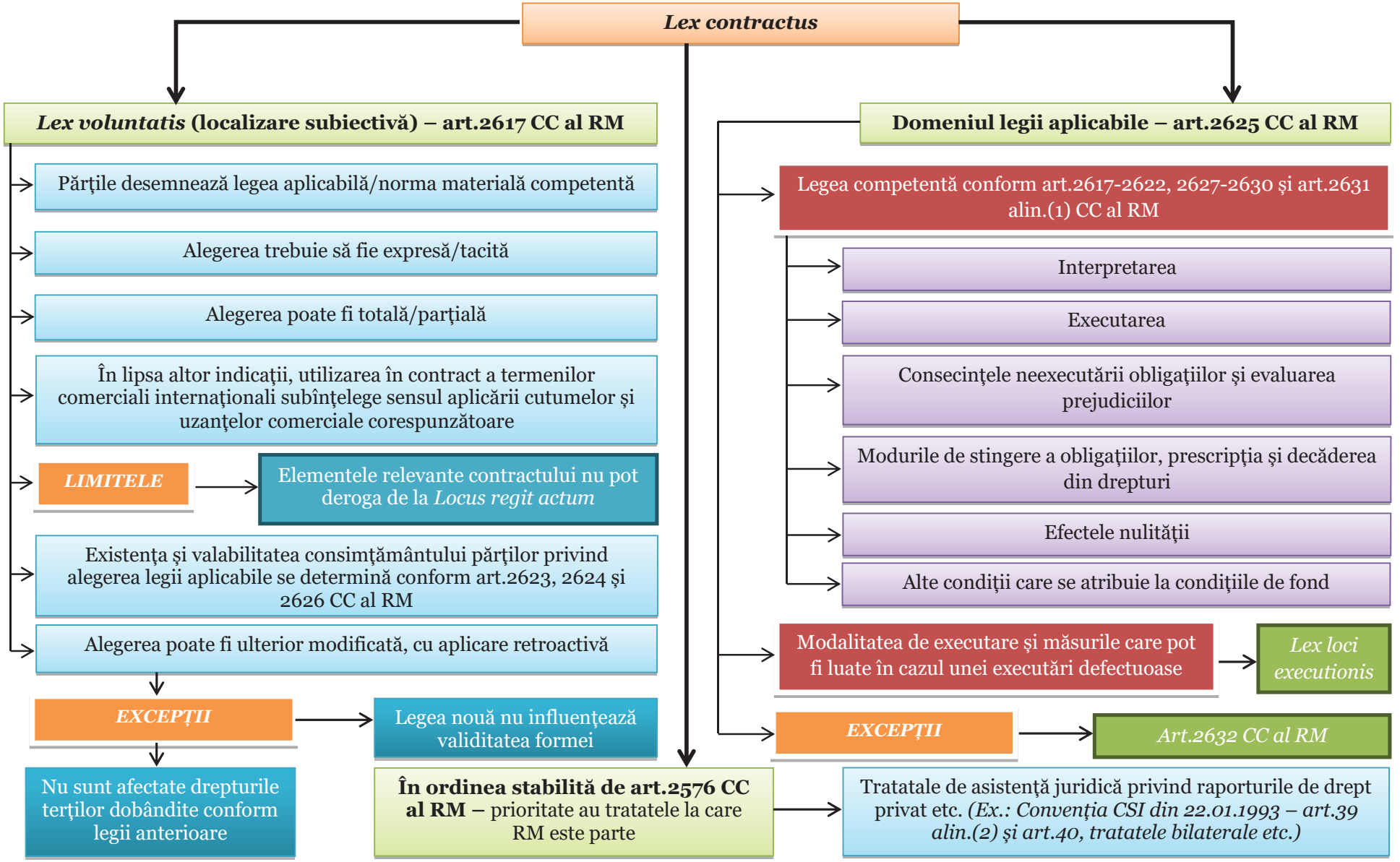
Unităţi de conţinut:

1. *Legea aplicabilă obligaţiilor contractuale după criteriul subiectiv (lex voluntatis). Temeiul juridic, izvorul şi obiectul voinţei părţilor. Modificarea legii aplicabile*
2. *Limitele libertăţii de alegere a legii aplicabile*
3. *Legea aplicabilă obligaţiilor contractuale după criterii obiective*
4. *Domeniul legii contractului*
5. *Legea aplicabilă formei contractului*

Obiective de referinţă:

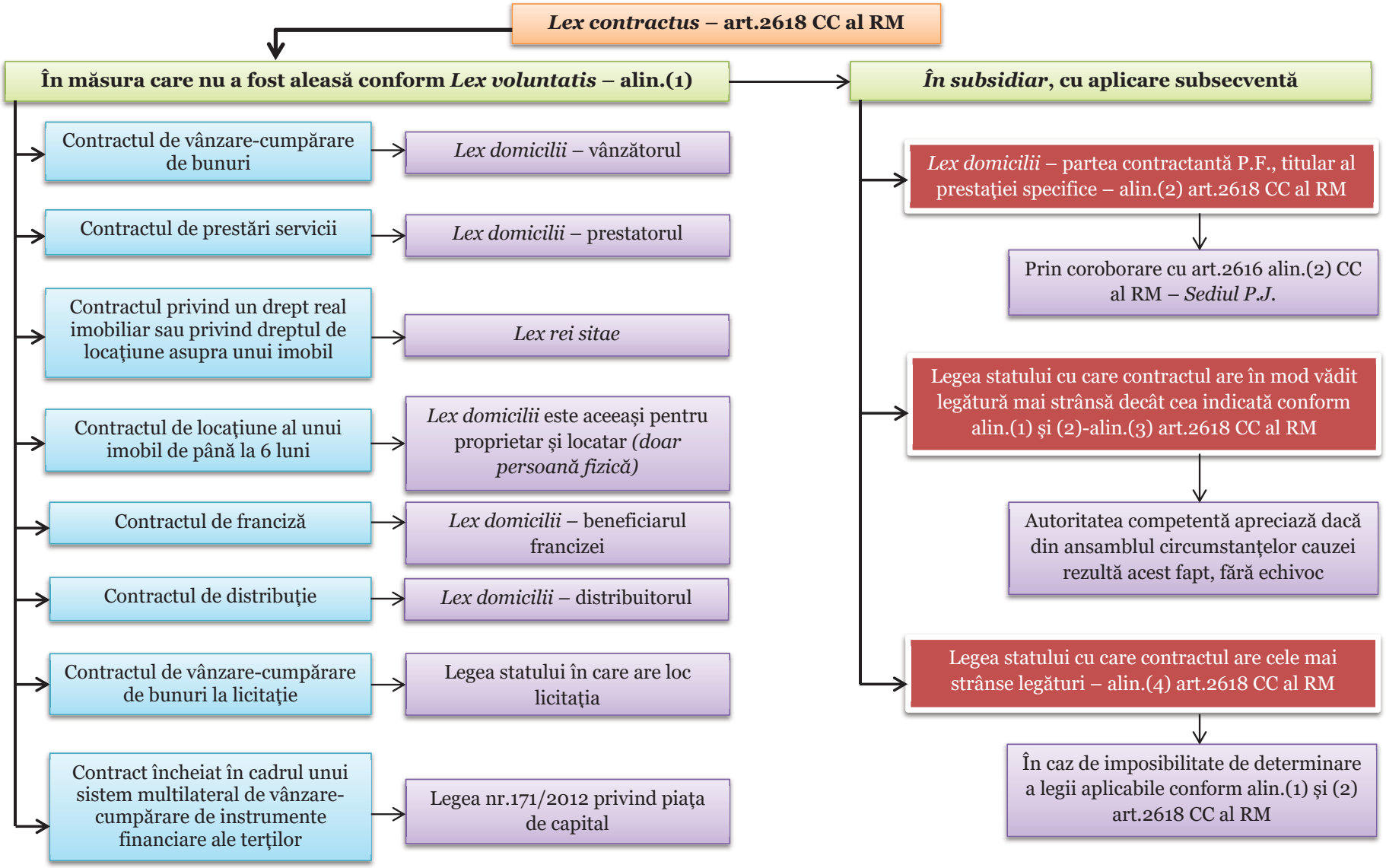
- *Caracterizaţi condiţiile de fond şi de formă ale obligaţiilor contractuale.*
- *Justificaţi aplicarea principiului lex voluntatis.*
- *Stabiliţi limitele libertăţii de alegere a legii aplicabile.*
- *Determinaţi legea aplicabilă obligaţiilor contractuale după criterii obiective.*
- *Analizaţi criteriile de localizare obiectivă.*
- *Stabiliţi domeniul legii contractului.*
- *Determinaţi legea aplicabilă formei contractului.*

1. Legea aplicabilă obligaţiilor contractuale conform voinţei părţilor

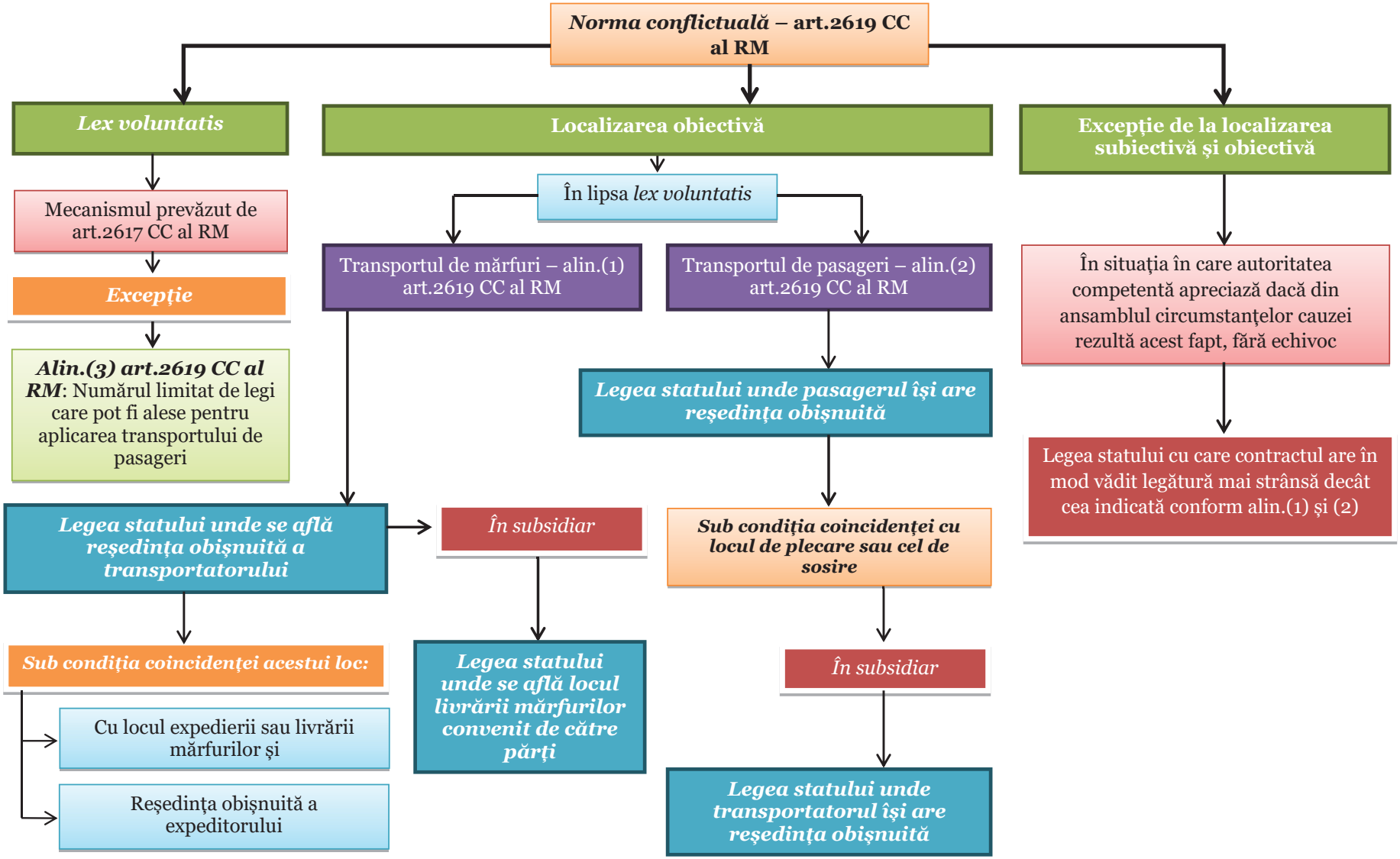
2. *Legea aplicabilă obligaţiilor contractuale după criterii obiective*

2.1. În funcţie de tipul specific de contract

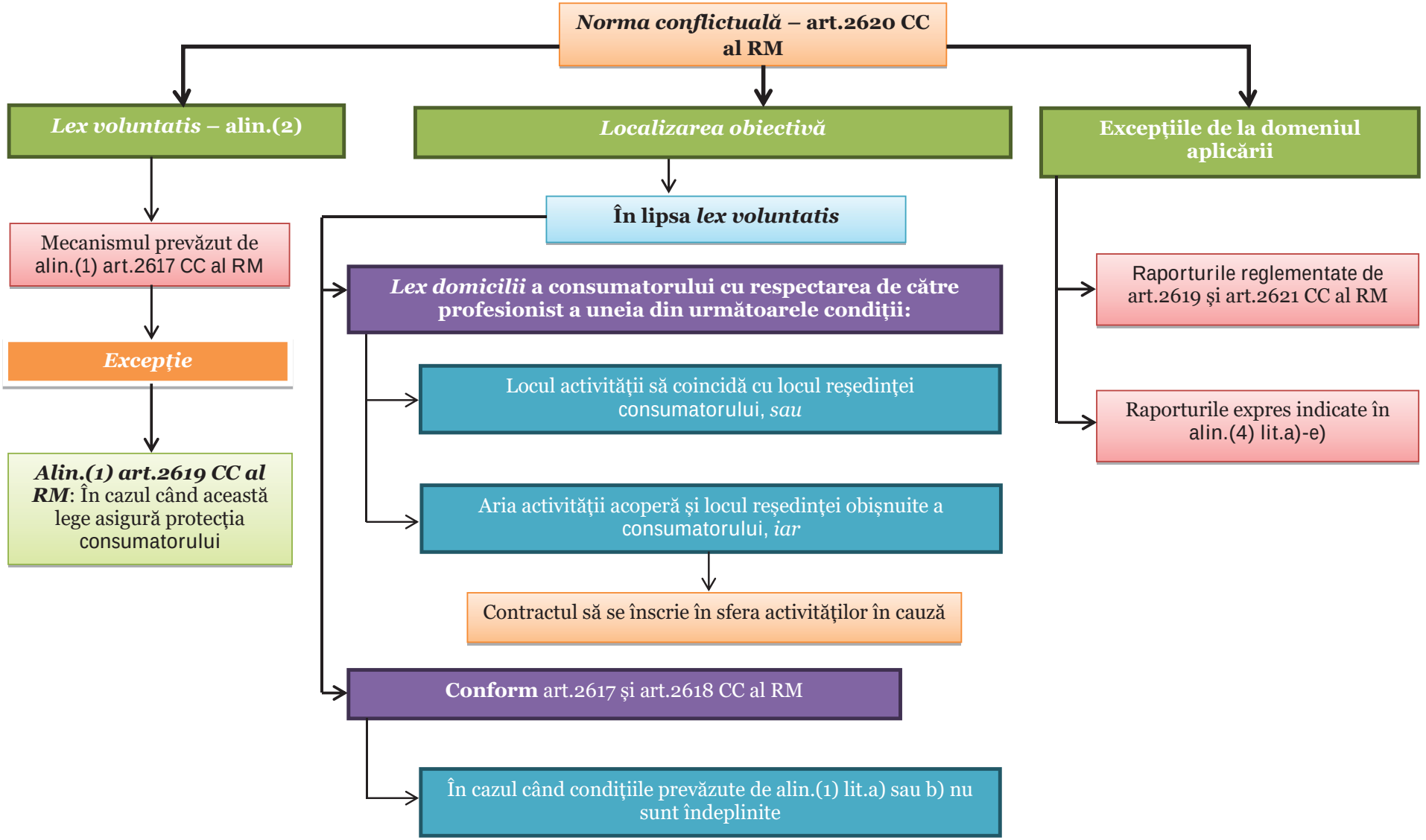

2.2. Norme conflictuale speciale privind anumite tipuri de contracte

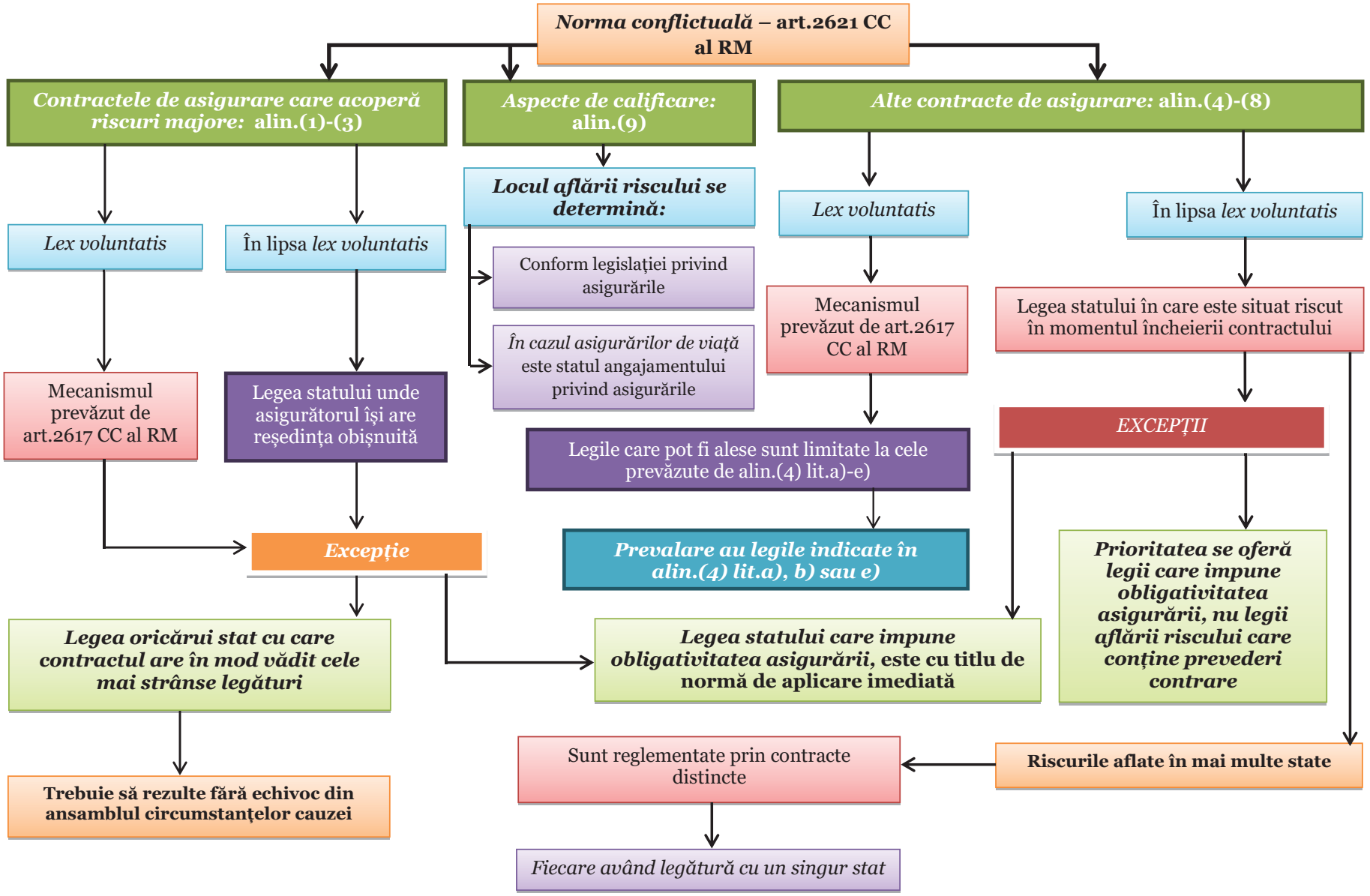
2.2.1. Contractul de transport

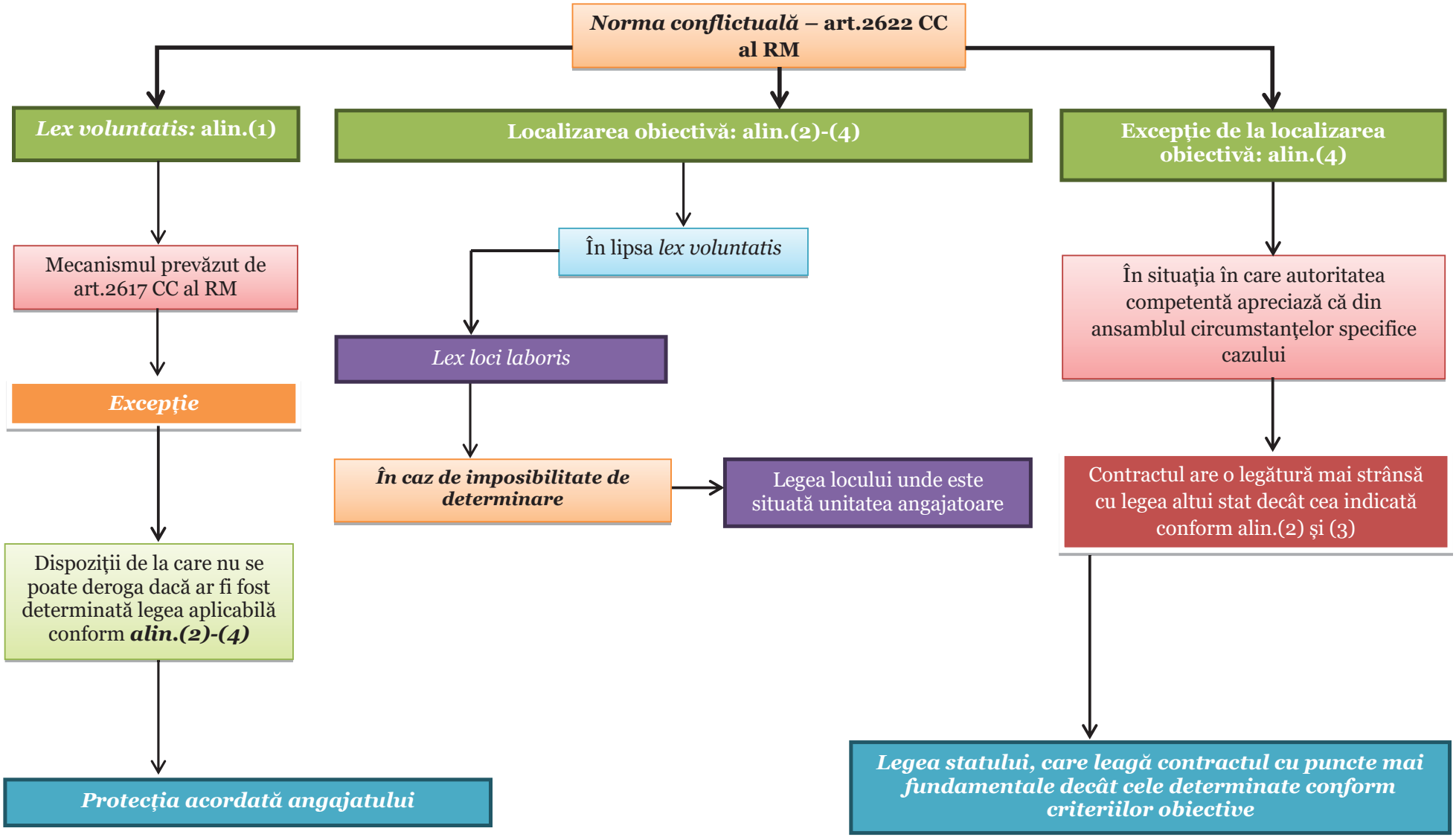
2.2.2. Contractul încheiat cu consumatorii

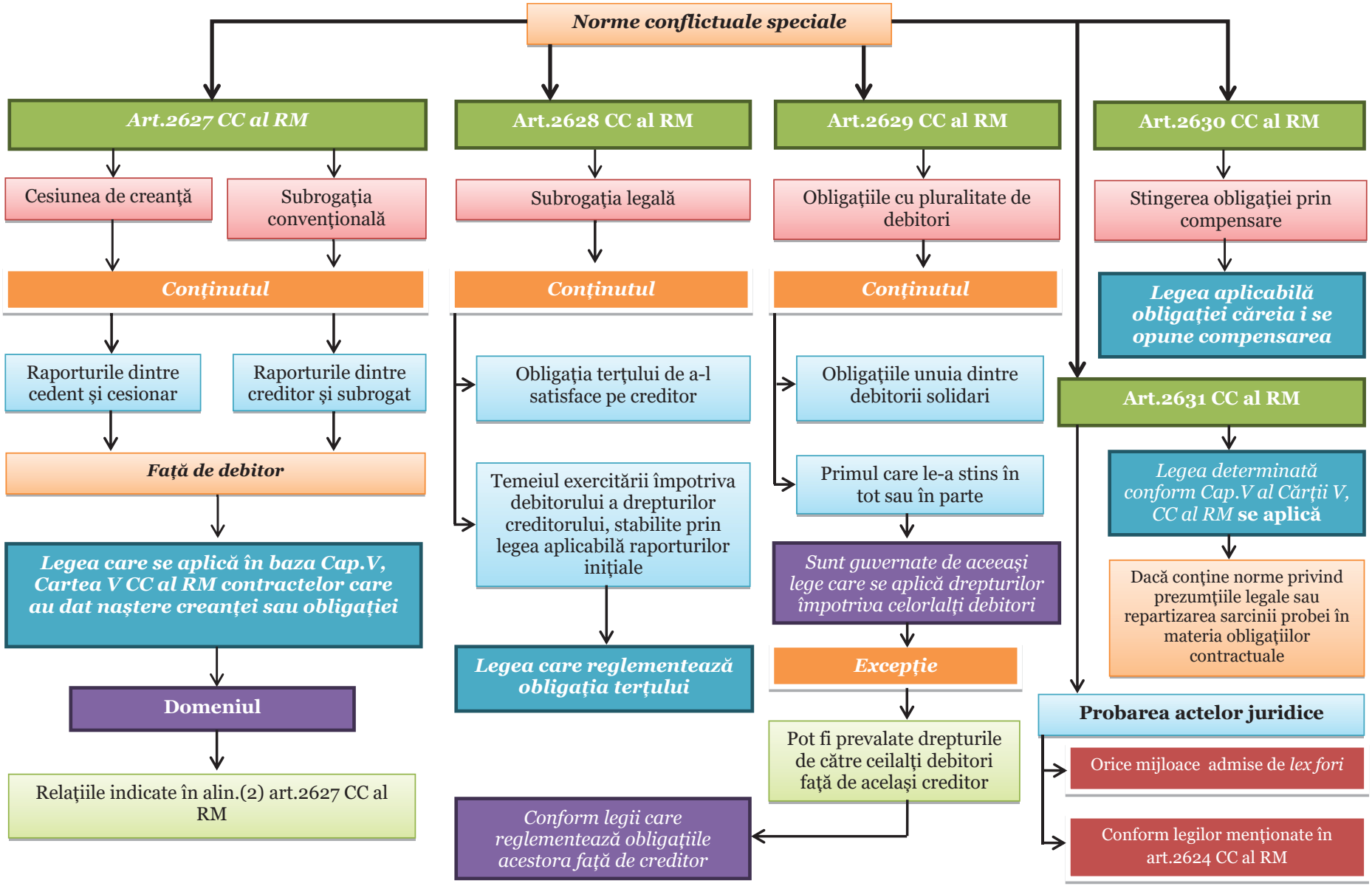
2.2.3. Contractul de asigurare

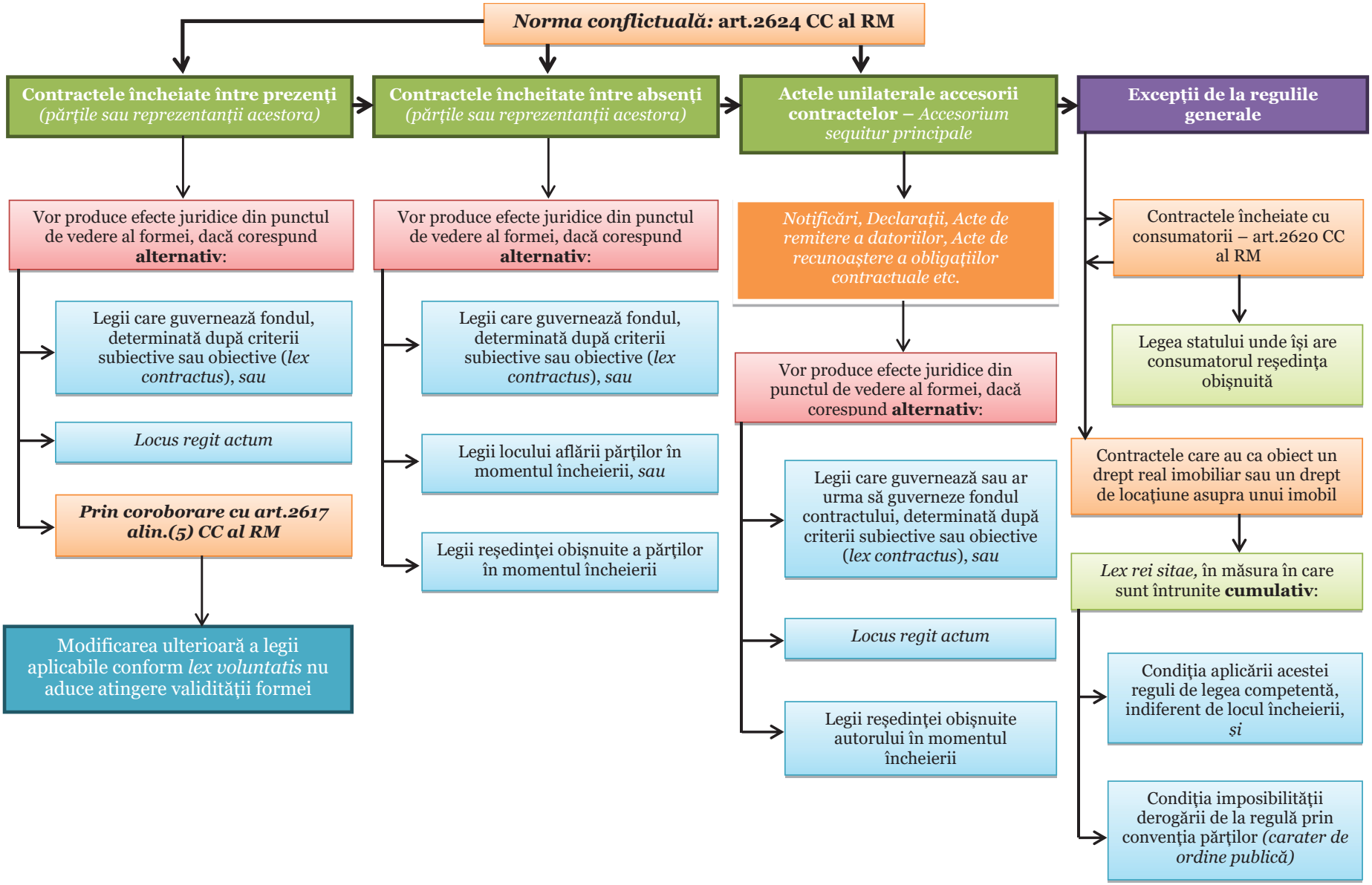
2.2.4. Contractul individual de muncă

2.2.5. Instituții specifice obligațiilor contractuale

3. Legea aplicabilă formei contractului

Tema 13. CONFLICTELE DE LEGI PRIVIND OBLIGAŢIILE NECONTRACTUALE

Unităţi de conţinut:

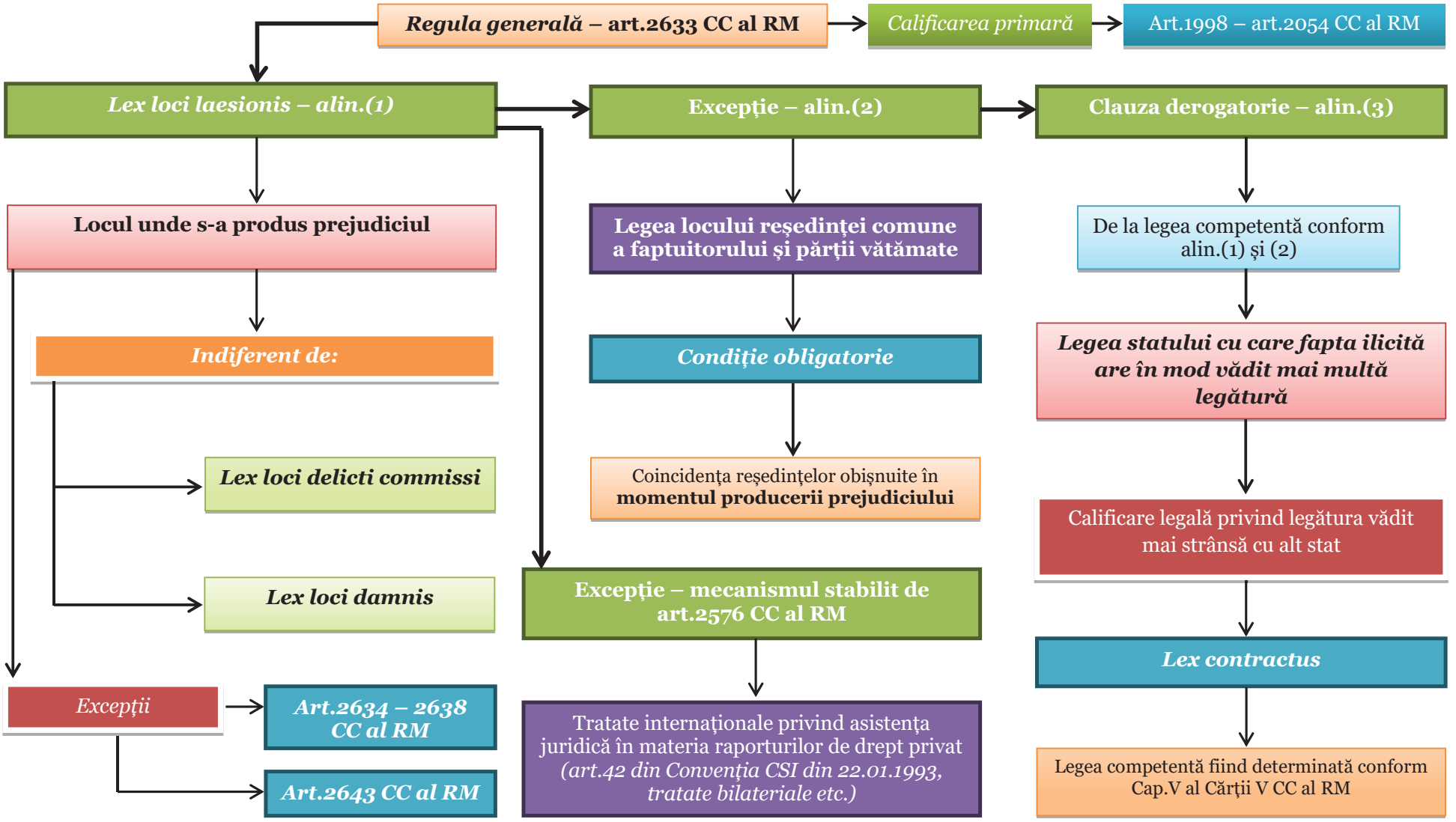
1. Aspecte generale privind obligaţiile necontractuale
2. Legea aplicabilă faptelor juridice ilicite. Norma generală. Excepţia de la norma generală. Clauza derogatorie
3. Legea aplicabilă răspunderii pentru produse defectuoase
4. Legea aplicabilă concurenţei neloiale
5. Legea aplicabilă daunelor aduse mediului
6. Legea aplicabilă încălcării prin faptele ilicite a drepturilor de proprietate intelectuală
7. Legea aplicabilă obligaţiilor necontractuale în materia dreptului muncii
8. Legea aplicabilă faptelor juridice licite
9. Libertatea de alegere
10. Domeniul legii aplicabile obligaţiilor necontractuale

Obiective de referinţă:

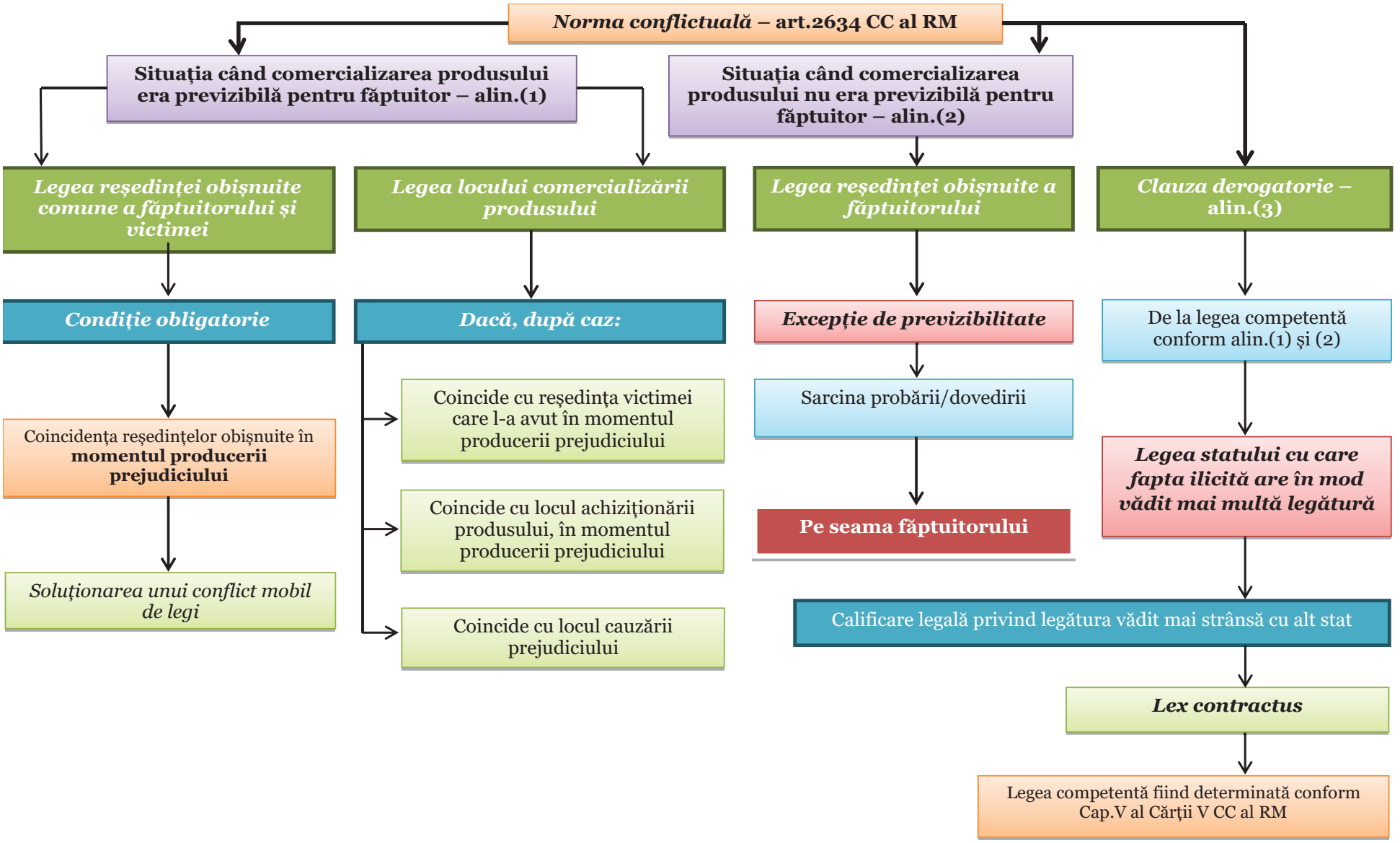
- *Caracterizaţi faptele juridice ilicite şi licite.*
- *Determinaţi legea aplicabilă faptelor juridice ilicite.*
- *Stabiliţi soluţia prevăzută de norma generală.*
- *Analizaţi excepţia de la norma generală.*
- *Argumentaţi clauza derogatorie.*
- *Stabiliţi legea aplicabilă răspunderii pentru produse defectuoase.*
- *Determinaţi legea aplicabilă concurenţei neloiale.*
- *Stabiliţi legea aplicabilă daunelor aduse mediului.*
- *Stabiliţi legea aplicabilă încălcării drepturilor de proprietate intelectuală prin fapte ilicite.*
- *Stabiliţi legea aplicabilă obligaţiilor necontractuale în materia dreptului muncii.*
- *Analizaţi legea aplicabilă faptelor juridice licite.*
- *Argumentaţi libertatea de alegere.*
- *Stabiliţi domeniul legii aplicabile obligaţiilor necontractuale.*

1. Faptele juridice ilicite

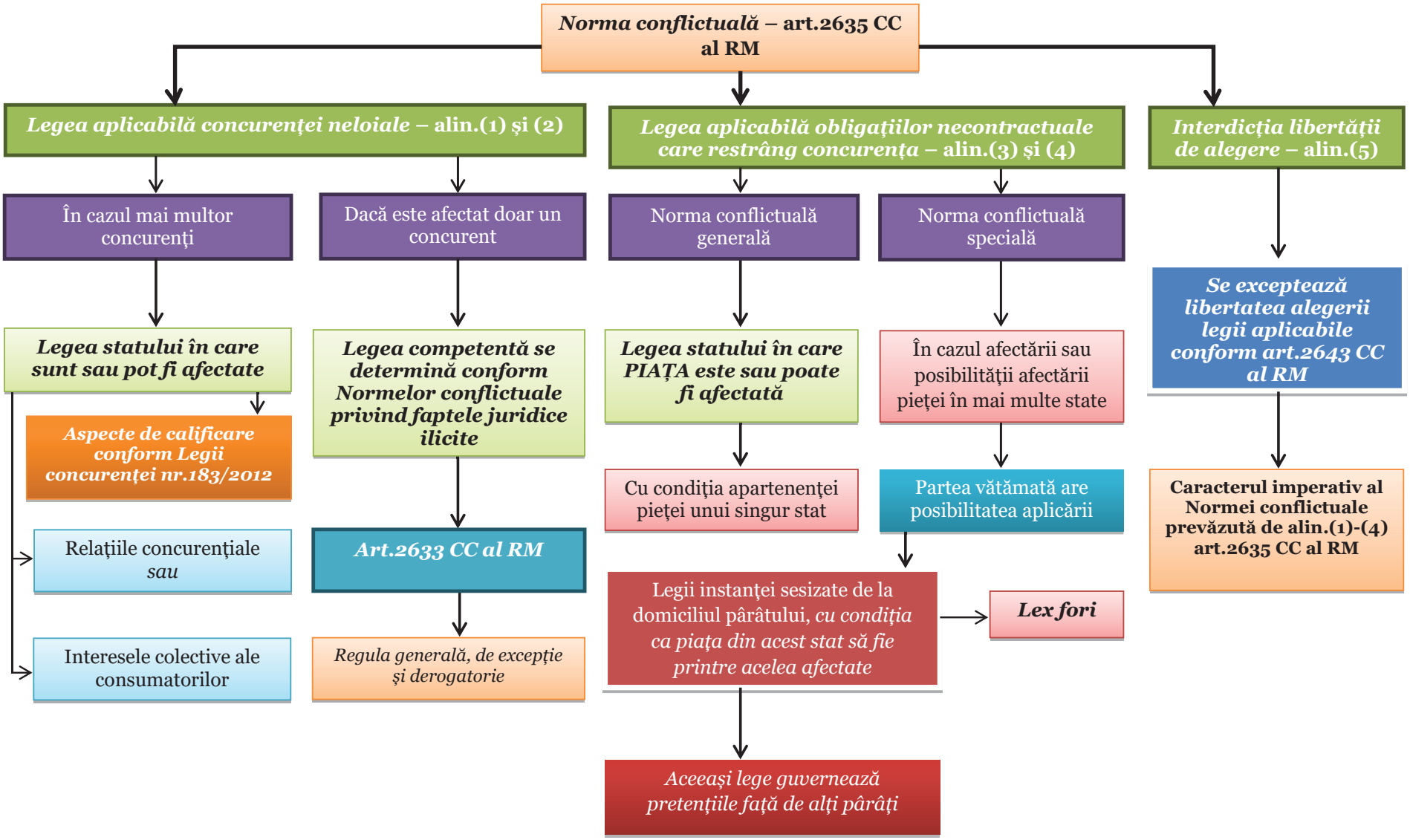
1.1. Norma generală

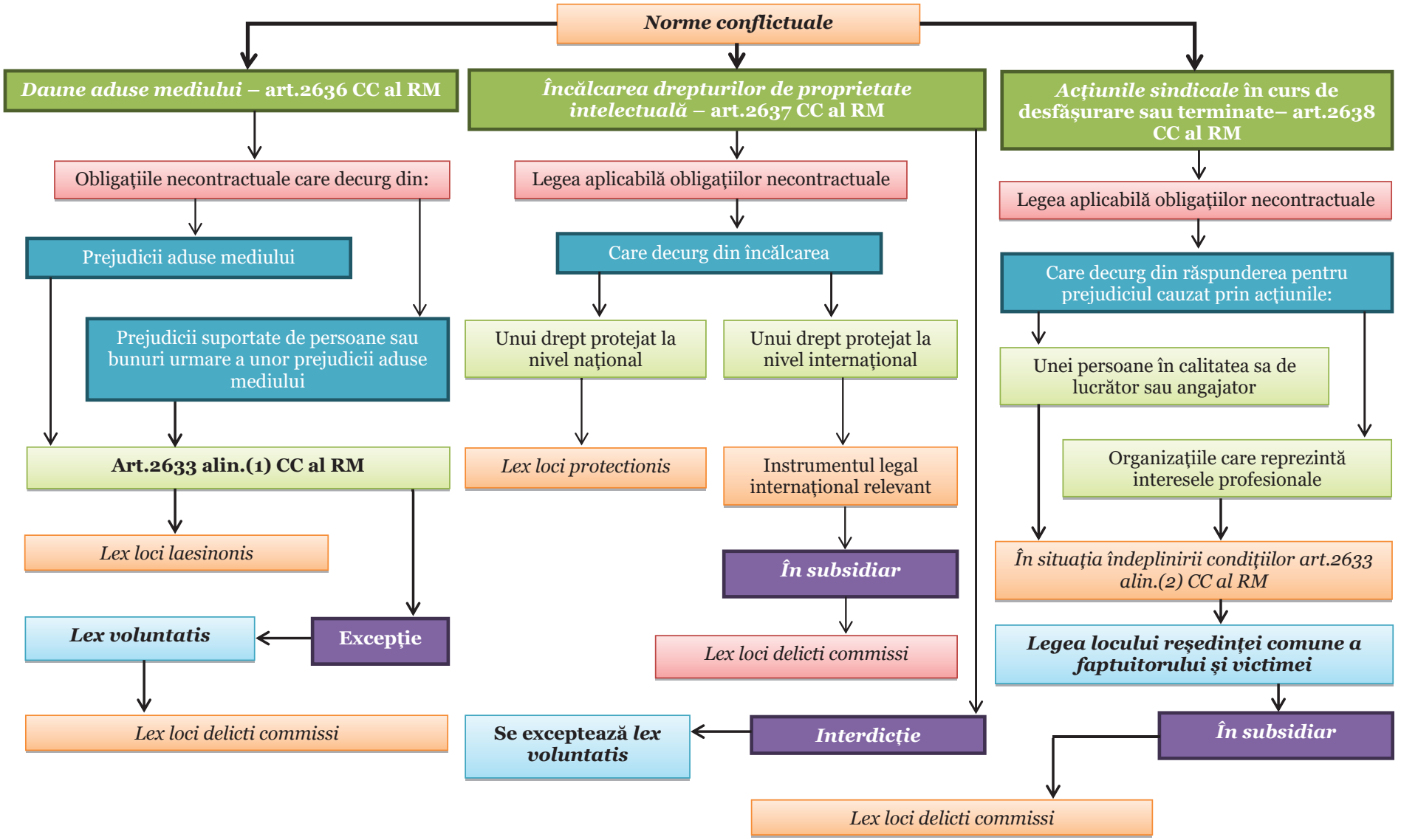
1.2. Răspunderea pentru produse defectuoase

1.3. Legea aplicabilă concurenţei neloiale şi practicilor anticoncurenţiale

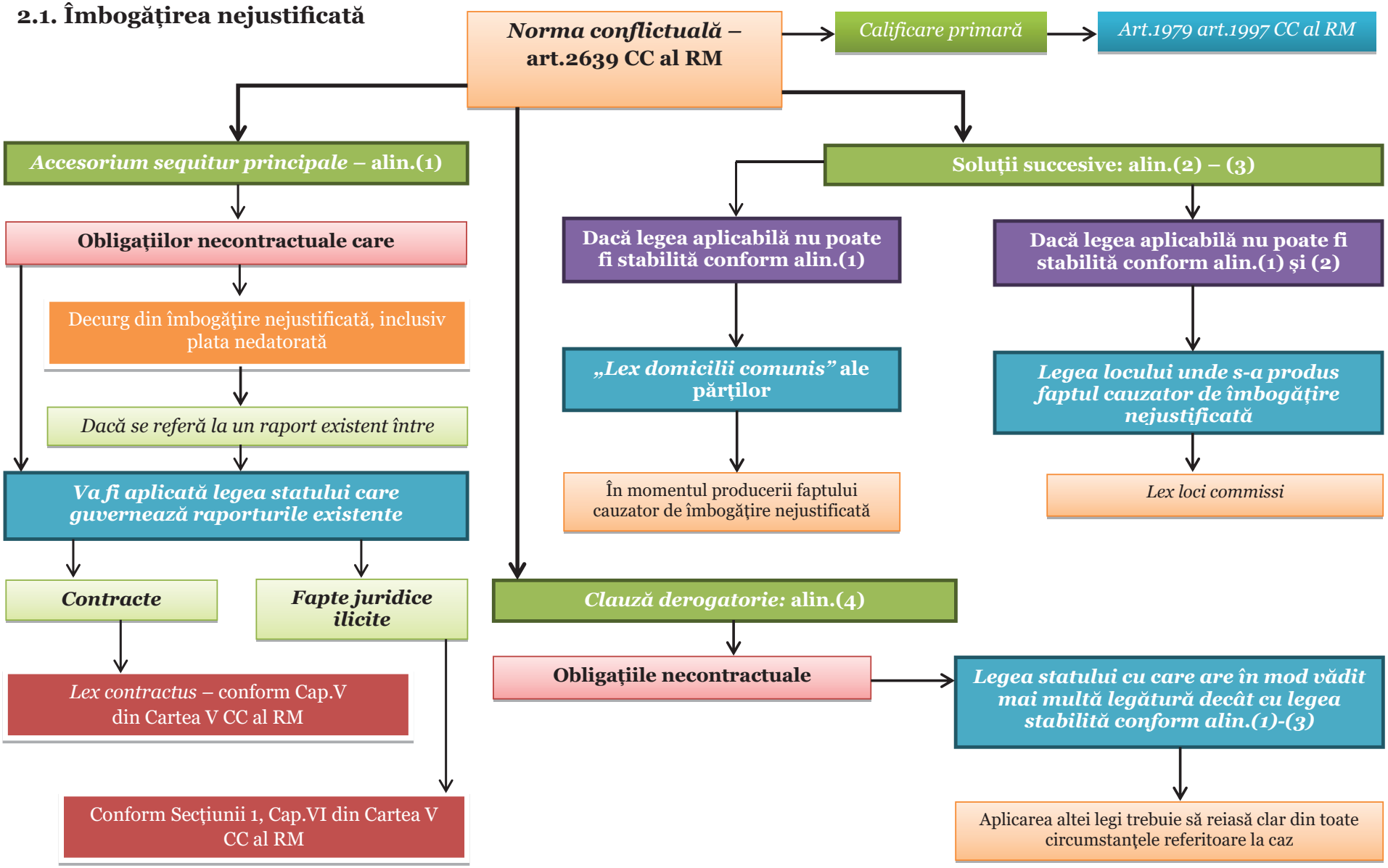

1.4. Alte norme conflictuale speciale privind unele categorii de fapte juridice ilicite

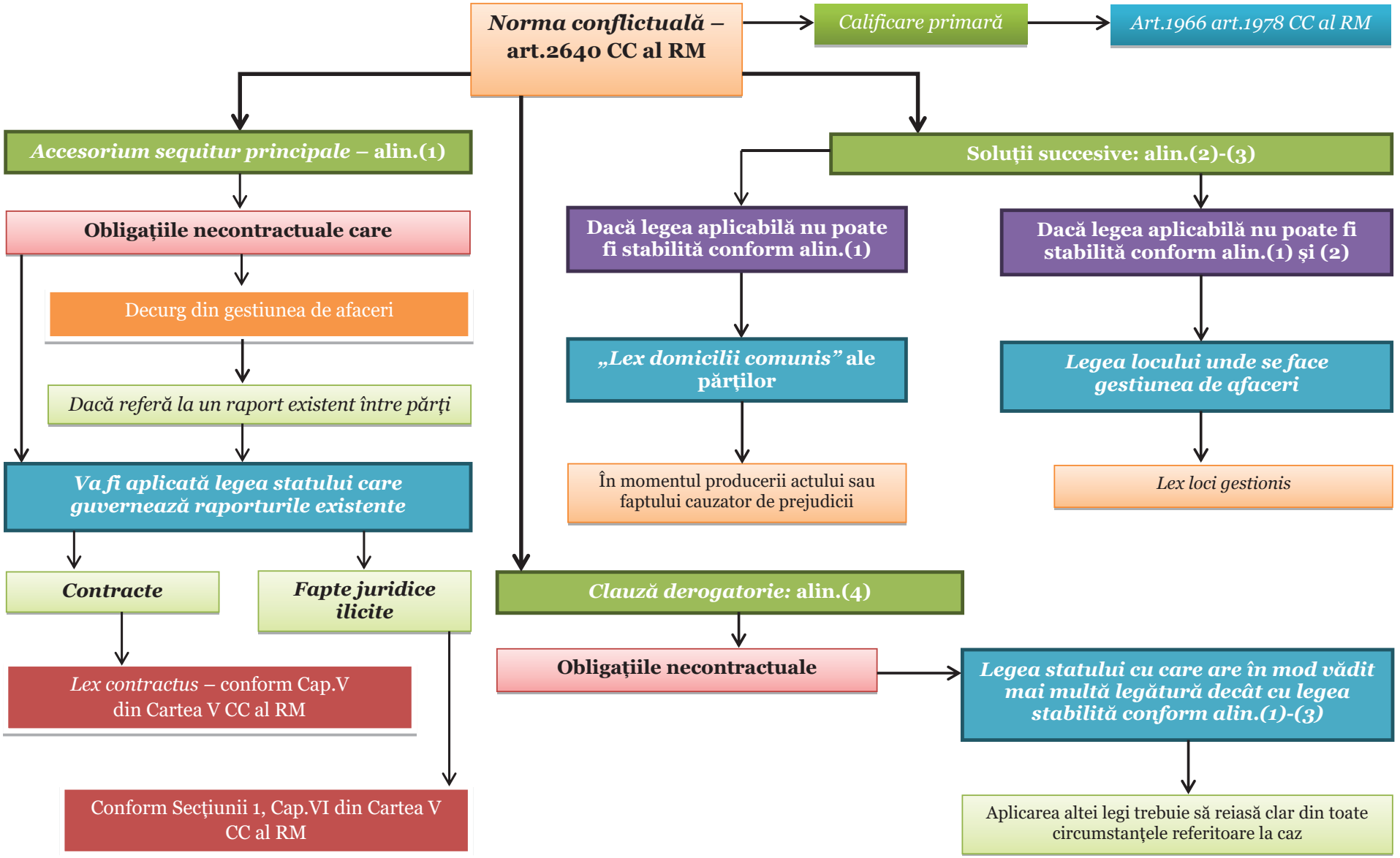

2. *Faptele juridice licite*

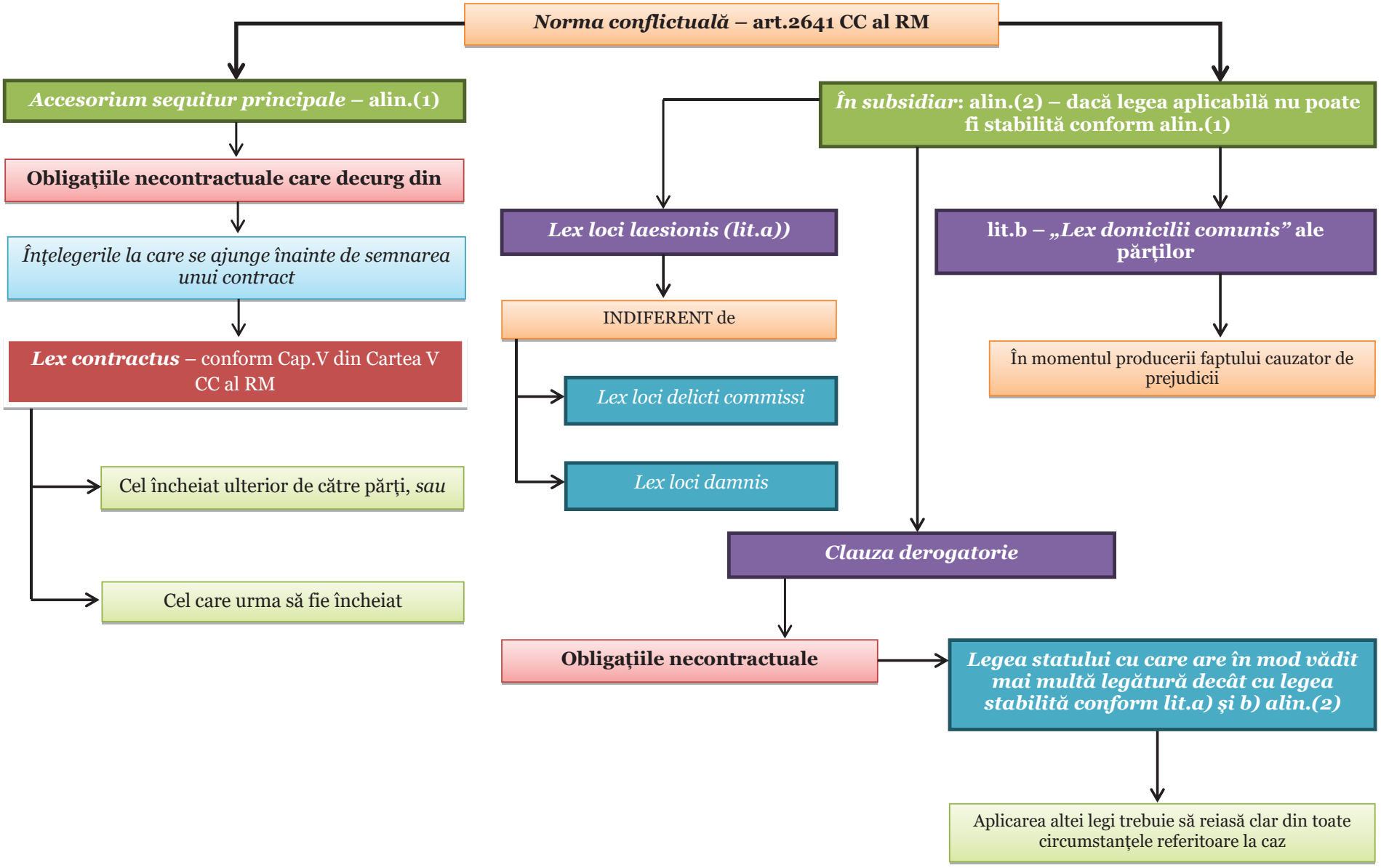
2.1. Îmbogăţirea nejustificată

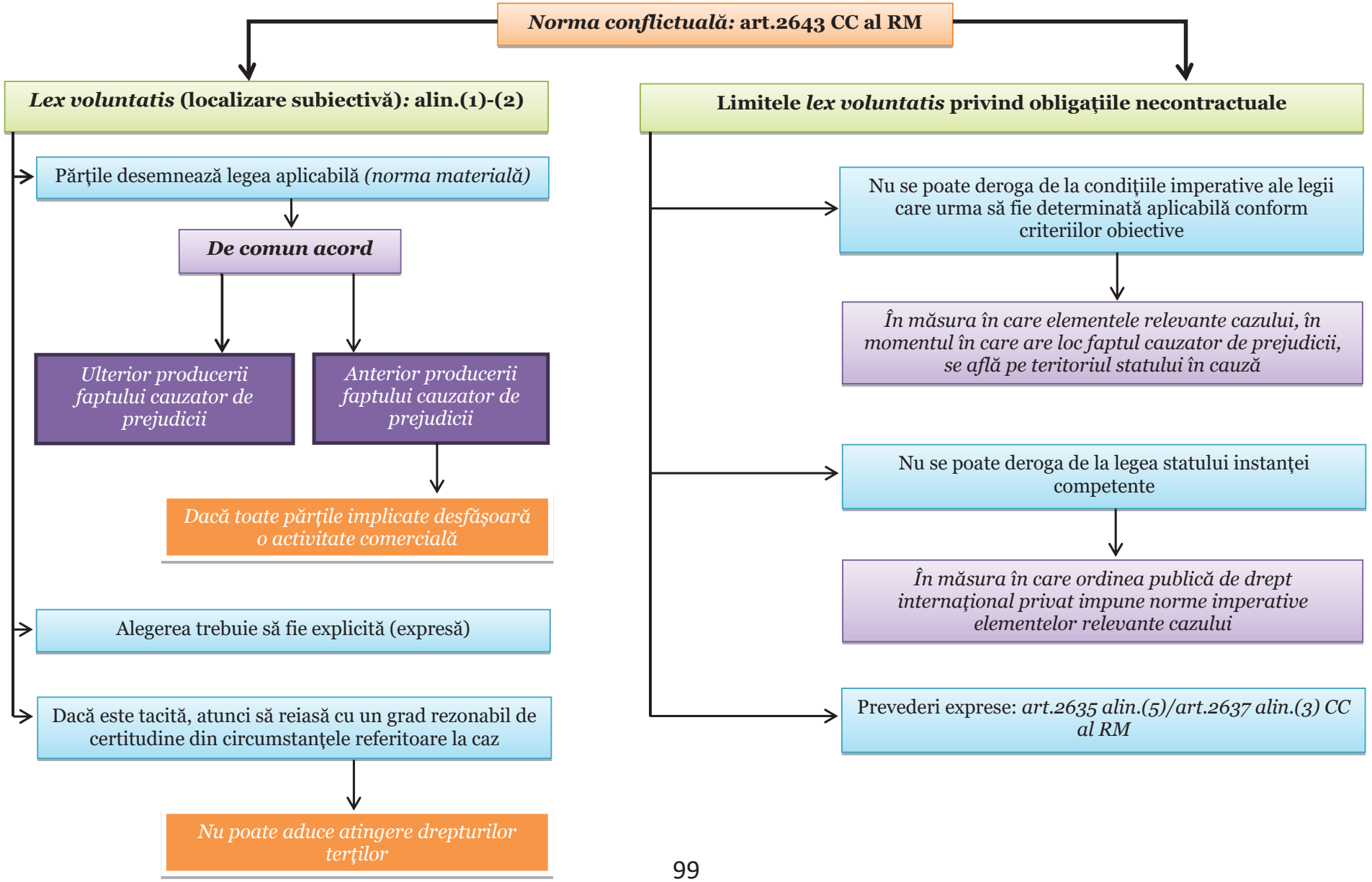
2.2. Gestiunea de afaceri

2.3. Răspunderea precontractuală

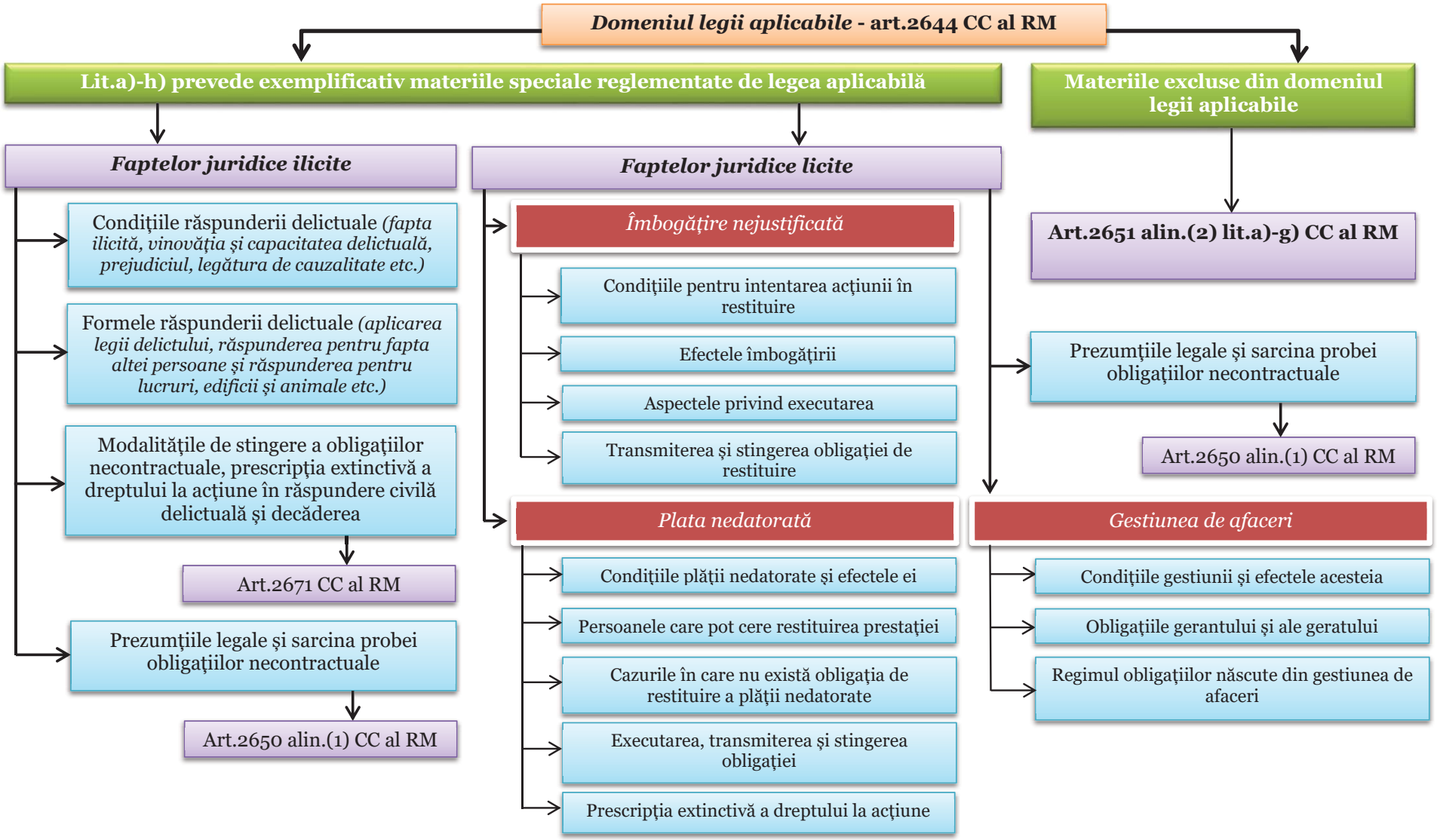

3. Libertatea de alegere a legii aplicabile obligațiilor necontractuale

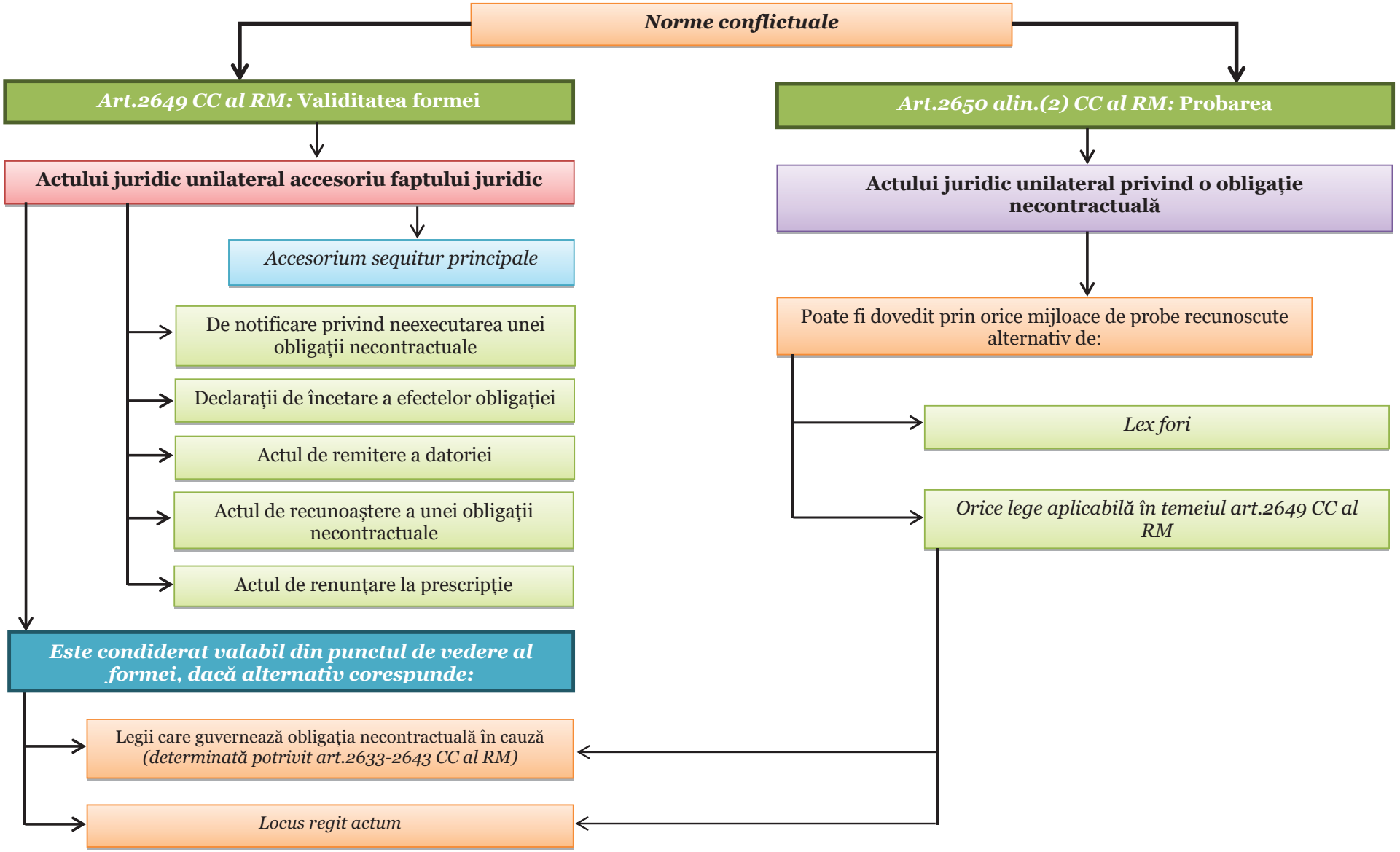

4. Dispoziţii comune obligaţiilor necontractuale aplicabile în temeiul Cap.VI

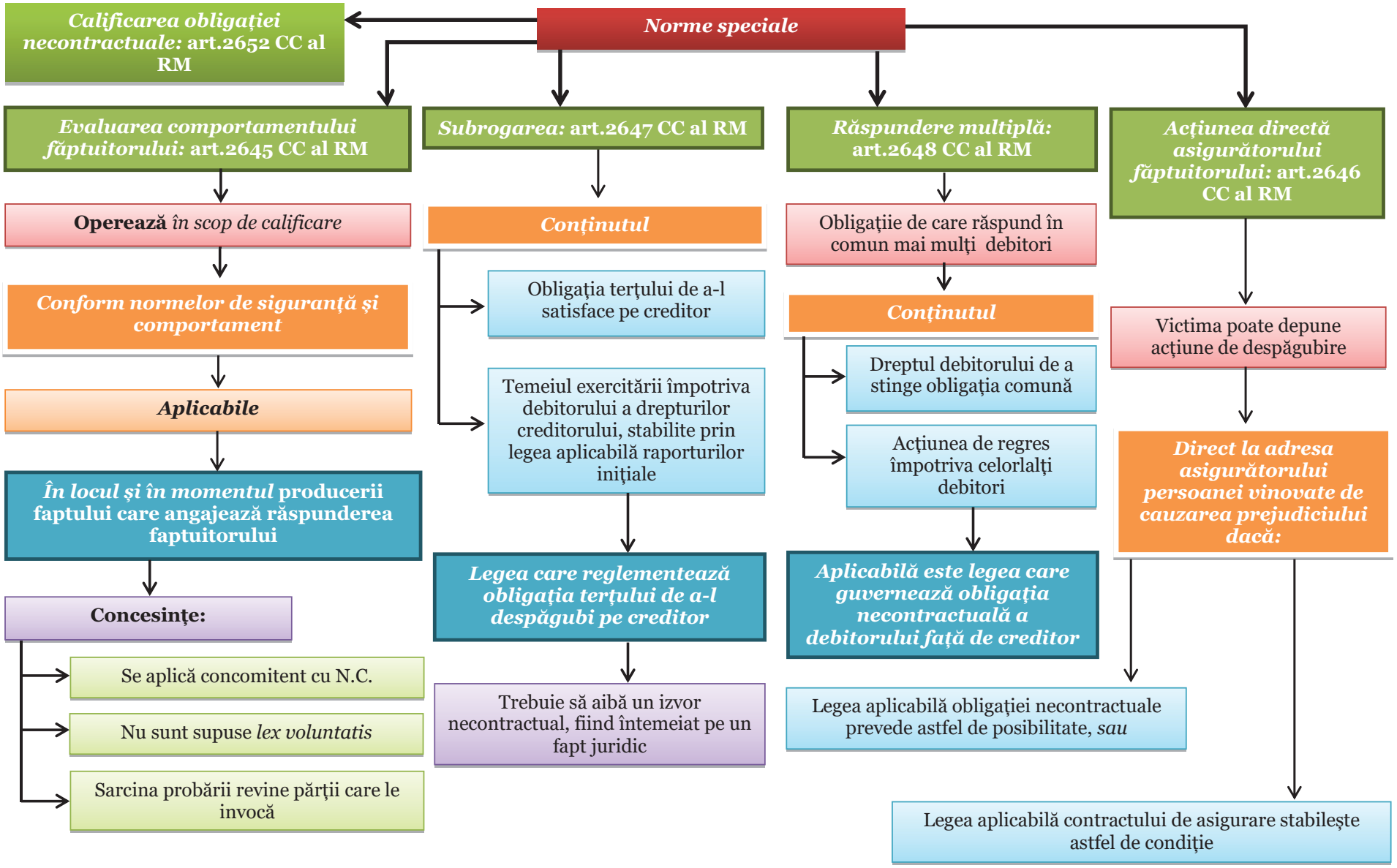
4.1. Domeniul legii aplicabile

4.2. Legea aplicabilă condiţiilor de formă actelor juridice unilaterale privind o obligaţie necontractuală

4.3. Aspecte comune privind legea aplicabilă obligaţiilor necontractuale

Tema 14. CONFLICTELE DE LEGI ÎN MATERIA SUCCESIUNII

Unităţi de conţinut:

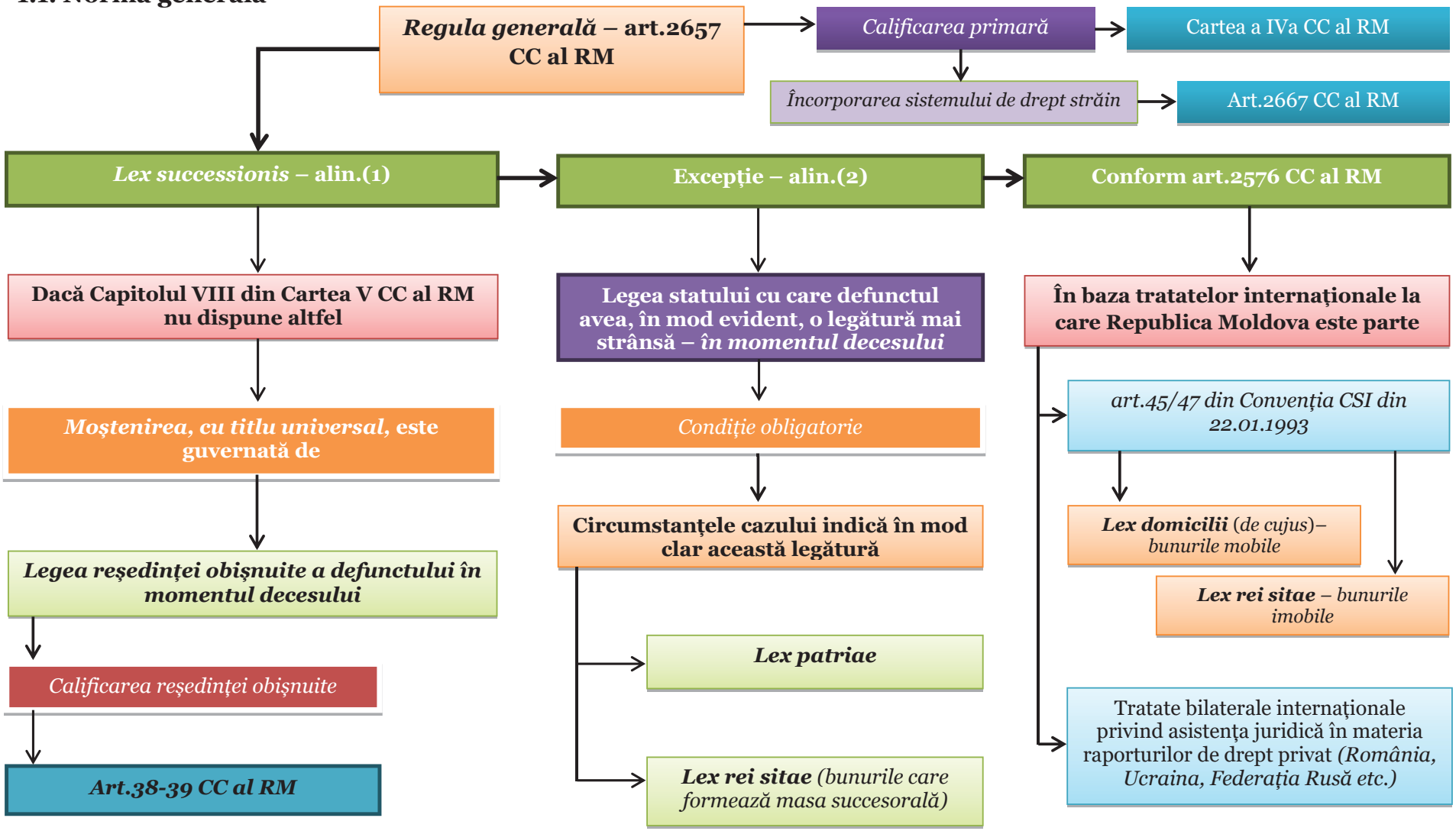
1. *Aspecte generale cu privire la succesiune*
2. *Legea aplicabilă succesiunii. Norma generală. Excepţia de la regula generală. Admiterea alegerii legii aplicabile succesiunii*
3. *Domeniul de aplicare a legii succesiunii*
4. *Determinarea legii aplicabile condiţiilor de fond ale testamentului*
5. *Forma dispoziţiilor pentru cauză de moarte*
6. *Succesiunea vacantă*

Obiective de referinţă:

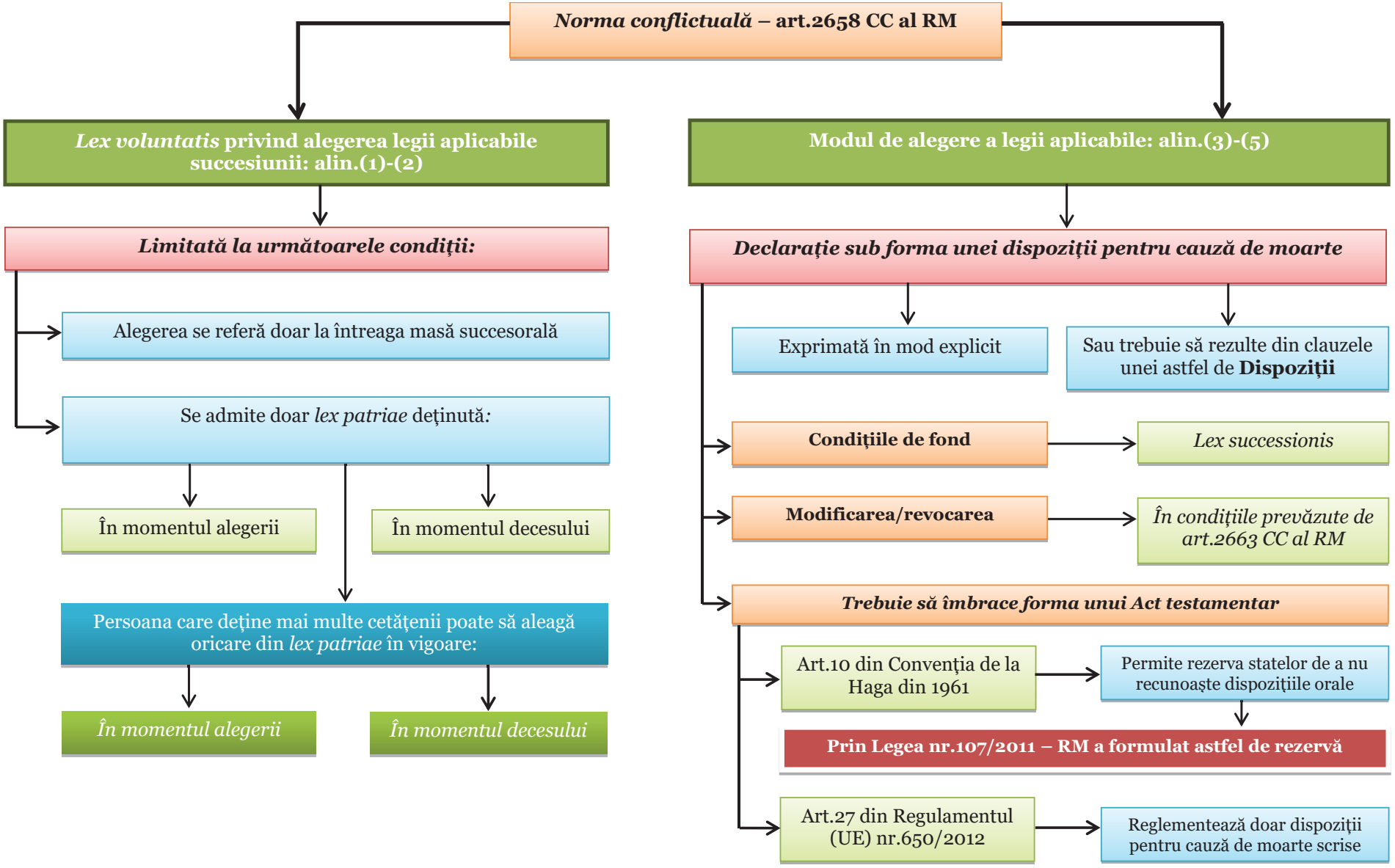
- *Caracterizaţi raporturile de succesiune.*
- *Determinaţi legea aplicabilă succesiunii.*
- *Stabiliţi norma generală privind legea aplicabilă succesiunii.*
- *Constataţi excepţia de la regula generală.*
- *Stabiliţi posibilitatea alegerii legii aplicabile succesiunii.*
- *Stabiliţi domeniul de aplicare a legii succesiunii.*
- *Determinaţi legea aplicabilă condiţiilor de fond ale testamentului.*
- *Analizaţi forma dispoziţiilor pentru cauză de moarte.*
- *Stabiliţi legea aplicabilă succesiunii vacante.*

1. Legea aplicabilă succesiunii

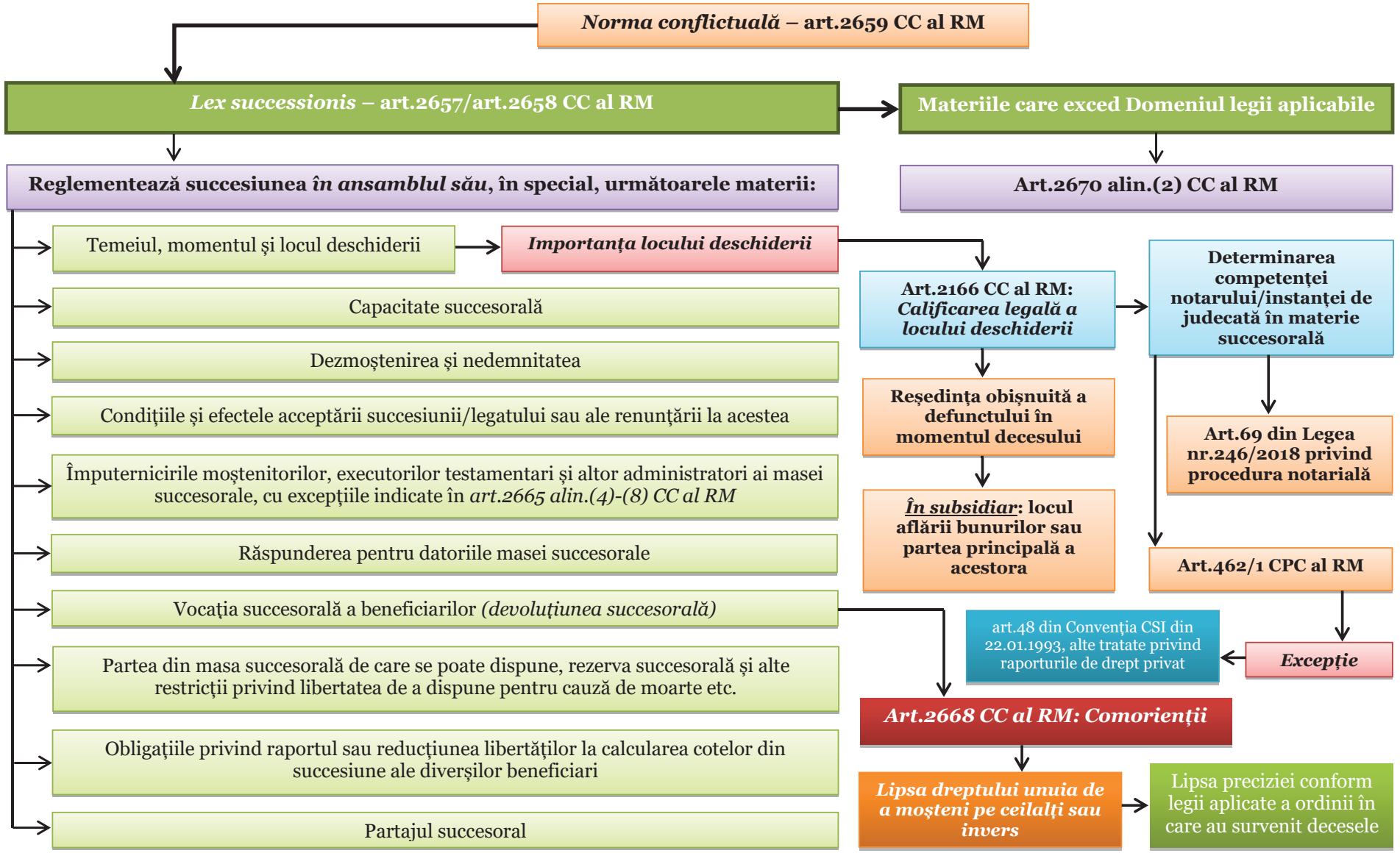
1.1. Norma generală

1.2. Libertatea alegerii legii aplicabile succesiunii

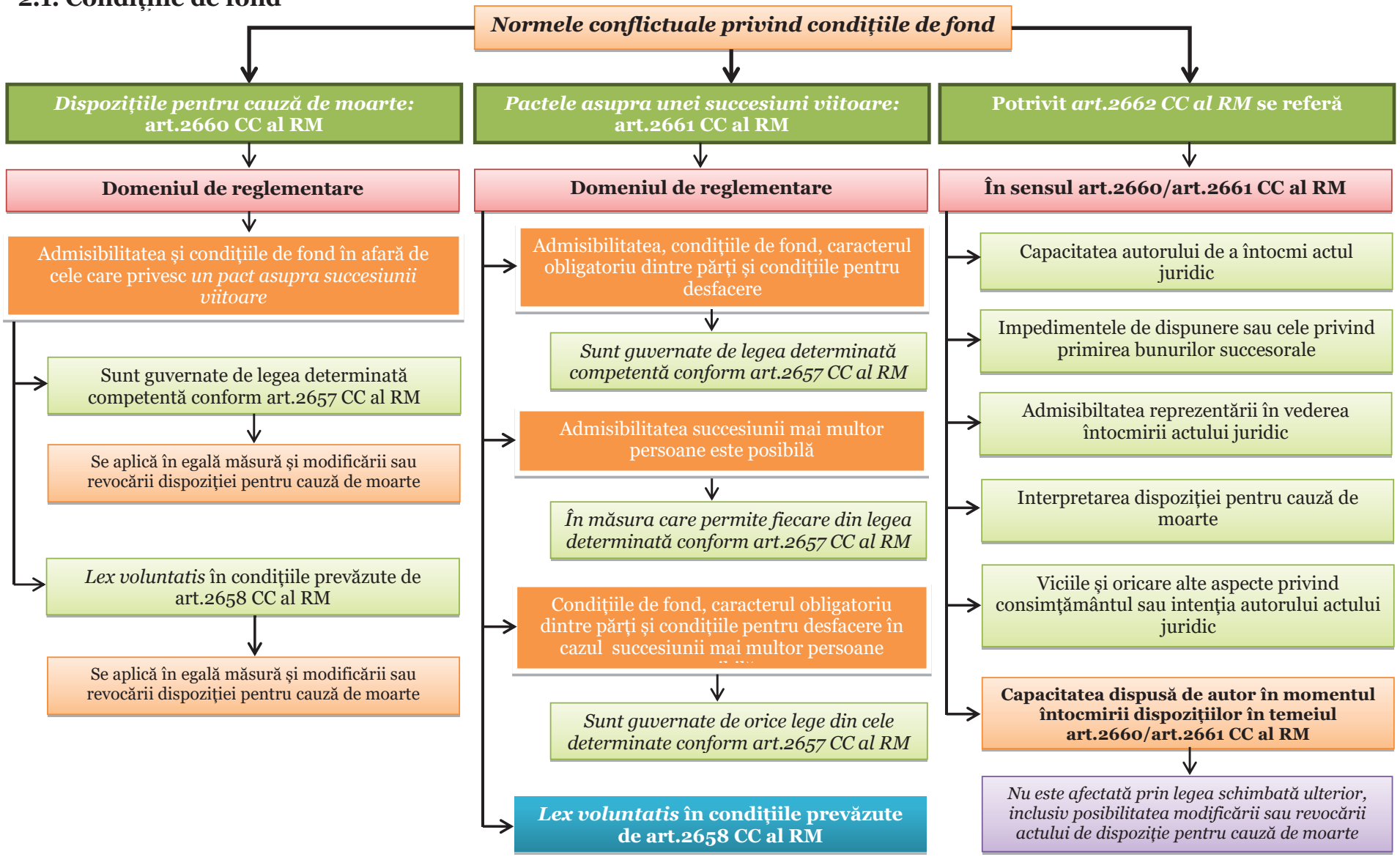

1.3. Domeniul de aplicare a legii succesiunii

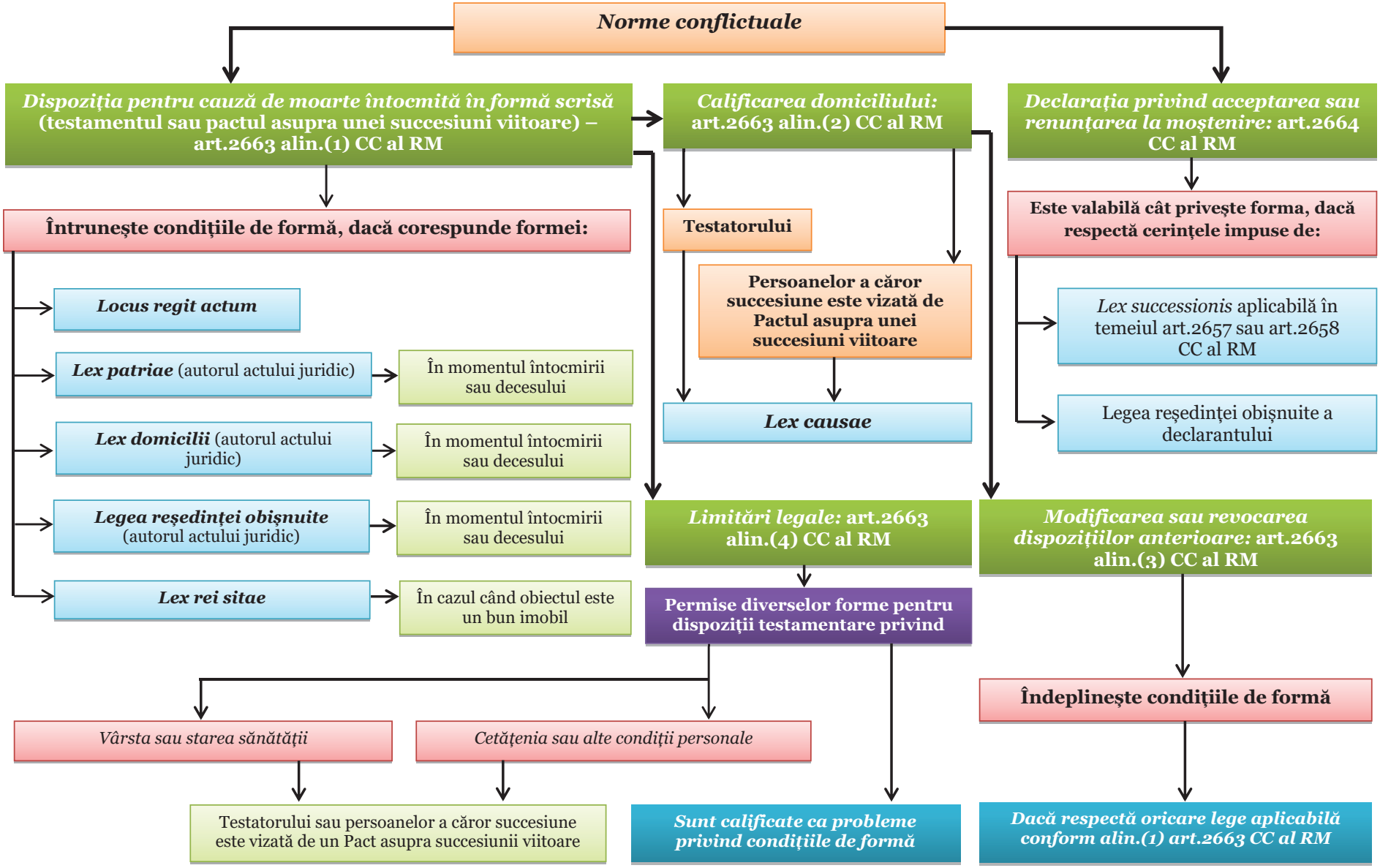

2. *Normele conflictuale privind testamentul*

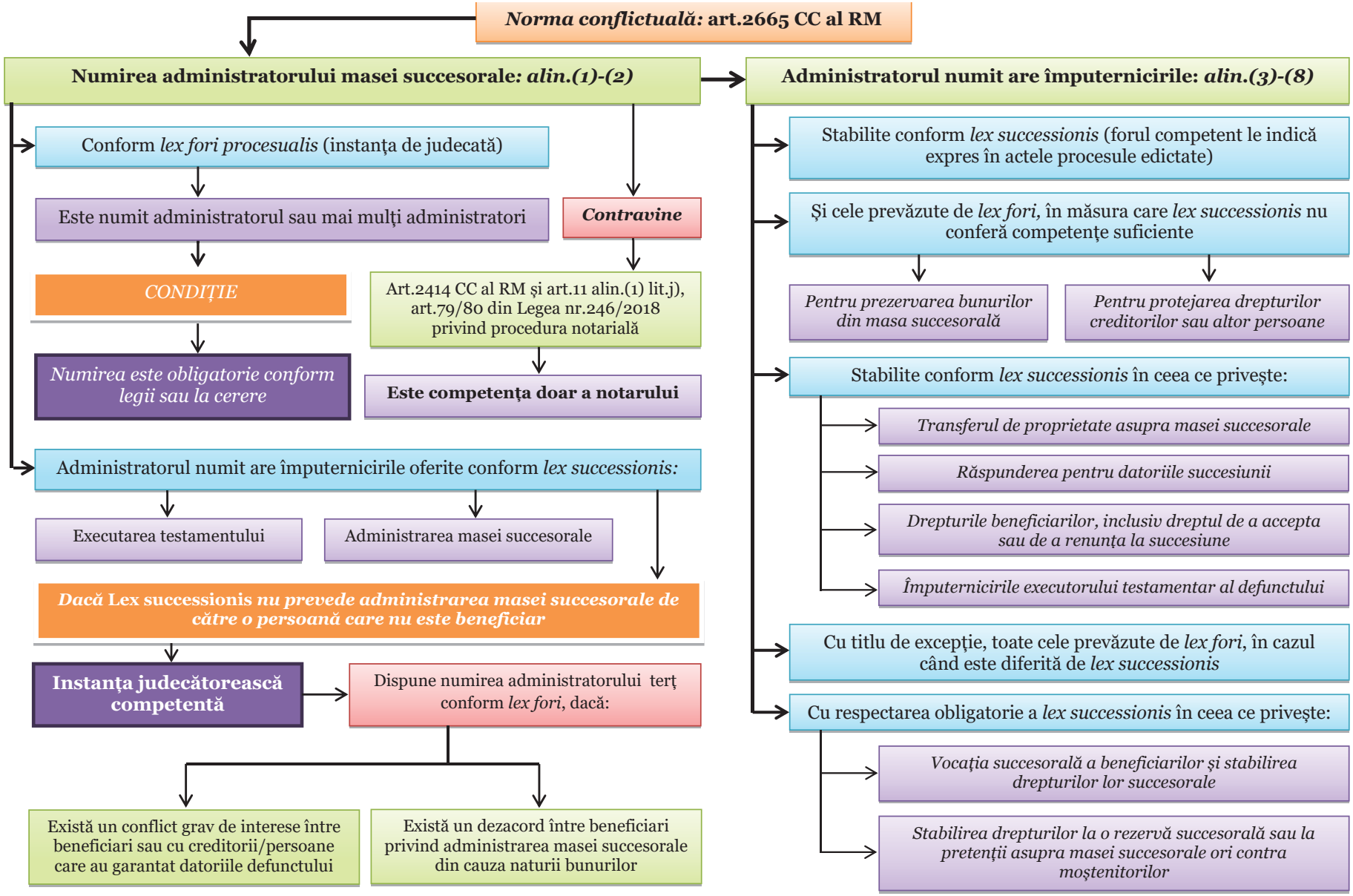
2.1. Condiţiile de fond

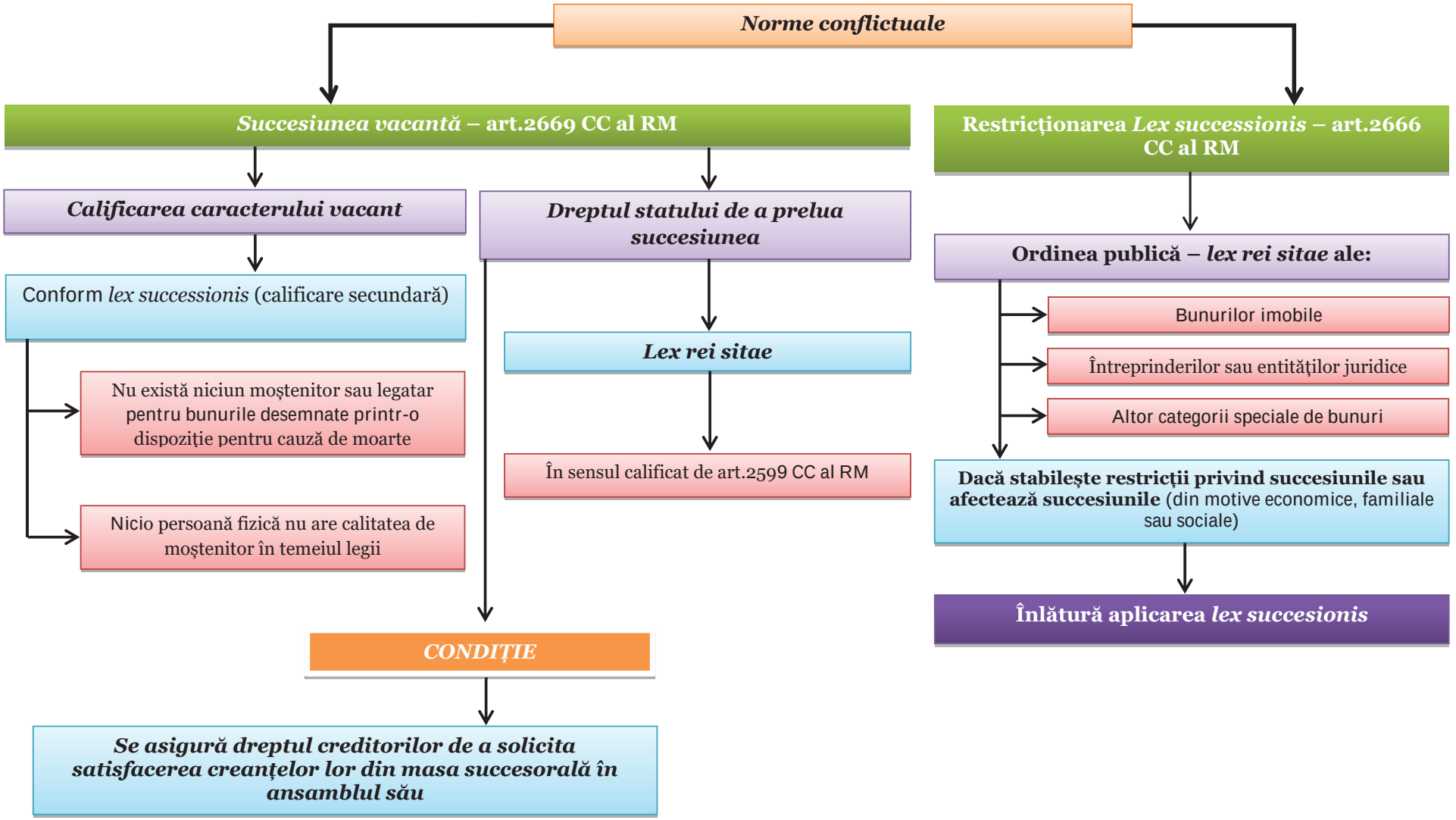
2.2. Forma dispoziţiilor pentru cauză de moarte

3. Norme speciale

4. Succesiunea vacantă şi aspecte restrictive

Tema 15. CONFLICTELE DE LEGI ÎN DOMENIUL RAPORTURILOR DE FAMILIE

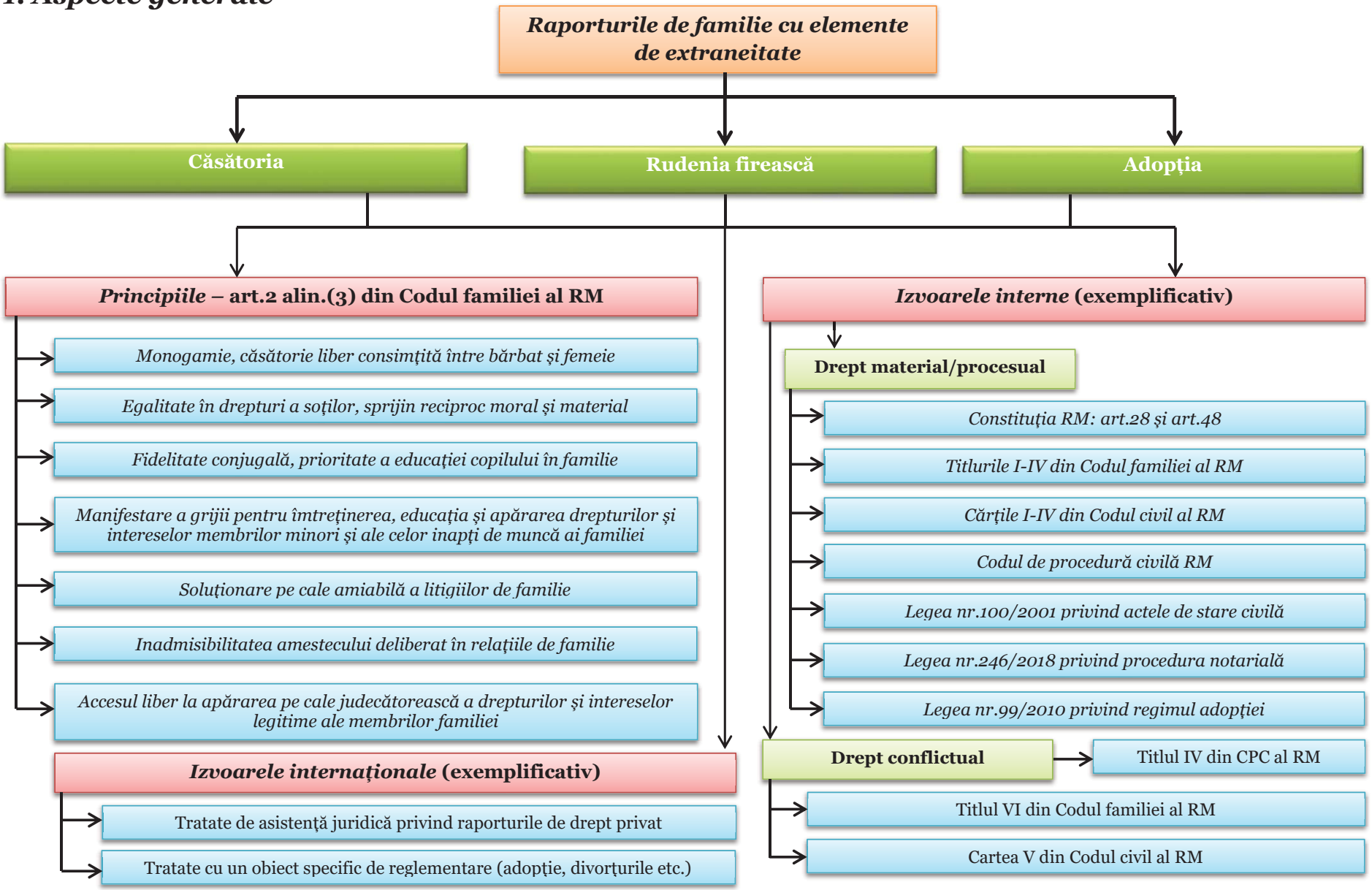
Unităţi de conţinut:

1. *Aspecte generale privind raporturile de familie*
2. *Legea aplicabilă căsătoriei. Determinarea legii aplicabile condiţiilor de fond şi de formă ale căsătoriei*
3. *Legea aplicabilă efectelor căsătoriei*
4. *Legea aplicabilă regimului matrimonial*
5. *Legea aplicabilă divorţului şi nulităţii căsătoriei*
6. *Legea aplicabilă raporturilor dintre părinţi şi copii*
7. *Legea aplicabilă adopţiei*

Obiective de referinţă:

- *Caracterizaţi raporturile de familie cu element de extraneitate.*
- *Determinaţi legea aplicabilă condiţiilor de fond şi de formă ale căsătoriei.*
- *Stabiliţi legea aplicabilă efectelor căsătoriei şi regimului matrimonial.*
- *Determinaţi legea aplicabilă divorţului şi nulităţii căsătoriei.*
- *Analizaţi soluţiile conflictuale în domeniul raporturilor de familie.*
- *Formulaţi propuneri de lege ferenda în materia raporturilor de familie.*

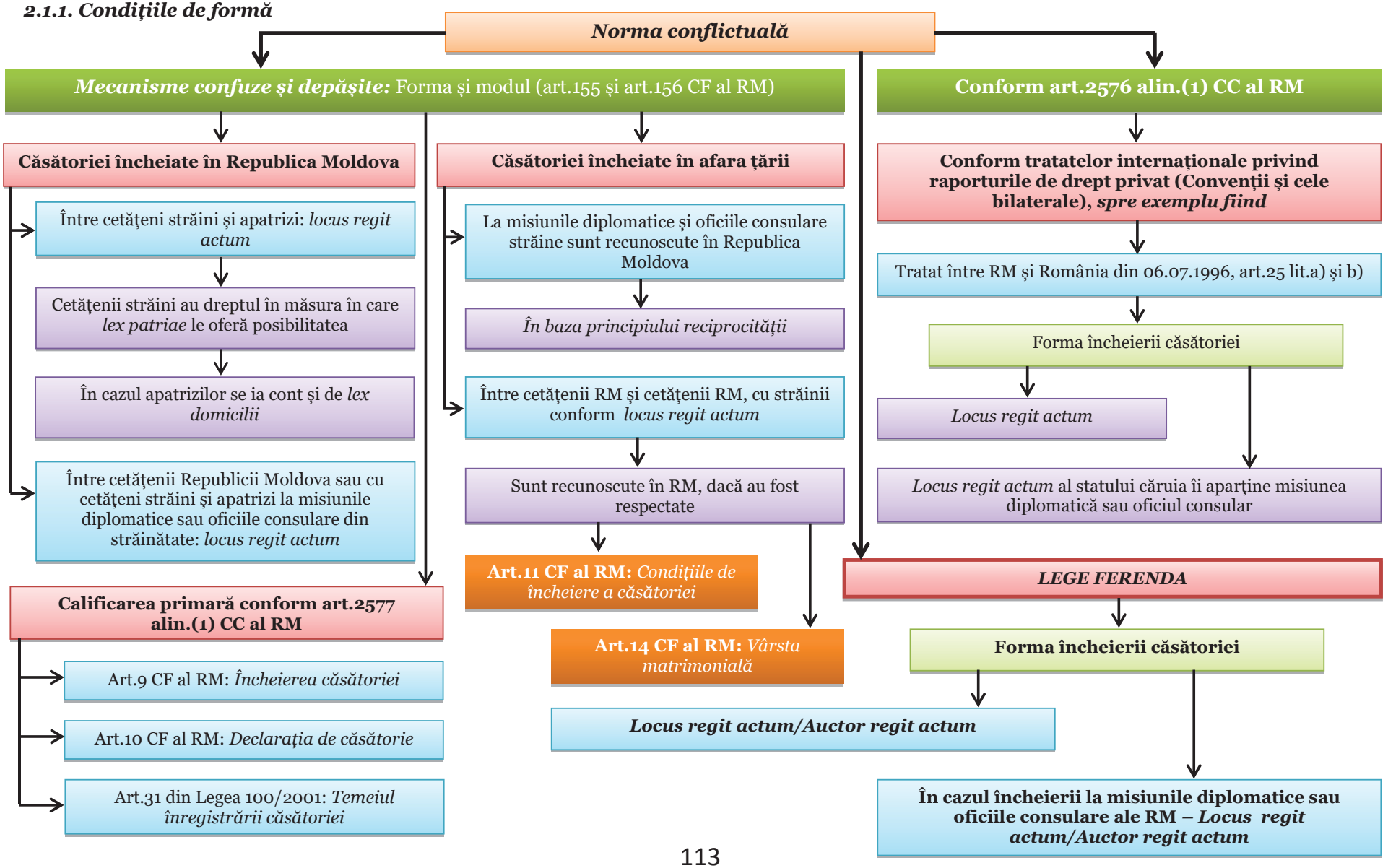
1. Aspecte generale

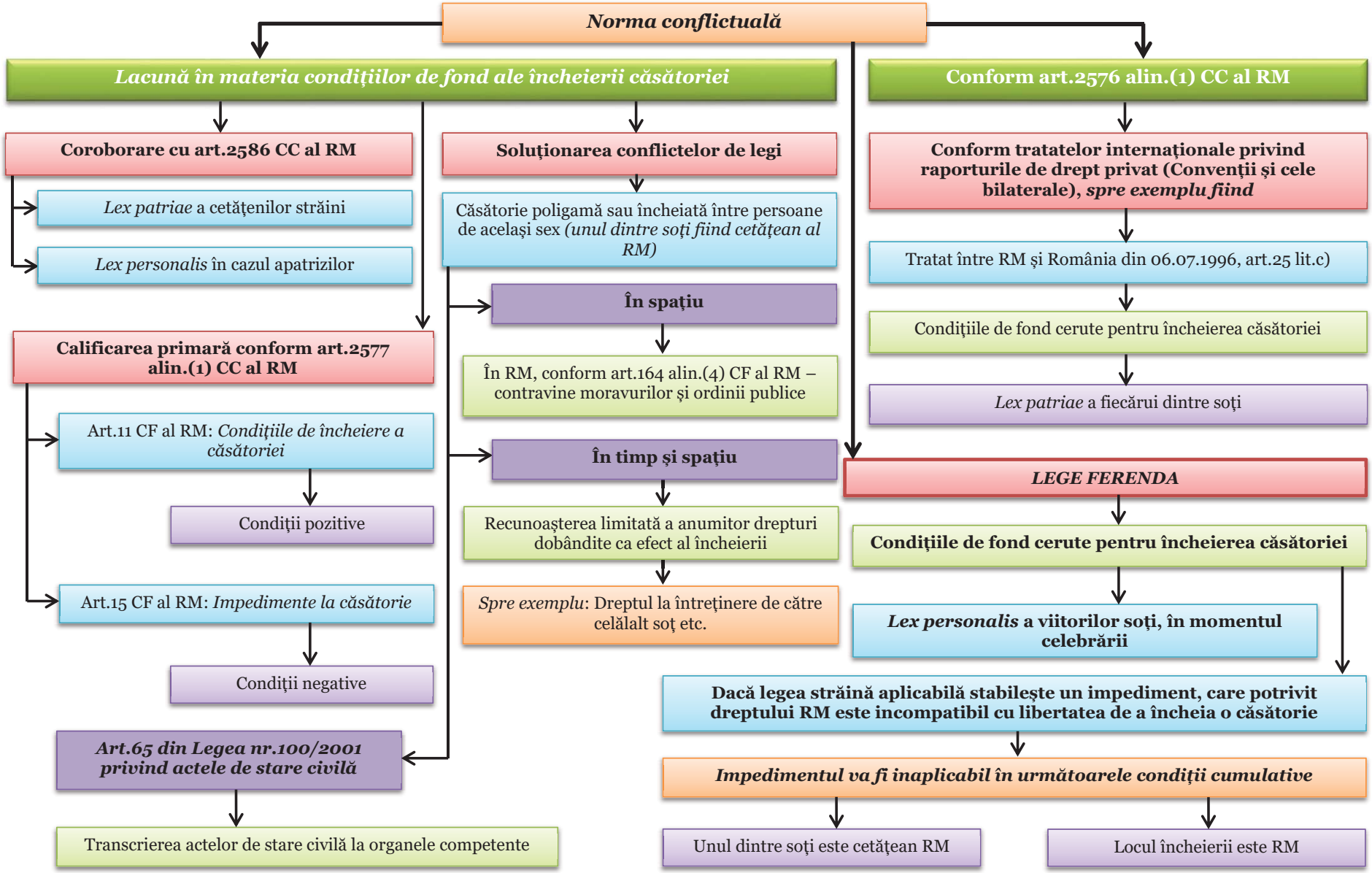
2. Legea aplicabilă căsătoriei

2.1. Determinarea legii aplicabile încheierii căsătoriei

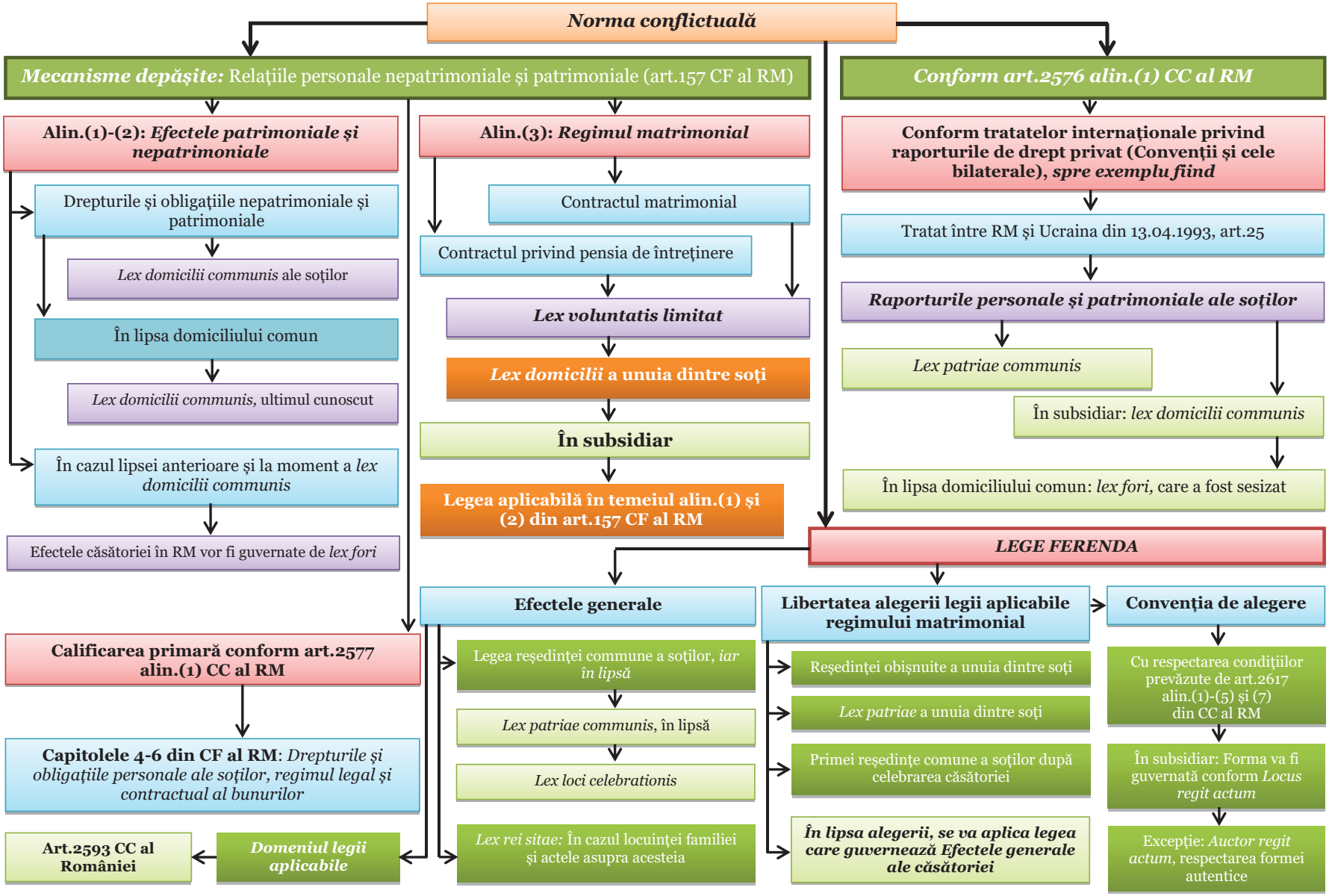
2.1.1. Condiţiile de formă

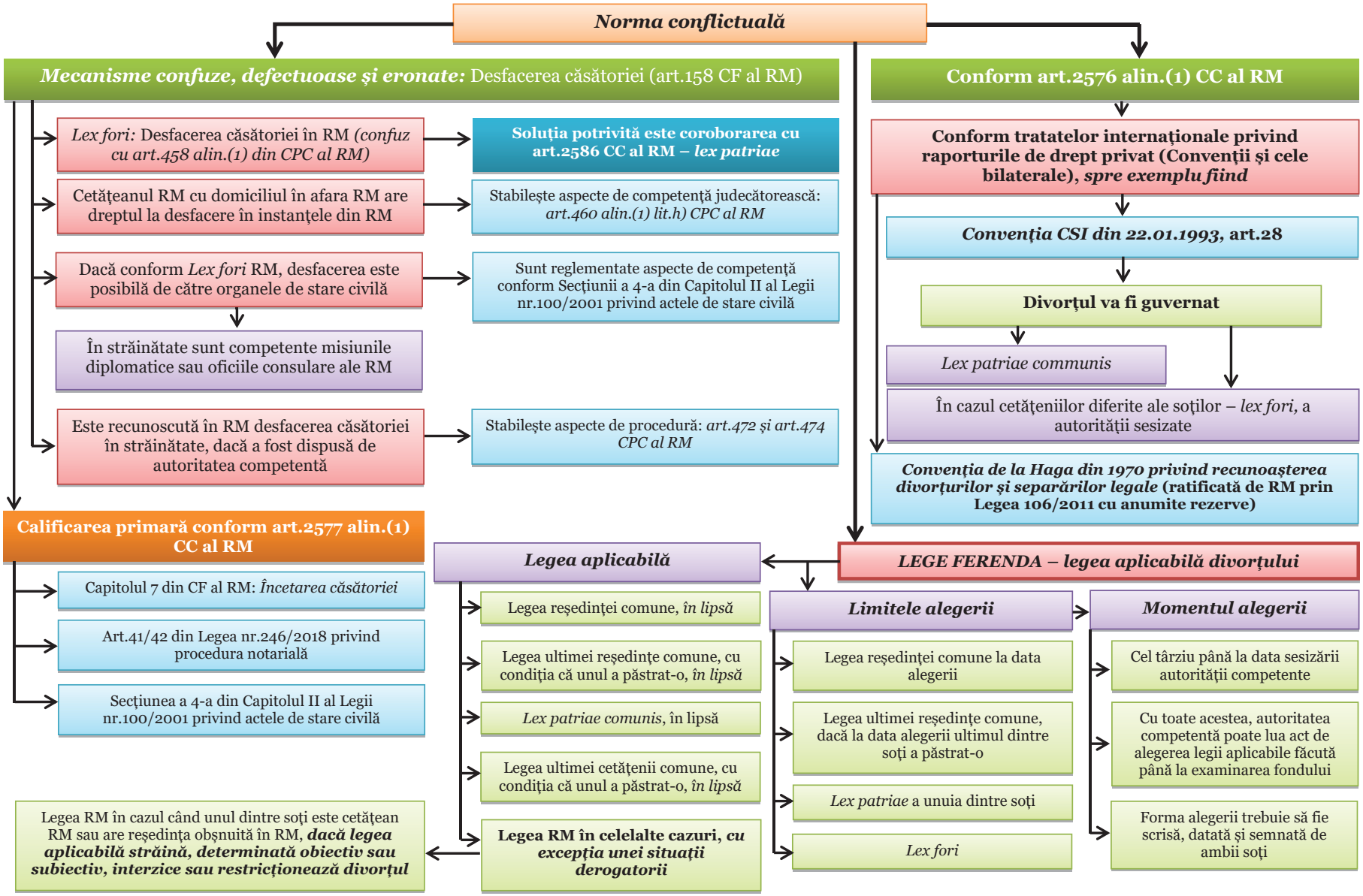
2.1.2. Condiţiile de fond

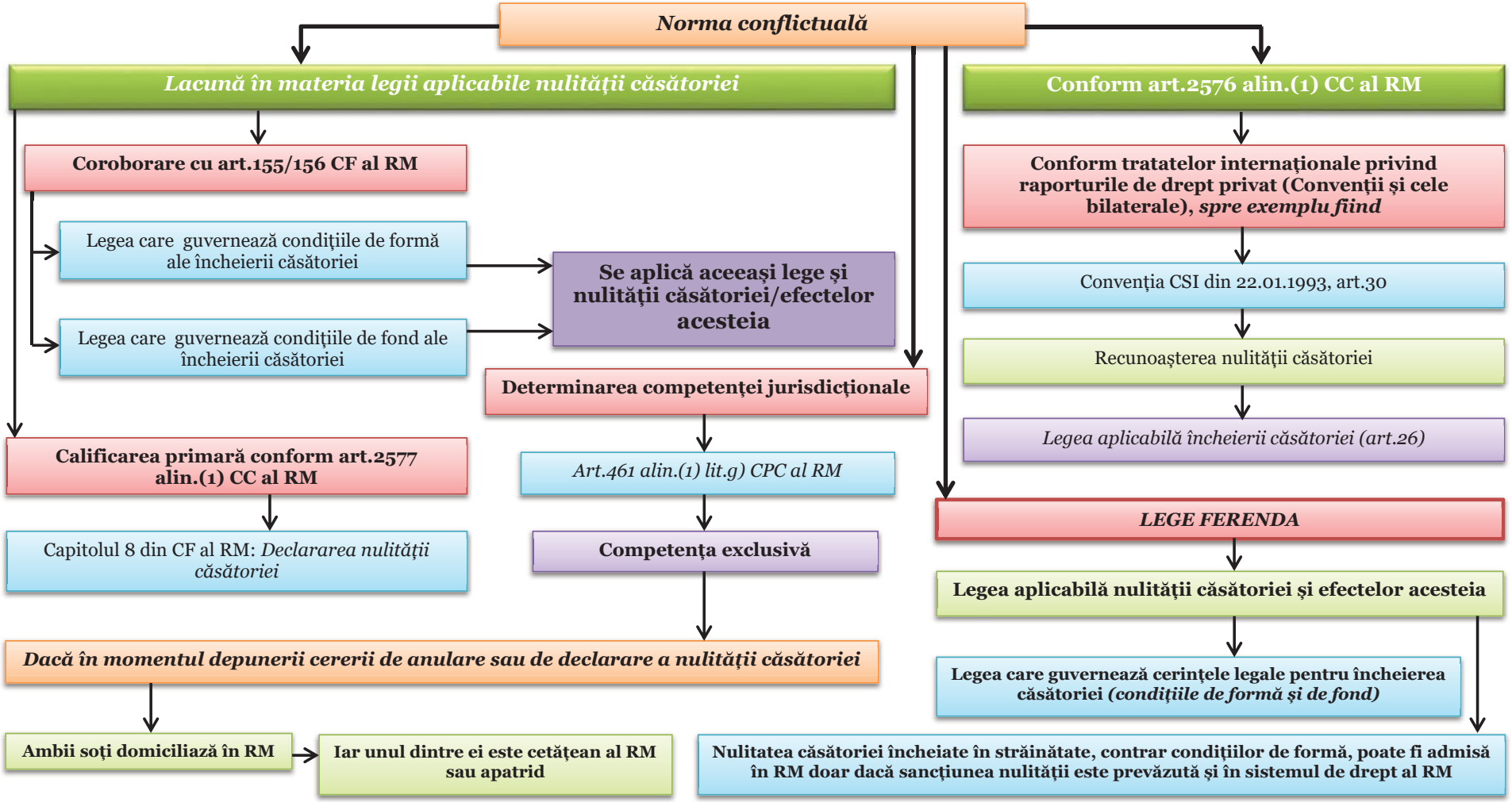
2.2. Determinarea legii aplicabile efectelor căsătoriei

2.3. Determinarea legii aplicabile divorţului

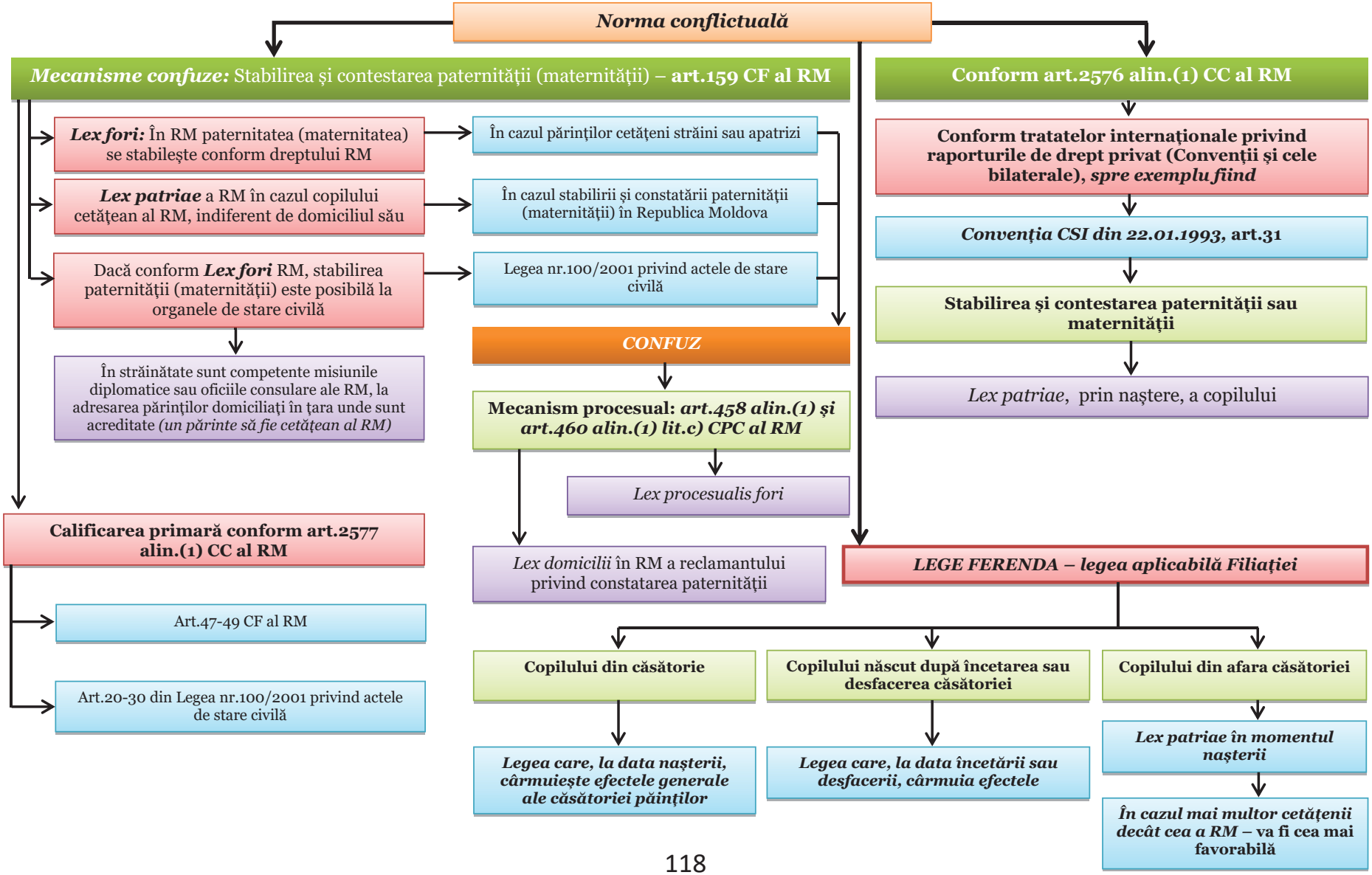

2.4. Determinarea legii aplicabile nulităţii căsătoriei

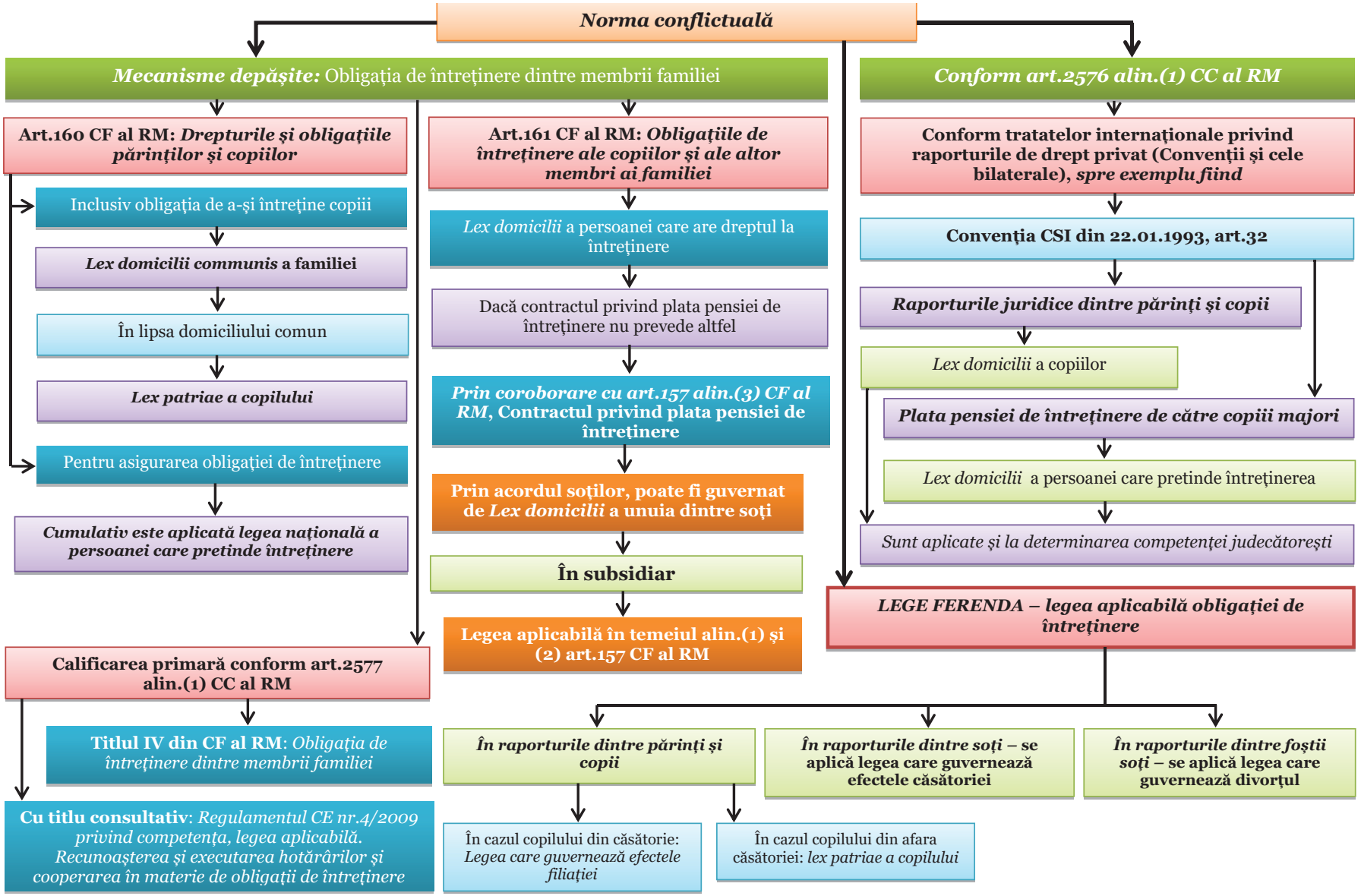

3. Legea aplicabilă raporturilor dintre membrii familiei

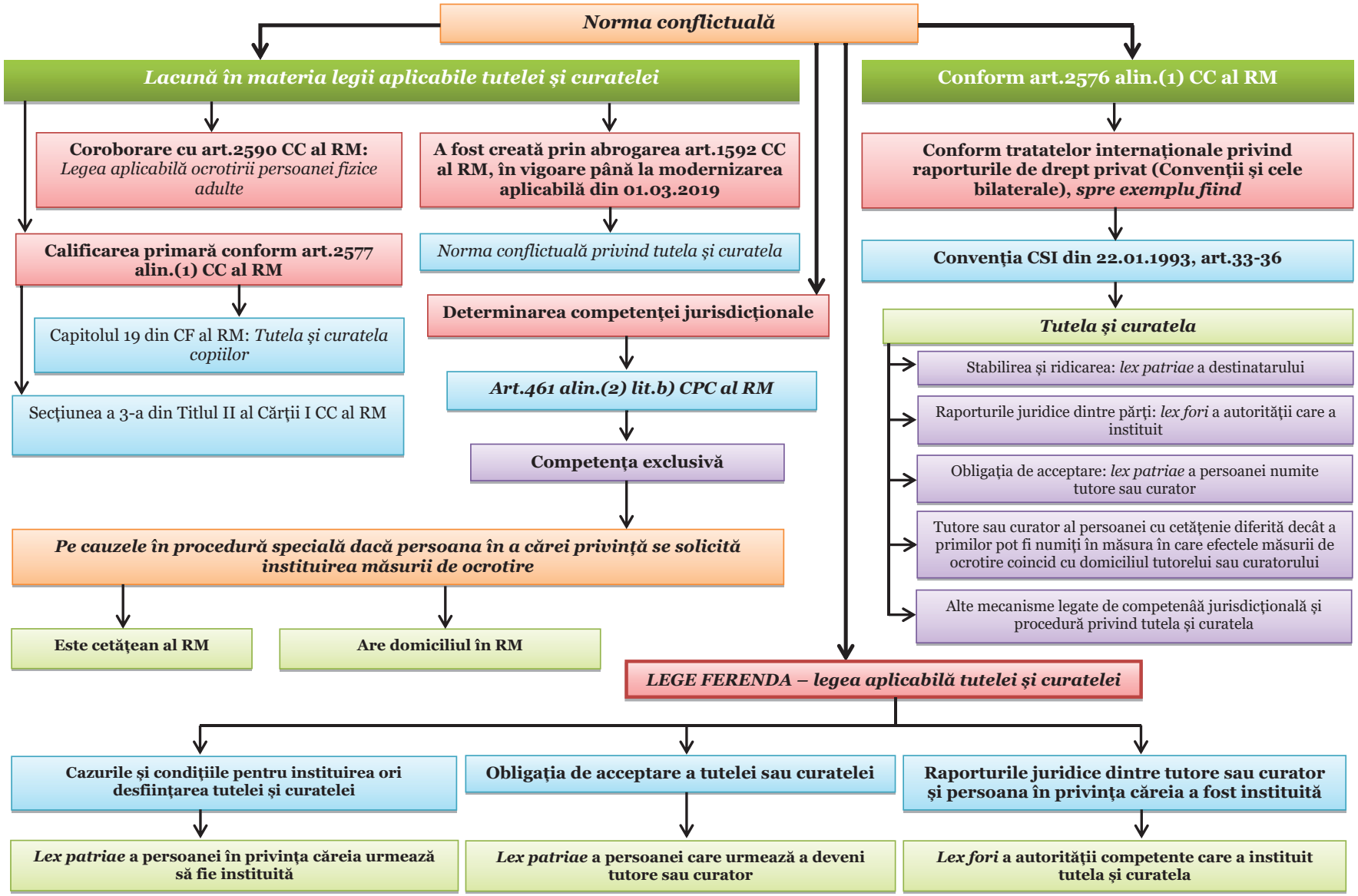
3.1. Determinarea legii aplicabile filiaţiei

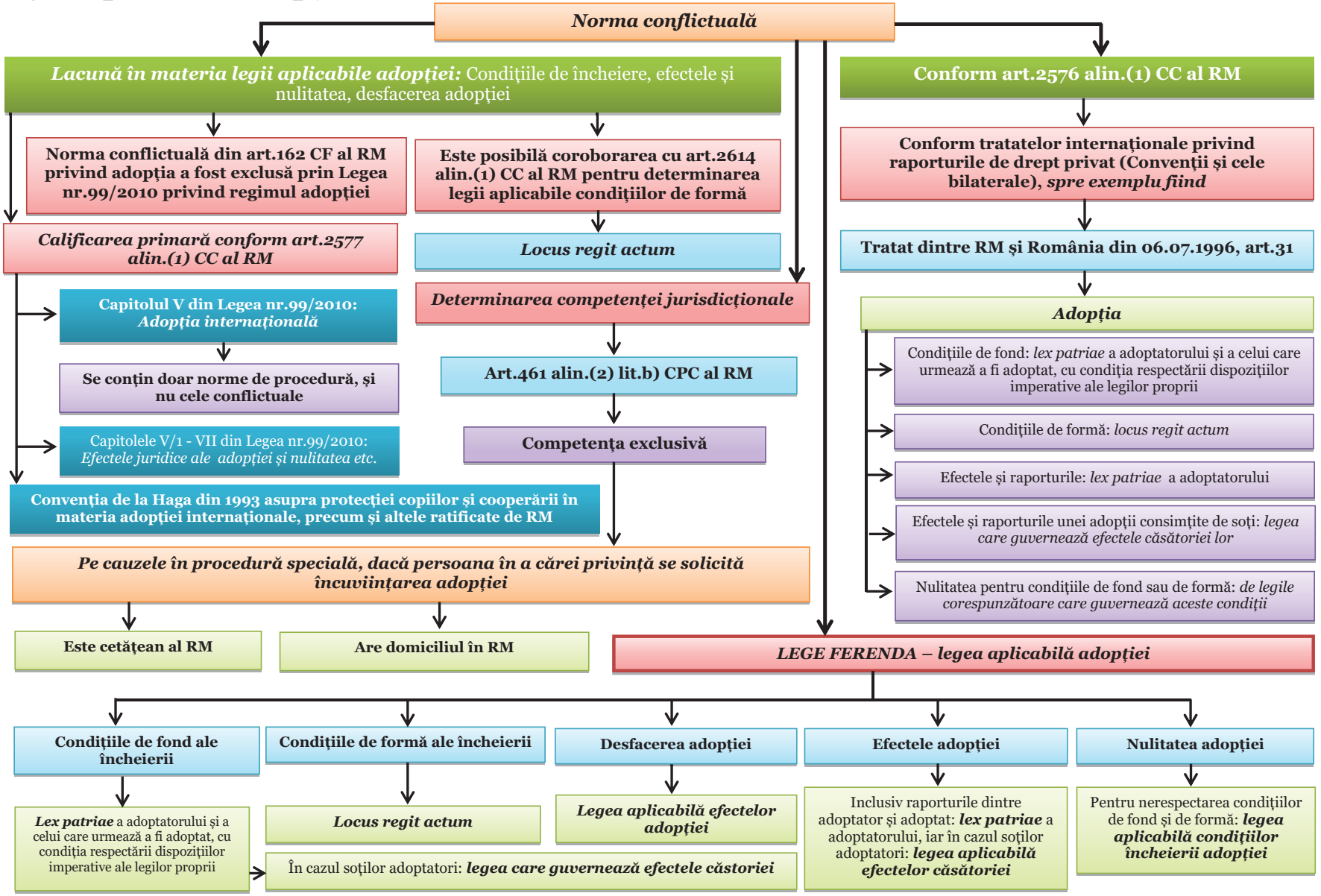
3.2. Determinarea legii aplicabile obligaţiei de întreţinere

3.3. Determinarea legii aplicabile tutelei şi curatelei

4. Legea aplicabilă adopţiei

Tema 16. COMPETENȚA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT. PROCEDURA DE JUDECATĂ ÎN PROCESELE DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT

Unităţi de conţinut:

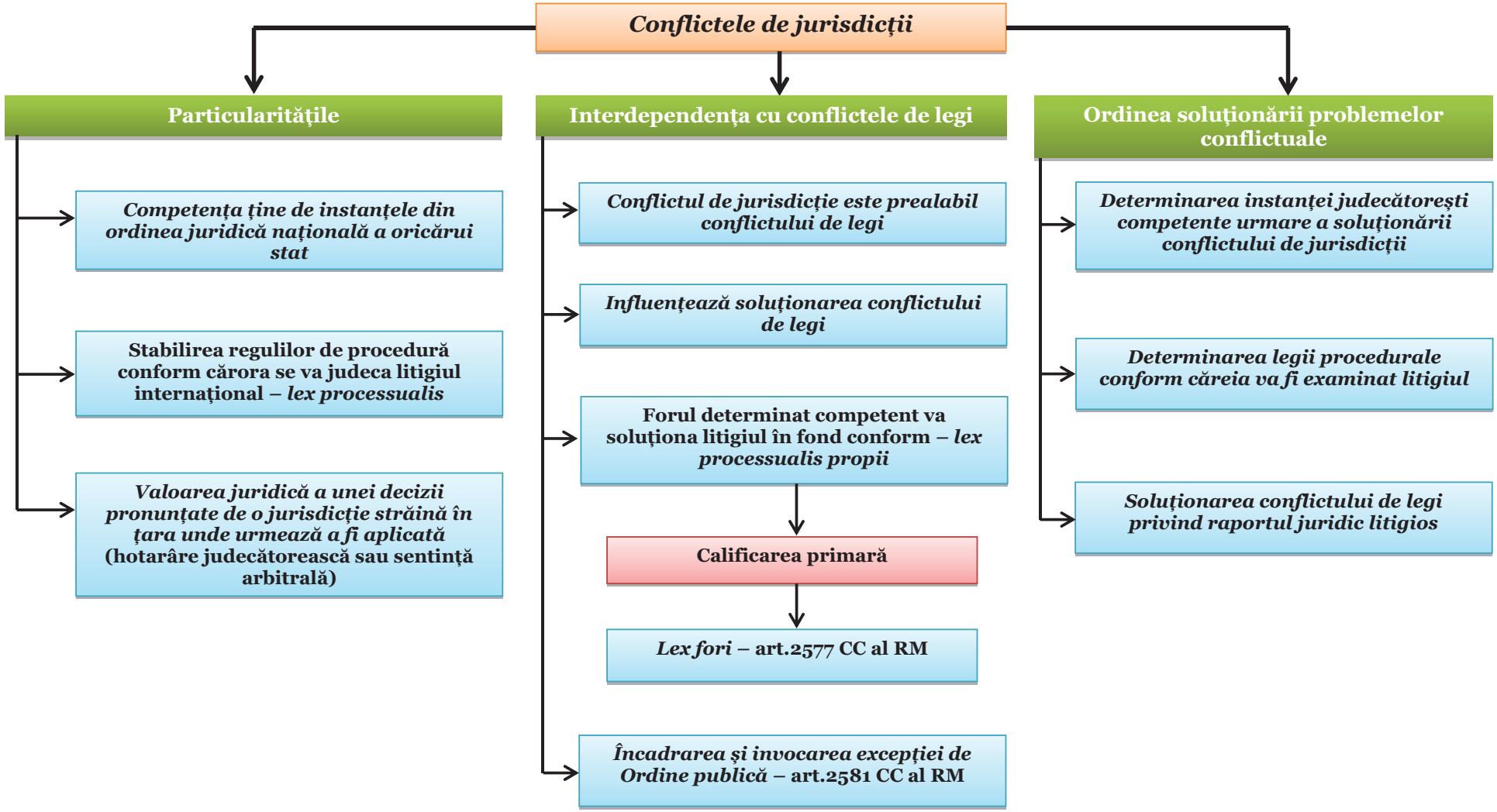
1. *Aspecte generale privind conflictele de jurisdicţii. Normele care determină competenţa în dreptul internaţional privat. Importanţa determinării instanţei competente în procesul civil internaţional*
2. *Interdependenţa dintre conflictele de legi şi conflictele de jurisdicţii*
3. *Determinarea competenţei jurisdicţionale în dreptul internaţional privat. Imunitatea de jurisdicţie*
4. *Legea aplicabilă procedurii de judecată în procesele de drept internaţional privat. Particularităţile aplicării legii forului*
5. *Domeniul de aplicare a legii forului*

Obiective de referinţă:

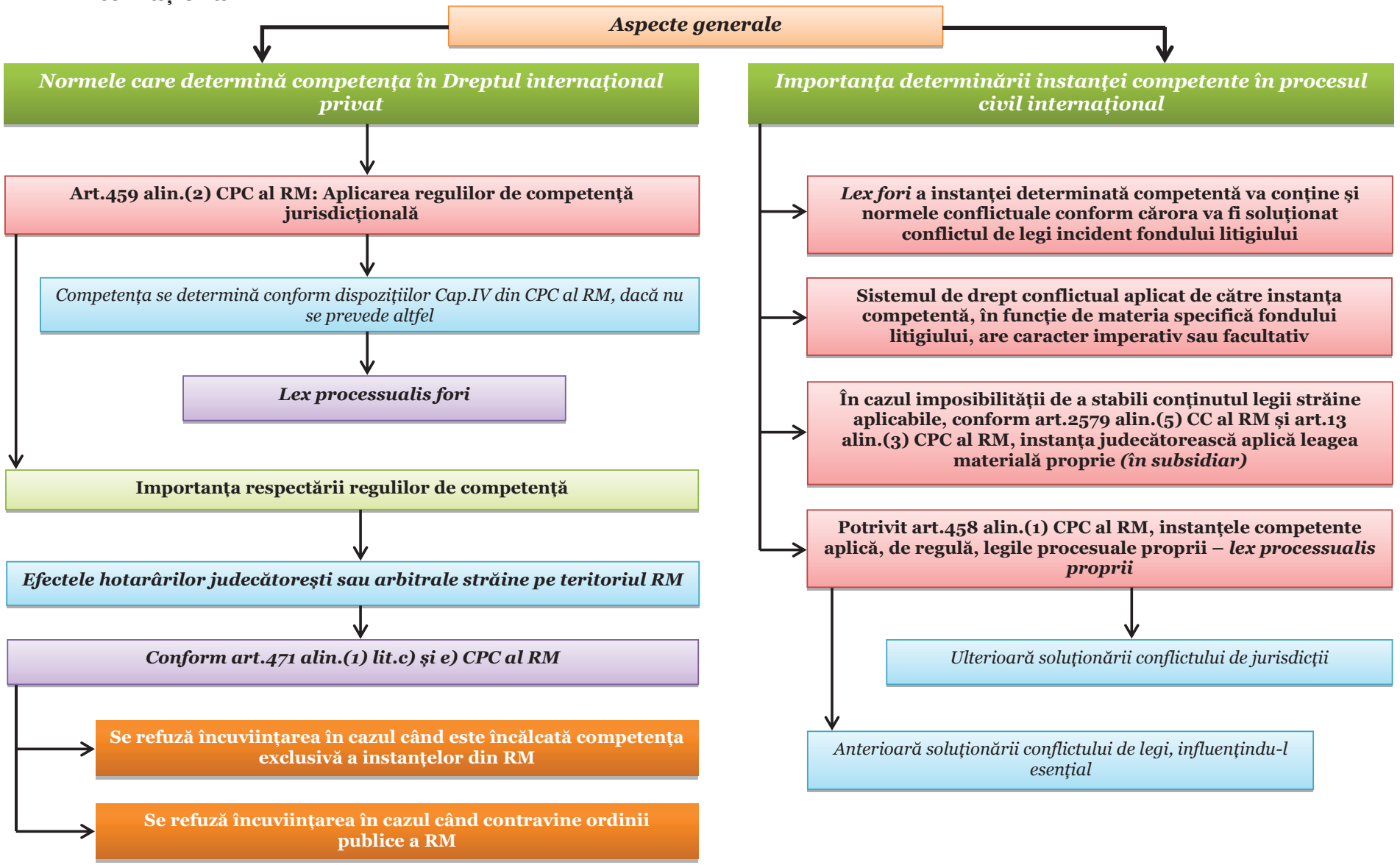
- *Definiţi conflictul de jurisdicţii.*
- *Caracterizaţi normele care determină competenţa în dreptul internaţional privat.*
- *Stabiliţi interdependenţa dintre conflictele de legi şi conflictele de jurisdicţii.*
- *Determinaţi competenţa jurisdicţională a instanţelor din Republica Moldova în soluţionarea litigiilor de drept internaţional privat.*
- *Caracterizaţi imunitatea de jurisdicţie.*
- *Caracterizaţi legea procesuală a forului.*
- *Stabiliţi particularităţile aplicării legii forului.*
- *Analizaţi domeniul de aplicare a legii forului.*

1. Competenţa în Dreptul internaţional privat

1.1. Aspecte generale privind conflictele de jurisdicţii

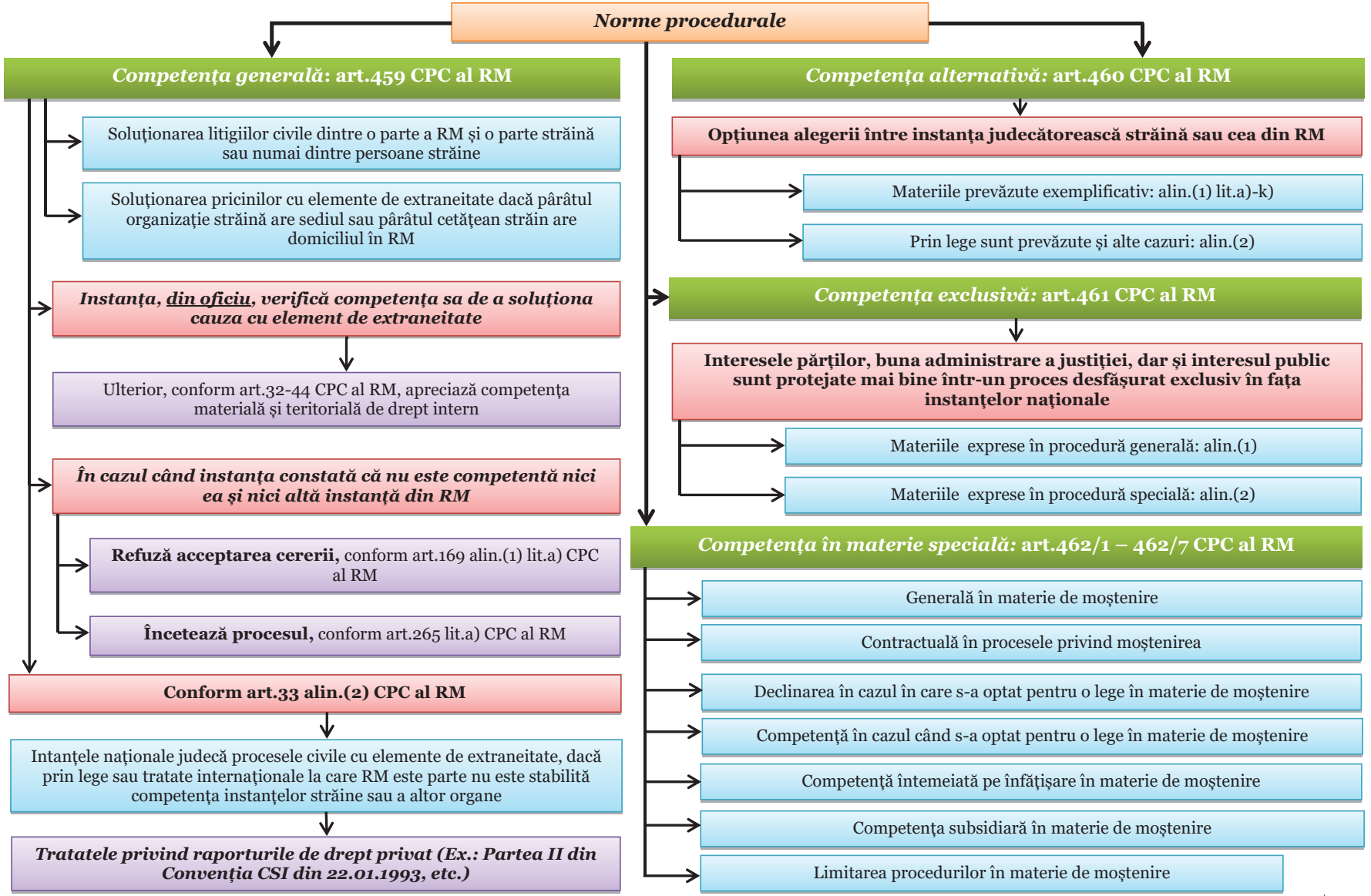

1.2. Normele care determină competenţa şi importanţa stabilirii instanţei competente în procesul civil internaţional

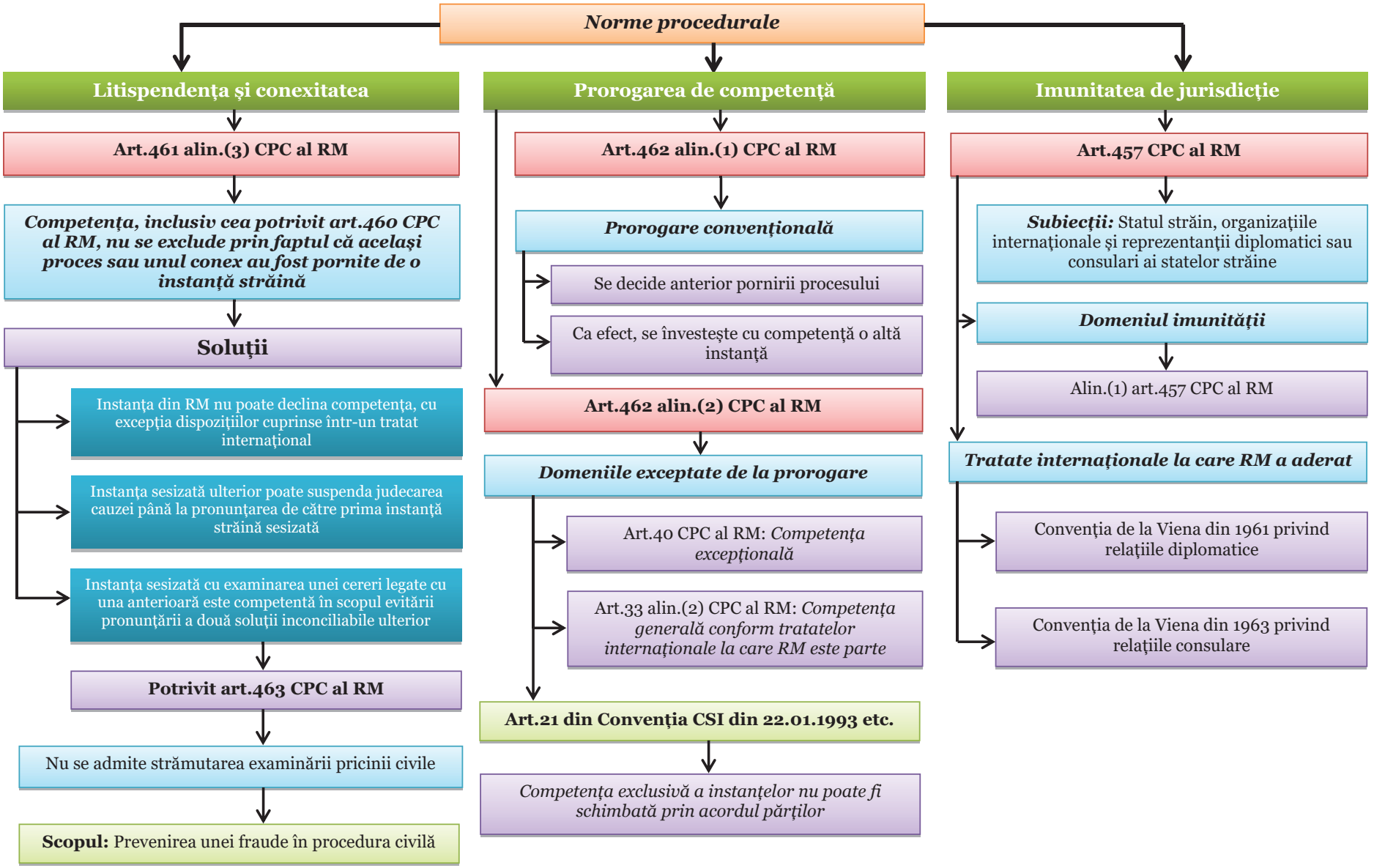

2. Determinarea competenţei jurisdicţionale a instanţelor judecătoreşti din Republica Moldova

2.1. Tipurile de competenţă jurisdicţională

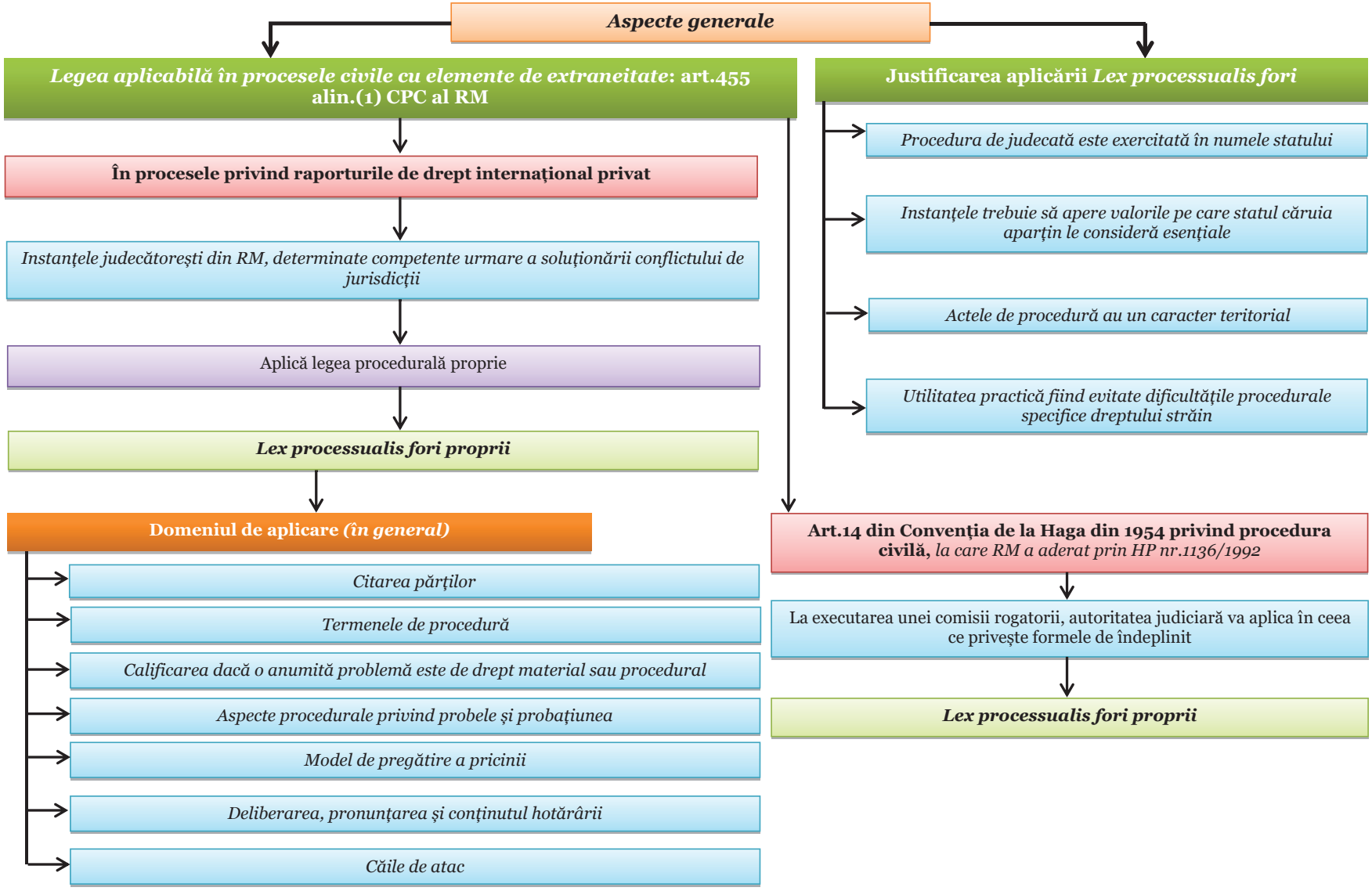

2.2. Mecanisme specifice competenței jurisdicționale

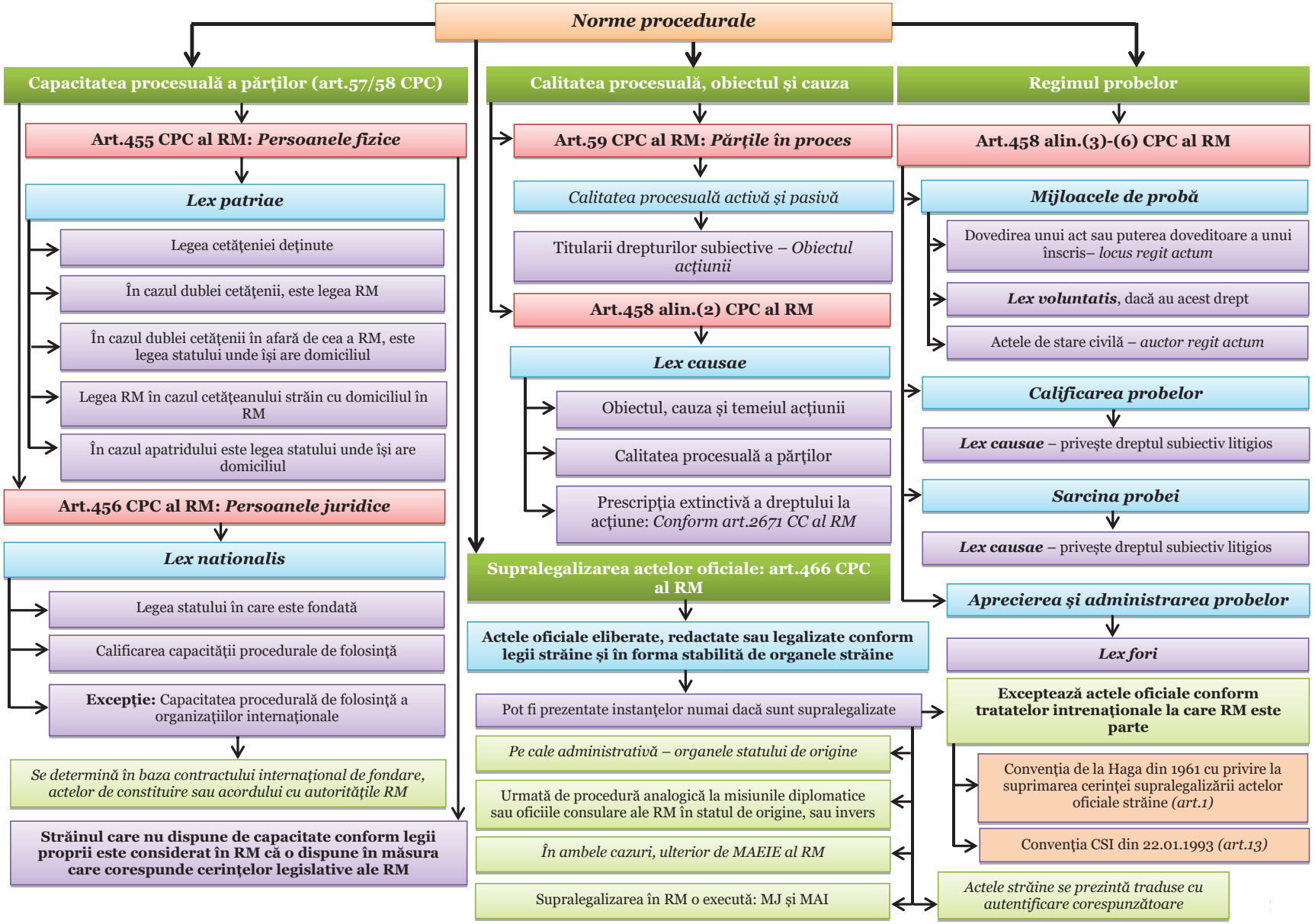

3. Procedura de judecată în procesele de drept internaţional privat

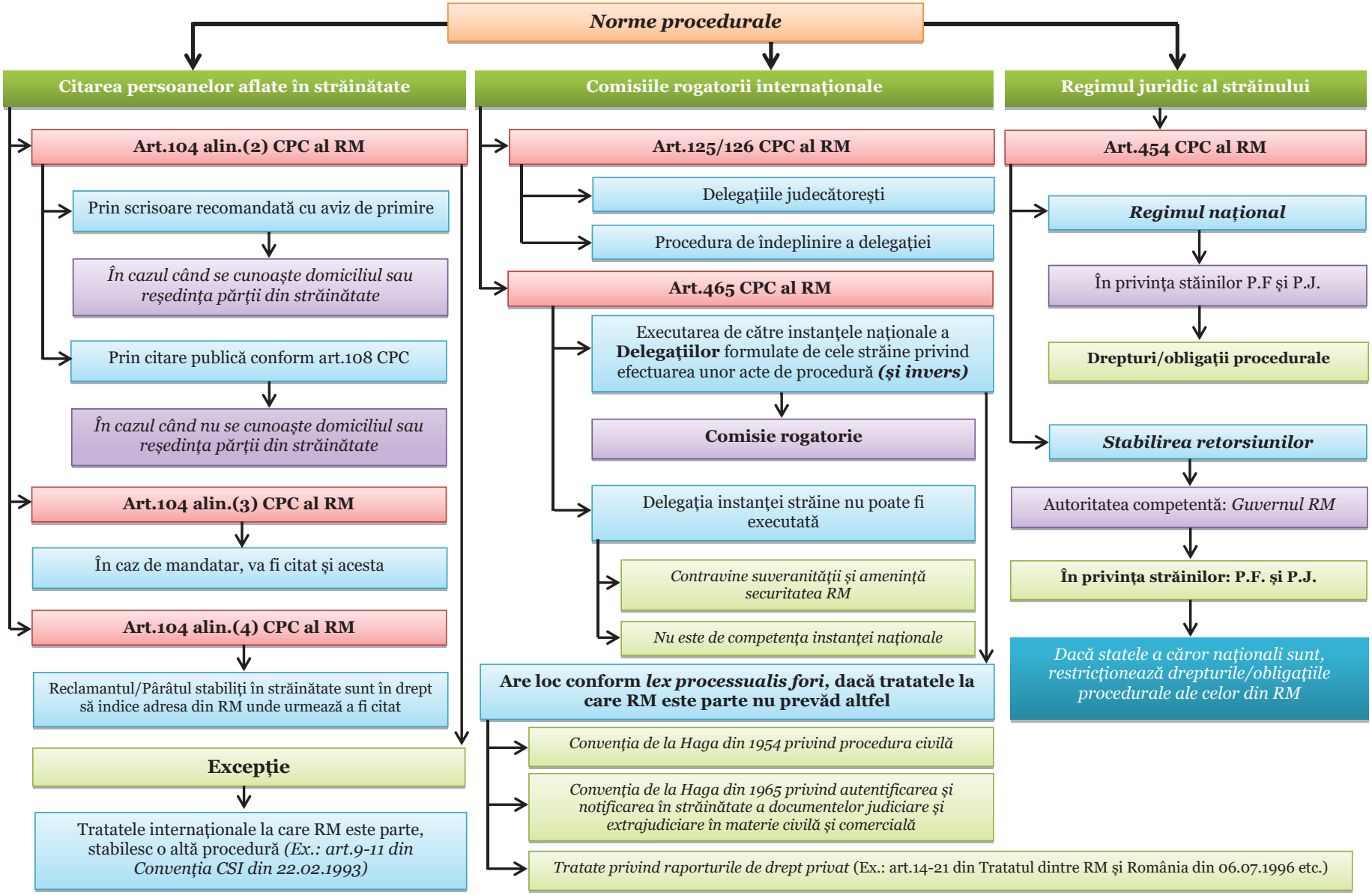
3.1. Legea aplicabilă procedurii de judecată

3.2. Domeniul de aplicare a legii forului

4. Particularităţile aplicării legii forului

Tema 17. EFECTELE HOTĂRÂRILOR JUDECĂTOREŞTI STRĂINE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

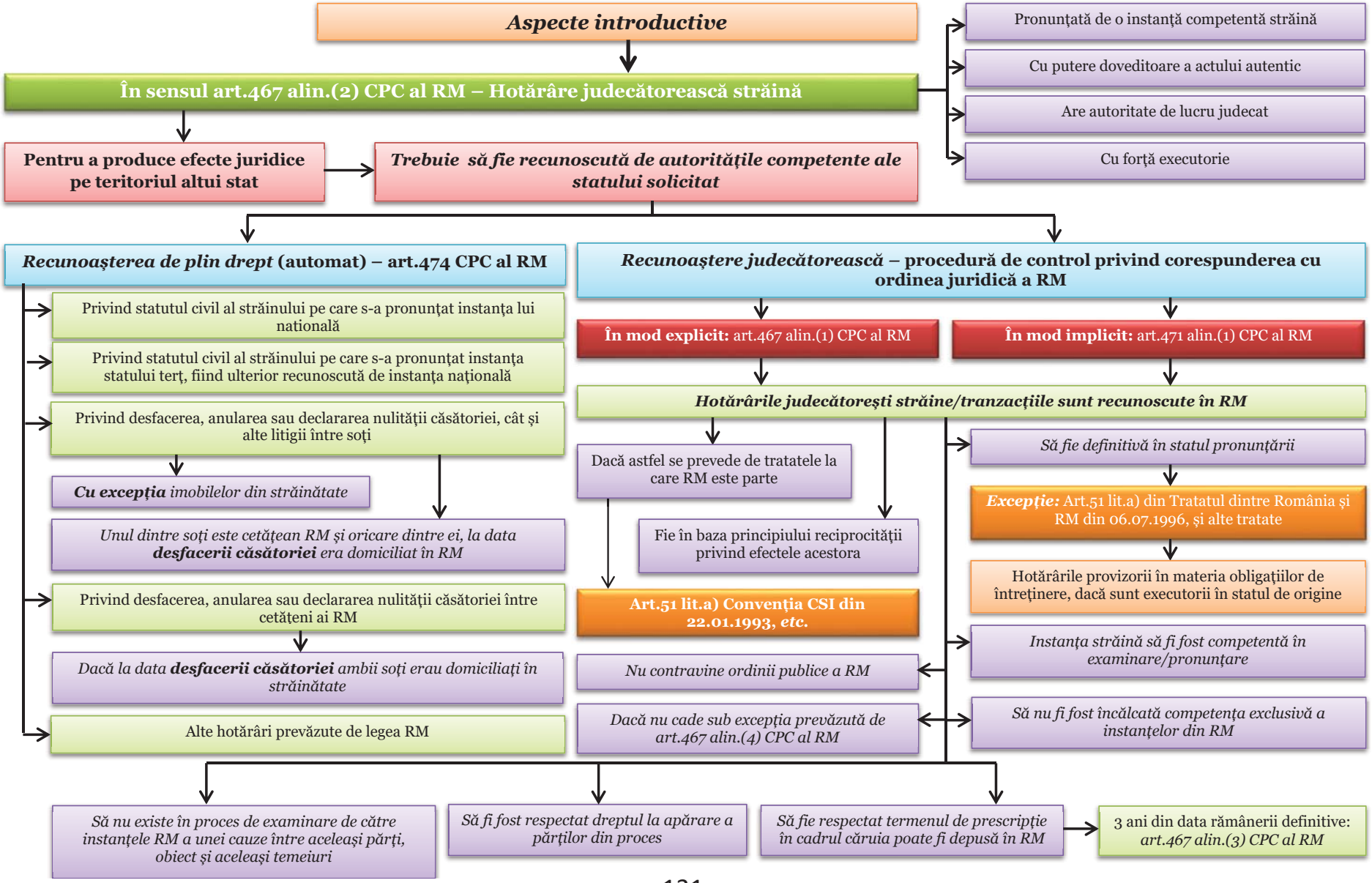
Unităţi de conţinut:

1. *Recunoaşterea hotărârilor judecătoreşti străine. Recunoaşterea de plin drept şi recunoaşterea judecătorească*
2. *Executarea hotărârilor judecătoreşti străine. Noţiunea de Exequatur, condiţiile şi procedura acestuia*
3. *Cazurile de refuzare a recunoaşterii şi executării silite a hotărârilor judecătoreşti străine în Republica Moldova*

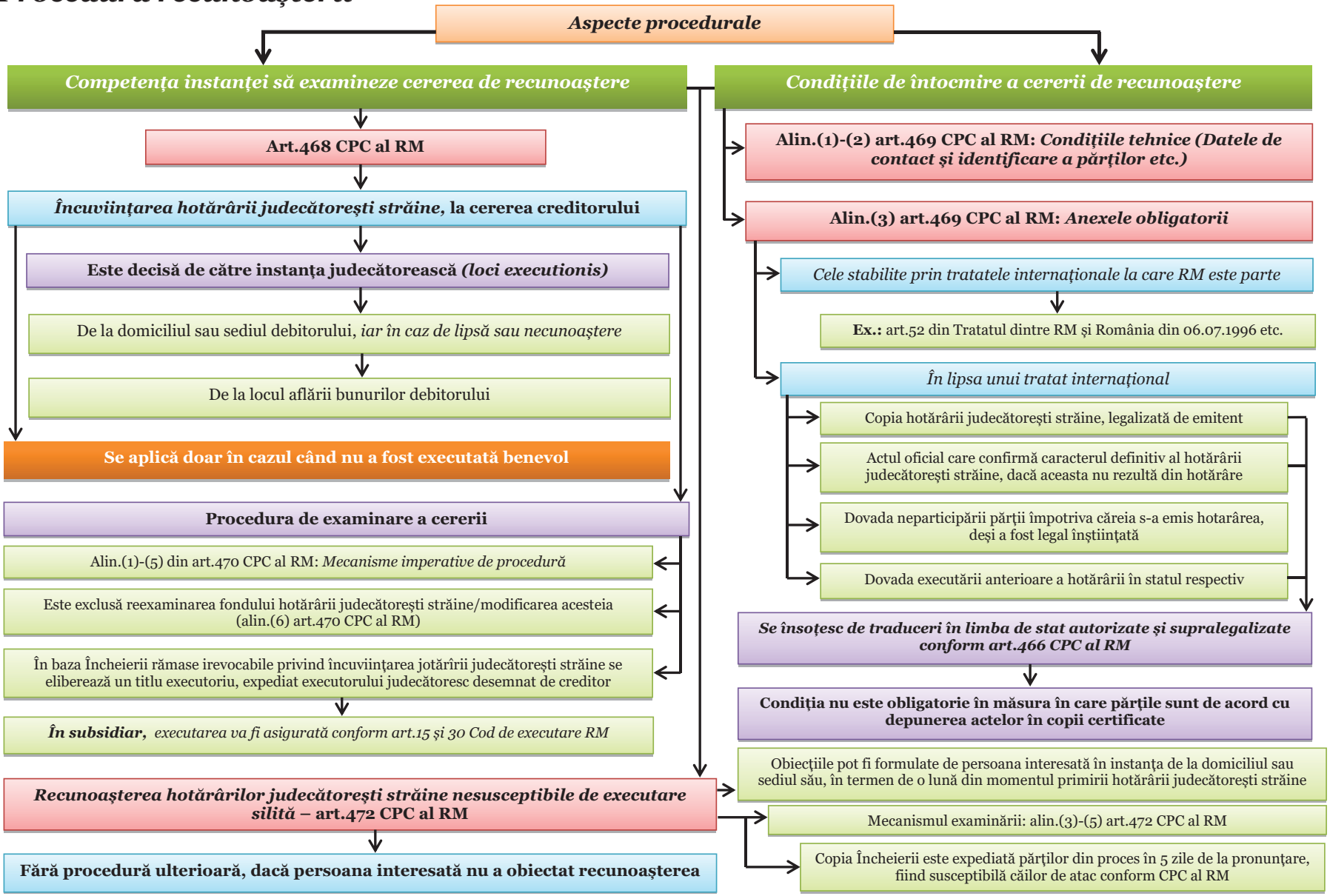
Obiective de referinţă:

- *Definiţi noţiunea de „recunoaştere a hotărârii judecătoreşti străine”.*
- *Distingeţi recunoaşterea de plin drept şi recunoaşterea judecătorească.*
- *Analizaţi procedura de recunoaştere a hotărârilor judecătoreşti străine.*
- *Definiţi Exequatur-ul.*
- *Analizaţi procedura executării hotărârilor judecătoreşti străine.*
- *Stabiliţi cazurile de refuzare a recunoaşterii şi executării hotărârilor judecătoreşti străine.*

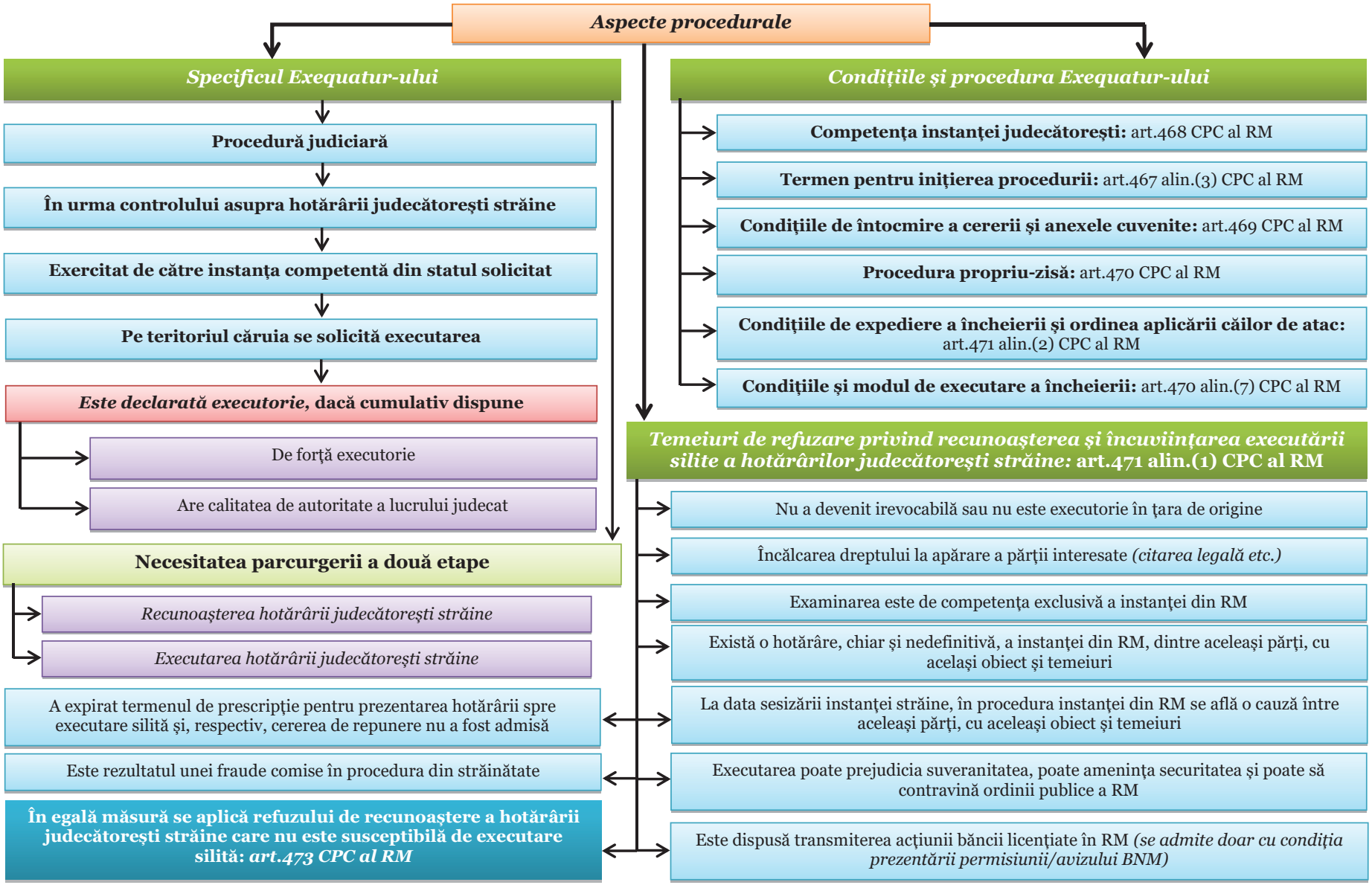
1. Recunoaşterea hotărârilor judecătoreşti străine

2. Procedura recunoaşterii

3. Executarea hotărârilor judecătoreşti străine

Tema 18. ARBITRAJUL INTERNAȚIONAL. EFECTELE HOTĂRÂRILOR ARBITRALE STRĂINE

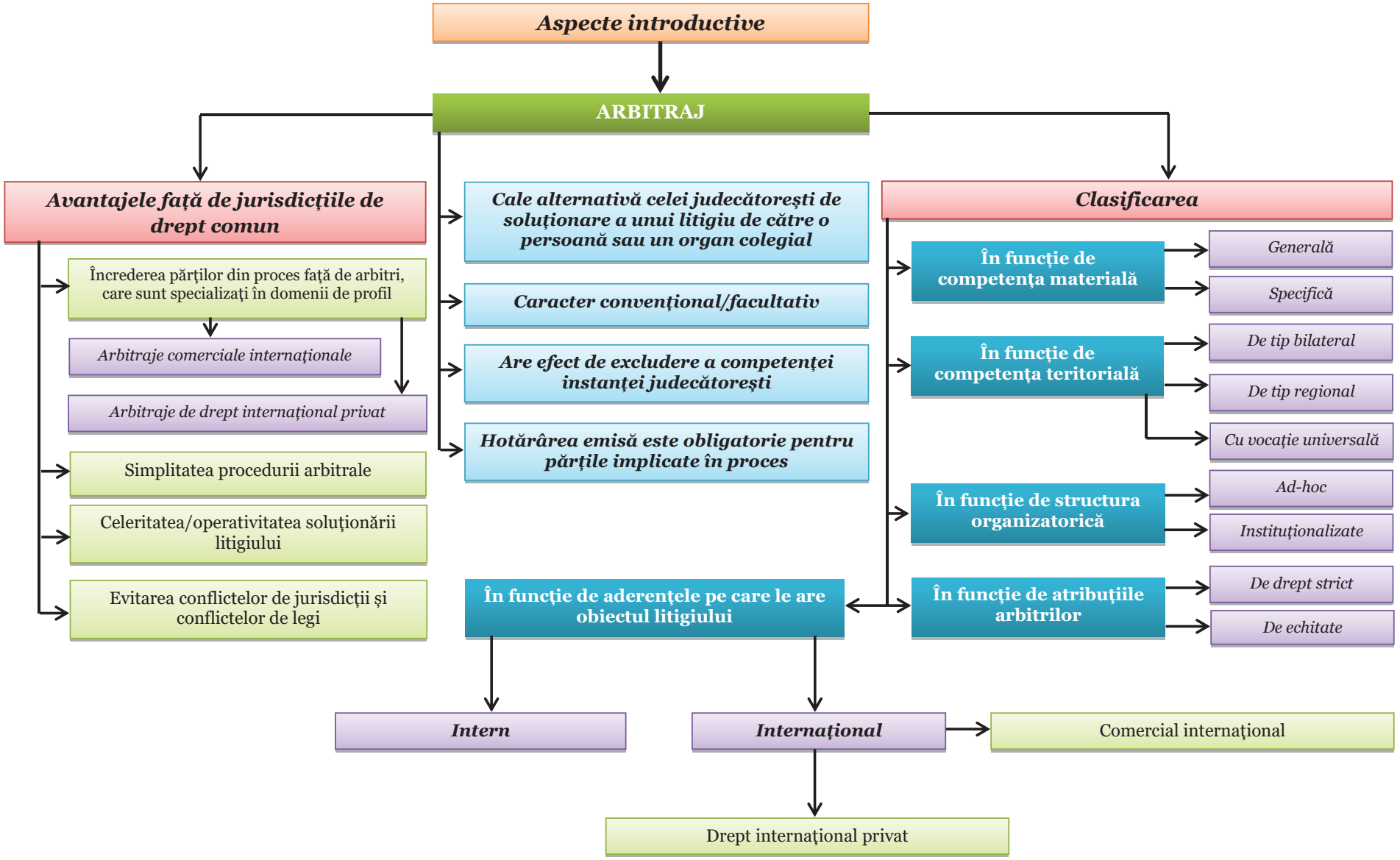
Unităţi de conţinut:

1. *Noţiunea şi felurile arbitrajului. Criteriile de clasificare a arbitrajului*
2. *Legea aplicabilă convenţiei de arbitraj*
3. *Efectele hotărârii arbitrale străine*
4. *Recunoaşterea şi executarea hotărârilor arbitrale străine în Republica Moldova*
5. *Cazurile de refuzare a recunoaşterii şi executării hotărârilor arbitrale străine*

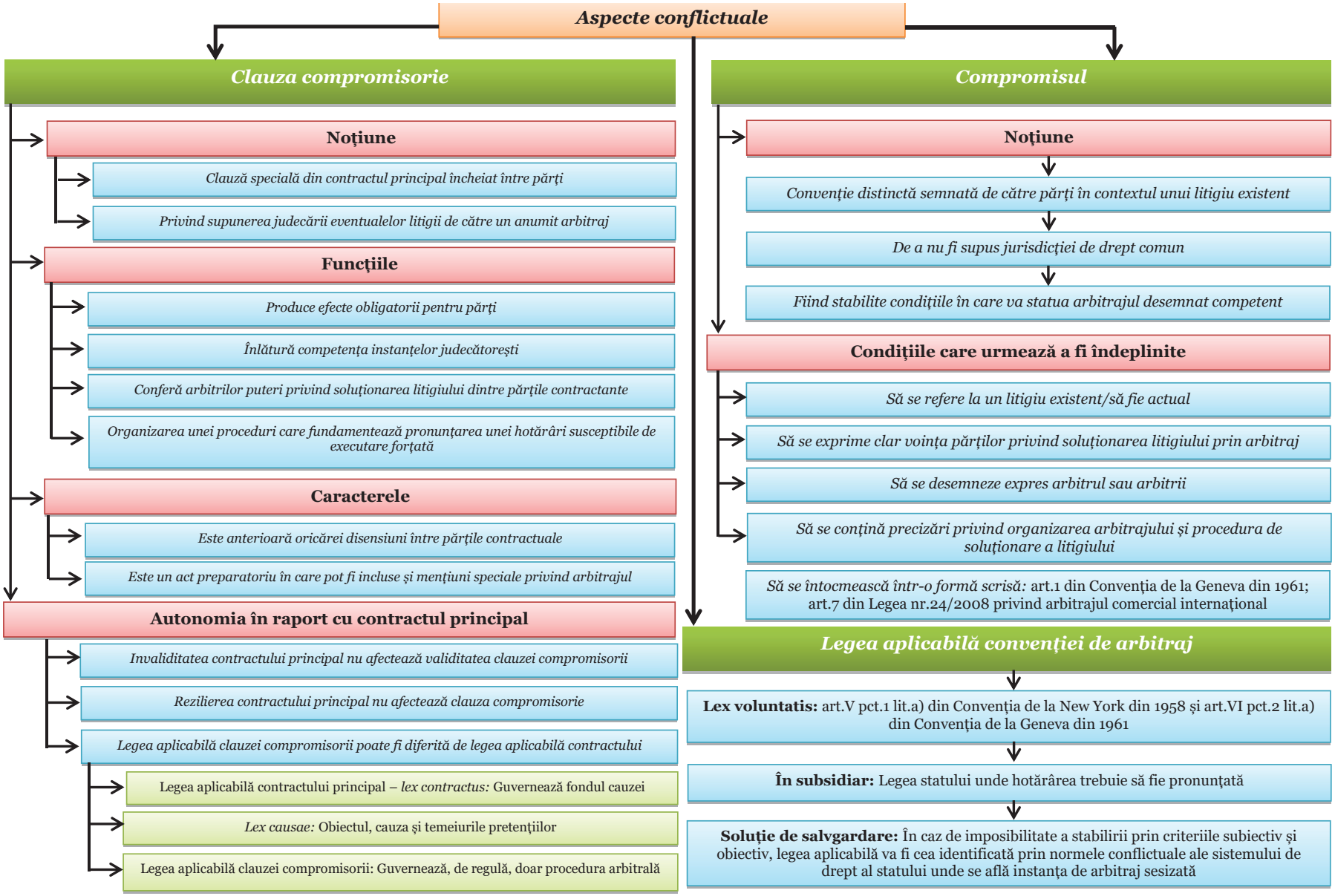
Obiective de referinţă:

- *Argumentaţi avantajele eficacităţii arbitrajului faţă de jurisdicţiile de drept comun.*
- *Stabiliţi felurile şi formele arbitrajului.*
- *Determinaţi legea aplicabilă convenţiei de arbitraj.*
- *Stabiliţi efectele hotărârii arbitrale străine.*
- *Analizaţi procedura de recunoaştere şi executare a hotărârilor arbitrale străine.*
- *Stabiliţi cazurile de refuzare a recunoaşterii şi executării hotărârilor arbitrale străine.*

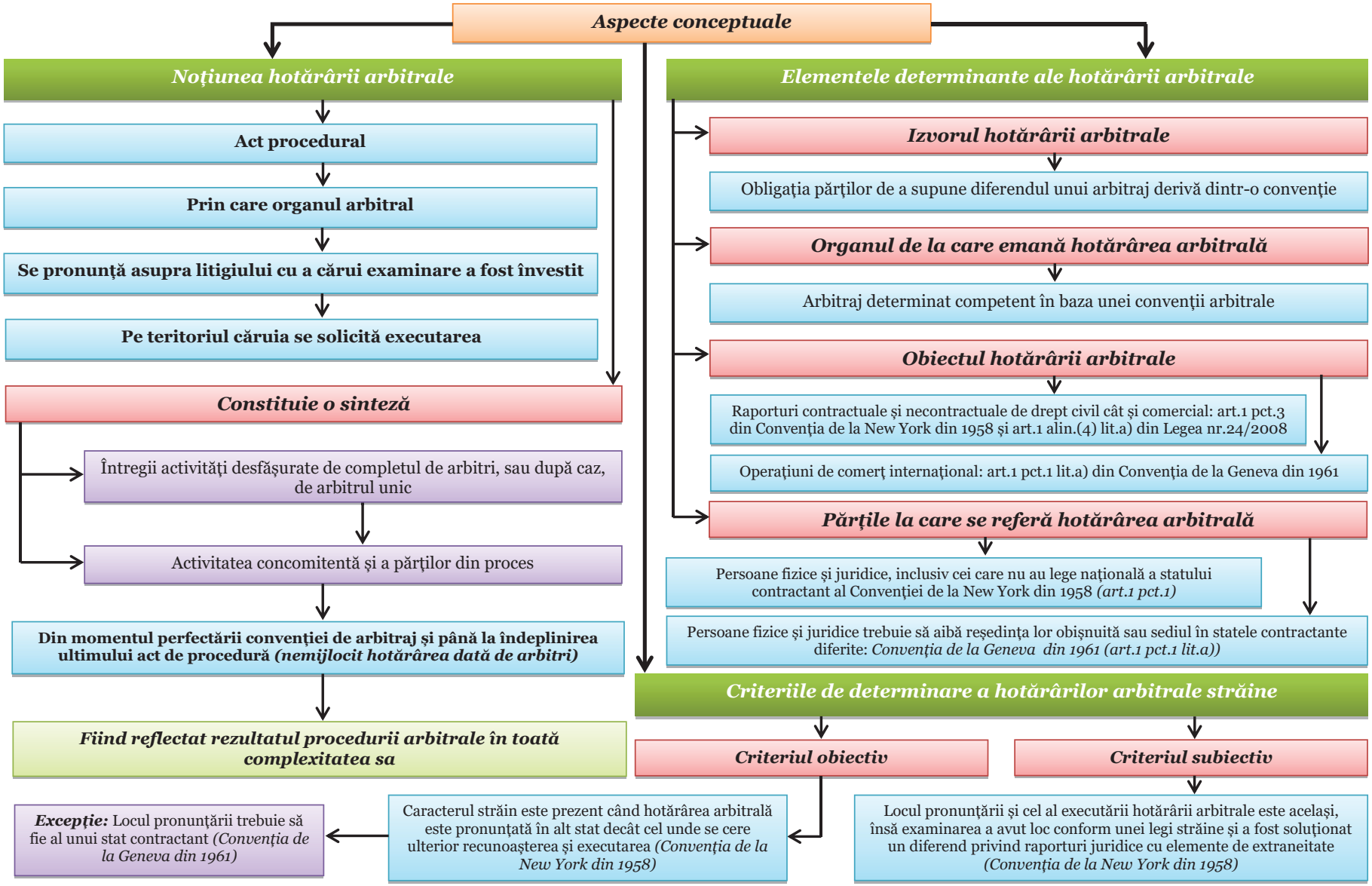
1. Noţiunea şi formele arbitrajului

2. Convenţia de arbitraj

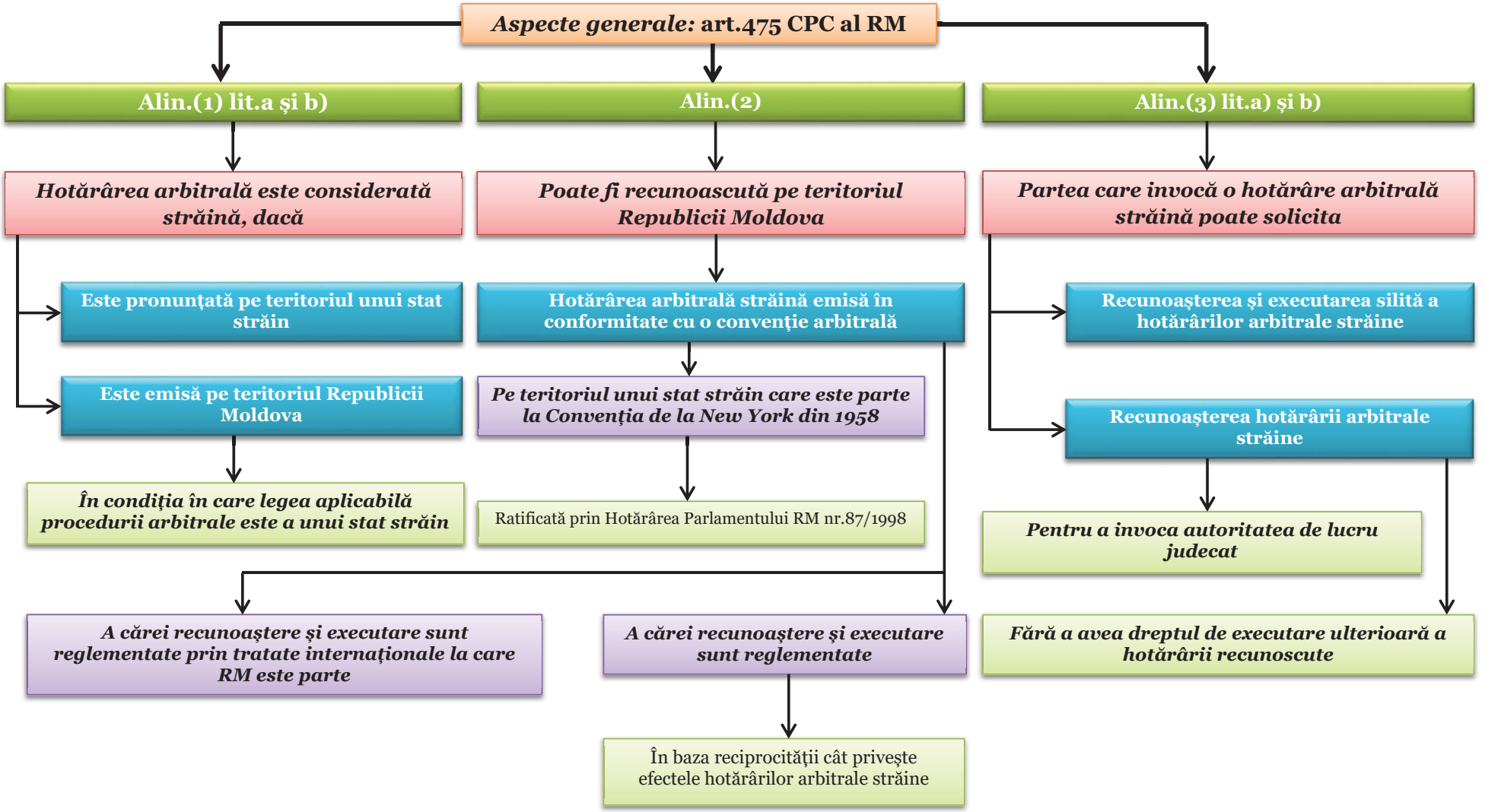

3. Efectele hotărârilor arbitrale străine

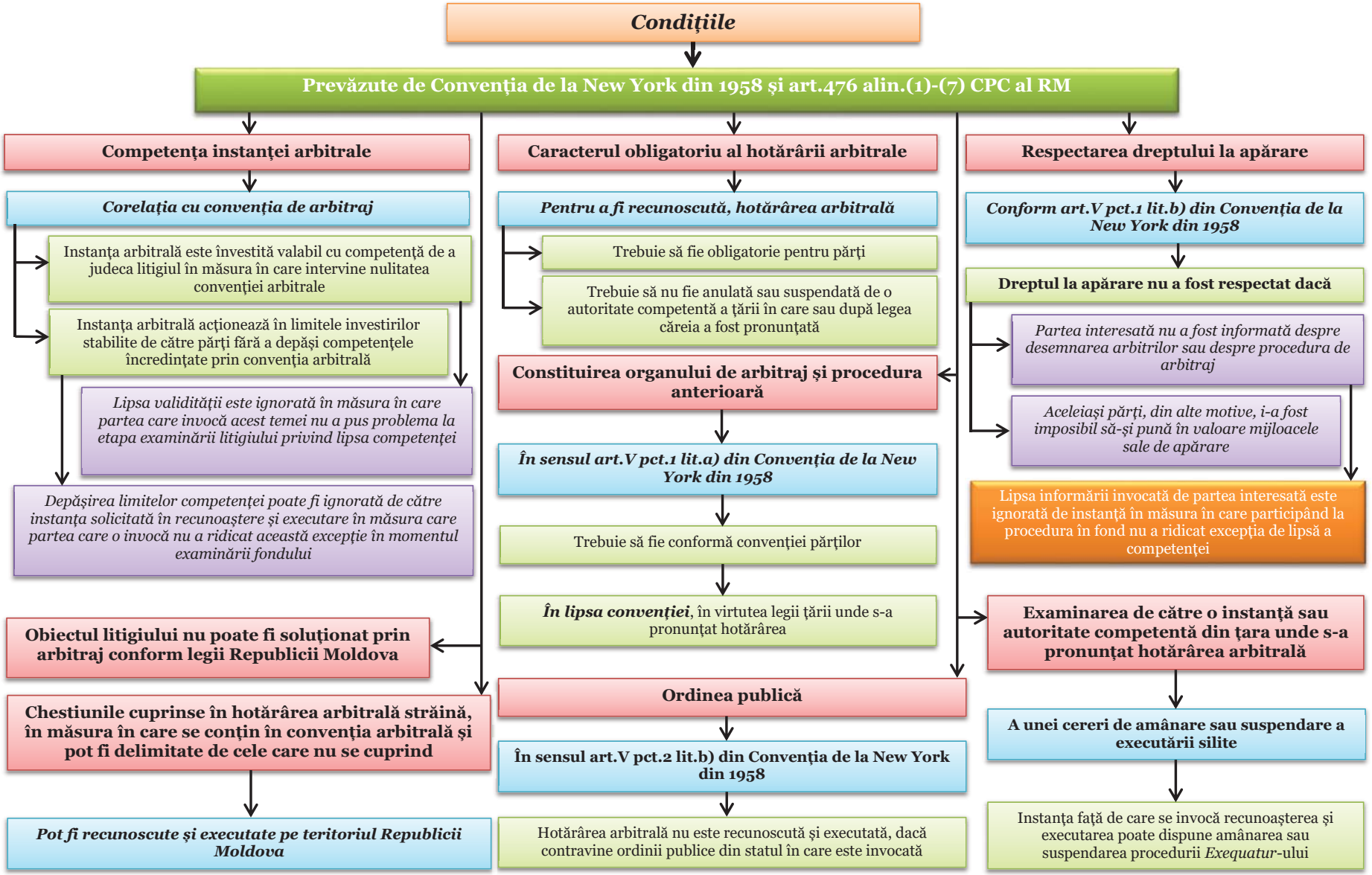

4. Recunoaşterea şi executarea hotărârilor arbitrale străine

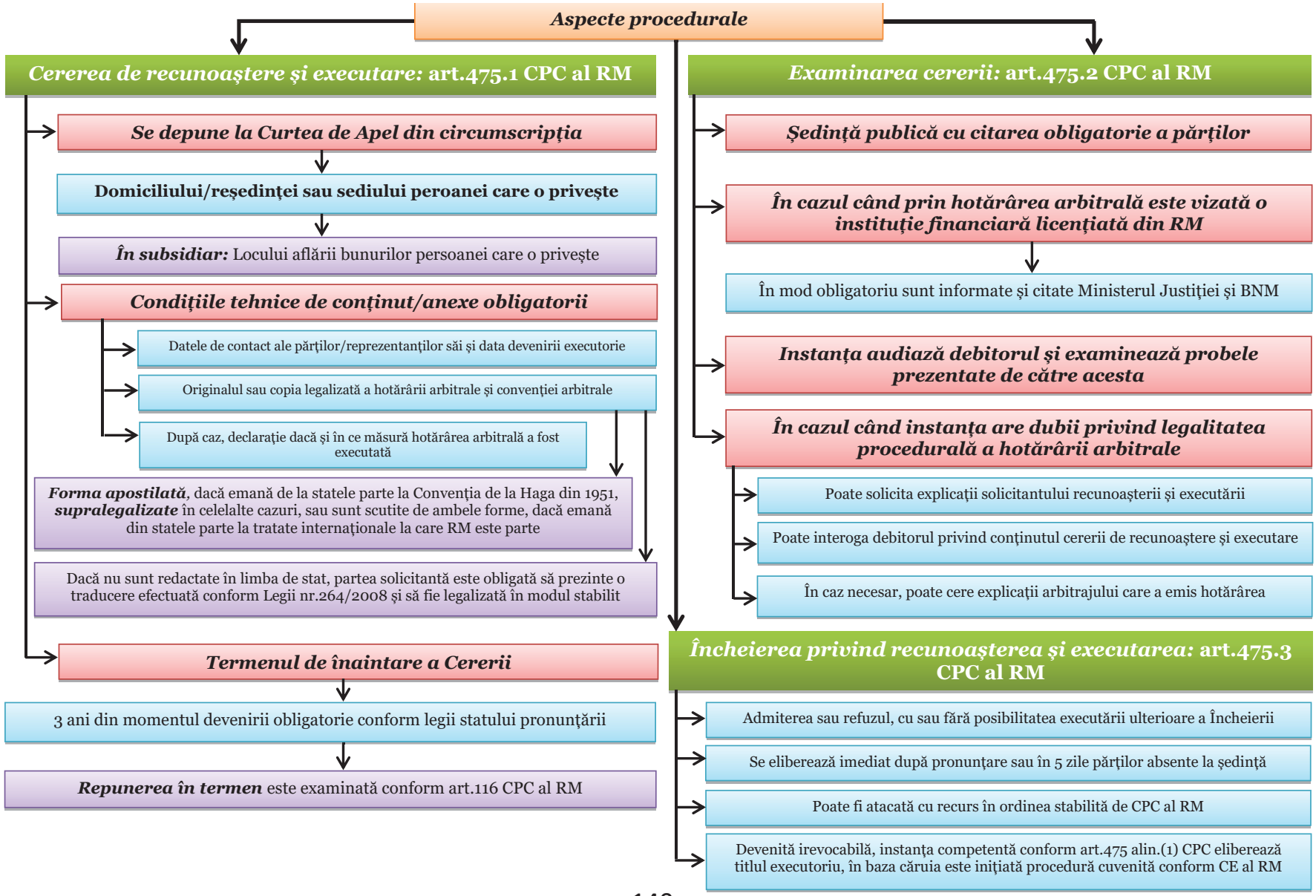
4.1. Precizări prealabile

4.2. Condiţiile recunoaşterii şi executării hotărârilor arbitrale

4.3. Procedura recunoaşterii şi executării hotărârilor arbitrale străine

BIBLIOGRAFIE

I. Suport didactico-ştiinţific obligatoriu

1. BABĂRĂ, V. *Drept internaţional privat*. Curs universitar. Ediţia a VI-a. Chişinău: Bons Offices, 2020.
2. BURUIANĂ, M. *Dezvoltări recente în dreptul internaţional privat* (Colecţie de articole). Chişinău: Biotehdesign, 2017.
3. FILIPESCU, I., FILIPESCU, A. *Tratat de Drept internaţional privat*. Bucureşti: Universul juridic, 2008.
4. JACOTĂ, M. *Drept internaţional privat*. Iaşi: Editura Fundaţiei „Chemarea", 1997.
5. MACOVEI, I. *Drept internaţional privat*. Bucureşti: C.H. Beck, 2011.
6. БОГУСЛАВСКИЙ, М.М. *Международное частное право*. Москва, 2005.
7. ДМИТРИЕВА, Г.К. *Международное частное право*. Учебник. Москва: Проспект, 2009.
8. ЛУНЦ, Л.А. *Курс международного частного права*. Общая часть. Москва: Юридическая литература, 1970.
9. ЛУНЦ, Л.А. *Курс международного частного права*. Особенная часть. Москва: Юридическая литература, 1975.

II. Suport didactico-ştiinţific alternativ/suplimentar

1. ALTENKIRCK, M. *Formal calidy in Rome II Regulation*. Culegere de studii. Sellier, 2011.
2. ARMINJON, P. Le principe des droits acquis en droit international privé. In: *Recueil de Cours de l'Academie de la Haye*. Tomme 44 II, 1933.
3. AVORNIC, Gh., COJOCARU, V. *Adopţia naţională şi internaţională sub auspiciile principiilor statului de drept*. Chişinău: Cartdidact, 2005.
4. BABĂRĂ, V. Reflecţii asupra reglementărilor privind legea aplicabilă raporturilor de familie în dreptul Republicii Moldova. În: *Dezvoltări recente în dreptul internaţional privat*. Colecţie de articole. Chişinău: Biotehdesign, 2017, pp.599-618.

5. BABĂRĂ, V. Imunitatea de jurisdicţie a statelor în procesele de drept intrenaţional privat. În: *Avocatul Poporului*, 2006, nr.3.
6. BABĂRĂ, V. Particularităţile normelor conflictuale. În: *Revista Naţională de Drept*, 2006, nr.4.
7. BABĂRĂ, V. Sentinţele arbitrale străine. Recunoaşterea şi executarea acestora în Republica Moldova. În: *Analele ştiinţifice ale USM. Seria „Ştiinţe socioumanistice”*, vol.I, 2006.
8. BABĂRĂ, V. Reflecţii asupra reglementărilor privind legea aplicabilă raporturilor de familie în dreptul Republicii Moldova. În: *Dezvoltări recente în Dreptul internaţional privat*. Colecţie de articole. Chişinău: Biotehdesign, 2017.
9. BABĂRĂ, V. Conflicte de legi privind legea aplicabilă contractelor de transport. În: *Revista Naţională de Drept,* 2019, nr.7-9.
10. BACH, I. *Chapter II – Torts/Delicts, General Rule in Rome II Regulation*. Culegere de studii. Sellier, 2011.
11. BACH, I. *Rules of safety and conduct in Rome II Regulation*. Culegere de studii, 2011.
12. BATIFFOL, H., LAGARDE, P. *Traité de Droit international privé*. Tome 1, 8e édition. Paris: Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1993.
13. BĂIEŞU, V., CĂPĂŢÎNĂ, I. *Drept internaţional privat*. Note de curs. Chişinău: Tipografia Centrală, 2000.
14. BELOHLAVEK, A. Convenţia de la Roma, Regulamentul Roma I. Comentariu. În: *Noile reglementări europene privind conflictul de legi aplicabile obligaţiilor contractuale*. Vol.I. Bucureşti: C.H. Beck, 2012.
15. BONOMI, A. *Explanatory Report on the Hague Protocol of 23 November 2007 on the Law Applicable to Maintenance Obligations,* 2009.
16. BUGLEA, C.-P. *Drept internaţional privat român*. Bucureşti: Universul juridic, 2013.
17. BURUIANĂ, M., EFRIM, O., EŞANU, N. *Comentariul Codului civil al Republicii Moldova*. Vol. I şi II. Chişinău: ARC, 2005.
18. BURUIANĂ, M., VICTERNICEANU, D. *Procedura de recunoaştere şi executare a hotărîrilor judiciare şi arbitrale străine*. Ediţia a II-a. Chişinău: Tipografia Centrală, 2013.

19. CĂPĂȚÎNĂ, O. Caracteristici ale dreptului tranzitoriu în raporturile de comerţ internaţional. Partea a II-a. În: *Revista Română de Drept,* 1995, nr.1.
20. CHELARU, A.-L. *Repere actuale în dreptul internaţional privat: persoane, succesiuni, familia*. Bucureşti: Universul juridic, 2018.
21. CHELARU, I. *Căsătoria şi divorţul. Aspecte juridice civile, religioase şi de drept comparat*. Iaşi: A92 Acteon, 2003.
22. CHESHIRE, G.C., NORTH, P.M., FAWCETT, J.J. *Private International Law*. 14-th edition. Oxford University Press, 2008.
23. CLARKSON, J.Hill. *The Conflict of Law*. Oxford University Press, 2011.
24. COJOCARU, V. Noţiunea, efectele şi constatarea recunoaşterii hotărârilor judecătoreşti străine. În: *Analele ştiinţifice ale USM. Seria „Ştiinţe socioumanistice”*, 2006, pp.169-176.
25. COJOCARU, V. Calificarea căsătoriei în dreptul internaţional privat. În: *Dezvoltări recente în dreptul internaţional privat*. Ediţie îngrijită de M. Buruiană. Chişinău: Biotehdesign, 2017, pp.536-552.
26. COJOCARU, V. Conflictul de legi (articol de sinteză). În: *Analele ştiinţifice ale USM. Seria „Ştiinţe socioumanistice”,* 2005, pp. 92-96.
27. COJOCARU, V., LAZĂR, D. *Eficacitatea internaţională a sentinţelor arbitrale străine în sistemul Convenţiei de la New York din 1958*. Chişinău: CEP USM, 2018.
28. COJOCARU, V., MIRON, Ox. *Integrarea cadrului convenţional în materia adopţiei internaţionale în legislaţia Republicii Moldova*. Chişinău: Biotehdesign, 2019.
29. COJOCARU, V. Note asupra procedurii recunoaşterii măsurilor provizorii şi conservatoare în dreptul internaţional privat. În: *Analele ştiinţifice ale USM. Seria „Ştiinţe socioumanistice”*, 2005, pp.96-111.
30. COJOCARU, V. *Recunoaşterea şi executarea hotărârilor judecătoreşti străine în materie civilă în Republica Moldova*. Chişinău: CEP USM, 2007.
31. DIACONU, N. *Drept internaţional privat*. Ediţia a II-a. Bucureşti: Lumina Lex, 2007.
32. DUMITRACHE, S. *Persoana juridică în dreptul internaţional privat*. Bucureşti: Lumina Lex, 1999.

33. FRANCESCAKIS, Ph. *La théorie du renvoi et des conflits de systèmes en droit international privé*. Paris: Sirey, 1958.
34. FRANCISC, Deac. *Tratat de drept succesoral*. Ediţia a II-a. Bucureşti: Universul juridic, 2002.
35. FUCHS, A. *Overriding mandatory provisions in Rome II Regulation*. Sellier, 2011.
36. FUEREA, A. *Drept internaţional privat*. Bucureşti: Universul juridic, 2005.
37. GUTMAN, D. *Droit international privé*. 6e édition. Paris: Dalloz, 2009.
38. HARRIS, J. *Mandatory Rules and Public Policy under the Rome I Regulation*. Sellier, 2009.
39. HUBER, P., ILLMER, M. International Product Liability. A Commentary on Article 5 of the Rome II Regulation. In: *YB-PIL*, 2007.
40. JUVARA, A. *Curs de Drept internaţional privat. Conflictele de legi*. Bucureşti: Tipografia şi legătoria penitenciarului Văcăreşti, 1934.
41. LEQUETTE, Y. Le renvoi de qualification. In: *Melanges Holleanx*. Paris: Litec, 1990.
42. LEREBOURS-PIGEONNIERE, P., LOUSSOUARN, Y. *Droit international privé*. Paris: Dalloz, 1970.
43. LOUSSOUARN, Y., BOUREL, P. *Droit international privé*. Paris: Dalloz, 1999.
44. LUPAŞCU, D., UNGUREANU, D. *Drept internaţional privat*. Bucureşti: Universul juridic, 2013.
45. MACOVEI, I. *Dreptul comerţului internaţional*. Vol.I. Bucureşti: C.H. Beck, 2006.
46. MAGNUS, U. *Article 4 Rome Regulation: The Applicable Law in the Absence of choise in Rome Regulation*. Culegere de studii. Sellier, 2009.
47. MAYER, P., HENZE, V. *Droit international privé*. 10-e edition. Montchrestein, 2010.
48. PĂNCESCU, Fl. G. *Drept procesual civil internaţional*. Bucureşti: Hamangiu, 2014.
49. POPESCU, D. A. *Ghid de drept internaţional privat în materia succesiunilor*. Oneşti: Magic Prin, 2014. web: http://www.universuljuridic.ro/competenta-internationala-in-materie-succesorala-a-notarilor-romani-sub-imperiul-regulamentului-650-2012/2/.
50. POPESCU, T. R. *Drept internaţional privat*. Bucureşti: Romfel, 1994.
51. POPESCU, T. R., BÂRSAN, C. *Dreptul comerţului internaţional*. Vol.IV. Universitatea Bucureşti, 1983.

52. PRESCURE, T., SAVU, C. N. *Drept internaţional privat*. Bucureşti: Lumina Lex, 2005.
53. SITARU, Dr.-Al. *Tratat de Drept internaţional privat*. Bucureşti: C.H. Beck, 2013.
54. ŞEREMET, Ig. Condiţia juridică a străinului în dreptul succesoral. În: *Analele ştiinţifice ale USM. Seria „Ştiinţe socioumanistice",* 2006, vol.I., pp.269-273.
55. ŞEREMET, Ig. Norma conflictuală cu privire la regimul matrimonial. În: *Revista Naţională de Drept*. Ediţie specială, 2009, nr.10-12, pp.155-161.
56. ŞEREMET, Ig. Aspecte conflictuale privind cerinţele legale pentru a putea moşteni şi deschiderea succesiunii. În: *Revista Perspectiva - INT. Diversitatea ştiinţelor socio-umane: probleme şi soluţii pentru dezvoltarea europeană*. Culegere de comunicări ştiinţifice. Chişinău, 2009, pp.138-148.
57. ŞEREMET, Ig. Expuneri doctrinare şi jurisprudenţiale pe marginea conflictelor de calificări cu privire la regimul matrimonial şi regimul succesoral. În: *Revista moldovenească de Drept internaţional şi Relaţii internaţionale,* 2009, nr.4, pp.108-121.
58. ŞEREMET, Ig. Aspecte conflictuale privind partajul şi transmiterea averii succesorale. În: *Revista Naţională de Drept,* 2010, nr.1, pp.64-68.
59. ŞEREMET, Ig. Unele situaţii conflictuale de drept internaţional privat privind persoanele cu vocaţie succesorală. În: *Revista Naţională de Drept,* 2010, nr.2, pp.54-60.
60. ŞEREMET, Ig. Aplicarea Convenţiei de la Haga din 05 octombrie 1961 privind conflictele de legislaţie referitoare la forma dispoziţiilor testamentare în contextul calificării punctelor de legătură specifice şi soluţionării conflictelor de calificări. În: *Revista Perspectiva - INT*, 2012.
61. ŞEREMET, Ig. Unele probleme generale privind conflictele în raporturile juridice de Drept internaţional privat prin prisma Convenţiei de la Haga din 05 octombrie 1961 privind conflictele de legislaţie referitoare la forma dispoziţiilor testamentare. În: *Revista moldovenească de Drept internaţional şi Relaţii internaţionale*, 2012, nr.4, pp.38-53.
62. ŞEREMET, Ig. Aspecte lacunare în sistemul de drept conflictual al Republicii Moldova privind determinarea legii aplicabile încheierii căsătoriei cu element de extraneitate. În: *Revista Naţională de Drept,* 2019, nr.7-9, pp.225-227.

63. UNGUREANU, E., TATAR, Ad. C. *Drept internaţional privat*. Iaşi: Lumen, 2014.
64. UNGUREANU, O., JUGASTRU, C. *Manual de Drept internaţional privat*. Bucureşti: All Beck, 1999.
65. VLAD, I.-L. *Competenţa internaţională în materie succesorală a notarilor români sub imperiul Regulamentului (UE),* nr. 650/2012, p.2, disponibil la următoarea adresă web: http://www.universuljuridic.ro/competenta-internationala-in-materie-succesorala-a-notarilor-romani-sub-imperiul-regulamentului-650-2012/2/.
66. ZILBERSTEIN, S. *Procesul civil internaţional*. Bucureşti: Lumina Lex, 1994.
67. МЕДВЕДЕВ, И.Г. *Комментарий к конвенциям в области имущественных отношений супругов и наследования*. Москва: Волтерс Клувер, 2007.

III. Acte normative internaţionale

1. Convenţia de la Haga din 15.06.1955 asupra legii privind vînzarea internaţională de bunuri mobile corporale.
2. Convenţia de la Haga din 16.06.1955 privind reglementarea conflictelor de legi între legea naţională şi legea domiciliului.
3. Convenţia europeană de arbitraj comercial internaţional încheiată la Geneva în 1961, ratificată de Republica Moldova prin H.P. nr.1331/1997, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.67/68 din 1997.
4. Convenţia europeană în domeniul informaţiei asupra dreptului străin, semnată la Londra în 1969 şi Protocolul adiţional semnat la Strasbourg în 1978, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.724/2001, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.3-4 din 2002.
5. Convenţia de la Haga privind procedura civilă din 1954, la care Republica Moldova a aderat prin H.P. nr.1136/1992, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.8/216 din 30.08.1992.
6. Convenţia cu privire la suprimarea cerinţei supralegalizării actelor oficiale străine din 1961, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.42/2006, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.47-50, art.206 din 24.03.2006.
7. Convenţia de la Haga privind notificarea şi comunicarea în străinătate a actelor judiciare şi extrajudiciare în materie civilă sau comercială din 1965, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.13/2012, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.92, art.288 din 15.05.2012.

8. Convenţia de la Haga din 1970 privind recunoaşterea divorţurilor şi separărilor legale, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.106/2011, publicată în *Monitorul Oficial,* nr.103-106, art.268 din 24.06.2011.
9. Convenţia de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaţilor, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.677/2001, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.150-151, art.1199 din 11.12.2001.
10. Convenţia de la Viena asupra contractelor de vînzare internaţională de mărfuri din 1980, la care Republica Moldova a aderat prin H.P. nr.115/1994, publicată în *Monitorul Ofiacial,* nr.6/28 din 30.06.1994 (în vigoare din 20.05.1994).
11. Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului din 1989, ratificată prin H.P. nr.408/1990, publicată în *Veştile*, nr.12/303 din 1990.
12. Convenţia de la Viena din 1961 privind relaţiile diplomatice, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamentului nr.1135/1992.
13. Convenţia de la Viena din 1963 privind relaţiile consulare, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamentului nr.1135/1992.
14. Convenţia de la New York din 1989 a Organizaţiei Naţiunilor Unite cu privire la drepturile copiilor, ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.408/1990, publicată în *Veştile*, nr.12/303 din 1990.
15. Convenţia de la New York din 1958 pentru recunoaşterea şi executarea sentinţelor arbitrale străine, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului nr.87/1998, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.71, art.471 din 30.07.1998.
16. Convenţia europeană adoptată la Strasbourg în 1975 asupra statutului juridic al copiilor născuţi în afara căsătoriei, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.722/2001, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.1-3 art.8 din 04.01.2002.
17. Convenţia de la Haga din 1993 asupra protecţiei copiilor şi cooperării în materia adopţiei internaţionale, ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.1468/1998, publicată în *Monitorul Oficial,* nr.14-15, art.79 din 26.02.1998.

18. Convenţia de la Haga din 05.10.1961 privind conflictele de legi referitoare la forma dispoziţiilor testamentare, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.107/2011, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.103/106 din 24.06.2011.
19. Convenţia CSI cu privire la asistenţa juridică şi raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală din 22.01.1993, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului nr.402-XIII din 16.03.95, publicată în ediţia oficială *Tratate internaţionale*, 1999, vol. 16, p.262.
20. Regulamentul (CE) nr.593/2008 al Parlamentului European şi al Consiliului din 17.06.2008 privind legea aplicabilă obligaţiilor contractuale (Roma I).
21. Regulamentul (CE) nr.864/2007 al Parlamentului European şi al Consiliului din 11.07.2007 privind legea aplicabilă obligaţiilor necontractuale (Roma II).
22. Regulamentul (UE) nr.1259/2010 al Consiliului din 20.12.2010 de punere în aplicare a unor forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorţului şi separării de corp (Roma III).
23. Regulamentul (UE) nr.650/2012 al Parlamentului European şi al Consiliului din 04.07.2012 privind competenţa, legea aplicabilă, recunoaşterea şi executarea hotarîrilor judecătoreşti şi acceptarea şi executarea actelor autentice în materie de succesiuni şi privind crearea unui certificat european de moştenitor, publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, nr.L201 din 27.07.2012.
24. Regulamentul CE nr.4/2009 privind competenţa, legea aplicabilă. Recunoaşterea şi executarea hotarîrilor şi cooperarea în materie de obligaţii de întreţinere, publicat în *Jurnalul Oficial al UE*, nr.L7 din 10.01.2009.
25. Protocolul de la Haga din 23.11.2007 privind legea aplicabilă obligaţiei de întreţinere, referitor la regimul conflictual aplicabil obligaţiei de întreţinere dintre părinţi şi copii, https://assets.hcch.net/docs/67139fe1-12-e2-4339-a19b-6a2326839c84.pdf.
26. Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European şi Consiliului din 21.04.2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea şi repararea daunelor aduse mediului, publicată în *Jurnalul Oficial,* nr.L143 din 30.04.2004.

27. Tratatul dintre Republica Moldova şi Federaţia Rusă cu privire la asistenţa juridică şi raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală din 25.02.1993, ratificat prin Hotărîrea Parlamentului nr.260-XIII din 04.11.94. Publicat în ediţia oficială *Tratate internaţionale*, 1999, vol. 21, p.49.
28. Tratatul dintre Republica Moldova şi Republica Azerbaidjan cu privire la asistenţa juridică şi raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală din 26.10.2004, ratificat prin Legea nr.33-XVI din 14.04.2005, publicat în ediţia specială *Tratate internaţionale*, 2006, vol.36, p.134.
29. Tratatul dintre Republica Moldova şi Republica Letonia cu privire la asistenţa juridică şi la raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală din 14.04.1993, ratificat prin Hotărîrea Parlamentului nr.1487-XIII din 10.06.93, publicat în ediţia oficială *Tratate internaţionale*, 1999, vol.19, p.278.
30. Tratatul dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste şi Republica Socialistă Cehoslovacă privind asistenţa juridică şi raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală din 12 august 1982 (în vigoare din 26.05.2006), în baza Înţelegerii, întocmite prin schimb de Note, privind confirmarea aplicării prin succesiune între Republica Moldova şi Republica Cehă a tratatelor dintre fosta Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste şi fosta Republică Socialistă Cehoslovacia, publicat în Ediţia oficială *Tratate internaţionale*, 2015, vol.45, p.398; *Tratate internaţionale*, 2009, vol.39, p.204.
31. Tratatul dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste şi Republica Populară Ungară privind asistenţa reciprocă în materie civilă, familială şi penală, semnat la Moscova, la 15.07.1958, repus în vigoare din 19.10.2007, în baza Protocolului dintre Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Ungariei, semnat la Budapesta la 17.11.2005, ratificat prin Legea nr.118/2006, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.87-90, art.389 din 09.06.2006.
32. Tratatul dintre Republica Moldova şi Ucraina privind asistenţa juridică şi relaţiile juridice în materie civilă şi penală din 13.12.1993, ratificat prin Hotărîrea Parlamentului nr.261-XIII din 04.11.94, publicat în ediţia oficială *Tratate internaţionale,* 1999, vol.22, p.85.
33. Tratatul dintre Republica Moldova şi Republica Lituania cu privire la asistenţa juridică şi la raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală din 09.02.1993, ratificat prin Hotărîrea Parlamentului, nr.1487a-XIII din 10.06.93, publicat în ediţia oficială *Tratate internaţionale*, 1999, vol.19, p.313.

34. Tratatul din 06.07.1996 dintre Republica Moldova şi România privind asistenţa juridică în materie civilă şi penală, ratificat prin Hotarîrea Parlamentului nr.1018-XIII din 03.12.1996, publicat în ediţia oficială *Tratate internaţionale*, 1999, vol.20, p.364, în vigoare pentru Republica Moldova din 22 martie 1998.
35. Acordul dintre Republica Moldova şi Bosnia şi Herţegovina privind asistenţa juridică reciprocă în materie civilă şi penală din 19.06.2012 (în vigoare 03.01.2014), ratificat prin Legea nr.293 din 21.12.2012, publicat în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.139-143 din 05.06.2015.
36. Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Italiene privind asistenţa judiciară şi recunoaşterea şi executarea hotărârilor în materie civilă, semnat la Roma, la 07.12.2006, în vigoare din 01.02.2011, ratificat prin Legea nr.219/2007, publicată în *Monitorul Oficial*, nr.175-177, art.674, din 09.11.2007.
37. Acordul din 22.05.96 dintre Republica Moldova şi Republica Turcia cu privire la asistenţa juridică în materie civilă, comercială şi penală, ratificat prin H.P. nr.1017/1996, publicat în ediţia oficială *Tratate internaţionale*, 2002, vol.29, p.355.

IV. Acte legislative/normative naţionale

1. Constituţia Republicii Moldova din 29.07.1994, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.1 din 12.08.1994; republicată: *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.78, art.140 din 29.03.2016.
2. Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, publicat în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.82-86, art.661 din 22.06.2002; republicat: *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.66-75, art.132 din 01.03.2019.
3. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, publicat în *Monitorul Oficial al R.Moldova,* nr.82-86, art.661, din 22.06.2002; republicat: *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.66-75, art.132 din 01.03.2019.
4. Codul familiei al Republicii Moldova nr. 1316-XIV din 26.10.2000, publicat în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.47-48, art.210 din 26.04.2001 (în vigoare 26.04.2001).
5. Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi, publicată în *Monitorul Parlamentului Republicii Moldova*, nr.2/33 din 1994, Ziarul „Sfatul ţării" din 01.05.1992 (în vigoare 01.05.1992).

6. Legea nr.269 din 09.11.1994 cu privire la ieşirea şi intrarea în Republica Moldova, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.6, art.54 din 26.01.1995.
7. Legea privind actele de identitate din sistemul naţional de paşapoarte nr.273-XIII din 09.11.1994, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.9, art.89 din 09.02.1995.
8. Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.44-46, art.318 din 21.05.1998.
9. Legea cetăţeniei nr.1024/2000, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.98-101 din 02.06.2000.
10. Legea nr.100/2001 privind actele de stare civilă, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.97-99 din 17.08.2001.
11. Legea nr.42/2006 cu privire la aderarea la Convenţia de la Haga din 1961 cu privire la suprimarea cerinţei supralegalizării actelor oficiale străine, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.47-50, art.206 din 24.03.2006.
12. Legea nr.24/2008 cu privire la arbitrajul comercial internaţional, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.88-89, art.316 din 20.05.2008.
13. Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270-XVI din 18.12.2008, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.53-54, art.145 din 13.03.2009.
14. Legea nr.99/2010 privind regimul juridic al adopţiei, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.131/134 din 30.07.2010 (în vigoare din 30.01.2011).
15. Legea nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.179-181, art.610 din 24.09.2010.
16. Legea nr.171/2012 privind piaţa de capital, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova,* nr.193/197 din 14.09.2012.
17. Legea concurenţei nr.183/2012, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.193/197 din 14.09.2012.
18. Legea nr.13/2012 cu privire la aderarea la Convenţia de la Haga din 1965 privind autentificarea şi notificarea în străinătate a documentelor judiciare şi extrajudiciare în materie civilă şi comercială, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.92, art.288 din 15.05.2012.

19. Legea nr.229/2015 privind acceptarea Statutului Conferinţei de la Haga de Drept internaţional privat, adoptat la 31 octombrie 1951, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.13-19, art.31 din 22.01.2016.
20. Legea nr.184/2016 cu privire la contractele de garanţie financiară, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.293-305 din 09.09.2016.
21. Legea nr.246/2018 privind procedura notarială, publicată în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.30-37 din 01.02.2019.
22. Regulamentul Curţii de Arbitraj Comercial Internaţional de pe lîngă Camera de Comerţ şi Industrie a Republicii Moldova din 13.07.2001, publicat în *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.131-132/2001.

V. Legislaţia altor state

1. Codul civil al României, adoptat prin Legea nr.287/2009, publicat în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 511 din 24 iulie 2009, care a fost modificată prin Legea nr.71/2011 şi rectificată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 427 din 17 iunie 2011 şi în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 489 din 8 iulie 2011.
2. Codul de procedură civilă al României din 01 iulie 2010 – Legea nr.134/2010, republicat în temeiul art.XIV din Legea nr.138/2014 pentru modificarea şi completarea Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative conexe, publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, dându-se textelor o nouă numerotare.
3. Legea poloneză privind dreptul internaţional din 12 noiembrie 1965, în vigoare din 01 iulie 1965. În: *Revue critique de droit international privé,* 1966, nr. 2, pp.323-327.
4. Legea federală a Austriei privind dreptul internaţional privat din 15 iunie 1978, în vigoare din 01 ianuarie 1979. În: *Revue critique de droit international privé,* 1979, nr.1, pp.174-185. http://www.ris.bka.gv.at.
5. Legea venesuelă din 06 august 1998 privind dreptul internaţional privat, în vigoare din 06 februarie 1999. În: *Revue critique de droit international privé,* 1999, nr.2, pp.392-401.
6. Legea-cadru la Codul civil al Germaniei din 18 august 1896, în vigoare din 01 septembrie 1986. În: *Revue critique de droit international privé,* 1987, nr.1, pp.170-197.

7. Legea nr.218 din 31 mai 1995 cu privire la reforma sistemului italian al dreptului internaţional privat, în vigoare din 01 septembrie 1995. În: *Revue critique de droit international privé*, 1996, nr.1, pp.174-189.
8. Legea din Lihtenstein privind dreptul internaţional privat din 19 septembrie 1996, în vigoare din 01 ianuarie 1997. În: *Revue critique de droit international privé*, 1997, nr.4, pp.858.
9. Legea Turciei nr.2675 din 20 mai 1982 privind dreptul internaţional privat şi procesul civil internaţional, în vigoare din 22 noiembrie 1982. În: *Revue critique de droit international privé*, 1983, nr.1, pp.141-157.
10. Legea federală a Elveţiei privind dreptul internaţional privat adoptat la 25 iunie 1891, în vigoare din 25 iunie 1989. În: *Revue critique de droit international privé*, 1988, nr.2, pp.207-289.
11. Legea din Cehia nr.97 cu privire la dreptul internaţional privat, adoptată la 4 decembrie 1963, în vigoare de la 1 aprilie 1964. În: *Revue critique de droit international privé*, 1965, nr.3, pp.614-631.

VI. Unificarea practicii judiciare

1. Hotărîrea Plenului Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova nr.9 din 09.12.2013 privind practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei ce ţine de recunoaşterea şi executarea hotărîrilor judecătoreşti şi hotărîrilor arbitrale străine, publicată în *Buletinul Curţii Supreme de Justiţie a Republicii Moldova*, 2014, nr.1-2, p.16.
2. Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.5 din 17 noiembrie 2014 cu privire la actele judecătorului, în faza intentării procesului civil şi pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare.
3. Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la aplicarea de către instanţele de judecată a prevederilor legale la soluţionarea unor chestiuni în cadrul examinării litigiilor în care părţile au încheiat Convenţia de arbitraj nr. 2 din 30.03.2015.
4. Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.3 din 25 aprilie 2016 cu privire la practica judiciară de examinare a pricinilor civile cu element de extraneitate.
5. Avizul consultativ al Plenului Curţii Supreme de Justiţie privind aplicabilitatea prevederilor art.460 alin. (1) lit.j) Cod de procedură civilă, Dosarul nr. 4ac-14/14.

6. Sesizarea nr. 29g/2018 la Curtea Constituţională privind excepţia de neconstituţionalitate a articolului 460 alin. (1) lit. j) Cod de procedură civilă nr.225 din 30 mai 2003.

VII. Surse internet

1. https://www.hcch.net/en/instruments/conventions.
2. http://www.unidroit.org.
3. http://www.cis.minsk.by.
4. http://www.convention.coe.int.
5. http://www.uncintral.org.
6. http://www.legis.md.

Violeta COJOCARU, Valeriu BABĂRĂ, Igor ŞEREMET

DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT

Note de curs (în scheme)

Redactare – *Antonina Dembiţchi*
Asistență computerizată – *Maria Bondari*

Bun de tipar 25.08.2020. Formatul 60x84 $^{1}/_{8}$.
Coli de tipar 19,5. Coli editoriale 13,5.
Comanda 52. Tirajul 50 ex.

Centrul Editorial-Poligrafic al USM
str. Al. Mateevici, 60, Chişinău, MD 2009